

~~ ಮಿಂಚಿನ ಬ್ರಹ್ಮ ~~

ಸಂಸ್ಕಾರಕ:
ಬುಲ್ಲಿ ಜಿಂದುವೂಡು
(ಕೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ)

ಸಂಭಾಳಕ: -
ಚುರಕಿ ಗೋವಿಂದ

ರಶಿಯಾದ ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿ

ಲೇಖಕ:
ಶ್ರೀ. ಪಿ. ನೆಂಕಟೇರನುಣಾಚಾರ

ವಿಂಚನ ಬಳ್ಳಿಯ ನೆಯ ವರುಷದ ಗನೆಯ ಕುಡಿ

ರಶೀಯಾದ ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿ

ಒರೆದವರು:

ಶ್ರೀ. ಪಿ. ನೆಂಕಟರಮಣಾಚಾರ

ಚಾಲುಕ್ಯ ವಿಕ್ರಮ ವರುಷ ಅಂತ ಕಡ್ಡಿಗಡಬ ಹುಣ್ಣವೇ

ಡಿಪ್ಲೊ ಗ್ರಾಹಿ

ಚೆಲೆ: ೧—೫—೦

ಪ್ರಕಾಶಕರು
ಬಿ. ಜಿ. ಅವಧಾನಿ
ಮಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯ ಚಾವಡಿ
ಧಾರವಾಡ

ಮುದ್ರಕರು
ಕೆ. ಜಿ. ರಾಯದುಗ್ರಹ
ಸೋಣನ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ

ಮಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯ ಇನೆಯ ವರ್ಷದ ಇನೆಯ ಕುಡಿಯು

ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬರೆದವರು:

ಡಾ. ಅ. ಪ. ಕೆರನುರಕೆರ

ಎಂ. ಎ., ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ಹೀಕ್. ಡಿ.

ಮಿ. ಬ. ಇನೆಯ ವರ್ಷದ ಇನೆಯ ಕುಡಿಯು

‘ಲುಕ್ಕಿನ ವೆನುಷ್ಯ’

ರಶೀಯಾದ ಸವಾರ್ಥಿಕಾರಿ ಸ್ವಾತಿನ್
ಲೇಖಕರು:

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹರಿದಾಸರು

ತೀವ್ರವೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುವವು.

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಅರಿಕೆ

ಈ ‘ರಶೀಯಾದ ರಾಜ್ಯಕ್ಷಾರ್ಥಿ’ಯೇ ನಮ್ಮೆ ಎಂಜಿನ್ ಬಳ್ಳಿಯ ಇನೆಯ ವರುಷದ ಮೊದಲನೆಯ ಕುಡಿಯು. ಇದು ಎಪ್ಪಿಲ್ ದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಕಾಗದದ ಅನನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಇದು ಇಷ್ಟು ತಡವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಮನ್ನಿ ಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮೆ ಚಂದಾದಾರರಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಬಿರಲಾರೆವು.

ಎಂಜಿನ್ ಬಳ್ಳಿಯು ಇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂ ಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಇದು ಅಗಸೆಯದು. ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಕಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಇನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯ ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಲಿವೆ. ಕಾಗದದ ಅನುಕೂಲತೆ ಒದಗಿದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಆಸೆಯಿದೆ. ಇನೆಯ ವರ್ಷದ ನಾಲ್ಕೊ ಕುಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವಷ್ಟು ಕಾಗದದ ಸಂಗ್ರಹ ನಮ್ಮೆಲ್ಲದೆ. ಅದರಂತೆ ಈ ವರುಷದ ನಾಲ್ಕೊ ಕುಡಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾಗದ ದೊರೆಯುವದೇ ಮಲ್ಫಬ್ರವಾಗಿದೆ; ಆದರೂ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಕಾಗದ ದೊರಕಿಸಿ ಎಂಜಿನ್ ಬಳ್ಳಿಯ ಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ನಮ್ಮೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಆಪತ್ತಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಮೊದಲೀನ ಚಂದಾ ಹಣಕ್ಕೇ (ಇ-ಆ-ಓ ಅ. ವೆ. ಸೇರಿ) ನಮ್ಮೆ ಪ್ರಕಟನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮೆ ಚಂದಾದಾರರಲ್ಲಿ ಎಂದಿಸಂತೆ ನೇರವಾಗಿ, ಎಂಜಿನ್ ಬಳ್ಳಿಯ ಶ್ರೀಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೊರ್ಕೆರುವೆನ್ನು.

ಈ ‘ರಶೀಯಾದ ರಾಜ್ಯಕ್ಷಾರ್ಥಿ’ ಯನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮೆಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ದಯವಾಲಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಪಿ. ವೆಂಕಟರಮಣಾಚಾರರಿಗೆ ನಾವು ಎಂದಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇವರು ಈ ಪುಸ್ತಕ ಬರಯುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದರು; ಮನೆತನದ ವಿಪತ್ತಿಗಳು ಅಡರಿಬಂದವು; ದೃಂಢಿನ ಕಾರ್ಯವೂ ಬಹಳ ಇವರಿಗೆ. ಇಂಥದರಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶತ್ತಂತ ಪರಿಶ್ರಮಾಬಟ್ಟು ಇನರು ‘ರಶೀಯಾದ ರಾಜ್ಯಕ್ಷಾರ್ಥಿ’ ಯನ್ನು ಬರಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ರಶೀಯಾದ ಕಡೆಗೆ ಒಗತ್ತೇ ತೆರೆದ ಕಣ್ಣಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ರಶೀಯಾದ ಸತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲ ಇನ್ನೂ ನಡೆದಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಭಧ್ಯತವು ತಳಹದಿಗೆ ಈ ಅದರ ಕ್ಷಾರ್ಥಿಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ. ಪಿ. ವೆಂಕಟರಮಣಾಚಾರರು ತೀರುತ್ತಾರು; ಏಚಾರವಂತರು. ಚೀವನರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಸಿಹಿ ಕಹಿ-ಗುಟ್ಟಿಕುಗಳ ಅಸುಭವ ಪಡೆದವರು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ ವ್ಯಾಸಂಗವೂ, ನಿವಾರಣವೂ ಇವರಿಗೊಂದು ಆಚಾರವಾಗಿದೆ, ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಇವರು ಕನ್ನಡ ರಸವಂತಿಯ ಆದಿ-ದಾವರೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಕುಸುಮಗಳನ್ನು ಹೀಸುತ್ತು ಸಾಗಲೆ ಎಂದು ನಾವು ಹಾರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಬಳ್ಳಿಯ ಮುಂದಿನ ಕುಡಿಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಚಂದಾ ದಾರರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಗಾರಿಹಕರಲ್ಲಿ ಬಿಸ್ತು ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು.

—

ಪರಿವಿಡಿ

ಪೂರ್ವರಂಗ	೧-೧೯
ರಶ್ಯಾದ ವಿಕಾಸದ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳು	೩೦-೩೪
ರಶ್ಯಾದ ಬಂಡವಲಶಾಹಿಯ ವ್ಯೇಶಿಷ್ಟಗಳು	೩೫-೩೯
ಪ್ರಜೀಗಳೂ ಪಕ್ಕಾಗಳೂ	೪೦-೪೫
ಬಾಲ್ಯವಿಕರೂ ಮೆನ್ನೆವಿಕರೂ	೪೬-೪೯
ಕಾರ್ಯತಿಯ ಪೂರ್ವಯೋಂಗ: ೧೯೦೫	೫೦-೫೮
೧೯೦೫ ಲಾಭ-ನಷ್ಟ	೫೯-೬೫
ಯುದ್ಧ-ಜನತೆ-ರ್ಯಾಂಶಾಹಿ	೭೫-೭೯
ಫೆಬ್ರುವರಿಯ ವಿಷ್ಣುವ	೮೨-೧೦೫
ತಾತ್ಕಾಂತಿಕ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಸೇಳೇವಿಯೆಟ್ ಫ್ರಾಟ್ಕಗಳ:	೧೦೬-೧೨೫
ಅಂತಿಮವಾಹಿಗಳ ಗಮನ-ಪ್ರತಿಗಮನ	೧೧೫-೧೨೭
ಅಕ್ಷೋಧಿರ ಕಾರ್ಯತ	೧೨೭-೧೩೨
ಹೊರಾಟ ಮತ್ತು ವಿಚಯ	೧೪೪-೧೪೬
ಉಳಿದುದು	೧೪೭-೧೪೯

ಮುನ್ನ ದಿ

ರೋವಾಂಚಕ ಘಟನೆಗಳಿಗಾಗಿ, ಉಸಿರು ತರುಬುವ ಸಂನಿವೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ಇತಿಹಾಸದ ವಿಪ್ಲವಗಳತ್ತ ಕಣ್ಣು ಹೂರಳಿಸುವವರಿಗೆ ಈ ಪುಟ ಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಾಶೆ ಕಾದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಡೊಣಿಗೆ ಬರುವ ವರರಿಂದ ಕೀಲುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು ದಡ್ಡತನವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಗತಿಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು. ಆವುಗಳಿಂದ ಪಾಠ ಕಲ್ಯಾಣವುದು ನಮ್ಮೆ ಕೆಲಸ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮೆ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಗೂಡು ಮತ್ತು ಅವು ಮುಂದೆ ರಷಿಪುಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ರೀತಿ, ಇವರದರ ಆರಿವಾಗಬಲ್ಲದು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಪನೇನು ನಡೆಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ವಣಿಕಸುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೀಖಗಮನ ಕೊಡದೆ ಎಕೆ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಿತೆಂಬ ವಿವರಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ರಶೀಯಾದ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲಾಗಿದೆ. ಆದುಕಾರಣ ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡತೆಯ ಕಡೆ ಅವುಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯವೀಯದೆ ಸಮಾಜದ ನಡತೆ ಮತ್ತು ಆದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಏತಿಹಾಸಿಕ ಅವಸ್ಥಾಂತರಗಳ ಪ್ರವಾಹದ ಗತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಅದ್ಭುತರಿದ್ದರೂ ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಲಾರರು, ಬದಲಿಗೆ ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರವಾಹವೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಸಾಮ್ಯವಾದಿಯ ವಿಶ್ವಾಸ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲವೊಂದು ಸಂನಿವೇಶಗಳು, ಅವು ಎಷ್ಟೇ ರೋವಾಂಚಕವಿರಲಿ, ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಹಣಿಯ ಒರೆಹವನ್ನು ತಿದ್ದಿಬರೆಯಲಾರವು. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಕೊಸೆಯ ರೂಪರಸನ್ನು ನೂರಾರು ಗುಂಡುಗಳಿಂದ ನಡುರಾತ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲುವುದರ ಬದಲು ನಾಲ್ಕು ಹಾದಿಕೂಡಿದಲ್ಲಿ ನಡುಹಗಲಲ್ಲಿ ಶಿರಚ್ಚೇರಿದ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ರಶೀಯನ್ ಸಮಾಜದ ಭವಿತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲಾವಣಿಯೇನೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವ ಗೊಂಬಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗ ನನಗೆ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಸತ್ತೀಯಿಂದ ರಶೀಯಾಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಲೌಕಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಸಂಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು

ಒಂದು ಅಥ್ವಾಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯಿತ್ತು. ಅದರೆ ಸ್ಥಳಾ ಭಾವದಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ಆ ವಷಯದಲ್ಲಿ ಏಕೇಷ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಖಗೊಂಡ ಪುಸ್ತಕವೊಂದು ‘ಮಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿ’ಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕುಡಿಯಾಗಿ ಇದೇ ವರ್ಣ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿದೆ.

ಪುಸ್ತಕದ ಕರಡು ತೆದ್ದಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದಲ್ಲವಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಅಚ್ಚಿನ ತಪ್ಪುಗಳು ಉಳಿದಿವೆ. ಅಥ್ವಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತ್ಯಯ ತರುವ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮ್ಯಾ ತೆದ್ದಿದ್ದ ಒಂದು ಒಪ್ಪೋಲೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ ವಷಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಥ್ವವಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಪಾಠ್ಯವಿಕ ಜ್ಞಾನವಾದರೂ ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮ್ಯಾ ವಾಡಿಕೊಂಡು ಓದುಗರು ಇದನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂದು ಹಾರ್ಪುಸುತ್ತೇನೆ.

ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತು ‘ಮಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿ’ಯ ಸಂಚಾಲಕರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿರಲಾರೆ.

ರ ಶಿಯಾದ ರಾಜ್ಯ ಕ್ರಾಂತಿ

—•—

ಪೂರ್ವರಂಗ

ರಶಿಯಾ ಎಂದೊಡನೆ ಪನೋರ್ ಬಂದು ಅಗಾಧದ, ಮಂಸುಕು ಮನು ಕಿನ ಕಲ್ಪನೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಡಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಕೂಡ— ಪೂರ್ವದ ಮಾತಂತೂ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು—ರಶಿಯಾ ರಹಸ್ಯದ ನಾಡಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು, ಇದೆ. ಈಗ ಆದು ಜಗತ್ತಿನ ಲಕ್ಷ್ಯದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ನಿಂತದೆ; ಆದರೆ ಆದರ ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ದೊರೆತವರು ಕಡವೆ.

ರಶಿಯಾವನ್ನು ಕುರಿತು ಜಗತ್ತು ಎಂದೂ ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಎಣಿಕೆ ಬಂದೋರ್ ಬಲಕ್ಕೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಎಡಕ್ಕೆ ಪ್ರೋಂಗಿ ತಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು. ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತೆಣ್ಣದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಂತೂ ಪಶ್ಚಿಮ ಯಂರೋಪು ರಶಿಯಾದ ಬಗ್ಗೆ ಬೀಕೆಂದೇ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆತ್ಮವರಚನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಬಂಡವಲವಾದಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾದಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ವಿಚಯಿಯಾದ ಸಂಘವಾದಿ ಕಾರಂತಿಯನ್ನೂ ಅದರಿಂದ ನಿರ್ವಿಕಲವಾದ ಹೊಸ ಸಮಾಜವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಕಂಡು ಸಿಟ್ಟು ಬೆಂಕಿಯಾದವು. ವಾಸ್ತುವವಳಿ ಅದು ದ್ವೇಷವಲ್ಲ, ಭೀತಿ. ಕಳೆದ ಮಹಾಯಂದ್ರಿ ಕೊನೆಗೆ ಆಗಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ಈ ಕಾರಂತಿಯನ್ನು ಪಾತಾಳಕ್ಕೊಂತ್ತು ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಅವರ ಕಳವಳಕ್ಕೆ ಪಾರವಿಲ್ಲ. ಅವರು ರಶಿಯಾದ ಏರುದ್ದಿ ಕದಗಳನ್ನು ಮುಂಚ್ಚಿ ಅಗಳಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರು, ಅದರ ಕೂಡೆ ಅನಹಕಾರ

ಮಾಡಿದರು; ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಪಹಚಾರ ಮಾಡಿದರು; ಅದು ದುರ್ಭಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಳಜಗಟಗಳಿವೆ, ಕೂರಂತಿಕಾರರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಜನದ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲ, ಮುಂಟ್ಯಿದರೆ ಮುರಿದು ಬೀಳುವ ಹಾಗಿದೆ, ಎಂದು ತನ್ನ ಬಡಿಮಂಕೊಳ್ಳುತ್ತದ್ದು ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷಕೊಂಡರು.

ಶುದ್ಧ ಆತ್ಮವಂಚನೆ! ಅದನ್ನು ಮುಂಟ್ಯಿವ ಧೈರ್ಯ ಮಾತ್ರ ಯಾರಿಗೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಧೈರ್ಯವಾಡಿದವನು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿತೆಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಕೂರಂತಿಕಾರರಿಗೆ ಸಂಧಿ-ಸಂಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗ ವಂತೂ ತಿಳಿಯಲೇ ಬಲ್ಲದು. ಜಗತ್ತುನ ವಿರೋಧದೇದುರು ಅವರ ನಿಶ್ಚಯ ಇನ್ನುಷ್ಟು ಬಲಿಯಿತು, ಹೊರತು ಬಲಗುಂದಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೈದುಕಚ್ಚಿ ಕರೋರ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರು. ಜಗತ್ತನ್ನು ಮೋಸ ಗೊಳಿಸುವುದು ಅವರ ಉದ್ದೀಕನಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆತ್ಮವಂಚನೆಯೇ ಪಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೇನು? ಇತಿಹಾಸಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥರಾದವರಿಗೆ ಆತ್ಮವಂಚನೆಯೂಂದೆ ಅಂತಮ ಆಧಾರ. ಇದು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥ ಆಧಾರವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕೂರಂತಿಕಾರರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅರಿತು ನಂಬಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ವೂಲ ಮಂತ್ರ.

ರತ್ನಯಾ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ಇತಿಹಾಸ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿಣಿಯ ಸರಿಯಾದದ್ದೀಂದು, ವರ್ಗರಹಿತ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇಂದು, ಕೂರಂತಿಕಾರರು ಬರಿ ಗೊಂದಲ ಗಾರರಲ್ಲ, ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗೆ ಸಮರ್ಥರೆಂದು, ಆದು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದೆ. ವರ್ಗರಹಿತ ಸಮಾಜವು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಲಾರದೆಂಬು ಬರಿ ಭಾರಂತಿಯೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಜಗತ್ತು ಇದನ್ನು ನಂಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕಾಲ್ರ್ ಮಾಕ್ಸ್ ಹೇಳಿದಾಗ ಅದು ಗೊಡ್ಡು ತತ್ವಜ್ಞಾನವೆಂದು ಭಾವಿಸಿತ್ತು. ಲೆಸಿನ್ ಕಾರ್ಯತಃ ಮಾಡಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತು. ಹಿಟ್ಲರನ ಸ್ವಜ್ಞವಾದ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಕೂಡ ಈ ಆತ್ಮವಂಚನೆಯ ರೋಗ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಕೂರಂತಿಯನ್ನು ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದು

ಬಾಯಿಗಳು ಈಗ ಹೊಗಳುತ್ತಿವೆ. ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವರು ಹೆಡರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಣಕಿದವರು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇವುತ್ತೇವುದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ರಶಿಯಾ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹಿಂದು ಓದ ರಾಷ್ಟ್ರ. ರಾಬಕೀಯ, ಸಾವಾಜಿಕ, ಆಧ್ರಿಕ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ನೆಲೆ ಎಂದು. ಇನ್ನೂ ಇಳಿಯ ರೂಡಿಗಳು, ಹಳಿಯ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು ಅದು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ರಶಿಯಾವನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕೇವಲ ಅದರ ಶಕ್ತಿಗಾಗಿ, ನಿಷ್ಠೆಗಾಗಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ. ಇದೆಲ್ಲ ಕಾರಂತಿಯ ಕೈವಾಡ.

ಆ ಕ್ರಾಂತಿ ಏಕಾಯಿತು? ಹೀಗಾಯಿತು?

* * * * *

ರಶಿಯಾದ ಕಾರಂತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ವಾಡುವ ವೊದಲು ಅದರ ಭೂಗೋಳ, ಜನ, ಇತಿಹಾಸ ವೊದಲಾದುವುಗಳ ಪರಿಚಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ವುದು ಮೇಲು.

ನೆಲ-ಜಲ

ಭೂಪಟಿದಲ್ಲಿ ರಶಿಯಾವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವೊದಲು ಮನಸಿಗೆ ತಟ್ಟುವೆದು ಅದರ ರಾವಣಾಕೃತಿ. ನಮ್ಮ ಗೋಳದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಆರನೆಯ ಅಂಶ ರಶಿಯಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಅದರ ವಂಶಾಡಲ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸೂರ್ಯ ಪಡುವಲ ಅಂಚಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತು-ಹನ್ನೊಂದು ತಾಸು ಬೀಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಶೆಲೆ ಮಧ್ಯ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ, ಹೃದಯ ಯುರೋಪ-ರಶಿಯಾ ಕೂಡುವೆಡೆ, ವಾದ ಪೂರ್ವ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ—ಜಪಾನಿನ ಎದೆಯ ಸೇರಕ್ಕೆ. ರಶಿಯನ್ ಜನಾಂಗದ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿಯೂ ಏಶಿಯಾದ ರಹಸ್ಯವಾದ, ಯುರೋಪಿನ ಲೋಕವಾದ ಬೆರೆತೆವೆ.

ಈಗಿನ ಯುದ್ಧದ ಪಾರಂಭದಲ್ಲಿ ರಶಿಯಾಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಕೂಡೆ (ಕೊರಿಯಾ, ಮಂಗೋಲಿಯಾ, ಮಂಜೂರಿಯಾಗಳನ್ನು ಚಿಟ್ಟು) ಸಾವಾನ್ಯ ಗಡಿಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಮಧ್ಯಯುರೋಪದ ಇತರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ರಶಿಯಾವನ್ನು ಬೀರ್ಪಡಿಸುವ ಸ್ವಷ್ಟ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ

ಸೀಮೆಗಳಿಲ್ಲ. ಎತ್ತರವಾದ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಅದರ ಪಶ್ಚಿಮ ಮೇರೆಯಾಗ್ನಿಗಳಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಯೂರೋಪ್ಯ ರಷೀಯಾದಲ್ಲಿ ಅದರ ದಕ್ಕಣ ಮೇರೆಯಾದ ಕಾಕಸಸ್ ಪರಮತಶ್ರೇಣೀಯೊಂದು ಹೊರತು ಉಳಿದ ದ್ವಿಲ್ಲಿ ಸಮಭೂವಿ ಎಂದು ಬಿಡಬಹುದು. ಅದರ ಉತ್ತರ ಭಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಏನು—ಪೀಠಭೂವಿ; ದಕ್ಕಣದ್ವಿ ತಗ್ಗು—ಬಯಲು.

ಉತ್ತರದ ಪೀಠಭೂವಿಯ ಬಹುಭಾಗ ಈಗಲೂ ದಟ್ಟದವಿ. ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಕೆಲವೇ ಜಾತಿಯ ವರಗಿಡ. ಎತ್ತರದೆ ಕಣ್ಣಹಾಯಂಸದರೆ ಮತ್ತು ಅವೇ ಮರಮಟ್ಟು ಎದುರಾಗುವವೈ. ದಾರಿತಪ್ಪದವರಿಗೆ ದಾರಿ ತಪ್ಪತ್ತೆದೆ ಅಲ್ಲಿ. ಐರಾರಲ್ಲಿ ನೆಪ್ರೋಲಿಯನ್ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂಡ ದುದ್ದೈ ದಂಡಯಾತ್ರೆ ಈ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾಡುಗಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೇ ನಡೆಯಿತು.

ಈ ಅಡವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂಬೆ ಫಿನ್ಲೂಡ್ ಸಂತತಿಯ ಜನ ವಸತಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ಏಶಿಯಾದ ಚರ ಜನಾಂಗಗಳು ರಶಿಯಾದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ದಕ್ಕಣದಿಂದ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದ ರಶಿಯನ್ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಇಲ್ಲಿ ಅವತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವೆರಡು ಜನಾಂಗಗಳ ಸಂಕರದಿಂದ ಈಗಿನ ‘ಬೃಹತ್-ರಶಿಯನ್’ (Great-Russian) ಜನತೆಯ ಸಿಮಾಣಾವಾಯಿ ತೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಅಭಿವುತ್ತ.

ಆರಣ್ಯವಯ ಪೀಠಭೂವಿಯಿಂದಿಇಚೆಗೆ ದಕ್ಕಣದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಬಯಲು. ಇದು ‘ಯುರೋಪಿನ ಕಣಜ’ ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಯುಕ್ರೇನ್ ಅಥವಾ ಸೀಮಾಪಾರಂತ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಳುಕಡಿ ಇಡಿಯ ದೇಶದ ಆನ್. ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿನ ಈ ‘ಸ್ವೇಪ್ಸ್’ ಬಯಲಿಗಾಗಿ ಒಮ್ಮನಿಯ ನಾಲಗೆ ಡಾಲ್‌ಶ್ರೀ ಬಹುಕಾಲದ ನೀರು ಇಳಿಯುತ್ತದೆ.

ರಶಿಯನ್ ಇತಿಹಾಸ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಅದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ವಸವಾನ ಮಾಡಿ ಮಾಸೀಕ್-ಪೆಟೊರಗಾರ್ಡ್ ನಗರಗಳನ್ನು ಒಲಿದದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಯುಕ್ರೇನಿನ ಕೇವೆ ನಗರಕ್ಕೇ ರಶಿಯಾ ರಾಜ್ಯದ ಆದಿವು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಗ್ತದೆ. ಮರಗಳೇ ವಿರಳವಾದ ಈ ಬಯಲಿನ ಎರಡಾಳುದ್ದುದ ಗಲಗು ಹುಲ್ಲಿನ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಾರ್ಟರ್ ದಾಳಿಗಾರ ರೊಡನೆ ಪಾರಚೇನ ರಶಿಯನರು ಕಾಳಗಡ ಕಣ್ಣಮುಚ್ಚು ಲೆಗಳಿಷ್ಟನ್ನೋ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು.

ಆಡಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿನ ‘ಸದೀ-ಜವಾಹಾಲ್-ಎಂತಪ್ರಾಂತರ’ ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಕಧೆಗಳ ಒನ್ನಪದ ಗೀತಗಳಿಷ್ಟನೊ೦೧ ಹಾಡಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿನ ಮರೆಯಿಲ್ಲದ ತಿಳಬಾನಿನ ಉಡಯಲ್ಲಿ ರಶಿಯನರ ಸ್ವಭಾವದ ಮೇಲೆ ವಿಶಾಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಮುದ್ರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಡಾನ್ ಕಾಸಕ್ ನೀರರ ಕಟ್ಟಾಣುತನಕ್ಕೆ ಸರಿಯೆಸಿಸುವ ಕಲ್ತನ ಬೇರೆ ಕಡೆ ದೊರೆಯುವುದು ಕರಿನ.

ಯೋರ್ನೇಪ್ಪು ರಶಿಯಾವನ್ನು ಏಶಿಯಾದಿಂದ ಬೇರೆಡಿಸುವ ಉರಲ ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿ ಅನ್ನು ಉನ್ನತವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಪೂರ್ವಕ್ಕಿರುವುದು ನಿರ್ಜನವೆನಿಸಬಹುದಾದ ರಶಿಯನ್ ಸಾವಾರಜ್ಯ. ಇದನ್ನು ಸೈಬೇರಿಯಾ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಇದರ ಉತ್ತರದ ಅಂಚೆಲ್ಲ ‘ತುಂದರ್’ ಎಂಬ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದ ಬಯಲು. ಸದುವೆ ಟಯಾಗ್‌ಗೊಂಡಾರಣ್ಯಗಳು. ಅದಕ್ಕೂ ದಕ್ಕೆ ಇದಲ್ಲಿ ಘಲಪತ್ರಾದ ಚುಲ್ಲುಗಾವಲು. ಸೈಬೇರಿಯಾದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸುವಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮೈಲಿನಷ್ಟು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಆಲ್ವಾಯ್, ಯಾಬ್ಲನಾಯ್ ವೊದಲಾದ ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿಗಳು ಹಂಡಿದಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕೆಯ ಅಲಾಸಾಕ್ರಾದ ಕಡೆ ತುಟಿಚಾಚಿದ ಬೇರಿಂಗ್ ಭೂಶೀರ, ಕವಚಟ್ಟಾಕ್ ದ್ವೀಪ-ಕಲ್ಪ ಹಾಗು ಜಪಾನಿ ದ್ವೀಪಗಳ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಸಾಗರ ತೀರದ ವಾಲ್‌ಡಿವಾಸಾಕ್ ಪಾರಂತ.

ಸೈಬೇರಿಯಾದ ಕತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೌಶುಕದ್ದು. ಬೇತದ ದುಡಿಮೆ, ಒತ್ತಾಯದ ಸೈನಿಕ ಸೇವೆಗಳಿಂದ ಸುಣಾಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟೊ೦ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳೇ, ಒಕ್ಕುಲು ಕಿತ್ತು ದೂರದೂರದ ಸೈಬೇರಿಯಾದ ಪಾರಂತಗಳಿಗೆ ಹೊಗಿ ಸೇಲಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದು ದೇಶದ ಸೀಯಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ. ಆದರೆ ಆ ದೂರದ ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಹಿಡಿ ಅನ್ನ ದೃಢವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಿರ್ಜನ ಸೈಬೇರಿಯಾದಲ್ಲಿ ರಶಿಯಾದ ಉದಾದ್ವಾಸಾವಾರಜ್ಯ ಬೆಳೆಯಿತು. ಸರಕಾರವೂ ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮುಳ್ಳಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರನ್ನೂ ಪಾತಕಿಗಳನ್ನೂ ಅತ್ತ ಸಾಗಿಸಿ ಸೈಬೇರಿಯಾವನ್ನು ಒಂದು ವರಾಟ್ ಕಾರಾಗ್‌ಹವನಾಗ್ಗಿ ವಾರಫಡಿಸಿತು. ಲೆನಿನ್, ಟುರ್ಟ್ಸ್, ಸ್ತಾಲಿನ್ ವೊದಲಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರೆಲ್ಲ ಅಷ್ಟಷ್ಟು ವರ್ಷ ಈ ಕಂಪನಾರಿ ಭೂವಿಂಯಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಒಂದವರೆ.

ಮಧ್ಯ ಏಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ತುಕ್ಕಿಸಾತ್ತಾನದ ಒಂದು ಭಾಗವೂ ರಶಿಯಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ. ಇದು ಚೀನಿ ತುಕ್ಕಿಸಾತ್ತಾನದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ, ಅಥವಾ ನಿಸಾತ್ತಾನ-ಇರಾಣಗಳ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಸ್ವಾಬೀರಿಯಾಕ್ಕೂ ನಡುವೂ ಶಿಶ್ಮಾ ಮರುಭೂವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕ, ಕರ್ತಿಗರ್ಮು ಇತ್ಯಾದಿ ಜರ ಜನಾಂಗಗಳು ವಾಸಿಸುವವು. ತುಕ್ಕಿಸಾತ್ತಾನವಾದರೂ ಸ್ವೇರ್ ಮತ್ತು ಆಮು ನದಿಗಳು ಇದ್ದಿಲ್ಲವಾದರೆ ಮರುಭೂವಿಯೇ ಸರಿ. ಈ ನದಿಗಳ ಜಲದಾಸದಿಂದ ಬೊಕಾರಾ, ಸಮರಕಂದ, ಮರ್ ನಗರಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಪೋಷಣಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಇನ್ನು ಕ್ಷಾಸ್ಪಿಯನ್ ಸರೋವರ-ಸಮುದ್ರ ಹಾಗು ಕಪ್ಪುಸಮುದ್ರ ಗಳ ನಡುವೆ ಕಾಕಸಸ್ ಪರ್ವತಗಳ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಜಾರ್ಜಿಯನ್ ರಾಜ್ಯ ಕೂಡ ರಶಿಯಾದ್ದೇ. ಇದು ನಿಭಯ, ನಿಷ್ಪತ್ರ ರಶಿಯನ್ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ ಜ್ಯೋಸ್ಥಾ ಸ್ವಾಲಿನನ ಹುಟ್ಟಿನಾಡು.

ರಶಿಯಾದ ನದಿಗಳು ಉದ್ದದ್ದು, ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗ ಬಹುಮುಖ, ಅವು ನಾಗರಿಕತೆಯ ತವರು; ಪ್ರಯಾಣದ ಪೂರ್ವಕೆಯ ದಾರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ನದಿ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ನದಿ ಮಾರ್ಗಗಳ ಕೇಂದ್ರಸಾಧನದಲ್ಲಿದ್ದು ಅವನ್ನು ಅಂಕೆಯೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಕೂಲವೇ ಮಾಸೊಳ್ಳೇ ನಗರಕ್ಕೆ ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು.

ಯಂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ನೀಪರ್, ಡಾನ್ ಮತ್ತು ಪೋಲಾ ನದಿಗಳು ಮಧ್ಯರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕಪ್ಪು ಸಮುದ್ರ ಹಾಗು ಕ್ಷಾಸ್ಪಿಯನ್ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹರಿಯುವವು. ದಕ್ಷಿಣ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಳುಕಡಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಪುಣ್ಯ. ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ನೀಮನ್ ಮತ್ತು ಎಸ್ಕಾಲಾ ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೂ, ದ್ವಿನಾ, ಪೆಕೋರಾಗಳು ಧೂರವ ಸಾಗರಕ್ಕೂ ಹರಿದು ರಶಿಯನ್ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಸ್ತುನ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿಸಿದೆ.

ಸ್ವಾಬೀರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ದೊಡ್ಡವಾದ ಓಬ್, ಯೆನಸಿ, ಲೇನಾ ಗಳು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಧೂರವಸಾಗರವನ್ನು ಸೇರುವವು. ಈ ನದಿಗಳು

ತೇರಗಳಲ್ಲವ್ಯೇ ಮಾನವ ವಸತಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಅಲ್ಲಿ. ದೂರವಾರ್ಚ್ಯದ ವಾಲ್ಲಿದಿವಾಸ್ಯಕ್ ಕೂಡ ಆಮುರ್ ನದಿಯ ಬಯಲು.

ವಾಯುಗುಣ

ರಶ್ಯಾದ ವಾಯುಗುಣ ಬಹಳ ಗಡುವು. ಅಲ್ಲಿ ಚಳಿ ಹೆಚ್ಚು. ಚಳಿ ಗಾಲ ದೀಪ್ಯ. ಆಗ ಸೆಲವೆಲ್ಲ ಹಿಮದಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೊಳೆ-ಹಳ್ಳ, ಬಯಲು-ದಿನ್ಸೆ ಎಲ್ಲ ಒಂದು. ನೀರು ಕಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ಹುಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ, ಗಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಮಂಜು ಕುಳಿತು ಬೆಳ್ಳಿಗಾಗುತ್ತದೆ. ಸೆಲದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆಕಾಶದ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಧವಳಿಸ್ತು. ಹಿಮದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಸೋಗಸಿನ ದಾರಿ. ನೀರಿನ ಮೇಲೆಯೂ ನಡೆಯಬಹುದು. ಆಗ ಕೃಷಿಕರ್ಮ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಗಲೂ ಇರುಳೂ ಉರಿಹಳ್ಳಿ ಕೊಂಡು ಮನೆಮಾರುಗಳನ್ನು ಅತಿ ಉಷ್ಣವಾಗಿ ಕಾಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಉಗಿ ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇಮ್ಮುದಿ ಬಾಗಿಲುಗಳಿರುವುವು !

ಹತ್ತಾತ್ಮಾಗಿ ವಸಂತಕಾಲ ಒಂದೊದಗುತ್ತದೆ. ಹಿಮ ಕರಗಿ, ಪುಂಜು ಹರಿದು, ಗಡ್ಡಿಗಟ್ಟಿದ ಹೊಳಿ ಸಮುದ್ರಗಳು ಚಲಿಸತ್ತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಆಗ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುವುದು ನಿಷಿದ್ಧ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕರವೂ ಹೌದು. ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಗಿಡಗಂಟಿಗೆ ಹೂವಿನ ತುರಾಯಿ. ನಕಲ ಪೃಥಿವೀಗೆ ಪಾರಣ ಸಂಚಾರವಾದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವುದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಜನಸ್ವರ್ಯವಾದ ಈಸ್ವರ್ ಹಬ್ಬಿ ಬರುತ್ತದೆ....ಆದರೆ ವಸಂತದ ದಿನಗಳಿವು ಬಹಳಿಲ್ಲ. ಬೇಗನೆ ನಿಸ್ಸಾರಗ್ರಿಷ್ಟ ಕಾಲಿಡುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಆರಂಭ—ಗುಡುಗು-ಸಿಡಿಲು-ಗಾಳಿ-ಮಿಂಚು.

ಪ್ರಥಮ ಶರತ್ತಾಲ ಒಳ್ಳೆ ಸೋಗಸು. ಗುಡುಗು-ಸಿಡಿಲು-ಸುಂಟರ ಗಾಳಿಗಳಿಂದ ಬುಡುವುಟ್ಟು ಕಂಪಿಸಿದ್ದೆಲ್ಲ ಮರಳಿ ಸಾವರಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು. ಮತ್ತೆ ಬರಬರುತ್ತ ಚಳಿಮಳಿಯ ದುರ್ದಿನಗಳು ತೊಡಗುವವು. ಮಾರ್ಗಗಳು ಕಡಿದುಹೋಗಿ, ಕಾಲು ಹೂತುಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಸರು ಕೂಡುವುದು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹಿಮರಾಜನ ಗೆಲವಿನ ಆರಸುತ್ತನ ಆರಂಭಿಸುವ ವರೆಗೆ ಇದೇ ಹಾಡು.

ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತಿ

ತಮ್ಮ ‘ದ್ವರ್ವ್ಯಾ ಭಂಡಾರ ಅಷ್ಟುಯ’ ಎಂದು ರಶಿಯನರು ಹೇವೆನ್ನ, ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಆಭಿವಾನ ಆಕಾರಣವಲ್ಲ. ಭೂದೇವತೆ ಇಷ್ಟು ಬೆಡುಗ್ಗೆಯಿಂದ ಬೇರಾವ ದೇಶಕ್ಕೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರಲಾರಳು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆನ ವರೆಗೆ ರಶಿಯನರ ಕ್ಯಾಲಿ ಈ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತಿ ತುಂಬ ದುರ್ಫೈಕ್ಕುಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ವಾತು ಬೇರೆ. ಪಾರ್ಚೆನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾನ್‌ಸಾಫ್ಟ್‌ಟಿನೋಪಲ್‌ನಗರಕ್ಕೆ ರಶಿಯಾದ ಪೂರ್ವಕೆಯ ಹಂಗು ಏಶೀನವಾಗಿದ್ದುದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ರಶಿಯನ್‌ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸವಲತ್ತು ದೊರೆತ್ತಿದ್ದವು. ಕಾನ್‌ಸಾಫ್ಟ್‌ಟಿನೋಪಲಿಗೆ ರಶಿಯಾದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು—ಉಣಿ, ಜೀನು, ಮಂಯಣ—ಮತ್ತು ಗುಲಾಮರು ಪೂರ್ವಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಧ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ನವೋಗರೋಡ್ ಮಹಾನಗರ ಕೂಡಿಟ್ಟಿದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಜರ್ಮನಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಸೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

ರಶಿಯಾದ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದವು. ಇಂಗ್ಲಿಂಡು ‘ರಶಿಯಾ ಕಂಪನಿ’ ಎಂಬೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ತೆರೆದು ಉತ್ತರ ರಶಿಯಾದ ಆಡವಿಗಳ ‘ಫಾಲ್ಕನ್ಸ್’ ಮರಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಅವುಗಳ ನಾರಿನಿಂದಾಗುವ ಹಗ್ಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಂಡಿನ ಹಡಗು ಪಡೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಜರ್ಮನಿಗೆ ‘ರೈ’ ಧಾನ್ಯದ ಆಗತ್ಯಾವಿದ್ದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಂಡಿಗೆ ಗೊಂದಿಯ ಆಸೆಯಿತ್ತು. ‘ಲಂಡನ್ ಟ್ರೈವರ್ಸ್’ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸುದ್ದಿಗಾರನೊಬ್ಬ ಒಮ್ಮೆಬರೆದಿದ್ದನಂತೆ—‘ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಗೂ ರಶಿಯಾದ ಶಿಶುಮರಣದ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಂಟು’ ಎಂದು !

ಅನಾದಿ ಕೃಷಿಪದ್ಧತಿಗೇ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಲೂ ಯಂಕ್ರೇನಿನ ಗೊಂದಿ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಮನಮುಟ್ಟುವಂಥದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ಗೊಂದಿಯಾದರೂ ಬೇರೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪೈರು ಬರುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾಬೀರಿಯಾದ ಸ್ವೇಪ್ಪೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಈ ಅನಂತ ಬಯಲಿನ ಕೃಷಿ ಇಸ್ತೂ ಪೂರ್ಣವಸ್ಥಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅದು ಲಾಭಕರವಾಗಹತ್ತಿದೆ. ಮಧ್ಯ ಏಶಿಯಾದ ಹತ್ತಿಯ

ಪೈರೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕ್ರೀರೀಯಾದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಕಸನ್ ದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮ ದಾರುಕಾನ್ನರ ಮಂದ್ಯಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗುವವು. ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತ್ರಿಕ್ರಾನ್ನಾನ್ದಲ್ಲಿ ತಂಬಾಕು ಬೇರೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ತುಕ್ರಸಾನ್ದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಕ್ಷಯ ಹುಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಸಸ್ಯಸಂಪತ್ತು ಹೀಗಾದರೆ ಖಸಿಜದ್ದೀನು ಕಡಮೇಯಿಲ್ಲ. ಕಾಕಸನ್ ಎಣ್ಣೆಯ ಗಣೆಗಳು ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ? ಉರಲ ಪರ್ವತವೆಂದರೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗುಡ್ಡೆ ವಿದ್ದಂತಿದೆ. ಉರಲ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುವುದು ವಿಕಾಷವಾಗಿ ‘ಎರಡನೆಯ ಬಾಕು’ ನೋಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಧುರವಸಾಗರ ತೀರದ ಪೆಕ್ಕೊರಾ ಎಂಬಲ್ಲಿಯೂ ಪೆಕ್ಕೊರ್ಲು ಅಗೆಯುವ ಕಾರಬಿಣನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಪರಮೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ದಕ್ಕಿಣದ ಡಾನ್ ಬಯಲ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣವೇ ಮಂಬಾಧಾರ. ಡಾನ್ ಹೊರತಾಗಿ, ಉರಲ, ಮಂದ್ಯ ಏಶಿಯಾ, ಆಲ್ಟ್ರಾಯ್, ಲೇನಾ ತೀರ, ಮತ್ತಿನ್ಸೆ ಫೊರ್ಮ್ ಕಡೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ವಿಪುಲವಾಗಿ ದೊರಕುವುದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ‘ಇದ್ದಿಲು ಹೊಲ’ ಗೊಚರಿಸುತ್ತಿದೆಯಂತೆ. ತಾಮ್ರ, ಸೀಸ, ನಿಕ್ಕಾಲ್, ಅಲ್ಫ್ರೆಡಿನಿಯನ್, ತವರ ಗಳೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಮೆಂಗನೀಸಿಗಂತೂ ರಥಿಯಾದ ತವರುವಿನೆ.

ವಿಽಾನು ಹಿಡಿಯುವುದೂ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕ್ರೈಸ್ತಾರಿಕೆ. ಸ್ಕ್ರೋಬೆರಿಯಾದ ಸದೀ ಸಮಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತರತರದ ವಿಽಾನುಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಜನ

ರಥಿಯಾದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧೯,೫೮,೪೩,೮೦೦ (ಗ್ರಾಹಗರ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ) ಮುಂಚೆ). ಇದು ಪ್ರಪಂಚದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಪಾಲು. ರಥಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿದ ಇತರ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಕ ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶುದ್ಧ ರಥಿಯನ್ ಜನಾಂಗವೊಂದೇ ಬೇರಾವ ಯೊರ್ಮೊಷ್ಟು ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ಒಂತಿರಿಯಿದು.

ಒಹುಸಂಖ್ಯಾಕ ರಶಿಯನ್‌ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ನೂರು ಮುಖ್ಯ ಕವಲುಗಳು: ಬೃಹತ್-ರಶಿಯನರು (Great Russians), ಚಿಕ್ಕ. ರಶಿಯನರು ಅಥವಾ ಯುಕ್ರೇನಿಯನರು (Little Russians or Ukrainians) ಮತ್ತು ಬೈಲೋ-ರಶಿಯನರು ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಳಿ ರಶಿಯನರು (Byelo-Russians or White Russians); ಅಲ್ಲದೆ ಇವರಂತೆಯೇ ಸಾಳಾವ ಭಾವಾ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಮಾತಾಡುವ ಪೋಲರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್-ರಶಿಯನರೇ ವಿದೂವರೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ರಶಿಯನರ ಇತಿಹಾಸನಲ್ಲಿ ಬಡಿದಾಟದ ಕರುಣ ಕಥೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿರುದ್ಧ, ಪಿಡುಗುಗಳ ವಿರುದ್ಧ, ಬರಗಾಳಗಳ ವಿರುದ್ಧ, ತೀಕ್ಷ್ಣಾ ಹವೆಯ ವಿರುದ್ಧ; ಮಧ್ಯ ಪಶ್ಮಿಯಾದ ಟೂರ್ಟರ್ ಬರ್ಬರರ ವಿರುದ್ಧ, ಪಶ್ಮಿ ಮದ 'ನಾಗರಿಕ' ಪೋಲರ ಮತ್ತು ಪ್ರಶಿಯನರ ವಿರುದ್ಧ; ಕೊನೆಗೆ ಈಗ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವದ ವಿರುದ್ಧ; ಹೀಗೆ ಹೊರಾಟಗಳಿಂದ ಅದು ಕಿಕ್ಕಿಇದು ಹೊಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಲೇಯೋ ಏನೂ, ರಶಿಯನರ ಮೈಕಟ್ಟು ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿ—ತಾಳಭಲ್ಲವನ, ಬಲವುಳ್ಳವನ ಬಾಳಿಕೆ ಅದು. ಪಾರಯೇಣ ಯುಕ್ರೇನಿಯನನಿಗಂತ ರಶಿಯನನ ನಿಲುವಿಕೆ ಎತ್ತರ; ಮೈಕಟ್ಟು ಸೂಳಲ, ಬಲಿಷ್ಠಂ. ಅವನ ತಾಳ್ಳಿಯಂತೂ ಆಸಾವಾನ್ಯವಾದದ್ದು. ಈ ಸಹನಶೀಲತೆ ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಎರಡೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಅವನು ಸಹಿಸಲಾರದ ನೋವಿಲ್ಲ, ತಾಳಲಾರದ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಎಂಥ ಗಾಯವಾದರೂ ಅವನ ಮೈಲಿ ಬಲು ಬೇಗ ವಾಯುತ್ತುದಂತೆ.

ರಶಿಯನನ ಸ್ವಭಾವದ ಹೆಗ್ಗಿರುತ್ತು ಅವನ ಸ್ವೀಹಲ ನಡೆವಳಿಕೆ. ಅಪರಿಚಿತರೊಡನೆಯೂ ಸರಳವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವನಿಗೆ ಭಾಷೆಯ ಭೇದ ಕೂಡ ತೊಡರುವುದಿಲ್ಲ. ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಲ್ಲಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷ ಬೆರಿತು ಅವರ ಒಳಕೊರಗು ಕಂಡವರು ಅವರನ್ನು ಹುಟ್ಟು-ಸಂಚಾರಿಗಳನ್ನು ಪುಡುಂಟು. ಅವರ ಸೇರುವೆಯ ನಡತೆ ಈ ಸಂಚಾರದ ಪ್ರಭಾವವಂತೆ. ತಮ್ಮ ನಿಸ್ಸಂಕೋಚ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಅವರು ಪರಕೀಯರ ಮಹತೆಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಿಗನೆ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. 'ರಶಿಯಾದ ಗಡಿ ದಾಟಿ ಹೊರಗೆ ಹೊಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನವೊಕ್ಕಳಿಂದ ಏನೋ ಕಳೆದುಕೊಂಡ

ಹಾಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ ?' ಎಂದು ಹೇರಾಲ್ಲಿ ವಿಲಿಯವನ್ನು ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲೀಖಕ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಜನರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬಂಧುತ್ವದಾದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸುತ್ತುಲೂ ಉಸಿ ರಾಡುವ ಜಾಗೆ ಬೇಕು. ಒತ್ತಾಯ, ಒತ್ತಾಟ ಇವೆರಡೂ ಅವರಿಗೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇತಿಹಾಸ ಕೊಟ್ಟ ಹೋರಾಟದ ದಾನವನ್ನು ಅವರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರಲ್ಲ. ಒದಲಿಗೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಹೋರಾಟದಿಂದ ನುಣಿಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ಒಡಿದಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದಾದರೆ ಮತ್ತು ದರಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಾವೋರೆಯಲ್ಲ. ಪಾಶವ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಕಾಡುವುದೇ ಸರಿ. 'ರಥಿಯನ್ ಕರಡಿ'ಯೆಂಬ ಅಡ್ಡಹೆಸರು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಿದ್ದಿರಬಹುದು.

ನುಣಿಚಿಕೆಯ ನೀತಿ ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದು. 'ಇದೆ', 'ಇದ್ದಾನೆ' ಎಂಬ ಪೂರಕ ಶ್ರಯೆಗಳು ಲೋಪವಾಗುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದಂತೆ ಎನ್ನಬಹುದು ಬೇಕಾದರೆ. 'ಅವನಿಗೆ ಹುಣ್ಣು', 'ಆಕೆಗೆ ಅದರಲ್ಲೇ ಆನೆ' ಎಂದ ಹಾಗೆ. 'ಆ ಮನುಷ್ಯ ಒಳ್ಳೆಯವನಂತೆ' ಎಂದು ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ರಥಿಯನ್ ಸುಡಿದರೆ ಅವನ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೇರೆಯೇ ಉಂಟಿಂಗು ಬಗೆದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬಿದ್ದ ವ್ಯಧಿ ವಾದಕ್ಕೆ ಆಸ್ವದ ಕೊಡದಂತೆ 'ಜಂದವಲ್ಲದ ಹುಡುಗಿ' ಎಂದಾರೇ ಹೋರತು 'ಕುರೂಪಿ'ಯೆಂದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಗೆ ಕ್ಷುಂಬಕಲ್ಲಲ್ಲರು ಅವರು. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರಕಾರದ ಯುದ್ಧಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನು ಓದಿರಿ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗುಣ ಸ್ವಫ್ತವಾಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

ರಥಿಯನರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಇಂದಿಗೂ ಒಕ್ಕುಲಿಗರು. ತಮ್ಮ ವರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನ್ನಾನ ಬಹಳವಾಗಿದ್ದರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಕುಹಕ, ಜರ್ಮನರ ದುರಹಂಕಾರ, ಇವೆರಡೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬನಾರಸ್ ವಾರೇಸ್ ಅನ್ನು ವಂತೆ 'ಜಮಾನ್ ಒಬ್ಬ ಕುಡಿದರೆ ಜಂಬ ಕೊಚ್ಚುತ್ತಾನೆ, ರಥಿಯನ್ ತಾನು ಶುದ್ಧ ವಾಪಿಯೆಂದು ಮರುಗುತ್ತಾನೆ.' ರಥಿಯನ್ ಮಂದಿ ಸಾವಾಸ್ಯವಾಗಿ ಸಜ್ಜನರು, ಮಾನಸುಷರು. ಆದರೆ ಕ್ಷುಣೀಕ ಅವೇಗ ಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದಾಗ ಪಾಶವ ಪ್ರತೀಕಾರ ಬುದ್ಧಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗು

ವದುಂಟು. ಪರಂತು, ಶತಮಾನಗಳ ಯಾತನೆ ಅವರನ್ನು ಅಪರಾಪವಾಗಿ ಇಂಥ ಕೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು.

ರಶೀಯನರಲ್ಲದೆ ರಶೀಯಾವಲ್ಲಿ ಸೂರಕ್ಷೆ ಎಕ್ಕು ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಕ ಗಳಿವೆ. ಅವರ ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ. ಕಳೆದ ಮಹಾಯಾದ್ವಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಪ್ರೋಲಂಡ್ ಮತ್ತು ಫಿನಾಲಂಡ್ ರಶೀಯಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದವು. ವಸಾರಯ್ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಯಾಗಳ ಮೇಲೂ ರಶೀಯಾದ ಒಡೆತನವಿತ್ತು. ಅವುಗಳ ಜನತೆ ಜರ್ಮನ್ ಮೂಲದವಾಗಿದ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ರಶೀಯಾಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದವು.

ಯೋರೋಪ್ಯ ರಶೀಯಾದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಕರಲ್ಲಿ ಯಹೂದ್ಯರು ಪ್ರಮುಖರು. ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಲಂಡನ್ನು ರಶೀಯಾ ಮತ್ತು ಜರ್ಮನಿ ಗೆದ್ದ ಪಾಲುವೊಡಿಕೊಂಡಾಗ ಯಹೂದ್ಯರು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡವರು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಯಹೂದ್ಯ ಯಜ್ಞ ಪಾರರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಈ ದುದ್ದುರ್ವಾದಿ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ರಶೀಯಾನೋದೇ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ. ರ್ಯಾರರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಒಂಥನಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವರು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು. ಲಂಜದಿಂದಾದರೂ ತನ್ನ ಬೇಳೆ ಬೇರಿಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಶೀಯಾದ ರಶೀಯಾದಲ್ಲಿ ಕಾಕಷಷದ ಗತವೈಭವಿ ಭೀಮ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಜಾಬೀಯನರು, ಜಗಳಗಂಟನದಿಂದ ಶಾಂತ ವರ್ತಕವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಟಾಟ್‌ರರು, ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಸಿಷ್ಟುರಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವ ಆರ್ಮೇನಿಯನರು, ದೂರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಸಾಗರದ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ತನ್ನತನವೇ ಇಲ್ಲದ ಬುರಾಟರು, ಚೀನಗಡಿಯ ರಹಸ್ಯವಾದಿ ಬೌದ್ಧರು, ಕಾಲ್ಕರು, ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಭಾಷೆ, ಸೂರಾರು ಮತ್ತ, ನೂರಾರು ಜನಾಂಗ, ಎಲ್ಲ ಅಂತಸ್ತುಗಳ ನಾಗರಿಕತೆ, ಈನಡುವೆ ರಶೀಯಾದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರರ ಕಾರಂತಿಯ ರಂಗ ಸೇವಣಿತ್ತು.

ಸ್ತೋನ್‌ಎತ್ತಿಹಾಸ

ರಶೀಯಾ ಅಧ್ಯವಾ ರೂಸ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸುವಾರಿಗೆ ಇತ್ತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ತಲೆಹಾಕಿತು. ರೂಸ್ ಎಂಬ ಅಧ್ಯ ಪುರಾಣ

ಪುರುಷ ಸಾಮ್ರಾಂಡಿನೇವಿಯಾದಿಂದ ಬಂದು ಯುಕ್ತೇನದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಜನರ ಸದುವೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಿಂತಿಂದಿದ್ದು. ಅವನು ಯುರೋಪಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾದ ವೈಕಿಂಗ್ (ಕಡಲ ರಾಜ) ಪಂಗಡದವ. ಅವನ ವಂಶಜರು ಕೀರ್ತಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತು. ಬಂದರು.

ಕೀರ್ತಿ ನಗರದ ಮೇಲೆ ರಶಿಯನರ ಪ್ರೀತಿ ಗೌರವ ಬಹುಭಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ದುರ್ದೈವಿ ರಾಜಧಾನಿಯೆನಬೇಕು. ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಿಗಿದ ಆಳುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯ ವಶಿಯಾದಿಂದ ಟಾಟ್‌ರ್ ಅಥವಾ ಮಂಗೋಲ ಜನಾಂಗದವರು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ರಶಿಯಾವನ್ನು ಮೂತ್ತಿ ಹಾವಕೆಯಿಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಆವರನ್ನೆಡುರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಕೀರ್ತಿ ರಾಜರ ಸೆತ್ತರು ನೀರಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೂ ಹದಿಮಾರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿ ರಾಜಪುತ್ರರು ಹೊರಾಡಿ ಸೋತು ರಾಜ್ಯತಾಯಿಗ ಮಾಡಿ ಉತ್ತರದ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಕೀರ್ತಿ ನಗರ ಧ್ವಂಸವಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದ ವರಿಗೆ ರಶಿಯಾದ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಟಾಟ್‌ರ್ ನೋಗ ಹೇರಿತ್ತು.

ಕೀರ್ತಿ ಮನೆತನ ಮೂರಿದು ಹಲವು ಬಣವಾಯಿತು. ಅವು ಒಂದೊಂದು ಒಂದೊಂದು ದಿಕ್ಕು ಹಿಡಿದು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದವು. ಪ್ರಚೆಗಳಲ್ಲಿಯಾ ಹಲವರು ಟಾಟ್‌ರರ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಹೊಲವಂತೆ ತೋರೆದು ಕಾಡುವಾಗಾದರು. ಮಾಲನಿವಾಸಿಗಳೊಡನೆ ಬೆರೆತು ಆವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೇಲಸಿದರು.

ಅಲ್ಲಿ ಮೂಳಗಿದ ರಶಿಯಾ ಮುಂದೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ್ದು ಮಾನೆಷ್ಯೇದಲ್ಲಿ. ಕೀರ್ತಿದಿಂದ ಹೊರಟಿದ್ದ ರಾಜಪುತ್ರರ ತಂಡವೊಂದು ಅಲ್ಲಿ ತಳವೂರಿ ಸುಗ್ಗ ಸುರಿಯಾದ ರಶಿಯನ್ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪುನಃ ಕಟ್ಟುವ ಸಾಹಸ ಕೈಕೊಂಡಿತು. ಈ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಜಯವೂ ಉಬಿಸಿತು.

ಮಾನೆಷ್ಯೇ ನಗರದ ಭೌಗೋಲಿಕ ಸ್ಥಾನದ ಭಾಗ್ಯ, ಟಾಟ್‌ರರ ಸಾಶಂಕತೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗದೆ ದೇಶವನ್ನು ಸಾಮ್ರಾಂತಿಕ್ಯದ ಹೊರಾಟಕ್ಕೆ ಸದ್ಗು ಮಾಡುವ ಆಟ ಅಲ್ಲಿ ಸಡೆಯಲು ನಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಹವೆ ಅಮೃತ ಸುಖವಲ್ಲ, ಮಾರ್ಗ ಸುಗಮವಲ್ಲ. ಟಾಟ್‌ರರ ಕಬ್ಬಣದ ಕಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಚಾಚಲೊಳ್ಳಬಾಗಿತ್ತು.

ವೊಸೆಂಬ್ರೂಲ್ಕೈ ಕೇವ್ಯಾದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸುವ ಇಂಟ್ರಾಕ್ಟಿವ್ ಅಧಿಕಾರಿ. ಹಗೆ ಬಲಿವ್ಯಂತಾಗಿರುವಾಗ ಬರಿಗ್ರೀಯ ಕಲಿತನ ವ್ಯಾಧಿವೆಂಬುದು ಅದಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಸಕ್ಕಿಂತ ಶಾಂತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅವಸರ ದ್ವೀಪದು ತಿಳಿದು, ಅಭಿವೂತ ಭಂಗದ ಒಕ್ಕಣಿಗಳನ್ನೂ ಮನ್ನಿಸಿ, ವೊದಲು ದಾಳಿಗಾರರೊಡನೆ ಸಂಧಿವಾಡಿಕೊಂಡಿತು.

ಟಾಟ್‌ರರ ದರ್ಶಕ್ಕೆ ಈ ತೋರಿಕೆಯ ವಿಸಯ ಅಮೃತಪಾರ್ವತ್ಯಾಯ ವಾಯಿತು. ಅವರು ವೊಸೆಂಬ್ರೂಲ್ ರಾಜಪುತ್ರರಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ದಯವಾಲಿಸಿ, ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ರಾಜಪುತ್ರಿಂದ ಕಪ್ಪಕಾಣಿಕೆ ಕೂಡಿಸಿ ಬಪ್ಪಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತರು. ಈ ಬೈದಾರ್ಯದಿಂದ ಟಾಟ್‌ರರು ತಮ್ಮ ಗೊರಿಗೆ ತಾವೇ ಕಲ್ಲು ಕೊಟ್ಟುಂತಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ ದಾಳಿಗಾರರೊಡನೆ ಶಾಂತಿ ಸೌಹಾದರ್ಶ ಗಳಿಸಿ ವೊಸೆಂಬ್ರೂಲ್ ರಾಜಪುತ್ರರು ತಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ತೆರವು ವೊಡಿಕೊಂಡರು. ವೊಸೆಂಬ್ರೂಲ್ ದ ಕೇಂದ್ರಸಾಫ್ ನದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನದಿಗಳನ್ನೂ ನದೀಮುಖಗಳನ್ನೂ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಸೇತು ದುರ್ಬಲ ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ಆಪಹರಿಸುತ್ತು ನದಿಗಳಗುಂಟ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ವನ್ನು ಪಸರಿಸುತ್ತು ಮುಂದುವರಿಯುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಎತ್ತಣಿಂದಲೂ ಅಡಚಣಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಶಾಂತಿ ಅಭ್ಯಾಸದಯಗಳ ದಾರಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ವೊಸೆಂಬ್ರೂಲ್ ದತ್ತ ಎಲ್ಲ ರಿಗೂ ಆಕರ್ಷಣಿ. ಬೇಕೆಂಬವ್ಯಾಪಕ ಆಳುಕಾಳು ಸೆರೆದವು. ಇತರ ರಾಜಪುತ್ರರೂ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ವೊಸೆಂಬ್ರೂಲ್ ದ ಸೇವೆಗೆ ನಿಂತರು. ದೀಪ್ರಕಾಲದ ಆಳಿಕೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ದರಿಂದ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಅರಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಿಕಲಪಗಳಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಜಿಗೆ ದೀಪ್ರ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಿತು.

ವೊಸೆಂಬ್ರೂಲ್ ರಾಜಪುತ್ರರು ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಯೊಳಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ದಾಳಿಯ ಭೀತಿ ಇದ್ದು ದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಏಕತ್ತಿರೆಗೊಳಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಿತ್ತು. ಜನರು ಅದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಎದುರಾಡಲಿಲ್ಲ. ರಶೀಯನರು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಕ್ರಿಸ್ತಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರೂ ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಮತಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ರಾಜವುನೆ ತನದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿರಲಿಲ್ಲ. ಅರಸರು ಮತಗಳಿಗೆ ಬೈದಾರ್ಯ ತೋರಿಸುತ್ತಿ

ದ್ವಾರು. ವರಗಳು ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರ ಆಂಕೆ ಬಳವಾಗಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಪಡೆದು ಬಂದ ಮಾಸೋಡ್ಯೂ ಮನೆತನ ಎಲ್ಲ ವಿಧಿದಿಂದಲೂ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿತ್ತು.

ಕೊನೆಗೊಮೈ ಅವರಿಗೆ ಟಾಟ್‌ಎರನ್ನು ಅವಗಡಿಸುವ ಶೆಚ್ಚು ಬಂತು. ಡಾನಿನ ಡ್ರಿಟ್‌ ಎಂಬನನು ಹೊಟ್ಟು ಹೊದಲು ರಾಜಪುತ್ರರ ಕೂಟವೊಂದನ್ನು ಸಂಪಾಟಿಸಿ ಟ್ರೆಟ್‌ರಿಗೆ ಸೋಲಿನ ಪ್ರಥಮ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಟಾಟ್‌ರರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಉಚ್ಚಾರ ಟನೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತೆರಡು ಕಲೆಮಾರಿನ ದುಡಿತ ಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೂ ಈ ವಿಜಯದಿಂದ ರಶಿಯನರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಸೆಲೆಯೂರಿತು. ಮಾರನೆಯ ಏನಾನ್ ಟಾಟ್‌ರ್ ಖಾನರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕಪ್ಪವನ್ನು ಕೊಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಈ ಬಾರಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ಷೇತ್ರ ಆಗಲೀಲ್ಲ. ರಶಿಯನರಿಗೆ ಕಟ್ಟುಸಿಟ್ಟಿನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಇನ್ನೂ ಮೈತ್ರಿಗೂಡಿರದಿನ್ನರೆ ಟಾಟ್‌ರರ ಪಾಳಯದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಹುತ್ತು ಮಾಡಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಎರಡೂ ಪಕ್ಕಾಗಳು ಮುಸ್ನುಗ್ಗುವ ಬದಲು ಹಿಂದೆ ಸರಿದವು. ಆದರೆ ಶತಮಾನಗಳ ಪರದಾಸ್ಯ ರಶಿಯಾನನ್ನು ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಮಾಡಿತ್ತು. ಟಾಟ್‌ರರ ಪಕ್ಕಾಗಳ ಮಾತ್ರ ಅಂತಿಕಲಹದಿಂದ ಮುರಿದು ಹರಿಹಂಚಾಗಿ ಹೋರಿಯಿತು. ಈಗ ಬಂದುದು ರಶಿಯಾದ ಪಾಳಿ. ಅದು ಎಶಿಯಾದೊಳಗೆ ಅಷ್ಟವ್ಯವೇ ನುಗ್ಗಿಸ್ತೇ ಬೇರಿಯಾ ಮಧ್ಯ ವಶಿಯಾಗಳನ್ನೇಲ್ಲ ಅವರಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಆದರೆ ರಶಿಯಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಪಾದನೆಗೆ ಬಹಳ ತುಟ್ಟಿಯ ಬೆಲೆ ತೆರಬೇಕಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಜಾ-ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಲಿ ಕೇಳಿತು. ಸಾಧನೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಢ್ಯಾಗಿದ್ದ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವ ಗೆದ್ದಿಯ ಬಳಿಕ ವಿಷವಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಮಾಸೋಡ್ಯೂ ದ ರ್ಯಾಂಕರು ತಮ್ಮ ಕಾಲವಿರುದ್ದ ವಕಾರಿಕಾರಕ್ಕೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅರಿಷಿಕೊಂಡರು. ಜನತೆಯ ಮಾತಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮೂರ್ಕಿನಿಗೂಡೆದೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರಮಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಈಶ್ವರ ದತ್ತ ಹಕ್ಕಿಂದು ಭಾವಿಸತ್ತೊಡಗಿದರು. ಅವರಿಂದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಿರುತ್ತೊಳ್ಳಲು ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಅವರು ಕೂರ ಪ್ರತಿಪಂಸೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಟಾಟ್‌ರ್ ಪರಾಜಯದಿಂದ ಪಾರಂಭಿಸಿ ೧೯೧೧ ರಲ್ಲಿ

ಬಾಲ್ಯವಿಕೆ ಕ್ರಾಂತಿಯ ವರೆಗಿನ ರಶಿಯಾದ ಇತಿಹಾಸ ಮಾಸ್ಕೋರ್ ರ್ಯಾರರ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ, ಮೂರು, ಮೂಡು ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಪುರಾಣವಾಗಿದೆ.

ಖಾರರಿಗೆ ಕೊನೆಯ ಒದೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೀರ್ತಿ ನಾಲ್ಕು ಸೇವಾನ್ ನಿಗೆ ಸಲ್ಲಾವುದು. ಇವನಿಗೆ ಭಯಂಕರ ಸವಾನ್ ಎಂಬ ಆಡ್ಡ ಹೆಸರಿದೆ. ಈವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭಯಂಕರನೇ ಆಗಿದ್ದು. ರಶಿಯನ್ ಇತಿಹಾಸದ ಸೇವಾ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಬ್ಲಿನಾದ ಈತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ರಶಿಯಾಕ್ಕೆ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ತಪ್ಪಿ ಹೊರಿದ್ದ ಬಾಹ್ಯಜಗತ್ತಿನ ಸಂಬಂಧ ಪುಸಃ ತೆರೆಯಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಆಗ ಎಲಿಚಬೆತ್ ರಾಣಿಯ ಆಳಿಕೆ. ಭಯಂಕರ ಸವಾನ್ ಇಂಗ್ಲಿಂಡಿನ ಕೂಡೆ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿದ.

ಸವಾನ್ ಬಳ್ಳಿ ವಿಚಿತ್ರ ಪುರಾಣ. ಈವನ ಚರ್ಚಿವಟಿಕೆ ಆಗಾಧವಾಗಿತ್ತು. ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಆವನಿಗೆ ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಂಡು ಸಂಚು ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮನಸು ರೋಸಿಹೋಗಿತ್ತು. ಹದಿಮೂರನೆಯ ವಯಸ್ಸಿಗೇ ಅವರಿಂದ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರವನ್ನು ಕಸಿದು ಕೊಂಡು ಪ್ರಜಿಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಾಯಾಚನೆ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶಾಖಿಯನ್ನು ತೆರೆದ. ಪ್ರಥಮ ಪ್ರತಿಂದಿ ಸಭೆಯೊಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಯಂದ್ರ ಸಂಧಿಗಳಂಥು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಆದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವು. ಆದರೆ ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಈವನ ಹೆಂಡತೆ ಏಷ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ತೀರಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಆಸೆ ಮಾಡ್ಡಾಯಿತು. ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ ಮನಸ್ಸಿನ್ನೇ ರಾಜ್ಯಭಾರದಕ್ಕೆ ಪಾರರಂಭವಾಡಿದ. ಆವನ ಚಪಲಕ್ಕುನುಸಾರ ಪ್ರಜಿಗಳ ಭಾಗ್ಯ ಬದಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈವನ ಮಾತೊಂದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುವ ಆಳಿಕೆಯ ವರ್ಗವೋಂದು ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಐವತ್ತೊಂದು ವರ್ಷಗಳ ಸ್ವೇರ ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಕೊನೆಗೆ ಗಜಿತಳ ರಲ್ಲಿ ಆತ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ದೇಶವೆಲ್ಲ ಅನಾಯಕ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆತವಾಗಿಬಟ್ಟಿತ್ತು. ಪ್ರಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ವರ್ಗ ಇನ್ನೊಂದರ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಹೊಗಹತ್ತಿತ್ತು. ರಶಿಯಾದ ಆಜನ್ನೆ ವೈರಿ ಪೋಲರು ಮಾಸ್ಕೋರ್ ವರೆಗೆ ಸುಗ್ಗಿ ಕ್ರೆನ್ಯಾಲ್ ಭವನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇಗೊಂಬೆ ರಾಜನನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಹತ್ತಿದ ರಶಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯು ಆವರನ್ನು

ಹೊರಗಟ್ಟಿತು. ೧೯೨೫ ರಲ್ಲಿ ರಶಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಾಪಕ ದಿನಗಳ ಉಪವಾಸವ ಮೇಲೆ ಏಕಾಯಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಥ್ ಎಂಬ ಹುಡುಗಳನ್ನು ರುಳಾರನಾಗಿ ಆರಿಸಿದರು. ಈತನ ಮಂತ್ರಿ ಇಂಳಿ ವರ್ಷಗಳ ಪರಿಗೆ ಆಳಿ ಗೊಳಿ ರಲ್ಲಿ ಕಾರಣಿಗೆ ತುತ್ತಾಯಿತು.

ಈ 'ಕಂಟಕ ಕಾಲ'ರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಘಟನಾತ್ಮಕ ರಾಜಸತ್ತೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ ವಾಗುವ ಸಂಭವವಿತ್ತು. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಪತ್ತು ದೂರವಾದಾಕ್ಷಣಿ ಜನಿಂಸುದಾರರು ತಮ್ಮ ಮನಂಂದಂತೆ ನಡೆಯಹತ್ತಿದರು. ರೈತರ ಜೀವನ ಕಷ್ಟವುಂಟುವಾಗಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಕಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದ್ದ ರೈತರ ಜೀತಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಭಯಂಕರ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ರಾಮನಾಥರು ದುರ್ಬಲರಾಗಿದ್ದು ದರಿಂದ ಅವರು ಜನಿಂಸುದಾರರ ಕ್ಷೇಗೆಂಬೆಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಕಾರಣ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವ ಬದಲು ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿ ಕೆಟ್ಟಿತು. ಅವರ ಆಶೋತ್ತರ ಗಳು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ತುಳಿಸಿಕೊಂಡವು. ಧರ್ಮ ಸಂಸಾಧನಗಳು ಅಂತಿಕಲಹ ದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಿ ವಾಗಿದ್ದು ಜನರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಿಗರನೇಕರು ಇದೇ ಸಮಯ ಪೂರ್ವಾಭಿಮಂಬಿವಾಗಿ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ರಶಿಯಾದ ವಿಸ್ತೃತಾನ್ವೇಶನ ರಲ್ಲಿ ಶಾಂತಸಾಗರ ತೀರದ ವರಿಗೆ ಮುಂಟ್ಟಿತು.

ಮೂರನೆಯ ರಾಮನಾಥ್ ಜಕ್ಕರವತೀ ಪೀಠರ—‘ಮಹಿಳೆಯ ನಾದ ಪೀಠರ’ ಇದೊಂದು ಅತ್ಯಂದ್ಯಾತ ವ್ಯಕ್ತಿ. ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪಾರಂಭ ಮಾಡಿದವನೇ ಈತ. ವರ್ಣಮಾಲೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಉದಿಗಿತೊಡಿಗೆಗಳ ವರಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಸೈನ್ಯಶಿಕ್ಷಣದ ವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ತರದ ಸಂಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಸಿದಿಲನ ವೇಗದಿಂದ ಪೀಠರ ತಂದಿಕ್ಕುದನು. ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗು ಸೈನಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಆವರಿಗೆ ಸ್ವೀಡನಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪೂರ್ವ ಯುರೋಪಿನ ಮುಂದಾಳ್ತನವನ್ನು ಕ್ಷಾದುಕೊಂಡನು. ಸರಿನಂತರನ್ನು ಸೈನಿಕ ಸೇವೆಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿದನು. ಉದ್ಯೋಗ ಕ್ಷೇಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿಸಿದನು....ಅಥಾತ ಪೂರ್ವ ಪಕ್ಷಿ ಮಗಳ ನಡುವೆ ತೊಳಿಂಧಾಡು ತ್ತಿದ್ದ ರಶಿಯಾವನ್ನು ಜುಟ್ಟಿನಿಂದೆತ್ತಿ ಪಕ್ಷಿನಿಂದ ಸಂಸ್ಕರಿತಿಯ ಸಮುದ್ರ

ದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿದನು. ಆದರೆ ಇವೈಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಜೀತಗಾರಿಕೆ, ಆಧಾರಸ್ತಂಭ ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ಥಾತ್ಮತ್ವ ರಾಜಸತ್ತೆ !

ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನ್ಯೇ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಲಾಳಸೆಯಿಂದ ಹೀಟರ್ ಮಗಳು ಸೊಸೆಯಂದಿರನ್ನು ಯೌರೋಪ್ಯ ರಾಜಮನೆತನಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಅವನು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿದೊಡನೆ (ಅವನ ಹಿರಿಯ ವ.ಗ ವೊದಲೇ ಸ್ನಾನಮನಾಗಿದ್ದರಿಂದ) ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಒಡಿದಾಟವಾಗ ಹತ್ತಿತು. ದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕೋಲಾಹಲ. ಅರ್ಥ ಪರಕೀಯ ಮೂರರು ಕೆಲವರು ಅಷ್ಟನ್ನು ಕಾಲ ಪರಕೀಯರ ಬಳದಿಂದ ಆಳಿ ಹೋದರು. ಒಕ್ಕಲಿಗರ ವಾಡು ನಾಯಿಸಾಡಾಯಿತು.

ಜೀತದಾಳುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಣದ್ವಾರಾ ಮುಂದೆ ಕ್ರೊಧರಿನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ರಶಿಯಾದ ಗೌರವ ಉದ್ದೇಶವಾಯಿತು. ಆಕೆಯ ಸೇನಾಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಪೊಟೆನುಕಿನ್, ಸೌವರಾಘರು ತುಕ್ಕಿಯ ಒಟ್ಟೊಳ್ಳೀಮನ್ನು ಸಾಮಾರ್ಚಿಸುವನ್ನು ಮುರಿದಮೇಲೆ ಅನೇಕ ರಶಿಯನೇತರ ಜನಾಂಗಗಳು ರಶಿಯನ್ ಸಾಮಾರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಸೇರಿದನ್. ಪ್ರೋಲಂಡಿನ ವಿಭಜನೆಯಾಯಿತು. ಕೌರ್ಲಂಡ್, ಲಿಧ್ಯಾಮೇನಿಯಾಗಳೂ ಆಗ್ನೇಯದ ಖಾನಶಾಹಿಗಳೂ ಸಾಮಾರ್ಚಿಸ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಮೂರರ್ ಅಲೆಗ್ರಾಂಡ್ ರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಗಳಾಗಿ) ಸೆಪ್ಟೋಲಿಯನ್ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪರಾಬಿತನಾದ ಮೇಲಂತೂ ರಶಿಯಾ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಮಶ್ರೇಣಿಯ ಶಕ್ತಿಯಾಯಿತು.

ರಶಿಯಾದ ವಿಸ್ತುರಣೆಯಿಂದ ಬ್ರಿಟನಿಗೂ ಯುರೋಪಿನ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೂ ತಲೆನೋಽಪ್ಯ ಪಾರುರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಇನೆಯ ಕತವಾನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ ಕಾರ್ಯಾತಿಕಾರಿ ಆದೋಲನಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕೂಲು ರಶಿಯಾದ ಸಾಮಾರಂಬಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಇಸಣಿಯೆ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಂಡಾಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ರಶಿಯಾ ಸವಿಾಪವಾಗಿದೆ, ಪಶ್ಚಿಮಯನ್ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ದೂರದಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಅಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾರ್ಚಿಸ್ಕೆ ಅವಾಯ ಬಂದರೆ?— ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ಬ್ರಿಟನಿಗೆ ಹಗಲಿರುಳು ತಲೆತಿನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ವೊಡಲಸೆಯ ನಿಕಳನನ (ಗಳಾಗಿ-ಖಾಗಿ) ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಶಯ ಪಿಶಾಚಿ ಕ್ರೀನಿಯನ್

ಯಂದ್ದು ದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ರ್ಮತರ ಜೀತಗಾರಿಕೆಯ ಏಷ ನಾಡಿನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಾಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರೀಪ್ಯಾಯನ್ ಯಂದ್ದು ದಲ್ಲಿ ಆವನ್ನಾನಕರವಾದ ಸೋರಲು ವಾಳೆ ಹಾಕಿತು.

ಸಿಕಲಸನ ಮಂಗ ಎರಡನೆಯ ಅಲೆಗಾಳ್ಯಂಡರಸಿಗೆ ರ್ಮತ್ವವಾಡಿ ಜೀತದ ಕೆಡುಕು ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿ ನೀರಿಗಿ ರಲ್ಲಿ ಅದು ರದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ವಿಲಂಬಿತ ‘ಬಡುಗಡೆ’ಯಿಂದ ಇಚ್ಛಿತ ಫಲ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗಲೆ ಖದಾರ, ಕಾರ್ಯಾಲ್ಯಾಟ್‌ಕಾರಿ ವಿಚಾರಗಳ ಪ್ರವಾಹ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ರೂಪಾರಶಾಹಿ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಮಿಸುತ್ತಿರಲ್ಲವಾಗಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಗೋಪ್ಯ ಸಂಘಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿದವು. ಇಂಥಿ ಒಂದು ಸಂಘ ‘ವರ್ವೋಚಕ’ ಅಲೆಗಾಳ್ಯಂಡರನನ್ನು ಕೊಲೆವಾಡು ಕೃತಕೃತ್ಯವಾಯಿತು (ಗಳಿಗೆ).

ಮುಂದೆ ಇಂದ್ರ ವರ್ಣ ಭಯಂಕರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಯಿತು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಗುಪ್ತ ಪ್ರೋಲೀಸರ ಚಟುವಟಿಕೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ರಾಜವುನೆತದವರಿಗೂ ಕೂಡ ಈ ಗುಪ್ತ ಪ್ರೋಲೀಸರ ಭಯ ತಪ್ಪಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಓಣಾವೂ—ಅದು ಗುಪ್ತ ಪ್ರೋಲೀಸು ದಲದ ಹೆಸರು—ಎಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಎಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬಂತಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಏರು ತಗ್ಗಿಗಳು ವೈಪರೀತ್ಯಕ್ಕಿಂತು ಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಆದರೆ ರೂಪಾರಶಾಹಿಯ ಪಣವೋಂದೇ: ‘ಬಡಲಾವಣೆ ಬೇಡ !’ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಲ್ಯಾಟ್ ಬೇರಾವ ದಾರಿ?

ರಶ್ಯಿಯಾದ ವಿಕಾಸದ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳು

—•—

‘ಕಾರ್ಯಾತಿಗಳನ್ನು ಕೈಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವದಲ್ಲ’ (Revolutions are not carried in suit-cases) ಎಂದೂ ‘ಕಾರ್ಯಾತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಮಾಡಿ ಸುವುದು ನಾಡ್ಯಾವಿಲ್ಲ’ (Revolutions are not-made to order) ಎಂದೂ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಾತಿಕಾರಿಗಳಂದೂ ಆಕ್ಷರಶಿಖಿಸಿ. ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಕಲಕುವೆನೇಂದು ಹೊರಡುವವನು ಶುದ್ಧ ವಾರ್ಷಿಕ. ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಾತಿಗಳು ವರ್ಗಕಲಹದ ಎವಧ ರೂಪಗಳು. ಮಾನವ ಇತಿಹಾಸ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಅವನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಿಸುತ್ತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬದಲಾವಣಿಗೆ ಓಸುಸಾರವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ವರ್ಗಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಹೊಸ ಹಳೆಯ ವರ್ಗಗಳ ಹಿತಸಂಭಂಧ ಗಳಲ್ಲಿ ತಾಕಲಾಟ ಪಾರ್ಪಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಹಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಹೊಸ ವರ್ಗಗಳ ಅಭ್ಯಾದಯಕ್ಕೆ ಕಾಲೀಕ್ರಿಡಕಾಗುತ್ತವೆ. ಆಗ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಹಿತಸಂಭಂಧಗಳು ವರ್ಗಗಳು ಒಕ್ಕೊಂಬ್ಲಾಗಿ ಹಳೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕೆಡಹಲು ನೋಡುವವು. ದೇಹದೊಳಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಕಲ್ಪಣಗಳು ರೋಗಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಬಿಳಿಗಳಿಂದ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಕೊಡಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಪರ್ಯಾಸಗಳು ಒಮ್ಮೆಂದೊಮ್ಮೆ ಜ್ಞಾಲಾ-ಮುಖ್ಯಿಯಂತೆ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದೇ ಕಾರ್ಯಾತಿಯೆನ್ನು ಬಹುದು.

ಇಂಗ್ಲಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸಡೆದ ಕಾರ್ಯಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಧಾರ್ವಿಕತನದ ತೋಗಲು ಧರಿಸಿದ್ದವು. ಆವರೆ ಆ ಮೇಲೆಕ್ರಿಗಲನ್ನು ಹರಿದರೆ ಒಳಗೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇರಿ ಧಾರ್ವಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾತಿಗಳಾಗುವುದಾದರೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಆಗಬಹುಧಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಾತಿ

ಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಆ ಕಾಲದ ಸಮಾಜದ ಗೊತ್ತುಗುರಿಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು.

ರಶಿಯಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಕಾಸದ ಪ್ರವರ್ಣಿ ಲಕ್ಷ್ಯವೆಂದರೆ ಅದರ ಮಂದಗತಿ. ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪಿನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಬಳಿಗಾರ ವಾದ ಹೋಗಿ ಬಂಡವಲವಾದ ಶಿಶುರಕ್ಕೆ ಇಲಿ, ಕೂಲಿಕಾರ, ಬಂಡವಲಗಾರ, ಮಧ್ಯ ಮಂಗಳವೇ ವೈದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಗಳು ಸ್ವಷಟ್ವಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡ ಮೇಲೂ ಇನ್ನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ರೈತರ ಜೀತಗಾರಿಕೆಯ ಸಾಮಾರಜ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತತ್ತು. ಅದೇಕೆ, ಇಂಗ್ಲಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಜೀತಗಾರಿಕೆ ಮಂಡಿನು ಎರಡು ಶತಮಾನದ ಮೇಲೆ ಅದು ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹಂಟಿದ್ದು, ನಾಲ್ಕು ವರೆ ಶತಮಾನದ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿದ್ದು. ಜರ್ಮನಿಯೇ ವೊಡಲಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಲವಾದಿಗಳನ್ನು ಕೆಡಹಿ ಕೂಲಿಗಾರರ ಸಾರ್ಥಕಾರ ವನ್ನು ನಾಥಿಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯೋಜನ ಸಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ (ಗಳಳಿ) ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಲವಾದ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಕೂಡ.

‘ಮೂಡಲ ಗಾಳಿಗಳೂ ಪಶಿಯಾದ ಬರ್ಬರ ಧಾರ್ಷಿಗಳಿಗೂ ತೆರವಾಗಿರುವ ಈ ಮಹಾ ಸಮಭೂಮಿಯನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಜಿರಕಾಲ ಹಿಂದು ಇಯಲು ಶಿಷ್ಟಿಸಿದಂತಿದೆ’ ಎಂದು ಟಾರ್ಟೀಸ್ ಹೇಳಿದಾನೆ. ರಶಿಯಾ ವಶಿಯಾ—ಯುರೋಪುಗಳ ಸಡುವೆ ನಿಂತಿದೆ. ಅದರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವಶಿಯಾ—ಯುರೋಪುಗಳ ಎಲ್ಲ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಜೀನ ಹಿಂಡುಸ್ತಾನಗಳಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮದ ಗಾಳಿ ಸೋಕಿದ್ದು ತೀರ ತಡವಾಗಿ. ಅದರಿಂದ ತನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ರೂಪಗೊಳಿಸಲು ಅವಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುವುದಿಸಿದ್ದು. ರಶಿಯಾಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮದ ಪ್ರಭಾವ ದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಟಾಟ್‌ರ ಅಭಿಯೋಗ, ಹಳೆಯ ಗ್ರೀಕ್ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ ಧರ್ಮ ಇವು ಪಶ್ಚಿಮಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಷ್ಟಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣವಾಗಲು ಅವಕಾಶ ಏಯಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಟಾಟ್‌ರರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ರಶಿಯಾದ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರ ದಾಖಲೆ ಸಿರಂಕುಶತೆಗೆ ಎಡೆ ದೊರೆಯಿತು. ಟಾಟ್‌ರರ ಪರಾಜಯವಾದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜದ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರತಿಶಕ್ತಿಗಳು ಸಂಘಟಿತವಾಗಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಬ್ಬಿಸಬಹುದು

ದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದೇ ಜೊತ್ತಿಗೆ ರಶಿಯಾದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಪಾರಂಭಿಸಿದ್ದ ರಿಂದ ಈ ಶಕ್ತಿಪ್ರತಿಶಕ್ತಿಗಳು ಪಸರಿಸಿ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ತೆಳ್ಳಿಗಾಡ ರಸದಂತೆ, ರಸಾಯನಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅಸಮರ್ಥವಾದುವು.

ಇಂಗ್ಲಂಡೇ ವೇದಲಾದ ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಶ್ರೋತ್ತರಗಳ ಜನರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗುಂಪಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಏನಾದರೆಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರೌದ್ಯಿಕ್ಯನ್ ಕಾರ್ಯಾಂತಿ ಇದಕ್ಕು ಖಾದಾಹರಣೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಾಂತಿಯ ಆಂತರಿಕ ಉದ್ದೇಶ ಇನ್ನಾಮುಂದಾರ—ಇದಿ ಕಾರಿ ವರ್ಗವನ್ನು ಉಚ್ಚಾರಿಸಿದ್ದೆಂದಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಜೊಸತಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಧನಿಕವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರವನ್ನು ಸಿಲ್ಲಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಜನರು ಯಾರು, ಆದರಿಂದ ಆದ ಪರಿಣಾಮವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಹೋರಾಟದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗಳಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಬಡಿದಾಟವೂ ‘ಸುಧಾರಣಾವಾದ’, ‘ಸನಾತನಾವಾದ’ ಎಂಬ ಗಂಭೀರ ಶೈಲ್ಲೋಕಗಳ ಸೆರಕಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಆಧುನಿಕ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ‘ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ’, ‘ನೂತನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ’ ಯಂಬ ಬಣ್ಣಿದ ಲಂಗೋರ್ಟೀಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಗಳ ಪಾನ ಮುಂಚ್ಚಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೆ.

ಇಂಥ ವ್ಯಾಜಾಂತರದ ಧಾರ್ಮಿಕಕಲಹಗಳಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪಿನ ಮತ—ಸಂಸಾಧನಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಸರ್ವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ರೂಪರೇ ಕೆಳಗೆ ಮತಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅವು ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿದ್ದ ವೆನ್ನಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಮತಗಳ ಉಚ್ಚ ಪದವೀಧರ ಪಾದರಿಗಳು ಕೇವಲ ರೂಪರೇ ಅನುಗ್ರಹದ ಮೇಲೆಯೇ ನಿಭರರಾಗಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಹೊಸ ರೂಪನ ಪಟ್ಟಾಫಿಷ್ಟಿಕದೊಡನೆ ಹೊಸ ಮತಾಧಿಪತಿಗಳ ಆಶ್ರಮವಾಗುತ್ತಿತ್ತು! ಅಂದಮೇಲೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯೀ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲದೆ ಅವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮುಂದಾಳುತನಕ್ಕೆ ಅಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು.

ರಶೀಯನ್ ಸಮಾಜದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ವೌವಾರ್ತ್ಯ ತತ್ವಗಳ ಸ್ವಂತ್ಮ ಸಂಜ್ಞೆಗಳಿಂದ್ದುವು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಂತೆ ಅದೂ ಬಹುಶಃ ಹಳ್ಳಿಗಳ ನಾಡು. ಇಲ್ಲಿಯು ಉತ್ತರಾದನ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಅಂತರವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಮ್ಮಾನ ಪಾರ್ಶ್ವಾಂಚಾರ್ಯತಿಯನ್ನು ಹೊರಲುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಕ್ಷಣಿ (Village Commune) ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಿಗಳು ಸಮ್ಮಾನ ಅವಿಭಕ್ತು ಕುಟುಂಬಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾದನ ಹಂಚುವಿಕೆಗಳನ್ನು ನೇರುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುವು. ಬೇಸಾಯದ ದುಡಿ ಮೇಗೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದ ಆಳುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನದ ಹಂಚುವಿಕೆ ಸಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ವ್ಯವಸಾಯ ಭಾವಿತವು ಹೇಳಿಲೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಸಮಾನ ಸ್ಥಾವರ್ಯ. ಆದರೆ ಈ ಆನಾದಿ ಸಂಪೂರ್ಣವ್ಯಾಪ್ತಿಗೂ ಅಗಿನ ಸಾಂಪ್ರಣೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ರೀತಿ ನೀರಿತಿಗೂ ಯಾವ ಹೋಲಿಕೆಯೂ ಇದಿಲ್ಲ. ಭಾವಿತವುನ್ನೇಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಹುಲುಸು, ಒಂದು ಕಡೆ ಒಂಬರು ಇರುವುದು ಸಹಜ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ‘ನಾಯಿ’ ಸಿಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹುಲುಸು-ಬಂಜರುಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಹೋಳುವೂದಾದಿ ಸಮನಾಗಿ ಪಾಲುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಆ ತಂದಿಯಲ್ಲಿಂದು, ಈ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಂದು, ನಡುವೆ ಒಂದು, ಎಂಬಂತೆ ಅಂಗೋಳಿ-ಹೋಲಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದು. ಅವುಗಳ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಧಿ ಕಾಲನರಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಧಾರಿತ ಕ್ರಮದಿಂದ ಕೃಷಿಮಾಡಬೇಕೆನ್ನು ವರರಿಗೂ ಈ ಚೋಳಿಟ್ಟದ್ದು ಹೋಲಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಪಾರ್ಶ್ವಾನಂತರದ ನೇಗಿಲ ಕೃಷಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿತ್ತು? ಇಂಥ ಕೀಳು ತರಗತಿಯು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಕರಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು?

ಜೀತಗಾರಿಕೆಯ ಆಗಮನ

ಸೈನಿಕರು ಬೇಕು! ಸೈನಿಕರು ಬೇಕು! ಇದು ಹದಿನಾರನೆ ಶತಮಾನದ ರಶೀಯಾದ ಕೂಗು. ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಚರಸ್ಪಧಿ ಪೋಲಂಡ್, ಆಗ್ನೇಯ ದಕ್ಷಿಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಿವು ಟುಂಬರ್. ಇವರನ್ನು ತರುಬಂಬ ಸೇನೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ವೊಸೋಮ್ ರಾಜಪುತ್ರರು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಸೈನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರೂ ಒಕ್ಕುಲಿಗರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಕರೆದಾಗ ರಾಜಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸೇವೆಗೆ ಅವರಿಗೆಂದು ಬಹುಮಾನ ದೊರಕು ತ್ತಿತ್ತು. ಆಯಾ ಹಳ್ಳಿಯ ಒಕ್ಕುಲಿಗರ ಮೇಲೆ ಪೂಣಾಧಿಕಾರ ಆದು. ಅಂತೂ ಅವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಕಾರ್ಯ ನೊಡಲು, ಒಕ್ಕುಲತನ ಮತ್ತೆ.

ರಶೀಖಾದಲ್ಲಿ ಚೀತಗಾರಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಹೇಗೆ. ವೊದವೊದಲು ಈ ಗೌಡ ಸೀವಾಯಿಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಮ್ಮಿತ್ವವಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದಷ್ಟು ದಿನ ಇದರ ಅನುಭೋಗ ವೂತ್ತು ಇತ್ತು. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಟಾಟ್‌ರ ದಾಳಿಗಳು ಅಟ್ಟಿದ್ದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಮನೆಮಾರಿಲ್ಲದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಮರಳಿದಾಗ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಸಂಪನ್ಮೂಲ ಗೌಡರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಒಕ್ಕುಲತನ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವರಿಗೆ ಶರಣಾಹೋದರು. ಅವರ ಸಹಾಯದ ಮೂಲ್ಯವನ್ನು ರೈತರು ವಾರ್ಷಿಕ ಕರದ ಜತಿಗೆ ತೀರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕರವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತುಂಬುವವರು ಗೌಡರೇ ಆಗಿದ್ದ ದರಿಂದ ರೈತರಿಂದ ಇವೆರಡೂ ಪೂಣ ತುಂಬಿಬರುವ ಮುನ್ನ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಡಲಗೊಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಗೌಡ-ಸೀವಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಚೀರೆ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ವೆಂದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ರೈತರನ್ನು ಬೇಕಾದಂತೆ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದ ಚೀಕಾದಷ್ಟು ಲಾವಣೀಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇಶದ ಕಾರಿಯದೆಯಂತೆ ಈ ಲಾವಣೀ—ಬಿಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತೀರಿಸದೆ ಒಕ್ಕುಲುಗಳಿಗೆ ಬಿಡುವಳಿ (ಸೋಡಚೀಟಿ) ಯ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವರದು ನಿಸ್ನಹಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಒಕ್ಕುಲತನ, ರಾಜ್ಯಕಾರ್ಯ ಇವೆರಡರಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ದುಡಿಯಲು ಒದ್ದುರಾಗಿದ್ದರೂ ಒಡೆಯರು ಚೀತದಾಳುಗಳನ್ನು ಸರಾಗವಾಗಿ ಮನೆಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಜಮಾನನ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು, ತಮ್ಮ ಸೀಳಂಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಹೇಗೆ ಗೇಯುದ್ದಿಗೇಯುದ್ದಿಗೇ ಚೀತದಾಳುಗಳು ಹಣ್ಣಿಹಣ್ಣಿಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅವರನ್ನು ಮನುಷ್ಯವಾರಣೀಗಳಂತೆ ನೆಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಡೆದರೆ ಒಡಿದರೆ ಕೇಳಿವವರಿಲ್ಲ. ಒಡೆಯರ ವರುದ್ದಿನ್ಯಾಯಾನಾಧಿನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಚೀತದೊಡೆಯ

ಲಂಡರೆ ಆಳುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರ. ಅವನೇ ಆವರಿಗೆ ನಾಯಿನಾಳ್ಳನ, ಆವಾದಕ ವಕೀಲ, ಸಾಕ್ಷಿ. ಅವನು ಸಾಲ ತೀರುವವರೆಗೆ ಗುಳಿಯೆದ್ದು ಹೊಗ ದಂತೆ ವಾತ್ತ) ದೇಶದ ಕಾಲೆದೆ ಸೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಜೋಪಡಿ ಗಳಿಗೆ ಹೊಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಕುತ್ತಿಃ ಅವರ ಮರಣಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಅನಾದ್ಯತವಾದುದು, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ‘ತುಂಬಿಕೊಡಲು’ ಪ್ರಕೃತಿಜನನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅದೇ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸುತ್ತು! ಅರೆಗಂಬಿಯ ಹೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಯುರಿಯ ದುಡಿತ. ಅವರ ಹೃದಯ ಅವದ್ದಿಯ ಆಜಾಳ್ಳನದ ಗುಹೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಕನಸಿಸಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣರು. ಎಕೆ? ಅವರು ಒಡೆಯನ ಜಂಗಮ ಸೊತ್ತು. ಅವನು ಬೇಕಾದರೆ ಅವರನ್ನು ವಿನಿವರ್ಯ ಮಾಡಬಹುದು, ಮಾರಿಬಿಡಲಾಬಹುದು. ಎರಡನೆಯ ದ್ವಾರ್ಯಮಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗೌಡ ಸೊತ್ತಿನ ಪಾವತ್ಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದನಂತೆ. ಭಾಷಣ ತೀರಿದಾಗ ವೋಲಾಗ್ ಪ್ರದೇಶದ ಸದಸ್ಯ ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತರ ಹೀಗೆ: ‘ಹೌದು ಸ್ವಾಮಿ, ಸೊತ್ತಿನ ಒಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಆಂತರ್ಯ ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಬೇತದಾಳಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಕಾರ್ಕಾನನ್ನು ಅವನೊಡೆಯ ಒಂದು ಬೇಟಿನಾಲಿಗೆ ಅದಲುಬದಲು ಮಾಡಿದ್ದನಂತೆ!’

ಯಂಕೆರೀನಿಸಲ್ಲಿ ಬೇತಗಾರಿಕೆಯಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಟಾಟ್‌ರರು ಸೋತ ಮೇಲೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ್ನೇಯ ಮುಖವಾಗಿ ರಶ್ಯಾದ ರಾಜ್ಯವಸ್ತುರಂಣಿ ಪಾರರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಧೀರಾದ ಕೆಲವುಂದಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ತಮ್ಮ ಗುತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಒದ್ದು ಆತ್ಮಕದೆ ಓದಿಹೋಗಹತ್ತಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಶೂರರಿಗೆ ಬೇಕೆಂಬಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಬರಿ ಸೈನಿಕವೃತ್ತಿಯಂದ ಜೀವನ ಹತ್ತಿದ ಇವರಿಗೆ ‘ಕಾಸಕ್’ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಿತ್ತು. ಈ ಸಾಹಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ವೇಲಾಗ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ನೀರಾರ್ ನದಿ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲಸಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಸಾಳಿಪಿಸಿ ಕೊಂಡು ಕದಲದೆ ಕುಳಿತುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿತಂದು ಪುನಃ ಗುಲಾಮಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಲು ಸರಕಾರ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅವರ ಬಲಿವು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಇನ್ನುಷ್ಟು ಮಂದಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬಾಳತೊಡಗಿದರು.

ಒತ್ತುಡವಿಲ್ಲದೆ ಕಾರಂತಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ಪಲಾಯನಗಳಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಪರ್ಯಾಸಗಳ ಒತ್ತುಡ ಕಡವೇಯಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಕಾರಂತಿಶಕ್ತಿ ಕುಂಟಿತ ವಾಯಿತು. ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ರೈತರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಭಾಗ್ಯ ಬರೆಯು ಲಿಲ್ಲ. ‘ಕಂಟಕ ಕಾಲದ’ದ ರೈತರ ಪಲಾಯನದಿಂದ ಗೌಡಶಾಹಿಯ ಅವಸ್ಥೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಭಾವಿಯನ್ನು ನಾಗು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಶಳು ಕೂಡ ದೊರಕುವುದು ದುರ್ಭವಾಗಿ, ಓಡಿದ ಜೀತ ದಾಳುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ತರಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗೊಂದಲಹಾಕಿದರು. ಮೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ರಾಮನಾಥ ಉರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೀತಗಾರರ ಬಂಧನಗಳು ಇನ್ನುಷ್ಟು ಬಿಗಿದು ಅವರನ್ನು ಖಡಿತರಲು ದೇಣದ್ದು ದೇಣ್ಣು ಸ್ವೇಸಿಕದಲಗಳು ಹೊರಟವು. ಜೀತಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಂತಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ವರ್ಗದ ಜನರ ಒಂದು ಯಾದಿಯನ್ನು ಕೂಡ ತಯಾರಿಸಿದರು. ಹಿಂದೆ ಜೀತಗಾರನಿಗೆ ಏದು ವರ್ಷ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮತ್ತೆ ಒಡೆಯನ ಭಯವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಅವಧಿ ಬಾಧಕವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿ ಗೈಳಿರಲ್ಲಿ ಜೀತಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ನೆನೆಯಿರಿ—ಪುರೋಗಾಮಿ ಇಂಗ್ಲಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಚಾಲಿ ಜನರ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರ ನಾಗಿ ರುಂಡ ಕಳಿದುಕೊಂಡ ವರ್ಷವದು !

ಮೂರನೆಯ ರಾಮನಾಥ್ ಪೀಠರ್ ಮಹನೀಯನಿಗೆ ರಶಿಯಾವನ್ನು ಪಕ್ಷಿಮ ಯಂತ್ರೋಪದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಆತುರವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾಸೋಽಿ ರೂಪರಿಗೆ ಟಾಟ್‌ರರಿಂದ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ನಿರಂಕುಶ ತೆಯ ಸಂಸ್ಥಾರದಿಂದ ಪೀಠರ್ ಹಳೆಯ ಗೋಡೆಯಮೇಲೆ ಹೊಸ ಮಾಡ ಎರಿಸಿದನು. ಆತ ಕ್ರೈಕೆಂಡ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಪರಿಶ್ರಮಕ್ಕೆ, ಸ್ವೇಸಿಕ ಪುನಃ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಜೀತದ ದುಡಿಮೆಯೇ ಆಧಾರಸ್ತುಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಕಟ್ಟಿದ ಅದ್ಭುತ ಸರಕಾರಿ ಯಂತ್ರದ ಭಾರವೆಲ್ಲ ರಶಿಯನ್ ಸಮಾಜದ ಬುಡಕಟ್ಟುದ ಜೀತಗಾರರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಅವರು ವೇದಸೆಯಿಂದ ನರಳುವಂತಾಯಿತು.

ಈ ಧೋರಣೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪೀಠರ್ ಮೊದಲೇ ತನ್ನ ತಂಡ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ಕಾಯಿದೆಗಳ ಬಲದಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮೇಲೆ ಗೌಡರಿಗೆ ಇನ್ನುಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ

ಕೊಟ್ಟು ಗೌಡರನ್ನು ರಾಜ್ಯಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ—ಅಂದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸೈನಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ—ಬಲಾತ್ಮಕರಿಸಿದನು. ಈ ನಿರ್ಬಂಧಕ್ಕೂ ಆ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೂ ಗಂಟು ಎಂದು ಆತನ ಇಂಗಿತ. ಆದರೆ ಪೀಠರ್ ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಿದ್ದೀ ತದ, ಈ ಉಚ್ಚ ವಣಿದವರು ಕರ್ತವ್ಯ ಬೇಡ, ಸೌಕರ್ಯ ಬೇಕು ಎಂದು ಕಾದಹತ್ತಿದರು. ಇಂತೆ ರಲ್ಲಿ ಅವರ ಇವ್ವಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತು. ಒಂದೇ ವರ್ಷದ ರೂಪಾರ್ ಮಾರಣೆಯ ಪೀಠರ್ ಅವರನ್ನು ರಾಜ್ಯಕಾರ್ಯದಿಂದ ವಿವೋಜನೆಗೊಳಿಸಿದನು. ಮುಂದೆ ಇವರದೇ ರಾಜ್ಯ. ಆರಸನ ಅಂಜಿಕೆಯಲ್ಲ, ದೇವುದ ಕಾಟ ಏಲ್ಲ. ಯಾವ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಥಿಕಾರ ಸೌಕರ್ಯ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಿತು.

‘ಮಹನೀಯ’ ಪೀಠರನ ಮತಿಗೆಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಘಳನಿದು. ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ನೋಡಿದರೂ ರಾಜ್ಯಕಾರ್ಯದಿಂದ ಗೌಡರ ವಿವೋಜನೆಯಾದ ಬೆಸ್ತಿಗೇ ಗೌಡರ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೈತರ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅನರು ಮತ್ತು ಒಂದು ಶತಮಾನ ಕಾಯಬೇಕಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅನಾರ್ಥ್ಯ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ತೆರಬೇಕಾಯಿತು.

ರೈತರ ಬಂಡಾಯ—ಬಿಡುಗಡೆ

ಅಸಹ್ಯವಾಗಿತ್ತು ರೈತರ ತಲ್ಲಣ ಮತ್ತು ಭಯಂಕರವಾಗಿತ್ತು ಅವರ ಪ್ರತೀಕಾರ. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಅವರ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಕೂಳ್ಳುದಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಂತಜಾರ್ಫಲೆ ಇನ್ನು ಒಳಗೆ ಉಳಿಯದಾಯಿತು. ಅವರನ್ನು ಪಶುಗಳಂತೆ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಅವರ ಪ್ರತಿಹಿಂಸೆಯೂ ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಪಾಶವ ಸ್ವರೂಪದಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಗೌಡರ ಕೊಲೆ ಸುಲಿಗೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಧಾನ್ಯದ ಕಣಿಕಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿಹಚ್ಚು ಅವರ ಈವ್ಯಾಂಸ್ವದ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾವಾಗಿ ಬೆಳೆದವು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಈ ಅಸಂಬದ್ಧ ಪ್ರತೀಕಾರ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿತ ಸ್ವರೂಪವೂ ಒರುವೆದಿತ್ತು. ಡಾನ್ ಕಾಸಕ್ ಸಾಹಸ ರಾರ್ಮನ್ ಇಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಒಂಡಾಯದ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದನು. ೧೯೧೧ ರಿಂದ ಇಂಗರ

ವರೆಗೆ ಏದು ವರ್ಷಗಳ ಕೊಲ ಕೆಳವೋಲ್ಲಾದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಹೇಸರಿಡುವವರು ಯಾರೂ ಇದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿತರಲು ಕಳಿಸಿದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಪಂಗಡಗಳು ವ್ಯಧಿವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೊನೆಗೆ ಗಳಿಗಿರಲ್ಲಿ ಅವನ ಕೊಲೆಯಾಗುವ ವರೆಗೂ ಇವನ ಅಜೀಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಅಪನಂಬಿಕೆಯಿದ್ದಿಲ್ಲ. ರಶಿಯಾದ ಮಹಾಕವಿ ಪುತ್ತಿನಾ ಆತನ ಶಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವಾರುವೋಗಿ ಆತನ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಸುಂಪರ ಗೀತಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಘಾರಿಸಿನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾರಂತಿಗೆ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ (೧೯೪೪) ರ್ಯಾತರ ದಂಗೆಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಪರಮ ಭಯಂಕರವಾದ ಪುಗಶೀಫ್ ಬಂಡಾಯವೆದ್ದಿತು. ಆಗ ಕ್ಷಾಧರಿನಾ ಸಾಮಾರಜ್ಞಿಯ ಆಳಿಕೆಯ ಕೊಲ. ತನ್ನ ಅದ್ಭುತ ಸಂಖ್ಯಾಟನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪುಗಶೀಫ್ ಉರಲದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕೆಳವೋಲ್ಲಾದ ವರೆಗಿನ ಒಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು ಸೂಡುಕಟ್ಟಿ ಜೀವಾನುದಾರರ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಣಂತ ಸಮರ ಪಾರಂಭವಾಡಿದನು. ಅವನ ಹೇಸರು ಹೇಳಿದರೆ ಗೌಡರ ವರ್ಗ ಎಲುಬಿ ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ತತ್ತುರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ಉಪಟಳದಿಂದ ಮಾಸೋಡ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಗಂಡಾಂತರ ಬರುವಂತೆ ತೊರುತ್ತಿತ್ತು. ಇವನನ್ನು ಅಡಗಿಸಲು ಕಳಿಸಿದ ಸೇನಾಪತಿಗಳು ಅರೆದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎದೆಗೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೆ ಕ್ಷಾಧರಿನಾ ರಾಣಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಕುಶಲ ಸೇನಾಪತಿ ಸೌವರಾಫ್ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿತಂದು, ತೂಲಕ್ಕೇರಿಸಿದ ಮೇಲೂ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕೊಲ ಗೌಡರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಎಡೆಗಾರಿಕೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪುಗಶೀಫ್ ದಂಗೆಯಿಂದ ಗೌಡರ ನೆತ್ತರು ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುವಂತಾದ ದ್ವೀನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಅದು ಸೋಲು ತಿಂದಿತು. ಅದನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕೆದ್ದರಿಂದ ಗೌಡಶಾಂಕುಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಶಾಂಕಿಗೂ ಪುನಃ ನಿಷ್ಣಂಟಕ ಮಾರ್ಗ ತೆರವಾಯಿತು. ಇದು ಏಕೆ ಹೀಗೆ?

ಫ್ರೆಂಚ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರವಾದಿ ರೋಸ್ಕ್ಯಾನ ಪ್ರಶಿಷ್ಯ ರಾಣಿ ಕ್ಷಾಧರಿನಾ. ಉದಾರ ವಿಚಾರಗಳ ಗಾಳಿ ತಾಗಿದವರು. ಜೀತಗಾರಿಕೆಯ ಕೆಡುಕು ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಜೀಗನೆ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಭಯಂಕರ ಪ್ರಮಾದ ವಾಗುವುದೆಂದೂ ಆಕೆಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೂ ಪುಗಶೀಫ್ ತೂಲಕ್ಕೆ ಹೋದ. ಅವರೆಗೆ ಜೀತದ ಪಿಡುಗು ಹಬ್ಬಿರದ ಯುಕ್ಕೇನಿಗೂ ಅದು ವಿಸ್ತರಿಸಿತು.

ಇದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಯಂತರ ನೂತನ ಜೀತಗಾರರು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಆಕೆ ಉಚ್ಚವರ್ಣವನ್ನು ತೆರಿಗೆಲುಂದ ಎವೋಜನೆಗೊಳಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಜೀತದಾಳುಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದಳು. ನೂತನ ಎಚಾರ ಎವೇಕಿನಿ ಕ್ಷಾಧರೀನ್ ಕೈಯಿಂದ ಇದೆಲ್ಲ ಆದುದು. ಇದೇಕೆ ಹೀಗೆ?

ಉತ್ತರ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಬರಿ ಎಚಾರಗಳಿಂದ ಏನೂ ಕೈಗೂ ದುವುದಿಲ್ಲ. ರಶಿಯನ್ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತೃತೀಯ ಸಂಸಾಧ್ಯಯ (ಅಂದರೆ ಸಗರಗಳ ಧನಿಕ ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಸ್ಥ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗ) ವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದು ನಿರ್ವಾಣವಾಗದಷ್ಟು ದಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಕೋಲಾಹಲ ಘಳಕಾರಿಯಾಗುವ ಸಂಭವ ಹೇಗೆ ಒದಗಿತ್ತು? ರಶಿಯನ್ ಸಮಾಜ ಅತಿ ಮಂದಗಮನ ದಿಂದ ಸಾಗಿದ ಒಡ್ಡರ ಬಂಡಿ. ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಬಿದ್ದ ಓದ್ಯೋಗಿಕ ಪರಿಶ್ರಮೆಗಳೂ ಜೀವಾನುದಾರರಿಂದ ಜೀತದ ದುಡಿಮೆಯ ತತ್ವದಂತ ಸದೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಕ್ಷಾಧರೀನ್ ರಾಣಿ ಜರ್ಮನ್ ರಾಜಪುತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಜೀತಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಯಾರು ಯಾರು ಲಾಭಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಂಥವರ ಬಲದಿಂದ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಏರಿದವಳು. ಇವಲು ಅವರನ್ನು ನೋಯಿಸಲು ಹಿಂಬೆಮುಂದೆ ನೋಡಿದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಗರಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಮಂದಾಳುತ್ತನೆನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗವೊಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಆದು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಸ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷಾಗಿ, ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಂಟಿಗಾರ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಡುವಂತಿದ್ದರೆ ನೂತ್ರ ಕ್ರಾಂತಿಸಾಧ್ಯ.

ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ತೃತೀಯ ಸಂಸಾಧ್ಯಯದ ಅಭಾವವಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಆ ಕಾಲದ ರಶಿಯನ್ ಸಗರಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಬೇಡ. ಮಧ್ಯಯುಗದ ರಶಿಯನ್ ಸಗರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಿದ್ದವು. ಸಗರಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ರಾಜ್ಯಶಾಸನಹಾಗು ಸೈನಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು ಹೊರತು ಉದ್ಯೋಗ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಲ್ಲ. ರಶಿಯಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಒಕ್ಕಲತನದಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವಗೊಳಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗದಿದ್ದದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮನೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ

ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಪರದೀಶ ಗಳಿಗೆ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವವರಿದ್ದು ಪರದೀಶ ಬಂಡವಲಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ್ರಾನರು. ಈ ವೊಡರಿಯ ಚರ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಪಕ್ಷಿಮದೇಶದ ನಗರಗಳ ಸ್ಥಿರ ವ್ಯಾಪಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯ ಮಂವರ್ಗ ಕಾರ್ಯಾಂತರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಯೋಗ್ಯರಾಗಲಾರರು. ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಣಿಯ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಧೀರ್ಜಿರಣದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾವಿಷ್ಟ್ಯೇ ಹೇಳಬಹುದು—ಮರ್ಗಗಳ ಸೆಳಿದಾಟವಿಲ್ಲದ ಹಿಂದುಳಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಗಳ ಸೆಳಿದಾಟದಿಂದ ಇಷ್ಟು ವೊತ್ತ ಲಾಭವು ಆಗಬಲ್ಲದು.

ಆದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಗಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಎಮೋಜನೆ ಬಂತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರೂಪಾರ್ ಎರಡನೆ ಅಲೆಗ್ಯಾಂಡರನಿಗೆ ‘ ಎಮೋಜೆಕ್ ಸೆಂಬ ಬಿರುದು ಬಂತು. ಆದರೆ ಈ ತೋರಿಕೆಯ ಬೈದಾರ್ಯದ ಹಿಂದೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಗಳು ಕೆಲಸವಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಶ್ರೀಮಿಯನ್ ಯುದ್ಧದ ಅವಾನಾಸ್ವದ ಪರಾಜಯದಿಂದ ರಶಿಯಾಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಪುಗಶೀಫ್ ಬಂಡಾಯದ ಭೀಕ ರತ್ನೀಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿ ಮರ್ಗಕ್ಕೆ ರೂಪಾರ್ ಅಲೆಗ್ಯಾಂಡರ್ ಅಂದಂತೆ ‘ ಒಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು ನಾವು ಮೇಲಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ವೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು ’ ಎಂಬ ಅಂಜಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಗಳಳಿಂದ ಮೇಲೆ ರೈತರ ಬಂಡಾಯಗಳು ಸಾಖ್ಯೇಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಲವತ್ತರವಾಗಹತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ರಶಿಯಾದ ಅಪರಿವರ್ತನಾಶೀಲ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನೂತನ ಅಂತಃಪ್ರವಾಹಗಳು ಹರಿಯಹತ್ತಿದ್ದವು. ಪಕ್ಷಿಮ ಯುರೋಪಿನ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ರಶಿಯಾ ವಹಿಸಿದ ಭಾಗದಿಂದಾಗಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸೆಪ್ಯೋಲಿಯನ್ ಯುದ್ಧಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉಚ್ಚ ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ನೂತನವಿಚಾರಗಳ ಸಂಚಾರವಾಗತೋಡಗಿತ್ತು. ಸೈನಿಕ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸರಕಾರವೂ, ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಉಚ್ಚ ವರ್ಣವೂ ಪಕ್ಷಿಮೀ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ಎರವಲು ತಂದಿದ್ದುದರಿಂದ ಹಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾಲೋಡಕಾಗುವಲ್ಲಿಗೆ ಬಂತೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಂಡರು. ಪಕ್ಷಿಮದ ಅನುಭವದಿಂದ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಪರಿಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಜೀತದಶ್ರಮಕ್ಕೂ ಕೂಲಿಯ ಶ್ರಮವೇ ಅನುಕೂಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ—

ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ; ದೊಡ್ಡ ಪ್ರವಾಣದ ಒಕ್ಕುಲತನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಲಿಯ ದುಡಿಮೇಯೇ ಶಾಭಕರವೆಂದು ಜಮಾಸುದಾರರು; ತನ್ನ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯು ತ್ರಿದ್ದು ದುಡಿನ ಅಡಚಣೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಚಿಲ್ಲರೆ ರೈತರವೇಲೂ ತೆರಿಗೆ ಹೊರಿಸಬೇಕೆಂದು,—ಮುಖ್ಯತ್ವಿ, ಸರಕಾರನ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಸೇಕಡಾ ಖಂರ ಖತ್ವನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದ ವೋಡಾಂ ಮದ್ದಾವನ್ನು ಜೀತಗಾರಿಗೆ ವಾರಿ ಹಣ ಗಳಿಸಬೇಕೆಂದು— ರ್ಯಾರ ಸರಕಾರ; ಹೀಗೆ ಮಾರು ಪಕ್ಕಾಗಳು ಸೇರಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಕ್ಕಾವನ್ನು ಜೀತಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ‘ಬಿಡುಗಡೆ’ ಮಾಡುವ ಬೈದಾರ್ಯ ತೋರಿಸಿದವು.

ಆದರೆ ಬಡವರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ದೊಡ್ಡವರು ಬಿಡಿಸಿದರೆ ಏನೇನು ಆಗುವುದು ಸಹಜವೋ ಅದೆಲ್ಲ ಆಗಿಯೇ ಹೋಯಿತು. ಒಕ್ಕುಲಿಗರಿಗೆ ಬಿಡು ಗಡೆ ಆಗ್ಗೆ ವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಧನಿ—ಆಳುಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಹಂಚಬೇಕಾದಾಗ ಹುಲುಸೆಲ್ಲ ಜಮೀನುದಾರರ ಪಾಲು ಸೀರಾವರಿ ಹಾಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳೂ ಅವರ ಅಂಕೆಯಲ್ಲೋ ಉಳಿದವು. ಒಕ್ಕುಲಿಗರಿಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಲಾವಣಿಕೆಟೊಷ್ಟೇ ಬಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಯೋ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿ ಧನಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಪರಿಹಾರ ಬೇರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ವೊಡಲು ಸರಕಾರವೇ ತೆತ್ತು ಮತ್ತೆ ಒಕ್ಕುಲಿಗರಿಂದ ಆಷ್ಟುಷ್ಟೇ ಇಸಿದುಕೊಂಡಿತು. ಕೊನೆಗೆ ರೈತರು ಕುಳಿತು ತಾವು ಕೊಟ್ಟುದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಡಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಭೂಮಿಗೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಇಮ್ಮುದಿ ಬೆಲೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರಂತೆ!

ಅದ್ದಂತಿರು ಈ ವಿಲಂಬಿತವಾಗಿ “ ಮೇಲಿಂದ ಬಂದ ” ಬಿಡುಗಡೆ ಯಾರಿಗೂ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಒಂಟುಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಜೀತಗಾರರ ಬೆವರಿಂದ ಸುಖಿಲೋಲುಪ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದ್ದ ಜಮೀನು ದಾರರು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯ ಜಮೀನನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಟುಗಳನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ಆಳುಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕಂಗಾಲಾದರು. ಇನ್ನು ಒಕ್ಕುಲಿಗರಾದರೋ ತಾವು ಹಿಂದೆ ಸಾಗುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದರಲ್ಲಿ ಅರೆವಾಸಿ ಭೂಮಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಓದ ಅಧ್ಯ ಹಂಚುವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಮಾನುದಾರನ ಪಾಲಾಗಿದ್ದ ದರಿಂದ ಅವನು ತನ್ನ ಹೊನ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಬೇಡುವ

ಅಸಾಧ್ಯ ಲಾಪಣೀಯನ್ನು ಕೊಡಲೊಪ್ಪಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಇವರಿಗೆ ದೊರ ಕುಪ ಸಂಭವಿತ್ತು. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲವಾಗಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಮಂದಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಗೇಯಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲದೆ ಕೂಲಿ ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿದರು.

ಬಂಡವಳಿದ ಆಗಮನ

ಮತ್ತು ಈ ಗತಿಗಿಟ್ಟು ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಜಂಗುಳಿಯನ್ನು ನಗರಗಳು ಹೀರಿ ಕೊಂಡವು. ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ ವಹಿನೆಯನಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪಂಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಂ ವೋನ್ಮೈ ಬದಲಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೆಯೇ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಪಶ್ಚಿಮಾ ಸ್ಮೃತಿಕ ಹಾಗು ಚೈದ್ಯೋಗಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಎರವಲು ತಂದುಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಿಲ ಸ್ವತ್ಯಂಕರಗಳುಂಟಾಗಿದ್ದವು. ಹಿಂದುಳಿದ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊನ್ಮೈ ಬಂಡವಲಶಾಹಿ ಕಾಲಿಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಅದು ಹುಟ್ಟುವಷ್ಟು ರೊಳಗೇ ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಾರ್ಗ. ಈ ಹತ್ತಾತ್ ವಿಕಾಸದ ಪ್ರಭಾವ ರಶಿಯಾದ ಮಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಷಣಾದ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಿತ್ತೇನ್ನು ವುದ ರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದುಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಭಾಗ್ಯವುಂಟು. ಮುಂದಃವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಂತೆ ಅವು ಒಂದೊಂದೇ ಮೆಟ್ಟಲೇರಿ ಪ್ರಗತಿಯ ಶಿಖರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚೈದ್ಯೋಗಿಕ ಕಾರಂತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳಾದ ಇಂಗ್ಲಿಂಡ್ ತನ್ನ ಸದ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವ ಮುಂಚೆ, ಪ್ರಯೋಗ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಸೂಧಾರಣೆಯೇ ವೋದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ತ್ರಮವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ಆಧಿಕ ಹಾಗು ಯಾಂತ್ರಿಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಪರಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಅನುಭವಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವ ಆಸ್ವದವರುವುದರಿಂದ ಅವು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದಾಳು ರಾಷ್ಟ್ರದವೇ ಕೌಶಲ ತೋರಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುವುವು. ಚೈದ್ಯೋಗಿಕ ಕೌಶಲದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಂಡನ್ನು ಒಮ್ಮನಿ ಹೀಗೆಯೇ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿತು. ರಶಿಯಾ ಕೂಡ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಆಧುನಿಕ

ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಪರಿಷ್ಕಾರಣಗಳನ್ನುಲ್ಲ ತನ್ನ ಹಿಂದುಳಿತಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಆದರ ಪ್ರಮುಖ ಸಗರಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಲವಾದದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ತೀವ್ರವೇಗದಿಂದ ಸಾಗಿತು. ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಲಶಾಹಿ ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶಗಳನ್ನೂ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿತ್ತೆನ್ನಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತು ಟ್ರಾಟ್‌ಎಸ್ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ದಾಖರಿಸುತ್ತಾನೆ:—

“ ಗಗಗಳ ರಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕೆಯ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಕೂಲಿಕಾರರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ಇಂದಿರಿ ಮಂದಿ ಚೆಲ್ಲರೆ ಕಾರಬಾನೆ (೧೦೦ಕ್ಕೆಷ್ಟು ಕಡಮೇ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಟ್ರ್ಯೂಕ್‌ಎಂಡವು) ಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಯೋಜಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದೇ ಕೂಲಕ್ಕೆ ರಶ್ಯಾದ ಕೂಲಿಗಾರರಲ್ಲಿ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ಇಂದಿರಿ ಮಂದಿ ಮಾತ್ರ ಚೆಲ್ಲರೆ ಕಾರಬಾನೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬರುವುದು. ೧೦೦ ರಿಂದ ೧೦೧೦ ಮಂದಿಯ ವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ವೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ನೂರರ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಈ ಎರಡೂ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದೇ ಮಂಟ್ಟಿದ್ದಿತ್ತು. ಆದರೆ ೧೦೧೦ಕ್ಕೂ ಏಕ್ಕೆ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಭೂ ರಕ್ಕಾಸ ಕಾರಬಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ರಶ್ಯಾವೇ ಮುಂದಾಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲಿ ೧೦೧ಕ್ಕೆ ಇಂದಿರಿ ಮಂದಿ ಕೂಲಿಗಾರರು ಸಿಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಗದ ಕೂಲಿಗಾರರ ಪ್ರಮಾಣ ನೂರಕ್ಕೆ ಇಂದಿರಿ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಮಾಸ್ಕ್‌ಎಂದೀ ಪೆಟ್ರೋಗ್‌ಎಂದೀ ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರಂತೂ ಈ ‘ಭಾರಿ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ’ ಕೆಲಸಗಾರರ ಒತ್ತುಡಿ ಕಸುವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ”

ಪರಂತು, ಈ ತೋರಿಕೆಯ ತೀವ್ರಗವನದ ಹೊರ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಸುಲಿದರೆ ಎಂದಿನ ಹಿಂದುಳಿದ ರಶ್ಯಾವನ್ನೇ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಬಂದು ಜನಾಂಗದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಂಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ಆ ಜನಾಂಗದ ದುಡಿಮೆಣಿಂದಾಗುವ ಉತ್ಪಾದನೆಯೇ ಅಳತೆಗೊಳೆಲು. ಮತ್ತು ಆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೂ ಇತರ ವೃತ್ತಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೂ ಇರುವ

ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ನಿಖರವಾಗಿದೆ. ಅಥವಾ ಬೈಎಲ್‌ಎಂಕ್ ಉಪಕರ್ಮಗಳ ಪ್ರವಾಣ ಇತರ ವೃತ್ತಿಗಳ ಪ್ರವಾಣಕ್ಕೊಂತ ಹಿರಿಡೋ ಕೆರಿಡೋ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆಯೇ ಆ ದೇಶದ ಉತ್ತರದಸೆಯ ಮೇಲೈ-ಕೀಳ್ಕಿಗಳನ್ನು ಸಿಧರಿಸಬಹುದು. ಗಳಿಗಳ ರಲ್ಲಿ ರ್ಯಾರಿಟಾಪ್ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬೈಎಲ್‌ಎಂಕ್ ಪ್ರಗತಿ ಪರವಾನಧಿಗೇರಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ 'ಸಮೃದ್ಧಿ ಕಾಲ' ದಲ್ಲಿಯೂ ಇಮೇರಿಕೆಯ ಪ್ರತಿಪ್ರಜೆಯ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ತರವು ಹತ್ತು ಇದ್ದರೆ ರಶಿಯಾದವನು ಒಂದು ವಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಇದೇನು ವಿಚಿತ್ರವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಸಮಯ ರಶಿಯಾದ ಪ್ರಜೀರ್ಣಲ್ಲಿ ಗುಂಕ್ಕೆ ಅಂತರವ್ಯೂ ಮಂದಿ ಇನ್ನೂ ಒಕ್ಕಾಲತನದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಇಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಾದರೋ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುಂಕ್ಕೆ ಶಿಫ್ಟ್ ಮಂದಿ ವಾತ್ರ ಕೃಷಕರಿದ್ದು ಅಂತಿದವರು ಬೈಎಲ್‌ಎಂಕ್ ಕೆಲಸಗಾರರಾಗಿದ್ದರು. ರಶಿಯಾದ ಹಿಂದುಳಿತಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ರವಾಣ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಕೇಳಿರಿ: ಜರ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಚಚ್ಚೊಕ ಕೆಲೋವಿಟರಿಗೆ ಗಾ.ಇ, ಆಸ್ಟ್ರೇಯಾ-ಹಂಗರಿಯಲ್ಲಿ ಇಕೆಲೋವಿಟರ್ ಉದ್ದದ ರೇಲುವಾಗೆವಿದ್ದಾಗ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬರಿ ೦.೪ ಕೆಲೋವಿಟರ್ ರೇಲು ಇತ್ತು.

—

ರಶಿಯಾದ ಬಂಡವಲಶಾಹಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

—•—

ಈ ರೀತಿ ಒಮ್ಮೆಂದೊಮ್ಮೆ ಎದ್ದುನಿಂತೆದ್ದರಿಂದ ರಶಿಯಾದ ಬಂಡವಲ ಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ವಶಿಷ್ಟ ಗುಣಗಳು ಮೂರ್ತವಾದವು. ಆ ಮೊದಲು ಎದೇಶಿ ಪೇರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಡಿಯಾಳಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೀಳ್ಕಿರಗತಿಯ ಉತ್ಪಾದನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನರಜುತ್ತಿದ್ದ ರಶಿಯಾ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಂಡವಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರ ರ್ಯಾರಿಟಾಹಿತನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಲಾಲಸೆಯಿಂದ ಉಚ್ಚ ವರ್ಗದ (ಅಂದರೆ ಉಂಬಳಗಾರರ) ಮೇಲೆ ಶೋಷಕವಾದ ತೆರಿಗೆ ಹೊರಿಸಿ ಅವರ ಬುಡವನ್ನೇ ಸಡಲಿಸಿತ್ತು. ಮೊದಲೇ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗವೊಂದರ ಅಭಾವವಿದ್ದು

ದೀರುದು ಜಡಿಗೆ ಬಂಡವಲದ ಅಭಾವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡೇ ಬಂಡವಲಗಾರಿಕೆ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕಾಲೆಟ್ಟಿತು. ಅದುಕಾರಣ ವಾಧ್ಯಯುಗದ ರಶಿಯನ್ ವ್ಯಾಪಾ ರೇಣೀಧ್ಯಮದಂತೆಯೇ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಪರಿಶ್ರಮ್ಯೂ ಪರಾಧೀಸವಾಗಿ ಕೇವಲ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಂಡವಲದ ಮೇಲೆಯೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಭರವಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಧಾರ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿತ್ತೇಂದರೆ ತದು ವಿದೇಶಗಳ ಅಧೀಸವಾಗಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಹಣಗಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾದ ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಬೆಲ್ಜಿಯಂ, ಡ್ರೆಂನಿ, ರಶಿಯಾದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಗು ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಖಚಕ್ರಮಗಳ ಪಾಲು ಬಂಡವಲದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿತವನ್ನು ಹೊತ್ತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಂಡವಲದ ಹಂಗಿಂಬುದು ವಿದೇಶಿ ಹಣಗಾರರ ಹಂಗಿಂಬುದರ ಪರಾಮರ್ಶ ವಾಚಿ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ರಶಿಯಾದ ಲೋಹ, ಕಲ್ಲಿರ್ದಲು, ಎಣ್ಣೆಯಂಥ ಭಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಲದ ಆಳಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೇ ಲೇಸಿನ್ ‘ರಶಿಯಾ ಒರಿ ವಸಾಹತು’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು. ನಿಜವಾಗಿ ವಿದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ಬಂಡವಲನ್ನು ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ, ರಶಿಯಾನರ ದ್ವಾರಾ ಉಗ್ರವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ದುಡಿಯೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅನುಮಂಜಸವಾಗಲಾರಂತು. ಈ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನುಲಕ್ಕಿಸಿಯೇ ತಾವು ಸ್ವತಃ ಪ್ರಜಾತಿತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದು ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ವೊಡಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾತಿತ್ರದ ಸಾಧ್ಯಪನೆಗೆ ವಿಷ್ಣುವೋದ್ದುತ್ತಿದ್ದವು. ನಿರಂಕುಶ ರೂಪರಶಾಹಿಯಂತೆ ತಮ್ಮ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಜಾತಿತ್ರ, ಸರಕಾರವೂ ರಕ್ಷಿಸುವುದೆಂಬ ಭರವಸೆಯೆಲ್ಲಿ? ರಶಿಯಾದ ಬಂಡವಲದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ನೂರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವು ವಿದೇಶಿಯರ ಅಧೀಸವಿತ್ತೇಂದೂ ಭಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಈ ಪ್ರಮಾಣ ಇನ್ನೂ ಏರುತ್ತಿದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು, ಪರಕೀಯರ ಹಿತಸಂಬಂಧದ ಮಟ್ಟು ಬೆಳಕಿಸಿಸುವ್ಯಾ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗುವುದು.

ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಲದ ಕೇರಂಡಿಕರಣ (ಅಧಾರತ ಭಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ವಿವುಳತೆ) ಬಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಉದ್ಧವಿಸಿದ್ದೆಂದು ಹೇಳಿದೆಯವ್ಯೇ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೂ ಬಂಡವಲಗಾರರಿಗೂ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ

ಸಂಬಂಧದ ವಾತಿಹಾಸಿಕ ಪದರುಗಳಿಂದಲ್ಲ. ಅವರೆಂಬಿನ ವ್ಯತೀರ್ಕಗಳು ಸ್ವಾಟವಾಗಿ, ಏಶಾಲವಾಗಿದ್ದು ದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೂಲಿಗಾರರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬಂಡವಲಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ದ್ವೇಷಭಾವನೆಯನ್ನೇ ನಾಕುತ್ತು ಹೋದುದು ಸಹಜ.

ಕೂಲಿಗಾರರೇ ಏಕೆ?

ಈ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಒಂದೆಂದು ವರ್ಗದ ನಾವಾಜಿಕ ಸ್ವರೂಪ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಲ್ಲದೆ ಇಗಳಿರ ಕ್ಷಾರಂತರಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾಗುತ್ತದು. ಆ ಕ್ಷಾರಂತರಿಯ ಮುಂದಾಳ್ಳನವನ್ನು ಹೊತ್ತುದ್ದು ರಶಿಯಾದ ಅತ್ಯಂತ ನೂತನ ವರ್ಗ—ಕೂಲಿಗಾರರು. ಆದರೆ ಆ ದೇಶದ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರು ಒಂದು ಕ್ಷುದ್ರ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯೆ. ಇಂಗ್ಲಂಡ್-ಫಾರಸ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ ಸೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕ್ಷಾರಂತರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗದ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂದರೊಜ್ಯಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವೆಡರಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳ್ಳನ ವಹಿಸುವುದ್ದು ನಾಗರಿಕ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗ. ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗಾದರೆ, ಹಿಂದುಖಿಡ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಕ್ಕೂಂತಲೂ ನೂತನವಾದ ಕೂಲಿಗಾರ ವರ್ಗವೇ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಯೂರೋಪಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗವನ್ನು ಮಗುಚಿ ಬಗೆಯಲು ಹೀಗೆ ಶಕ್ತಿವಾಯಿತು? ಅಥವಾ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅಂತಮರ್ಥದ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕ್ಷಾರಂತರಿಯಾಗದೆ ಕೂಲಿಗಾರ ಕ್ಷಾರಂತರಿಯೇ ಹೀಗೆ ಸಫಲವಾಯಿತು?

ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಲ ಕಾಲಿಟ್ಯಾಪ್ಲೇ ತಡ. ಅದು ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ರಾವಣಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಬಂತು. ಅದು ರಶಿಯಾವನ್ನು ಉದ್ಯೋಗಪ್ರಧಾನ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಲಾರದೆ ಹೊಂದರೂ ಭಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿಯಂತೂ ಮಾಡಿತೆಂದು ಈ ಮೊದಲೇ ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಸದ್ಗುಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಶ್ವ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕೇಂದ್ರಿಕರಣದ ಫಲವಾಗಿ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ತೀವ್ರ ಬಂಡವಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಡುರಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗವೊದಗಿತು. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಬಂಡವಲಗಾರರು ತಲೆಯೆತ್ತುವ

ಹೊತ್ತಿಗೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಜೀತಗಾರರು ನಗರಗಳತ್ತ ಹರಿಯ ಹತ್ತಿ ಕಾಪಣ್ಯದ ದಿನಗೂಲಿಗೆ ಯಾವಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಕೇಳದವ್ಯತ್ಯಾ ತಾಸು ದುಡಿಯುವ ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರು. ಈತ್ತೆ ಸಂಕಟಗಳಿಂದ ಬಂಡವಲಗಾರರ ಮೇಲೂ ಅವರ ಬೆಸ್ಸು ಕಟ್ಟಿ ಬಡಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ನಿಮ್ಮರವಾಗಿ ಹತ್ತಿಕ್ಕು ತ್ತಿದ್ದು ಅಧಿಕಾರಿನರ್ವದ ಮೇಲೂ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ರೋವ ತರುಗಿದ್ದು ಸಹಜವೇ ಸರಿ. ಅವರ ಗೋಳಿ ಎಷ್ಟು ಭಯಂಕರವಾಗಿತ್ತುಂದರೆ ಸರಕಾರದ ನಿಮ್ಮರುಣ ಶಾಸ್ತ್ರಯನ್ನೂ ಲೇಕ್ಕೆ ಸದೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಂಪುರ್ಣ ಹೂಡಿದುವು, ನಗರದಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿದುವು, ದಿನೇ ದಿನೇ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುವು. ಇಂಥ ವಾಹಾ ಪ್ರವಾಣದ ಮುಖ್ಯರಗಳು ಗರಾಫ-೬೬ ರಲ್ಯೂಯೇ ರಶಿಯಾದ ಎಲ್ಲ ದೈದ್ಯೋಗಿಕ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎದ್ದಿದ್ದುವು. ಇದರ ಅರ್ಥ ವೇನೆಂದರೆ ರಶಿಯಾದ ಕೂಲಿಗಾರನರ್ವದಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾನುಭವ-ಅಭಿವಾನಗಳು ವೊಟ್ಟುವೊದಲಿಂದಲೇ ತೋರಿಬರುತ್ತಿದ್ದವೆಂದು. ವರ್ಗಾನುಭವವೇ ಕ್ಷಾರಂತಿಯ ವೊದಲ ಸೋವಾನ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಬಂಡವಲದ ಕೇಂದ್ರಿಕರಣದಿಂದ ಹೇಗೆ ಭಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಸದ್ಗುರಾದುವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಭಾರೀ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಜನನ ದಿಂದ ಕೇಂದ್ರಿಕೃತ ಕೂಲಿಗಾರಶಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಹಿಂದೆ ರಶಿಯಾಕ್ಕೆ ಪರ ಕೀರ್ಯವಾಗಿದ್ದ ವರ್ಗಕೇಂದ್ರಿಕರಣ ಈಗ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದದ್ದು ಶೀಘ್ರವಾದ ಕ್ಷಾರಂತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತ್ತೆನ್ನು ಬಹುದು.

ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾಕ ವರ್ಗವೊಂದೇ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಸ್ವತಕ್ತಿಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಕ್ರಾತಿಗಳನ್ನು ಕೈನೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನಾಧ್ಯವಾದ ವಾತು. ಇಲ್ಲಿ ರಶಿಯನ್ ಕ್ಷಾರಂತಿಯ ವಿನೂತನ ವ್ಯಾಚಿತ್ರ್ಯ ಗೋಚರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ವೊದಲನೆಯ ಬಾರಿ ರ್ಯಾತರು ಕೂಲಿಗಾರರ ಮುಂದಾಳ್ತನದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾರಂತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆ ವರೆಗನ ಎಲ್ಲ ಗಾರಿವಾಣ ಕ್ಷಾರಂತಿಗಳನ್ನು, ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ನಾಗರಿಕ ಮಧ್ಯವು ವರ್ಗದ ಮುಂದಾಳ್ತನದಲ್ಲಿ ಸಡೆಸಂಭಾಗಿದ್ದರೂ ರಶಿಯಾವಲ್ಲಿ ವಾತ್ರ ಸೇತ್ತುತ್ವದ ಭಾರಕೆಲಸಗಾರರ ಮೇಲೆಯೇ ಏಕೆ ಬಿತ್ತು?

ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ರಶಿಯನ್ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ದುರ್ಭಲ ಸ್ಥಿತಿ, ಹಾಗು ರಶಿಯನ್ ಕೂಲಿಗಾರವರ್ಗದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣ. ಇಂಥೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಪರಾಧದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರ ನಿರ್ವಿಫಲವಾದ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಕೂಲಿಗಾರವರ್ಗ, ಉದ್ಯೋಗ-ಪೂರ್ವಯುಗದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಕ್ತವಾಗಿದ್ದ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಕಾರಂತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಗೆಟ್ಟು ಸಮುದ್ರಾಯದಿಂದ ಬಂದದ್ದಲ್ಲ. ಕ್ಷೇತ್ರಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಜೀವನವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವರ್ಗವೇ ರಶಿಯಾದ ಮಧ್ಯಯುಗ ಸಾಮಾಜಿಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯ ಕೂಲಿಗಾರರು ಆಗ ತಾನೆ ಒಕ್ಕೂಟನ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದವರು. ದೀಪುರಕಾಲದ ನಾಗರಿಕೀಕರಣದಿಂದ ಇತರ ದೇಶಗಳ ಕೂಲಿಗಾರರಂತೆ ಅವರ ಗಾರುಮ ಸಂಬಂಧವು ವಿಫುಟಿಕವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಈ ‘ಬಿಸಿ-ಬಿಸಿ’ ಕೂಲಿಗಾರರು ತನ್ನ ತವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಮರಳಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸೇಳಿದಾರರಿಂದ ತಾವು ಸೇರಿಕೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರಂತಿಕಾರಿ ವಚಾರಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಸರಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪುನಃ ಪುನಃ ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣಗಳ ನಡುವೆ ವಚಾರಗಳ ಅಂತಃಪ್ರವಾಹಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದೂ ರೈತರಿಗೆ ಕೂಲಿಗಾರರ ಮುಂದಾಳ್ತನವನ್ನು ಸ್ಪೇಕರಿಸುವಂತೆ ವಾಡಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಂದು.

ರಶಿಯಾದ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಾರಂತಿಯ ಮುಂದಾಳ್ತನ ವಹಿಸುವ ಯೋಜ್ಯತಾ ಸಂಪತ್ತಿಯಿದ್ದಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಬಂಡವಳಿಗಾರರಾಗಿ ಈ ವರ್ಗದವರು ದಿನ ನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರ ಕಟ್ಟತರ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಅವರ ಮುಂದಾಳ್ತನಕ್ಕೆ ನೀಲುವದಂತೂ ಲೆಕ್ಕಿದಿಂದ ಹೊರಗೆ. ಕೂಲಿಗಾರವರ್ಗದಂತೆಯೇ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗವೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನ್ಮನುದಾರವರ್ಗದಿಂದ ಕವಲೊಡೆದಿದ್ದುದರಿಂದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಗಾರುಮಸ್ಥಿವಾತ್ಮಸ್ಥಾನದೊಡನೆ ಅವರ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳು ಅಚ್ಚೇ ದ್ಯುವಾಗಿ ಹಣಿದುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅಂದರೆ ಒಕ್ಕೂಟಿಗ ಮಹಾಬಿಸನಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣಿದ್ದದ್ದು ೩೦ ಸಾವಿರ ಜನ್ಮನುದಾರರ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ೮೮,೬೮,೮೪,೦೦೦ ಎಕರೆ ಸುಜಲ-ಸುಫಲಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ. ತನ್ನ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಶ್ರಮ-ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷಷ್ಯೇ ಈ ಮಧ್ಯಮ

ವರ್ಗ ಜೀತಗಾರಕೆಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸೀಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅದು ಕೈಗೂಡಿದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ರ್ಯಾತರ ಮುಂದಾಳ್ತನಕಾ೜ದರೂ ಹೇಗೆ ಅರ್ಹವಾದಿತ್ತು? ಕೂಲಿಗಾರರ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಸದೆಬಡಿಯಂತಹಕಾ೜ಗಿ ನಿರಂಕುಶ ರ್ಯಾತರಶಾಹಿಗೂ ಒಂಡವಲ ಕಾ೜ಗಿ ವಿಶೇಶಗಳಿಗೂ ಖಣ್ಣಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ರಬಹು ದಾದ ಅಪ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕ್ಷಾರಂತಿಕಕ್ತಿಗೂ ಎರವಾಗಿದ್ದಿತ್ತು. ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಈ ಸಿಸ್ಸುತ್ತ್ವತೆಯಲ್ಲಿದೆ ಕೂಲಿಗಾರರ ಶಕ್ತಿಯ ಕೀರಿಕೈ, ಅವರ ಮುಂದಾಳ್ತನದ ರಹಸ್ಯ. ಇದೇ ವಿಚಾರದಿಂದ ವಾಲ್ಡಿನೀರ್ ಇಲ್ಲಿಚ್ ಯುರ್ಯಾನಾಫ್ ಮುಂದೆ ಲೇನಿನ್) ತನ್ನ ಅಳಿಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಃ—

“ ಈ (ಕೂಲಿಗಾರ) ವರ್ಗದ ಪುರೋಗಾಮಿ ಪ್ರತಿಸಿಧಿಗಳು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಮ್ಯವಾದದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮನನ ಮಾಡಿದಾಗ, ರಶಿಯನ್ ಕೂಲಿಗಾರನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಾಗ, ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಸರ್ವತ್ರ ಹರಡಿ ಒಳ್ಳೆ ಬಾಳಬಲ್ಲ ಸಂಘಗಳುತ್ತನ್ನ ವಾಗಿ ಕೂಲಿಗಾರರು ಆಗ ಸದೆಸಿರುವ ಏರಲ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಗಾರಮವನ್ನು ಸಾನುಭವ ವರ್ಗಕಲಹದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಗೊಳಿಸಲನುವಾದಾಗ—ಆಗ, ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರವಾದಿಸತ್ತುಗಳ ತಲೆಯಾಳುಗಳಾಗಿ ರಶಿಯನ್ ಕೆಲಸಗಾರರು ಮುನ್ನಡೆದು ನಿರಂಕುಶ ಆಧಿಕಾರವನ್ನು ಒದ್ದು ಕೆಡೆವ ರಶಿಯನ್ ಜನಸಾಮಾನ್ಯವನ್ನು (ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ಜನಸಾಮಾನ್ಯದ ಸಂಗಡ) ನೇರವಾದ ಬಹಿರಂಗ ರಾಜಕೀಯ ಹೊರಾಟ ಮತ್ತು ವಿಚಯಿ ಸಂಘವಾದಿ ಕ್ಷಾರಂತಿಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೇ ಯುರ್ಯಾನುದು. ”

ಪ್ರಜೀಗಳೂ ಪಕ್ಕಿಗಳೂ

—❖—

ನಾನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ರಥಿಯಾದೊಳಗೆ ಬಂಡವಲವಾದ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದು, ರಿಂದಾದ ಅವಸ್ಥಾಂತರಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸೋಧಿದುದಾಯಿತು. ಬಂಡವಲದಿಂದುಂಟಾದ ನೂತನ ಬಹು ಜನ ವರ್ಗವನ್ನು ನಾವು ಕೆಲಸಗಾರರೆಂಬ ವಿಶಾಲ ಸಂಕೇತದಿಂದ ಕರೆದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾದ ಆಂತರಿಕ ಸಮಭಾವವಿತ್ತುಂದು ಬಗೆಯಬಾರದು. ಕಾರಬಾನೆ ಕೂಲಿಗಾರ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಕೂಲಿಗಾರ, ಕುಶಲ, ಅಧ್ಯಕ್ಷಕುಶಲ, ಅಕುಶಲ ಕೆಲಸಗಾರ; ನಗರಗಳಲ್ಲಷ್ಟ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಷ್ಟ ದುಡಿನುವ ಅಧ್ಯಕೂಲಿಗಾರ, ಹಂಗಾರಿ ಕೂಲಿಗಾರ, ಇದಕ್ಕೆ ಜನಾಂಗಗಳ ಭಿನ್ನತೆ ಸೇರಿ ಕೆಲಸಗಾರರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೇದಗಳೂ ಅಂತಹ ಕಲಹಗಳೂ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಆದರೂ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ, ಅಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸವಾನರಾಗಿದ್ದ ಇವರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೆ ಏಕಮತ್ಯವುಂಟಾಯಿತು.

ಜೀತಗಾರರ ವರ್ವೋಚನೆಯೊಡನೆ ಒಕ್ಕಲಿಗವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಭೇದಗಳಾದುವು. ಜನ್ಮಾನುಧಾರರಲ್ಲದೆ, ಧನಿಕ ಒಕ್ಕಲಿಗರಾದ “ಕುಲಕರು” (“ಕುಲಕ” ಎಂದರೆ ರಥಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಟಿ, ಸಕ್ಕಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಅತುಕೊಳ್ಳುವ ಜಡಿದ ಮುಷ್ಟಿಯೆಂದರ್ಥ), ಮಧ್ಯತರಗತಿಯ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮತ್ತು ಬಡ ರೈತರು. ಇವರಲ್ಲದೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಭಾರೀಹೀನ ರೈತರು ಹಾಗು ಅರೆ-ರೈತರು.

ಇದಲ್ಲದೆ ಬಹುರೂಪವಾದ ಮತ್ತು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕವಾದ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗ (ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೈತರೂ ಸೇರಿದರು) ವೋಂದಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಧನಿಕಮಧ್ಯಮವರ್ಗವೊಂದಿತ್ತು.

ಹೀಗೆ ಕೊನೆಗೆ ರ್ಯಾರ್ ಎರಡನೆಯ ನಿಕಲಸ್ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ಏಕಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಅಪರಿವರ್ತನೀಯವೆಂದು ಸಾರಿದಾಗ ಆ ಏಕಾಧಿಪತ್ಯದ

ಮಂಗಳೂರು ಧಾರವಾದ ಉಂಟಳಿ ಜರ್ಮನೀಸುದಾರಿಕೆ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಇಸ್ತುತ್ಪದಲ್ಲಿ
ದ್ವಿಲ್ಲವೆಂದರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟಿನು.

* * * * *

ಕೂಲಿಗಾರ-ಒಕ್ಕಲಿಗ-ಮಂಧ್ಯಮವರ್ಗಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ
ಜನಸಮುದಾಯದತ್ತ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಕಗಳ ಬಲಪ್ರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರ
ನಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರಥಮತ್ತಿ, ಒಕ್ಕಲಿಗನನ್ನೇ ರಶಿಯಾದ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ
ಆಂದೋಲನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೃಷಕ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ “ನರೋಡಿಕ್ ಕೆ”
(ನರೋಡ್=ಪ್ರಜೆ) ಪಕ್ಕಪ್ರೊಂದತ್ತಾನ್ನಿ. ಇದಕ್ಕೆ ರಶಿಯಾ ಒಂಡವಲವಾದಿ
ಯಾಗಳಲ್ಲದೆಂದು ವಿಶಾಲ್ ಸರ್ವೇ ಆಗಲೊಲ್ಲದು. ಚಿಳ್ಳರೆ ಮಂಧ್ಯಮವರ್ಗ
ದವರಾದ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರವನ್ನೇ ನರೋಡಿಕರ ಸಾಮ್ಯವಾದ
ವೆಂದು ಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುಗಶೀಫ್ ದಂಗೆಯ ಸೋಲು ಇವರಿಗೇ ಸಾ
ವಾರೆ ಕಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಮಂಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಬೆಂಬಲ
ವಿಲ್ಲದೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂರಂತಿಗಳು ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲಿಂದೂ ರಶಿಯಾದ
ಮಂಧ್ಯಮವರ್ಗಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯಿಂದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅವರಿಗೆ
ಇನ್ನೂ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನರೋಡಿಕೆಯ ಆದಿಮ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದು
ತನ್ನ ಧ್ಯೋಯಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿ
ಸುತ್ತಿತ್ತು. ದುಷ್ಪಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು, ಪೋಲೀಸರನ್ನು, ಶ್ರೀಮಂತ
ಜರ್ಮನೀಸುದಾರರನ್ನು ಬಾಂಬಿನಿಂದಲೋ ಗುಂಡಿಸಿಂದಲೋ ಹೊಡೆದುಹಾಕು
ವೆದೋ, ಅವರನ್ನು ಸುಲಿಗೆ ವಾಡುವುದೋ, ಇಂಥ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ
ಜನಹಿತನಾಧನೆಯಾಗಬಹುದೆಂಬ ಭಾರಂತಿ ಅವರಿಗೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವ
ರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಗೆಲವು ದೊರೆತರೂ ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಅದು ಅಧಿಕಾರಿ
ಶಾಹಿಯ ನುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇನ್ನುಷ್ಟಿ ಬಿಗಿ ವಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿಂಸು
ತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಪಕ್ಕವೇ ಸಾಮ್ಯಕ್ರಾಂತಿವಾದಿ (Social Revolutionary)
ಪಕ್ಕದ ತಾತ. ಈ ಹೊಸ ಪಕ್ಕವೂ ತನ್ನ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಭಯೋ
ತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ನರೋಡಿಕೆಯಂತೆ ಇದಕ್ಕಾದರೂ
ಚಿಲ್ಲರೆ-ಮಂಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಕಾರಂತಿಯೇ ಆದರ್ಥ.

‘ಇನ್ನು “ಉದಾರ” ಮತದ ಜೀವಿನಾಧರರೂ ಅವರ ಬಂಧುಗಳಾದ ಧನಿಕ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರೂ ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪಿನ ಮಾದರಿಯ ಫಲ ನಾತ್ತು ಕ ರಾಜಸತ್ತೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ರಾಜಸತ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ವೈರವೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಎಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಂತಮಾರಿ ನಿಕಲಸ್‌ನೇ ಕಾಲೊತ್ತುಡಕು. ವೇದಮೌದಲು ಅವರು ನರೋದ್ದಿಕಿಯ ಶಾರ್ಥಂತಿವಾದಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಧನಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಂಧಿಮಾದ್ದುಗಳಿಗೆ ಕೆದರಿ ರಾಜಸತ್ತೆ ತಮಗೆ ಶರಣಾಗತವಾದೀತೆಂಬ ಆಸೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದಕವಾಗಿತ್ತಲ್ಲದೆ ನರೋದ್ದಿಕ ತತ್ವಜಾಳನದ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವಾಸವಲ್ಲ. ಅವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕ್ಷಾದಿಟ್ಟು ಪಕ್ಷವೆಂದು ಸಂಕೇತ. (“ಕ್ಷಾದಿಟ್ಟು” ಎಂಬುದು ಕನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಶನಲ್ ಡೆಮೊಕ್ರಾಟಿಕ್ ಎಂಬುದರ ಹ್ರಸ್ವ ರೂಪ). ಅಕ್ಷೋಬಿಸ್ಟು ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷವೂ ಕ್ಷಾದಿಟ್ಟು ಪಕ್ಷದಂತೆ ಬಂಡವಲಗಾರರೇ. ಆದರೆ ಇದು ಇನ್ನೂ ಮಂದಗಾವಿ ಅಥವಾ “ಬಲ” ಪಕ್ಷ. ಅವೇ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಕೂಲಿಗಾರ ರಾಜ್ಯನಾಥ ಪನೆಗಾಗಿ ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮ್ಯ-ಪ್ರಜಾತಂತ್ರವಾದಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ರಶಿಯಾದ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತ ಕೂಲಿಗಾರನೆ ಸರಿ ಎಂಟಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವರು ಕೂಲಿಗಾರರ ಸಂಘ ಟನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಕರಣಾಗಿದ್ದರು. ಕಾಲ್‌F ವೊಕ್ಸ್‌F ನ ಆನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿ ಅವರು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಸಲು ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟಿದವರು. ವೊತ್ತುಮೊದಲು ಅವರು ಕೂಲಿಗಾರರಲ್ಲಿ ವರ್ಗಕಲಹದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿ ಅವರಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾನುಭವವನ್ನು ಕಲಕುತ್ತಾರೆ; ಬಳಿಕ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಅಂದೋಲನಕ್ಕೆ ನೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಂ-ಎರಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಲಿಗಾರವರಗಿರ ಮೇಲೆ ಇವರ ಪ್ರಭಾವ ನಿಷ್ಟಳವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಹಾ ಮಂಷ್ಟಿರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರಶಿಯನ್ ಕೂಲಿಗಾರ ಸಲ್ಲಿದ್ದ ಗುಪ್ತಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆಗಲೇ ಕೆಲಸಗಾರರ ಅಂದೋಲನಕ್ಕೂ ಸಾಮ್ಯವಾದಕ್ಕೂ ಹರಿಯದ ಸಂಪು ಗಂಟುಬಿದ್ದಾಗಿತ್ತು.

ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದ ಫಲವಾಗಿ ರಶಿಯನ್ ಕೂಲಿಗಾರ ಜಳ

ವಳಿ ಬರಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹೊರಾಟದ ಸೀಮೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ರಾಜಕೀಯ ಅಥಿಕಾರಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಚಾಚಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಆಧಿಕಾರಿಗಳ ವಸ್ತು ಹಾಕಿದ್ದ ರಿಂದ ಮಾತ್ರ, ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಂದ್ದು ಮಹಿಳೆಗಳ ಆಧಿಕಾರದಿಂದ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಸಫಲವಾಗುವಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಣಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸರೋಡ್ದಿ ಕಿಯ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಅದು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತುತ್ತು. “ ವರ್ಗಾನುಭವ ”, ಸಂಘರ್ಷನೆಗಳ ಮೇಲೆ ದುಡಿದಷ್ಟು ಸಾಲ ದೆಂದು ಅವರ ಆಭಿಮಂತ. ಸರಿಯಾದ ಸಂಘರ್ಷನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಯೋಗ್ಯ ಕಾಲ ಬಂದಾಗ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವ ವನ್ನು ಬಂಡವಲವಾದವನ್ನೂ ಸೇರಿಯೇ ಕೆಡವಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಅದು ಹೊಂಚುಹಾಕುತ್ತುತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ರೂಪ, ಆ ರೂಪ; ಒಬ್ಬ ಬಂಡ ವಲಗಾರ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಆಧಿಕಾರಿ; ಇವರ ಮೇಲೆ ಎಶಿಷ್ಟ ವೈರವಿದ್ದಿಲ್ಲ. “ ಮೂಲೀ ಕರ್ತಾರ ” ದ ಹವಣ, ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಹಂಬಲು ಅದರ ಪ್ರತಿಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತುತ್ತು.

ಈ ಕವಲು ಸಮಾಜದ ಕವಲು ಗುರಿಗಳ ಸೆಳಿದಾಟದ ನಡುವೆ ನಿಂತಿತ್ತು—“ಪರಿವರ್ತನೆಯಿಲ್ಲ !” ಎಂಬ ಬಂದೇ ರಾಗ ಹಾಡುವ ರೂಪ, ಎರಡನೆಯ ನಿಕಲಸನ ಪಕಸತ್ತೆ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಸತ್ತೆ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಅನ್ನ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಮನೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಆಧಿಕಾರ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ಆದರೆ ರೂಪಶಾಹಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಬಂದೇ—ಗಡೆ !

ಬಾಲ್ಯವಿಕರೂ ಮೇನ್ಯವಿಕರೂ

—❖—

ರಶಿಯನ್ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರವಾಗಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಗೆಯ ವಿಚಾರ ಧಾರೆಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದು ಸ್ವಾಧೀನವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಡುದ್ದು ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಪ್ರೋಲೀಸರ ಆತಂಕ ದಿಂದ ಲಂಡನಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡ ಪಕ್ಷದ ಸಮೈಲನದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಕವಲುಗಳೊಳಗೆ ತಕ್ಷಿಪರೀಕ್ಷೆಯಾಯಿತು. ಏಕೂರು ವಾರಗಳಿಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಚಚೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲೆನಿನ್‌ನ ಬೆಸ್ಟ್ ಕಟ್ಟಿದ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಬಹುಮತ ದೊರೆಯಿತು. ಬಾಲ್ಯವಿಕ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಆವಾಗ.

‘ಬಾಲ್ಯ’ ಎಂದರೆ ರಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ‘ಬಹು’ ಎಂದರ್ಥ. ಅಥಾವತ್ ಬಾಲ್ಯವಿಕ್ ಎಂದರೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕ ಲೆನಿನ್‌ನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ‘ಬಾಲ್ಯವಿಕ್’ ಎಂಬ ಸಂಕೇತ ಬೀಳಲು ಇದೇ ಕಾರಣ. ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಹೌಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ‘ಮೇನ್ಯವಿಕ್’ ಅಥವಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ರೂढಿಯಾಯಿತು.

ಹೆಸರಿನ ಕುರಿತು ಇಷ್ಟು. ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಂಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೇದಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸೋಣ. ಅವಾರಚೀನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಾನದ ಕಾರಂತಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಒಂದು ಗ್ರಂಥ ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಇಂಗ್ಲಿಂಡಿನ, ಒಟ್ಟು ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಫಾರಸಿನ ಮತ್ತು ಅನೇರಿಕೆಯ ಕಾರಂತಿಗಳ ಮಾದರಿಯದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಮುಂದಾಳ್ತನ; ಬೆಸ್ಟ್ ಗಡೆ ಗಾರಿನಾಣ ಕೃಷ್ಣಕ ಪ್ರಜೀವು ಕಾರಂತಿಕೆಯೆ. ಅದರ ಗುರಿ ಆಗ ಪ್ರಜಲೀತವಾಗಿದ್ದ ಉಂಟಿಗಾರಿಕೆಯ ಹಾಗು ನಿರಂಕುಶ ಆಧಿಪತ್ಯದ ನಾಶ. ಇನ್‌ಹೌಂದು ಬಗೆಯ ಕಾರಂತಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲು ಮೇಲಿನ ಮಟ್ಟಿದ್ದು. ಅದು ಯಂತ್ರಂಯಂಗದ ಬೈಮ್ಯೋಎಂಬ ವಿಕಾಸದಿಂದ ಬಂಡವಲ ಗಾರವಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡ ಧ್ವನಿಕ ನಾಗರಿಕ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ವಿರುದ್ಧ

ಕೂಲಿಗಾರರ ನಾಗ್ರಧನಕೆತೆಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯದ ಕಾರಣಿ. ಇಡಕ್ಕು ಸುದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಗಳಿಗೆ ರ ವ್ಯಾರಿಸ್ ಪಂಚಾಯತನ (Paris Commune) ನನ್ನ ತೋರಿಸಬಹುದು.

ನಿನ್ನಂಶೆಯಾಗಿ, ಲಂಡನಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ್ದ ಕಾರಣಿಕಾರರ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈ ಎರಡೂ ಬಗೆಯು ಕಾರಣಿಗಳ ರೂಪ-ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪರಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೊವಾರ್ಟ್‌ನಿಕಾಸದ ಸ್ವಾಂತರಾದ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಪರಿವರ್ತನೆ ಬೇರೆಯೇ ಪ್ರಕಾರ ಆಗಿತ್ತು. ಪಕ್ಷಿಮ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ-ಧಂಡ-ಕ್ಷೇತ್ರಗಾರಿಕೆಗಳ ಮಧ್ಯವಿವರ್ಗವ್ಯೇಂದು ವೊದಲು ಉಂಟಾಗಿ, ಅದು ಕಾರಣಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಸತ್ಯೇಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಒನ್ನುಂದೊಮ್ಮೆ ಭಾರಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಪರಿಶ್ರಮವೇ ಕೂಲಿಟ್ಟು ಪಕ್ಷಿನಿಂದ ರೂಪದ ಮಧ್ಯವಿವರ್ಗದ ಕಾರಣಿಯಾಗುವ ವೊದಲೇ ಆ ವರ್ಗದ ವ್ಯೂಹಿಯಾದ ಕೂಲಿಗಾರಹಾಗು ಜನಸಾಮಾನ್ಯದ ವರ್ಗನೊಂದು ಬಲಿವ್ಯಾಪಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಈ ವರ್ಗ ಇನ್ನೂ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದು. ಇಂಥ ವಿಕಲ್ಪ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕಾರಣಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಚಳಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅಥವಾ ಸಂಖ್ಯಾಕ ಚೆಲ್ಲರೆ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗವೇ (ಅಂದರೆ ಚೆಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಚೆಲ್ಲರೆ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಇತ್ಯಾದಿ) ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಮ್ಮೆ ಗೆಯ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಈ ನೂತನ ಸಾಮಾಜಿಕಶಕ್ತಿ—ಕೂಲಿಗಾರವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣಿನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾನ ಪಾತ್ರ ದೊರೆಯತಕ್ಕಿದ್ದು? ಲಂಡನಿನಲ್ಲಿ ಕಾರಣಿಕಾರರು ಸೂಚಿಯಿಂದ ನಾರು ತೆಗೆದುಹಾದು ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವೇಳೆ.

ಮೆನ್ಸೆನಿಕ್ ಪಂಗಡದ ವಾದವಿಷ್ಟೆ: ಯಾವಾಗ (ಚೆಲ್ಲರೆ) ಮಧ್ಯಮವರ್ಗವೇ ಕಾರಣಿಯ ಚಲನಾನ ಶಕ್ತಿಯೆಂದಾಯಿತೋ, ಅದರ ಚಾಲಕಶಕ್ತಿಯಾದರೂ ಅದೇ ವರ್ಗದ ಮುಂದುವರಿಸ (ಅಂದರೆ ಧನಿಕ ಬಂಡವಳಿಗಾರರ) ತತ್ವಗಳೇ ಆಗಿ ತೀರಬೇಕು. ಈ ವಾದದ ಈನ್ನಯಂತೆ, ರಶಿಯಾದ ಧನಿಕವರ್ಗದ ವರ್ಗದ ನಾರು ತೆಗೆದುಹಾದವರು (ಅಂದರೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರೇ ವೊದಲಾದವರು) ಹೋರಾಡಿ ವೊದಲು ಉಂಟಳಿ

ಗಾರಿಕೆಯ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನೂ ಆ ಉರುಗೊಳಿನ ಆಧಾರದಿಂದ ಸಿಂತಿರುವ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಿಮ್ಮರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೂಲಿಗಾರರು ಈ ವಣಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜನ್ಮವೈರಿಗಳಾದ ಧನಿಕ ಬಂಡವಳಿಗಾರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕು. ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತ ನಿರಂಕುಶತ್ವವನ್ನು ಮಗುಚಿ ಕೆಡವಲು ಇದೊಂದೇ ದಾರಿ.

ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಧನಿಕಮಂಧ್ಯಮವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಮುಂದಾಳ್ತ ನದ ಏಳಿಯವತ್ತು ಸುಮ್ಮನಾಗಲು ಸಿದ್ಧರಿರಲಿಲ್ಲ. ರಶಿಯನ್ (ಉಚ್ಚ) ಮಂಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಸ್ವಭಾವವೇ ಈ ನೇತ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ವಾಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಖಾಂಟಿ ಜವಾನು ದಾರರಿಗೂ ಇದ್ದ ಸಂಬಂಧ ಅದನ್ನು ಬಡ ರ್ಪ್ಯಾತರ ಶರಣ್ಯತೆಗೆ ಅನಹರವಾಗಿ ಮಾಡಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಆಗಲೆ ಸತ್ಯಶಾಲಿ ಕೂಲಿಗಾರ ಆಂದೊಳನ್ವೋಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ‘ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಮೇರೆ ವಾರಿ ಸಾಗಿತ್ತಂ’ದು ಹೆದರಿ ಅದು ನಡುವೇ ರೂಪ ಶಾಹಿಯ ಕೂಡೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜನತೆಯ ಕೈಬಿಡುವುದು ಖಂಡಿತ. ಅದುಕಾರಣ, ಕೊನೆಯ ವರೆಗೂ ಕಾರ್ಯತ್ಯ್ಯಾಸಗತಿಯಾಗಿರುವ ಕೂಲಿಗಾರವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಳ್ತನದ ಪಟ್ಟ ಒಪ್ಪತ್ತದೆ. ಇದು ಬಾಲ್ಯ-ವಿಕರ ಅಭಿಮತದ ಸಾರ.

ಮೆನ್ಯೆವಿಕರು ಮಾಕೋಳ್ಯತ್ತಿದ್ದರು: ಒಂದುವೇಳೆ ವಾದಕ್ಕಾಗಿ, ಕೂಲಿಗಾರವರ್ಗವೇ ಮುಂದೆ ಹೊಗಬೇಕೆಂದು ಬಸ್ಟಿಕೊಂಡರೂ ಅದು ಧನಿಕಮಂಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಕೂಡೆ ಸಹಕರಿಸಿದರೇ ಈ ಭಾರವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಡೆಯಾಯಿಸಬಲ್ಲುದು. ಅಜಾಳ್ಳನಿಯಾದ ಹಿಂದುಳಿದ ರ್ಪ್ಯಾತವರ್ಗ, ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಅದು ರೂಪಶಾಹಿಯ ಬೆನ್ನುಕಟ್ಟಿವ ಸಂಭವವೂ ಇದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ರೂಪಶಾಹಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಎಲ್ಲ ಲಭ್ಯ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಸಂಚಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಶ್ರೀಯಸ್ವರ.

ಆದರೆ ಬಾಲ್ಯವಿಕರಿಗೆ ಜವಾನುದಾರರ ಗೆಳೆಯರಾದ, ಕೂಲಿಗಾರರಿಂದ ಭೀತರಾದ ಧನಿಕವರ್ಗದವರಿಗಿಂತ ಹಿಂದುಳಿದವರಾದರೂ ರ್ಪ್ಯಾತರೇ

ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥಕರೆಂಬ ಭರವನೆ. ಹೆಚ್ಚು ಕೇರೆಡರೆ, ಶತಮಾನಗಳ ಸುಲಿಗೆ, ನೋವೆ, ನಿಷ್ಟುರಗಳಿಂದ ಸೋತು ಸುಣಾಗಿದ್ದ ಹಿಂದುಳಿದ ಕೃಷ್ಣಕವರ್ಗವೊಂದೇ, ಅದರ ಪರಮ ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ, ಸಮಾನ ದುಃಖಿಗಳಾದ ಕೂಲಿಗಾರರ ಜೀವತೆಗಾರಿಕೆಗೆ ಹೇಳಿಸಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಜೋಡಿಸಿದರೆ ರ್ಘಾರಶಾಹಿಯ ಮತ್ತು ಉದರ ಜತೆಗೇ ಬಂಡವಲಶಾಹಿಯ ಮಗ್ಗಲು ಮುರಿಯುವವನ್ನು ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ಕಾರ್ಯತಿಕಾರರೊಳಗಿನ ಹೋರಾಟ ಕಾರ್ಯತಿಯ ಪೂರ್ವಾವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯತ್ತ ಸಂಭವಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಮೇನ್ಯೆವಿಕರ ಈ ಮನೋವೃತ್ತಿಗೆ ಲೇನಿನ್ ‘ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಅನುಕೂಲಶಾಸ್ತ್ರ’ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ‘ಕೂಲಿಗಾರವರ್ಗವನ್ನು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಉದಾರವಾದಕ್ಕೆ ಅಡಿಯಾಳಾಗಿ ವಾಡುವುದರಿಂದ’ (ಲೇನಿನ್) ಅಧಿವಾ ಸ್ವಾಲಿನ್‌ನ ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿತರ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ‘ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಬಂಡವಲಗಾರರ ತುದಿಬಾಲಕ್ಕೆ ಗಂಟುಹಾಕುವುದರಿಂದ’ ಕಾರ್ಯತಿಸ್ತ್ವದ ಭಂಡಾರವೊಂದನ್ನು ಮೂಲೆಗುಂಪುನಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕದಾಚಿತ್ತ ಮೇನ್ಯೆವಿಕರ ದಾರಿ ತುಳಿದು ಕಾರ್ಯತಿಗೆ ಜಯ ದೊರೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದು ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಕೊನೆಗೆ ಬಂಡವಲಗಾರರ ‘ಯಾ-ಖಾತೀ’ಗೆ ಇಧೀನ ರಾಗಿ ವಾಡುತ್ತಿತ್ತು; ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ರಶ್ಮಿಯಾಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಹಿಂದುಳಿತದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಉಭಯ ಪಕ್ಕಗಳ ಈ ಮತ್ತಭೇದಗಳು ಬರಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಚಚ್ಚೆಗನ್ನೀ ಪರಿಸೀಮಿತವಾಗಲಾರದುವಿದ್ದವು. ಮಾಕ್ಸ್‌ವಾದಿಗಳು ಸಾಧನಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾದರೆ ತತ್ವಗಳನ್ನೀ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವವರು. ಮೇನ್ಯೆವಿಕರಿಗೆ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಕಾರ್ಯತಿಯೇ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪಾದ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಕೂಲಿಗಾರರ ಸಾಧನ ಹೆನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅವರ ಸಂಪೂರ್ಣನೆಗಾಗಲಿ ಪಕ್ಕದ ನಿರ್ಬಾಂತಿಕಗಾಗಲಿ ಅವರು ಅವಸರ ಪಡದಿದ್ದರು ಸ್ವಾಭಾವಿ

ಕವೇ ಸರಿ. ಮಂಗಂದಾಳ್ತನದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಧ್ವನಿಕವರ್ಗದ ಜೀಗಲಿಗೆ ಹೇರಿ ಮೆನ್ನೆವಿಕರು ಅತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಈ ‘ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ’ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಬೇಕೆಂಬಷ್ಟು ಟೊಳ್ಳು ವಾತಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಲು ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯು ತ್ವಿತ್ತು. ಲೇನಿನ್ ಈ ವಾತಂಗಾಳಿತನಕ್ಕೆ ‘ಮೆನ್ನೆವಿಕ್’ ವಾಕ್ ಧೋರಣೆ (Menshevik phrase-mongering) ಎಂಬ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ದ್ದನು.

ಆದರೆ ಒಳಿತ್ತೆವಿಕರಿಗೆ ಕೂಲಿಗಾರರೆ ಪ್ರಧಾನ ವಿಷಯ; ಅತವಾ ಅವರಿಗೆ ಸಿಷ್ಟಾವಂತರಾದ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕಾರರು ಬೇಕು. ಇಂಥವರ ಅಭಾವಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರಾಯಿಗೊಂಡು ಲೇನಿನ್ ಒಮ್ಮೆ ಬರೆದದ್ದಿಧು:

‘ಸರ್ವಂಕಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಪಂಗಡವೊಂದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಡಿದ ಅನುಭವ ನೆನಗಿದೆ. ಆ ಪಂಗಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ, ನಾವಿಂದು ಇತಿಹಾಸದ ಸಂಧಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದೀವೆ; ‘ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕಾರರ ಒಂದು ಘಟಕವನ್ನು ನಮ್ಮೆ ವಶ ಕೊಡಿ, ಅಂದರೆ ರಶಿಯಾವನ್ನು ಬುಡುವೇಲು ವಾಡಿಬಿಡುವೇವು,’ ಎಂಬ ದಿನಗಳಿವೆ; ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವಿನೂ ಅನನುಭವಿಗಳೂ ನಮ್ಮೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸಬರೂ ಆಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೀವಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಚಿತ್ರಪ್ರಯಂಸಗೊಗಿದ್ದನು. ಆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸನಗಾದ ಸುಡುಸುಡುವ ನಾಚಿಕೆಯನ್ನು ಸೆಸೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಈ ಸರ್ವಸೂತನ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಸೆಟ್ಟು ಏರುತ್ತು ಹೊರ್ಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ನಮ್ಮೆ ಕರ್ತವ್ಯ, ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕಾರರನ್ನು ಅನನುಭವಿಕರ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತಿನು ವುದಲ್ಲ, ಅನನುಭವಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕಾರರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವುದು. ಈ ವಾತು ಇನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲೊಲ್ಲದಲ್ಲ! ’ (ಲೇನಿನ್— ಏನು ವಾಡೋಣ ಎಂಬ ಲೇಖದಲ್ಲಿ.)

ಲೇನಿನ್ ಕೃತಿವಾದಿ. ಬರಿ ಡಂಬಕತನದ ವಾತಂಗಳು ಅವನಿಗೆ ಬೇಡಾಗಿದ್ದವು. ಸಿಷ್ಟಾವಂತ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕಾರರ ಘಟಕವೊಂದು ವೊದಲ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಂಬುದನ್ನು ಇನುಭವವೇ ಇವನಿಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ೧೯೩೨ ರ ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳ ಒಡಕು ಅಗಲಿಸಿದ್ದು ಈ ‘ಸಿಷ್ಟು’ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಂದಲೇ. ಆಗ ಜನನಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಶಿಯನ್ ಸಾಮ್ಯ-ಪ್ರಚಾರಣತ್ವವಾದಿ

ಕೂಲಿಗಾರ ಪಕ್ವ (Russian Social Democratic Labour Party) ದ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ—

“ರಶ್ಮಿಯನ್ ಸಾಮ್ಯಪ್ರಜಾತಂತ್ರವಾದಿ ಕೂಲಿಗಾರಪಕ್ವದ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆಗೆ ಅರ್ಥನಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆವಸು ಪಕ್ವದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಒಪ್ಪುವವ ನಾಗಬೇಕು, ಮತ್ತು ಪಕ್ವದ ಯಾವುದಾದರೀಂದು ಘೂಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವಂಥಿವನಾಗಬೇಕು.”

—ಎಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದಾಗ ಮೆಟ್ರಾಫ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಫ್‌ನ ಸೇರಿ ಈ ದವ್ವ ಅಕ್ಕರದ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉಪಸೂಚನೆ ತಂದರು. ಆದು ಸ್ಪೇಕ್‌ತವಾಗಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಬಾಯಿಬಂಕ ಪ್ರತಿಗಳೆಲ್ಲಾಗೂ ಪ್ರಮೇಶ ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾಡುವವರಿಗೂ ಆಡುವವರಿಗೂ ಅಂತರ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಲೆನಿನ್ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತು ಹೀಳಿದ ವಾತು ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಮನಸೀಯವಾಗಿವೆ—‘ಪಕ್ವದ ಅಭಿ-ಪಾರ್ಯ ಸೈಲ್ವರ್‌ವನ್ನು, ದೃಢತೆಯನ್ನು, ಪಾರಿಶುದ್ಧೀವನ್ನು ಕಾಯ್ದು-ಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಪಕ್ವದ ಸದಸ್ಯನೆ ಸಾಫಿನವಾನವನ್ನು ಹಾಗು ಅವನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೇಚ್ಚು, ಇನ್ನೂ ಹೇಚ್ಚು, ಮತ್ತೂ ಹೇಚ್ಚು ವಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಮಾಟ್ರಾಫಿನ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.’

ಯಾವೊಂದು ವಿಷಯ ಪಕ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೇಕ್‌ತವಾಗುವ ವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ಎನ್ನೂ ವಿರೋಧಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಆದು ಸ್ಪೇಕ್‌ತವಾಯಿತೆಂದರೆ ಮತ್ತು ಆದಕ್ಕೆ ಎದುರಾಡಬಾರದು. ಪಕ್ವದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಚಿಕ್ಕದಾದರೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಆದರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ ಬೇಕು, ಆದು ಆಡಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಇದು ಬಾಲ್ಯೇವಿಕ್ ಪಂಗಡದ ಆದರ್ಶ. ಆದರ ಶಕ್ತಿಯ ಗುಟ್ಟಾಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲೇ ಅಡಕವಾಗಿತ್ತು. ಬುದ್ಧಿ-ಕರ್ಮಗಳೆಂದರೆ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಈ ಕಟ್ಟುಡಳ್ಳಯೇ ಕೊನೆಗಾದರೂ ಟ್ರಾಫ್‌ನ ಯಂಥ ಅಭಿವೂತಿ ಕೂಡ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯಬೇಕಾಯಿತು.

ಕರ್ತೃಂತಿಯ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಯೋಗ: ೧೯೦೫

—•—

ರಶೀಯಾ-ಜವಾನ್ ಯುದ್ಧ

ಗೃಹರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಲ್ಲಿಣಿಕ್ಕಿಟ್ಟುಗೆ, ‘ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡ’ ವಾದ ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾದಿ ವಿದೇಶಿ ಯೂದ್ಧದ ದೇಸೆ ಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಗೃಹರಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡವಾದ ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ವಿದೇಶಿ ಯೂದ್ಧವೊಂದು ಗಂಟುಬಿದ್ದಾಗ ಕರ್ತೃಂತಿಕಾರರಿಗೂ ಅದೇ ದೇಸೆಯಲ್ಲಿ ದಾರಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಇತಿಹಾಸಸಿದ್ಧಿ ಎರೂ ಧಾಭಾಸ. ಎಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃಂತಿಯಾಯಿತೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಈ ಪೂರ್ವಲಕ್ಷ್ಯಾಣವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ರಶೀಯಾ ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವಾಗಲಿಲ್ಲ.

೧೯೦೦ ರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕ ಮುಗ್ಗಿಟ್ಟು ರಶೀಯಾದ ಬೆಸ್ಸುಬಿತ್ತು. ಅದರ ಫಲ, ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸಿಂತಲ್ಲೆ ನಿಂತತು. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಸಿಗುವುದು ದುರ್ಭವಾದುದರಿಂದ ಇತ್ತಂತಿ ವೊದಲ್ಲೋಗ್ಗಿಂಡು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ನಗರಗಳಿಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಹೊನಲಿಗೆ ಅಲ್ಲೋ ಒಡ್ಡುಬಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವೊದಲೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಬಡತನ, ಅತ್ಯಾಪಿತ್ತಗಳಿಗೆ ಪುಟಕೊಡಲು ಲಕ್ಷ್ಯಂತರ ಮಂದಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಿಶಾಚಿಯ ಕ್ಷುಗಾಂಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಧರ್ಮನಿವ್ರಾ ಕ್ಷುಸ್ತರು ಅನ್ನು ತಾತ್ತ್ವಾರ್ಥ. ಒಕ್ಕಲಿಗರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ಪಿಶಾಚಿ ಕೆಲಸವಾಡಹತ್ತಿತ್ತು.

ಯೌರೋಪ್ಯ ರಶೀಯಾದಲ್ಲಿ (೧೯೦೫) ಇಲ್ಲಾ, ಇಲ್ಲಾ, ಇಲ್ಲಾ, ಇಲ್ಲಾ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ರ್ಯಾತರ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಜವಾನಾದ್ದರಿಗೆ, ಮತನಂಸಾಧನಗಳಿಗೆ, ರೂಪಾರನ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಬೇರೆ ಅಷ್ಟೇ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಗುವಾಡಬೇಕಾದರೆ ರ್ಯಾತರು ಅಸಾಧ್ಯ ಲಾವಣೀಯನ್ನು ತೆರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಇದೆಲ್ಲ ರ್ಯಾತರಿಗೇ ವಶವಾದರೆ? — ಬಂದು ಕೊಣಿ ರ್ಯಾತ

ಕಂಪಂಬಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ದೇ.... ಇದೇನು ಚೆಲ್ಲರೆಯೇ?.... ಒಕ್ಕುಲಿಗರ ಎಚೊರ ಹೀಗೆ ಹರಿದಿತ್ತು.

ಹಳ್ಳಿಗಳ ದಾರಿದ್ರ್ಯದಿಂದ ಆಂತರಿಕ ಪೇಟಿಯ ವಿಕಾಸ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿತ್ತು. ರಶ್ಯಾದ ಸಿದ್ದ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಎಡೆಯಿಂದಿದ್ದಲ್ಲ. ಇನ್ನು ತಮ್ಮ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಪರಿಶ್ರಮಗಳು ಮುಂದಿರಿಯಿಡಬೇಕಾದರೆ ಹಳೆಯ ಉಂಬಳಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಅವಶೇಷಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು. ಇದಾಗದಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕುರಾರ. ಯೂರಾಷಾಹಿ ಇನ್ನೂ ಜಮಾನುದಾರಿಯ ಇಟ್ಟಾಗಿಯ ಮೇಲೇ ಸಿಂತಿತ್ತು. & ಏಗೆ ಯೂರಾಷಾಹಿಯ ವರುದ್ಧ ಉದಾರ-ಮಧ್ಯಮವರ್ಗಕೂ ಸಿಟ್ಟು.

ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು, ಎಂದರೆ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಎಂಥ ಸಂಕಟ ಎಂದು ಪರಿಸರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾಲದ್ದುಕ್ಕೆ ಶವರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ‘ಪಿತ್ರ’ ಬೇರೆ ಸಾಮ್ಯವಾದದ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ತಲೆಗೇರಿತ್ತು. ಅವರ ಸಾಮ್ಯಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ರಶ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಇಂದಿನಿಗಳೂ ಗಾ ಪಂಗಡಗಳೂ (ಯೌರೋಪ್ಯ-ಪೌರಾಣಿಕ್ಯ ಸೇರಿ) ಸಾಧಿಸಿತ ವಾಗಿವೆ. ಪೌರಾಣಿಕ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ರಶ್ಯಾದ ಅಡಿಯಾಳ್ತನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದ ಪೂರ್ಣಂದ್ರ, ಪ್ರಾಣಂದ್ರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದಿಂದೂ ಇಲ್ಲದ ಚೈತನ್ಯದ ಸಂಜ್ಞೆ ಕಾಣಾತ್ಮದೆ.

ಸಾಮ್ಯ-ಕಾರಂತಿವಾದಿಗಳ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಗಂಗೆ ರಲ್ಲಿ ಗೃಹಶಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದಶ್ರೀ ಸಿಪಾಂಗಿನ್ ಗತಿಗಾಣತಾನೆ. ಅವನ ಸಾಧಿನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಲೆಹ್ವೆಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಗ್ಗಳಿಕೆ ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತದೆ, ಯಹೂದ್ಯ ವಿರುದ್ಧ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕಲಕಿ ಕಾರಂತಿಕಾರಿಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಅತ್ಯ ಸೆಳೆಯುವ ವ್ಯಧಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಗಂಗೆ ರಲ್ಲಿ ಅವನೂ ಹಿಂದಿನವನ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ.

ಪರಿವರ್ತನೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಯುದ್ಧ; ಎರಡರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಯೂರಾಷಾಹಿಗೆ ಯುದ್ಧವೇ ಸುಖತರವಾಗಿ ಕಂಡಿತು; ಮತ್ತು ಆದರ ದುಡ್ಯುವಕ್ಕೆ ಅದೇ ಸಿಕ್ಕಿತು.

ರ್ಯಾರಶಾಹಿಯನ್ನು ೧೯೦೪ ರಲ್ಲಿ ಜಪಾನಿನ ಕೂಡೆ ಯಂದ್ರಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಗುಣಕಾರಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರಿಯಾದ ಪ್ರಕೃತಿಸಂಪತ್ತಿಯೂ ಒಂದು.

ಕೊರಿಯಾದ ಪ್ರಕೃತಿಸಂಪತ್ತಿ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಖನಿಜ—ಯನ್ನು ಕುರಿತ ಅನೇಕ ಕಟ್ಟುಕಡೆಗಳು ರ್ಯಾರನ ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಂತೆ ರ್ಯಾರನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಉರುವುದಕ್ಕೆ ಪಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಆಗಲೇ ಮಂಜೂರಿಯಾದ ವರೆಗಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಶಿಯಾದ ಕೈಸೇರಿಬಿಟ್ಟು ಟಾರನ್-ಸೈಬೇರಿಯನ್ ರೇಲ್ವೇ ತೆದೆದಿತ್ತು. ಎಟ್ಟಿಯು ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯಚಾಲ್ತುರ್ವುದ ಫಲವಾದ ಈ ಸಾರ್ವಿರಾರು ಮೈಲುದ್ದ ರೇಲ್ವೇಯಿಂದ ಮಂಜೂರಿಯಾಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉಪವಾಗಿವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಕೊರಿಯಾಕ್ಕೆ ಮಾರಿ ಸೀದ ಬಾಯಿಗಿದ್ದಂತೆ ಚೀನದೊಡನೆ ಜಪಾನು ಕಚ್ಚಾಡಿ ಆಗಲೇ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೊರಿಯಾದ ಎಲುಬಿನ ತುಂಡಿಗೆ ಬಾಯಿ ಹಚ್ಚುವುದು ರ್ಯಾರಶಾಹಿಗೆ ಬಹಳ ಸುಳಭ ಕಂಡಿರಬೇಕು. ಕುದುರೆಗೂ ವೊದಲು ಹುರುಳಿ ಕೊಂಡಂತೆ ಕೊರಿಯನ್ ಸಂಪತ್ತಿಯ ಸುಲಿಗೆಗಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪರಿಶ್ರಮಗಳ ಹಂಚಿಕೆಹಾಕಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಕೆ ನಡೆಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ದೊರಕಬಹುದಾದ ಲಾಭದ ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮಾನಾಥ್ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಒಿರಿಯಣ್ಣನ ಪಾಲು.

ಜಪಾನಿಗೆ ರಶಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟ್ವಾಗಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲದಿರಲ್ಲ. ಬೇಸ ದೊಡನೆ ಹೂಡಿದ ಯಂದ್ರದ ವಿಜಯದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊರಿಯಾ ಕೈಸೇರಿತ್ತು ಲ್ಲದೆ ಪೋರ್ಟ್ ಆಥ್ರೆರ್ ಬಂದರವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವೂ ಗೆಕ್ಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಜಮಾನಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಾಕ್ಕಾರ್ನ ಅನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ವರು ಕೈಕೊಂಡ ಧೋರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ರಶಿಯಾ-ಫಾರನ್-ಜಮಾನಿಗಳೊಳಗೆ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿಬಿಟ್ಟುದ್ದುಂದ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಸಿಭಾರ್ಯವಾದ ರಶಿಯಾಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಯವೀಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಬೇಸದಲ್ಲಿ ೧೯೦೦ ರಲ್ಲಾದ ಬಾಕ್ಸರ್ ದಂಗೆಯನ್ನು ಆಡಗಿಸಲು ಫ್ರಿಂಚ್-ಜಮಾನ್ ಸೈನ್ಯಗಳ ಜಡಿಗೆ ರಶಿಯನ್ ಸೈನ್ಯವೂ ಹೋಗಿದ್ದು ಅದೇ ಉಸ್ತಿಗೆ ಜಪಾನಿನ ಅನು-

ಭೀಮೇಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರೋಂಟ್‌ ಆಥ್ರವಸ್ತು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಜವಾನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರೆ ಈ ಮೂರು ಯೋರ್ಮೇಪ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಒಂದಾಗಿ ಚೇಂನದ ರಾಷ್ಟ್ರ ಹೀಯ ಗಡಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ನೇವ ಹೂಡಿದವು. ಕ್ಯಾಗೆ ಬಂದ ತುತ್ತನ್ನು ಕಾಗೆಯನಾಲು ವಾಡಿ ಏಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಜವಾನು ಸುಮ್ಮನಾಗ ಬೇಕಾಯಿತು.

ಅದಕ್ಕೆ ಒಹಳ ದೂರ ಕಾರ್ಯವ ಬೇಸರ ಗಂಟುಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ೧೯೯೯-೧೯೯೩ ರಲ್ಲಿ ಸಡೆದ ಬೋಂಚರ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ಯೋರ್ಮೇಪ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಈ ಹೂಸ ಪರಸ್ಪರದಿಂದ, ತಾನು ಎಕಾಕ್ರಿಯಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಇಂಗ್ಲಂಡ್ ದಿಗಿಲುಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಯಾವಾಗಲೂ ಯುರೋಪಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಇಸೂಯೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ತನ್ನ ಭದ್ರತೆಯ ಭರವಸೆಯಿಂಟ್ಟಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲಂಡ್ ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾದದ್ದರಿಂದ ತನ್ನಂತೆ ಪೇಚಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಜವಾನಿನ ಕೂಡೆ ಸಂಧಿಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾಹಾಕಿತು. ೧೯೯೩ ರಲ್ಲಿ ಈ ‘ವರಷ್ಟು ಪಕ್ಕು’ ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂಂದರ ಮೇಲೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ದಾಳಿವಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಂ ವರ್ಷ ಆವ್ಯಾಸ ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು.

ರ್ಯಾರ್ ನಿಕಲಾನ ಆಥ್ರವ ಮಂತ್ರಿ ಎಟ್ಟೀ, ಸೇನಾಪತಿ ಕುರೋ-ಪಟ್ಟನ್ ಇಬ್ಬರೂ ಈ ದುರಾಶೀಯ ಎಸ್ತರಣ ಧೋರಣೆ ಬೇಡವೆಂಗು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಗತಿಗೇಡಿ ಅಂತರಾಹ್ಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನಾಗುತ್ತಕೂಂಡು ದುರಭಿಳಾಷೆಗೆ ಬಲಿಬಿದ್ದಿದ್ದ ಎಕಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಯುದ್ಧದತ್ತ ಹೂರತು ಬೇರೆಕಡೆ ಸಾಗುವುದು ಶಕ್ಯವಾಗಿದ್ದಲ್ಲ.

“ ಬಾಹ್ಯ ಯುದ್ಧವೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಕಾರಂತಿಕಾರರ ಕ್ಯಾಲಿ ಎನ್ನೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ” ಎಂದು ಸೈನ್ಯೋಲಿಪಿನ್ (ಮುಂದೆ ರಾಜ್ಯಾದ ಪ್ರಧಾನ) ಒಂದು ಕಡೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಯುದ್ಧವಿಲ್ಲದೆ ನಿರಂಕುಶತೆಗೂ ದಿನ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಇತಿಹಾಸದ ಆಥ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಯಲೊಲ್ಲದವರಿಗೆ “—ರೆ” ಗಳು ವಾತ್ರ ತರ್ಕದ ಉಡಿಗಲ್ಲು. ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷ ಆಥ್ರಿಕಾರದ ಲ್ಲಿದ್ದ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದ ಸೈನ್ಯೋಲಿಪಿನ್ಗೆ ಯುದ್ಧ ಬಾರದಂತೆ

ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಯಂತರು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತೇ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಾರಿಸುವ
ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು !

ಯಂದ್ದಿದ ಪಥದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಮುಚ್ಚಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಮುಂದಾಹಿಗೆ
ಅದು ಸಿಕ್ಕಿದಿರಲ್ಲ. ಮಾತ್ರ ಅದು ಒಂದಾಗೆ ರಶಿಯಾ ತೂಕಡಿಸುತ್ತು ಎದು
ರಿಸಿತು ಅದನ್ನು. ಫೆಬ್ರೂರಿ ಗಳಂಳ ರಲ್ಲಿ ಜಪಾನಿ ವಿನಾಶಿಕೆಗಳು ತಮ್ಮ
ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಏಕೊ ಏಕಿಯಂದ ಪ್ರೋಟ್ರ ಆಫ್ರರನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ
ಲಂಗರು ಹಳಕಿದ್ದ ಅನೇಕ ರಶಿಯನ್ನು ಯಂದ್ದಿ ನಾವೆಗಳನ್ನು ಸಮುದ್ರ ತಳ
ಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದುವು. ಇಷ್ಟ ಮಾಡಿ ಒಂದರದ ಹಂರವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾವಲು
ನಿಂತು ಹೊರಗಿಸಿದ ಸಹಾಯ ಬಾರದಂತೆ ಕರುಬತ್ತೊಡಗಿದವು. ಯಾಂತೂ
ನದೀತೀರದಲ್ಲಾದ ಮೊದಲ ನೇಲಕಾಳಗದಲ್ಲಿಯೇ ರಶಿಯಾಕ್ಕೆ ಸೋಲು
ಮಾಲೆ ಹಾಕಿತು. ಎಲ್ಲ ಗುಣಕಾರಗಳು ಸುಳಾಗು ಮುಂದೆ ಲಯಾಯಂಗ್‌
ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ರಶಿಯನ್ನು ಸೈನ್ಯಗಳು ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಪರಾಜಯವನ್ನು
ನಿಭವಿಸಿದ್ದು. ವೊದಲು ರಶಿಯಾದ ಕಡೆ ನಾಕಷ್ಟು ಜನಭಂವಿದ್ದಲ್ಲಿಂದು
ನೆನ ಹೇಳಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಜಪಾನಿಗಳ ಸರಬ್ರೇಯನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸು
ಮಷ್ಟು ಸೇನಾಬಲ ಬಂದು ಕೂಡಿದ ಮೇಲೂ ಹಾಡಿನ ದಸ್ತಿ ಬೇರಂಗಲಿಲ್ಲ.
ಜಪಾನಿ ಸೇನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯಂದಿದ್ದವರ ಮೂರಿಗೆ ಮಂಸಿ
ಯಾಯಿತು. ರಶಿಯನ್ನು ಸೈನಿಕರಾಗಲಿ, ಅವರ ಉದ್ದಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ತಮ್ಮ
ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಸಹಾರಾಗಿದ್ದರೆನ್ನು ಬಹುದು. ಅಂತರಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸೋಷಿಯಾಸಿಸ್‌ನ್ನು
ವಾಗಿ ಕಂಡುದರಿಂದ ಜಪಾನರ ಕಡೆಗೆ ಅಸನುಭವ ಸೈನಿಕರನ್ನೇ ಕಳಿಸಬೇ
ಕಾಗಿತ್ತು. ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಆಳುವ ವರ್ಗದಿಂದಲೇ ಯೋಗ್ಯಯೋಗ್ಯ ಎವೇ
ಕವಲ್ಲಿದೆ ಸೈನಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಇಮ್ಮಡಿ
ಅಕ್ಷಾಶಲದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಗಳಂಳ ಜನವರಿ ಶಿರಂದು ೫೦,೦೦೦ ಸೈನಿಕ
ರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮಹಾದುರ್ಗ ಪ್ರೋಟ್ರ ಆಫ್ರರ ಜಪಾನಿಗಳಿಗೆ ಶರಣ
ಹೋಡುದರಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ನಡೆದ ಯಂದ್ದಿಗಳಲ್ಲಿ
ಸೋಲಿನ ಮೇಲೆ ಸೋಲು ತಿಂದು, ಮೆಕ್ಕೆನೆನ ಅಂತಿಮ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ
ರಶಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಸುಚ್ಚು ನೂರಾಯಿತು.

ಅತ್ತು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಾದರೋ ಮುಂದಾನ ಹಡಗಪಡೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಕಡಿಮೆ

ಶೋಚನೀಯವದಿಲ್ಲ. ದೂರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಡಗುಗಳೆಲ್ಲ ಮೊದಲ ಹೊಡೆ ತಕ್ಕೇ ಎಂದೋ ಮುಖಿದ್ದವು, ಇಲ್ಲ—ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಂದರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕೆ ಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಪ್ರೋಟ್ರ್ ಅರ್ಥರಿನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಾಲ್ಟ್‌ಕ್ ನೌಕಾಪಡೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಂಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಕುನ್. ಉತ್ತರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಎಂನು ಹಿಡಿಯುವ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಜವಾನಿ ಎನಾ ತಿಕೆಗಳಿಂದು ಭ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ರಶೀಯನ್ ಹಡಗುಗಳು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಮಾದ ಮಾಡಿದವು. ಇಂಗ್ಲಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ತುದಿಯಿಂದ ತುದಿಗೆ ತೈವಾನ್ ಹಬ್ಬಿತು. ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರತಿಒಕ್ತಾರ ಮಾಡಬೇಕಿಂದು ಒದರಾಡಿದವು. ಕೊನೆಗೆ ಘಾರ್ನಿಸ್‌ನ ವರ್ಧನ್‌ನಿಂದ ಕೆಯಲ್ಲಿ ರಶೀಯಾ ಇಂಗ್ಲಿಂಡಿಗೆ ಎಲ್ಲ ನಷ್ಟವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಡಬೇಕಿಂದು ಮಾತಾಟ ಮೇಲೆ ದುದ್ದೈನಿ ಬಾಲ್ಟ್‌ಕ್ ನೌಕಾಪಡೆ ಅಷ್ಟಿಕೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ ದಾರ್ವಿಡ ಪಾರಾಣಾಯಾನವಾಡಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೇತ್ತರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದಾಕ್ಷಣ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಜವಾನಿ ಹಡಗುಗಳು ಅದನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದವು.

ಈ ಲಜ್ಜಾಸ್ವರ ಹಾಗು ಮಹಾ ಪರಾಬಯದ ವಾತ್ರೇ ಕೇಳಿ ರಶೀಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜನರಲ್‌ಅಧಿಕಾರಿ, ಉದ್ದೇಗಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಬಲ್ಲರು. ಸತ್ತವರು ಗಾಯಗೊಂಡವರು ಸೇರಿ ರಶೀಯಾಕ್ಕೆ ಖಂ ಲಕ್ಷ್ಯ ಸೈನ್ಯ ನಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಹೊರಗಿನ ಅಪಬಯದಿಂದ ಆಂತರಿಕ ಕ್ಷೋಭ ಪರಮಾವಧಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಎಲ್ಲ ಒಗೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ರಾಬಕ್ಕೆಯ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಸಿಭಯವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೊಡ್ಡಿದವು. ಯುದ್ಧ ಜ್ಞಾತಿ ಶಾಂತವಾಗುವ ಮುಸ್ತ ವೇ ಕಾರ್ಯತ್ವ ಕಾವಲಿ ಕೆಂಡವಾಗಿತ್ತು.

೧೯೦೫—೧೯೦೬

೧೯೦೫ ರಲ್ಲಿ ರಶೀಯನ್ ಕಾರ್ಯತ್ವದಾರವಕದ ಸೀಸೆಯ ಮುಚ್ಚಣ ಕಿತ್ತು ವನು ಒಬ್ಬ ಧರ್ಮಭೀರು ಪಾದಿರ ಎಂದರೆ ಸೀಮು ಆಶ್ಚರ್ಯವಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಸತ್ಯ. ಆ ಪಾದಿಯ ಹೆಸರು ಗೀರನ್.

ಪಾದಿ ಗೀರನ್ ಏನು ಸಾಮ್ಯವಾದಿಯಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯತ್ವಕಾರನಂತಹ

ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಕೇಳಿದರೆ ಅವನ ಚಟುವಟಿಕೆ, ಗೂರಿ ಅದರ ಎದುರು ದೇಸೆಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹೆಬ್ಬಿಯಕೆ. ೧೯೮೪ ರಲ್ಲಿ ಆತ ಪೆಟೊಗಾರಡಿನ ಕೆಲಸಗಾರರ ಒಂದು ಘಟಕ ವನ್ನು ಸಾಫ್ಟ್‌ಪಿಸಿದ್ದು. ಇಂಥು “ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ” ಸಂಘಗಳು ಆಗ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇಕೆವದ್ದುವು. ಸರಕಾರನ ಗೃಹಶಾಖೆಯನ್ನು ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆನುದಾರರ ಉದಾರಾಶ್ರಯದಿಂದ ಇವುಗಳ ಪಥ ನಡೆದಿತ್ತು. ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತೆಲುಬ್ಬಿ ಜನಸಮಾಜಾಯದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಏನ್ನಾವದ ದಾರಿಯಿಂದ “ಕಾರ್ಯಾದೇಶೀರ” ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಸುವುದು ಅವುಗಳ ಆಶ್ರಯದಾತರ ಆಂತರಿಕ ಖಾದ್ಯೋಶ. ಇದರಿಂದೇನಾದರೂ ತಂಟಿಯೆದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಕಾರಣಾನೆಗಳ ಒಡೆಯಗೆ ನಷ್ಟಿ, ಹೊರತು ಜನೀನಾಳ್ಳಿರರ ಗಂಟು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಕೂಲಿಗಾರರ ಸ್ಥಾತ್ಯಾನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಹಂಚಿಕೆಗಳೂ ಕಾರ್ಯಾದೆಗಳೂ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದುವಾಗಿ, ಕೂಲಿಗಾರ ಸಮಾಜಾಯದ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಘಗಳ ಮುಂದಾಳಂಗಳು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಹಾವ! ಗೇವನನ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಡವಲಗಾರರು ಮೂರುವರು, ರ್ಯಾರ್ ಸುಭಗ; ಅವನ ಸುತ್ತುಲ ಗಣಗಳು ಜನತೆಯ ಸುಖದುಖವನ್ನು ಅವನ ಕಿವಿಗಳ ವರಿಗೆ ಮುಟ್ಟುಗೊಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ಅವನಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಕಾಣಿಸುವವ್ಯಾಪ್ತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಕರುಣೆ ಮೂಡಿದದೆ ಇರಲಾರದು.

ದಾರುಣಬೀವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿನಾಡಿಗೊಂಡು ಸೆಂಟ್ ಪೀಟಸ್ ಬಿರ್ಸನ ಪ್ರಾಟೀಲಾಫ್ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಕಾರಣಾನೆಯ ಸಾವಿರಾರು ಕೂಲಿಗಾರರು ೧೯೮೫ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಣ್ಣುರ ಹೂಡಿದ್ದರು. ಅದರ ಸೊಂಕಣೆ ಇತರ ಕಾರಣಾನೆಗಳಾಗಿ ಹಬ್ಬಿ ಭೀಷಣ ಕೊನ್ನೀಭದ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂತಿತ್ತು. ವಾದಿಗೇವನಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೊಳೆಯಿತು. ಅವನು ಈ ಸಹಸ್ರಸಹಸ್ರ ಉದ್ಯೋಗಹೀನ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು “ಪುಟ್ಟ ತಂಡೆ” ರ್ಯಾರಿಸಿಗೆ ಅವರ ದೂರುಗಳನ್ನು ಅರಿಕೆ ವಾಡಲು ನೇವಾ ನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ರುವ ಚಳಿಗಾಲವ ಅರಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ “ದಂಡೀಯಾತ್ಮೀ” ಹೊರಟನು.

ಆಗ ಪ್ರೋಟ್‌ ಆಫ್-ರ್ ಶರಣಾಗತವಾಗಿ ಮೂರೇ ವಾರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಇಂಥ ಪ್ರದಶಸ್ತಂಗಳಿಂದ ಒಳತಾಗುವದಿಲ್ಲಿಂದು ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಗೇಪನನೆ ಬೆಸ್ಸು ಹತ್ತಿ ಸಾವಿರಾರು ಸರಳ ಬುದ್ಧಿಯ ಕೂಲಿಗಾರರೂ ಅವರ ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಈ ಜನಪ್ರವಾಹ ಚೆಳಿಗಾಲದ ಉರಮನೆಗೆ ಅನತಿದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ನೌಕಾ ಭವನದ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಈ ನಿಶ್ಚಯ, ಶಾಂತ ಜನ ಸಂದರ್ಭಿಯ ಮೇಲೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಗುಂಡಿನ ಸುರಿಮಳೆ ಸಿದ್ಧಿಯಿತು. ಕಾಸಕ್ ಸೈನಿಕರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೂಡ ಕೊಡದೆ ಭಯಂಕರ ಹತ್ಯಾಕಾರಿಯೆಯನ್ನು ಪಾರಂಭಿಸಿದರು. ಶಾಂತಿ ಭಂಗವಾಗುವ ಲಕ್ಷ್ಯ ರವಷ್ಟು ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರವೂ ಇದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದಿರು ಬರುವ ಸಂಕಟವನ್ನು ಯಾರೂ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಸಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಆದರೂ ಹೆನ್ನೊನ್ನದೆ, ಮಂಗುವನ್ನುದೇ ಈ ಪ್ರೇಶಾಚಿಕ ತಾಂಡವ ಎಲ್ಲ ರಸ್ತೆ ಮೇಟ್ಟಿ ಧೀಮಿಧಿಮಿಸಿತು. ಈ ‘ತಮಾನೆ’ ಯನ್ನು ನೋಡಲು ಮರಗಳನ್ನೇರಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಬೀದಿಯ ಕುತೂಹಲಿ ಹಂಡುಗರನ್ನು ಕೂಡ ಕಾಕಸರ ಕೂರರ ಸಿದಿಗುಂಡುಗಳು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಸತ್ತರು, ಎರಡು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾದುವು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಹಿಂಸಾಕೃತಿ ಆಧುನಿಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ದೊರೆ ಯುತ್ತದೆ. ಆದು ಪಂಚಾಬಿನೆ ‘ಜಾಲಿಯನ್ ವಾಲಾ ಬಾಗಿ’ನ ದುರಂತ. ಈ ಅನನ್ವಿತ ದುಷ್ಕಲವರ್ಚಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು. ಅನನ್ಯಗತಿಕತೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದ ಜನತೆಯನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ಉಸಿರು ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ವಾಡುವುದು. ಅವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಯಿತು. ಆದು ಅಂದಿನ ವರೆಗಿನ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೇ ಹೊಸತಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಹಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿತು.

ಇಂಥ ಭೀಮಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ, ಪಾದ್ರಿ ಗೇಪನ್ “ಪುಟ್ಟ ತಂಡ” ಗೆ ಅರ್ಪಿಸ ಹೊರಟಿದ್ದ ಅರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ವಾದರೂ ಏನು ನೋಡಿರಿ.

“ನಾವು ಸೆಂಟ್ ಪೀರ್ಟ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್‌ನ ಕೂಲಿಗಾರರು, ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬುದಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ದುಡ್ಯೇವಿಗಳು, ದಲಿತರು, ಗ್ರಾಮಾವಾರು. ನಿರಂಕುಶ ಅಧಿಕಾರ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳಿಂದ ನಾವು ಸುಗ್ಗಿ ಸುರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಕೊನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸಹಸೆಯಲ್ಲ ಬರಿದಾದ ಮೇಲೆ, ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಯಾವುದರ ಇಭಾವ ಬೇವನವನ್ನು ಬರಿ ಯಾತನೆಯಾಗಿ ವಾಡುತ್ತದ್ದೋ ಅದನ್ನು ವಾತ್ರ ನಮಗೆ ಕರುಣೀಸಿರೆಂದು ಒಡೆಯುರನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿವು. ಈ ‘ದೇಹಿ’ಗೆ ‘ನಾಸ್ತಿ’ ಯೆಂದು ಉತ್ತರ ಬಂತು. ನಮ್ಮ ಒಡೆಯಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ನ್ಯಾಯಬಾಹಿರ ವೆಂದೆನಿಸತ್ತೊಡಗಿದೆ. ನಾವಿಲ್ಲ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಕೂಲಿಗಾರರು, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ರಥಿಯನ್ ಪ್ರಜಾರಾಥಿಯಂತೆ, ಎಲ್ಲ ವಾನವ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಎರಡಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಿನ್ನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ನಾವು ಗುಲಾಮರಾಗಿದ್ದೇವೆ.”

ಮುಂದೆ ಅದು ಬೇಡಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ನಾಗರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ನ್ಯಾಯವಾದ ಕೂಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ದೇಶದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಡುವುದು, ಮತ್ತು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ, ಸರ್ವಾನ ಮತದಾನದಿಂದ ಒಂದು ರಾಜ್ಯಘಟನಾ ಪರಿಷತ್ತು(Constituent Assembly) ನೇರೆಸುವುದು, ಇವು. ಆ ಅರಿಕೆ ಹೀಗೆ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತ್ತು:—

“ತಂದೆ! ನಿನ್ನ ಪ್ರಜಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ನಿರಾಕರಿಸಬೇಡ! ನಿನಗೂ ಸಿನ್ನ ಪ್ರಜಿಗಳಿಗೂ ನಡುವೆ ನಿಂತಿರುವ ಆ ಗೊಡೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕೆಡಹು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನು ಕರುಣೀಸ್ವಿನ್ನೇನೆಂದು ಅಜ್ಞಾಳಿಸು, ರಥಿಯವನ್ನು ಸುಖಿಯಾಗಿ ವಾಡುವೆನೆಂದು ಆಣಿವಾಡು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇದೇ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಯಲು ಬದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವುವು ಎರಡೇ ದಾರಿಗಳು—ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸೌಖ್ಯ; ಇಲ್ಲವೇ ಸಾವು. ”

ಅವರ “ಪುಟ್ಟ ತಂದೆ” ಅವರಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ದಾರಿಯನ್ನೇ ತೋರಿಸಿದ. ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳಸ್ವಭಾವದವರನ್ನು ಕೂಡ ರೊಚ್ಚಿಗೆಬ್ಬಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಆಕಾರಣವಾಗಿ ರೂಪರಶಾಹಿನೆರವೇರಿಸಿದ್ದಿತು. ಈ ರಾಕ್ಷಸೀ ಕೃತ್ಯದ ವಾತ್ರ ಕೇಳಿ ನಾಗರಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ನಾಗರಿಕರೆಲ್ಲ ರೋಮಾಂಚಿತರಾದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಕೊನ್ನೇಭ

ಉತ್ತನ್ಸು ವಾಯಿತು. ಕೂಲಿಗಾರರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅಳಿದುಳಿದ ಆಶೀಯನ್ನು — ರೂಪರನ ಮೇಲಿನ ಪೂಜ್ಞಭಾವವನ್ನು — ಇದು ಸಂದಿಸಿತು. ಅವರ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರತೀಕಾರ ಬುದ್ಧಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಭೂಗಿಲೆದ್ದಿತು.

ರೂಪರಶಾಹಿಯ ಮೇಲಿನ ಭರವಸೆಯ ಅಂತಿಮ ಕಿರಣ ಕವಾದ ಕೂಡಲೆ ಸಾಮ್ಯಪ್ರಚಾತಂತ್ರಿಕಾರಂತಿಕಾರರ ಗೌರವ ಬೆಳೆಯಹತಿತು. ಆ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅನೇಕ ಸಹಸ್ರಕ್ಕೇರಿತು. ಆವರ ಚೈನ್ ಹಿಂದಿ ರಶಿಯಾದ ಮೂವತ್ತು ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ನಿಂತಿದ್ದರು. ರಶಿಯಾದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಏಕೆ, ಒಗತಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಪುರ್ಣ ಹಾಡಿದವು. ಅವುಗಳು ಆರ್ಥಿಕದಿಂದ ರಾಜಕೀಯ, ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ವಿದೋಹಿತ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಬದಲಿಸಿದುವು. ಹಿಂದಿನ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಆಗದನ್ನು ಮಂದಿ ಐಂಟಿ ಜನಕರಿ—ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪುರ್ಣಗಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ತಿಂಗಳ ಸಂಪುರ್ಣಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ೪,೪೦,೦೦೦, ಆ ವರ್ಷದ್ದು ೧೮,೪೨,೦೦೦ ಇವು ಬರಿ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಪುರ್ಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುವು. ಆರ್ಥಿಕ ಮುಖ್ಯರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ೧೯೯೫ ರ ಸಂಪುರ್ಣಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೮,೪೨,೦೦೦ ಆಗುವುದು.

ಫೆಬ್ರಿವರಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪರನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸೆಂಟನಾಡ ಗಾರ್ಯಂಡ್ ಡ್ಯೂಕ್ ಸಚಿಯಸ್ ಸನ್ನು ಕ್ರೆನ್ಲನ್ ಭವನದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಲ ಹಜ್ಜ ಹಗಲಲ್ಲಿ ಯಾವಸ್ಥೋ ಒಬ್ಬ ಕೊಲೆವಾಡಿ ಜನಕಂಪಿಷನ್ಸ್‌ಎಬ್ಬನ ಅವತಾರ ಸಮಾಪ್ತಿ ವಾಡಿದನು. ಕೊಲೆಗಡಕನು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಬಾಯಿಬಿಡದೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು.

ಇತ್ತು ಕೂಲಿಗಾರರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ಕಾರಂತಿಸತ್ತ್ವ ದುರ್ವಾಸ್ಯವಾಗಿ ಅಭ್ಯರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಬಂಡಾಯಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇ ೯೯೦ ರೈತರ ವಿದೋಹಿತಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ೧೯೯೫ ರಲ್ಲಿ ಅವು ೩೦೦೦ಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯದುವು! ಜೀವಿಸುದಾರರ ಬಗೆಗೆ ಅವರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾಕುತಲಿದ್ದ ಹಗೆ ಈಗ ಬೇಗೆಯಂತೆ ಹೊರಹೊರಬಿತು. ೩೦೦೦ ಜೀವಿಸುದಾರರ ಭವನಗಳು ಸುಟ್ಟವು. ಅನೇಕರು ಸತ್ತರು. ಅವರ ಬಣವೆಗಳು ನಾಶವಾದವು. ಸೊತ್ತುಗಳು ಸೂರೆ

ಯಾದವು. ಮಾರವತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೂಲಿಗಾರರ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಇ ಕೋಟಿಗೂ ಏರಿ ಒಕ್ಕಳಿಗರು ಎದ್ದು ಸಿಂತಿದ್ದರು.

ಎದ್ದೂರ್ಹದ ಬಿರುಗಾಳಿ ಉಷ್ಣಕ್ಕೇರಿ ನಿಲ್ಲಲ್ಲ. ಪ್ರಚಾರಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಕಿದ ಈ ವಿದ್ದೂರ್ಹದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ರೂಪರಸ ಸಶಸ್ತ್ರ ಬಳಗಳ ಮೇಲೂ ಆಯಿತು. ಕೂಲಿಗಾರ-ಒಕ್ಕಳಿಗರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುಲು ಸರಕಾರ ಕೂರ ಪಾಗರ ಕ್ಕೆಕೊಂಡಾಗ ಕೆಲವೊಂದು ಸ್ವಾನ್ಯ ಪ್ರಜಾಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿತು. ಲೆನಿನ್ ರೋಮಾಂಚಿತನಾಗಿ ಹೀಳುತ್ತಾನೇ: “ ಈ ಪರಿಗಳ ಕೋಟಿ ಪ್ರಜೀಗಳನ್ನು ಭೂ ಏ ವಿಸ್ತಾರ ದೇಶಕ್ಕೆ ದೇಶವೇ ಕಾರಂತಿಯಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿತು. ಹೀಗೆ, ತೂಕದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಶಿಯಾ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡು ಕಾರಂತಿಕಾರ ಕೂಲಿಗಳ, ಕಾರಂತಿಕಾರಿ ಪ್ರಜೀಗಳ ರಶಿಯಾ ಆಗಿ ಆವತರಿಸಿತು. ”

ಆಮೇಲೆ ಹಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ದಂಗೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ೧೯೦೫: ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಒಂದು ಉರಿ ಹಗಲು; ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಪೋಟೆನ್ಸುನ್ (Prince Potemkin) ಹಡಗು ಕಲಾಸಿಗಳು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗಾಗಿ ಬಂದ ವೊಂಸದಲ್ಲಿ ಹುಂ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆಯಂತೆ. ಅವರು ಸ್ವೇಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಹಾರ ಪೂರ್ವಕೆ ಸಾಕಷ್ಟುಲ್ಲವೆಂದು ನೌಕಾಧಿಕಾರಿಗಳ ತಲೆಕಟ್ಟಿದೆ. ಅವರು ಹಡಗಿನ ವೃದ್ಧನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ನಾವಿಕರ ನೂವ್ (Soup-ನೂರು) ಕ್ಕೆ ಅದು ಚಿಂತಿಯಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷ್ಣುವದಿಂದ ನಾವಿಕರ ಶಲೆಯಾ ಬಿಸಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ಹಟತೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇಕಾದ್ದು ಬರಲಿ, ಆ ನಾರನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ಬಂಡುಗಾರ ವಾಕ್ ಸರಣಿಗೆ ಕೆರಳಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಾವಿಕರಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಮಂದಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದು ಗ್ರಂಡಿನವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಹೊಡೆದುಹಾಕಿರೆನ್ನುತ್ತಾರೆ... ಆದರೆ ಏನಿದು? ಗ್ರಂಡಿನವರು ಕ್ಕೆಯೆತ್ತುತ್ತೊಲ್ಲರು... ಕೆಲವು ನಿನಿಷಗಳು. ಮತ್ತೆ ನಾವಿಕರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹರಿಹಾಯ್ದ ಅವರನ್ನು ತ್ತಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಒಗೆದು ಕೆಂಪುಧ್ವಜವನ್ನೇ ರಿಸಿದರು. “ ಘಟನಾ ಪರಿಷತ್ತು ಚಿರಾಯುವಾಗಲಿ ” “ ನಿರೂಪಕುಶತೆ ಮಣ್ಣ ಮುಕ್ಕಲಿ! ” ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರನ್ನೂ ಕಾರಂತಿಗೆ ಹೊಸಬರು. ಅವರೇ ವರ್ತನೆ ಅಚಿಂತವಾಗತ್ತು. ಒಡೆಸಾದಲ್ಲಿ ಆಗಲೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದ ಸಂಪಿನ

ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕರಾಗೊಳಿಸುವೆಂದು ಇವರಿಗೆ ಉಸಿಸಿತು. ಯಾವ ಸಿದ್ಧಾತೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನೆ ಒಡೆಸಾಕ್ಕೆಂದು ಹೊಡಟ ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಪೋಟೆನ್‌ನು ತಪ್ಪಿ ಯಾವುದೊಂದಿಂದು ರುಮೇನಿಯನ್ ಬಂದರನ್ನು ಸೇರಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಡಿತು. ಅಲ್ಲಂದವಾರಾಗಿ ಕೆಲವರು ನಾವಿಕರು ಯುರೋಪು ಸೇರಿದರು. ರಶ್ಯಾಕ್ಕೆ ಮರ್ಹಿದವರನ್ನಿಂದ ಗುಂಡಿನ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾಗದವರು ಸೈಂಟೀನ್‌ಯಾಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.

ದಿನಗಳು ಕಳೆದಂತೆ ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳು ಇನ್‌ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ನಡೆದವು. ಬಂದು ತೆರೆ ಸಂಪು, ಬೆಸ್ಟ್ ಗೇ ರ್ಯಾತರ ಬಂಡಾಯದ ಇನ್‌ಎಂಬ್‌ಎಂದು ತೆರೆ, ಅದರ ಹಿಂದೆ ಸತ್ಸ್ವ ಬಂಗಳ ವದೊಲ್‌ಹ. ಮತ್ತೆ ಮುಷ್ಟ್ರಾರ, ಮತ್ತೆ ವದೊಲ್‌ಹ..

ಸೆಬಾಸ್ಟ್ ಪ್ರೋಲ್ ನೌಕಾ ನಿಲಾಂಡಾಃ ಗಣಂಜ ನವೆಂಬರ್ ಅಳಿ. ನಾವಿಕರ ಬಿಡಾರ (barracks) ಗಳ ಮಹಾದ್ವಾರದ ಮುಂದೆ ಕಲಾಸಿಗಳ ಪಂಗಡವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ರೆಡರ್-ವಡ್‌ರಲ್ ಪಿಸಾರೆವ್‌ಸ್ಕ್ ಉಚ್ಚಾ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಆಜ್‌ಲ್‌ಪಿಸಿದಃ “ ಯಾರನ್ನಾ ಒಳಗೆ ಬಿಡಬೇಡಿರಿ ! ಅವಧೀಯರಿಗೆ ಗುಂಡಿ ಶ್ರೀ ! ”.. ಒಟ್ಟಿನಾವಿಕ ಪಂಕ್ತಿ ಒಟ್ಟಿನ್ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆತನ ಹೆಸರು ಪೆಟ್ರಾರ್ಫ್. ತನ್ನ ಕೋವಿಗೆ ಗೋಲಿ ತುಂಬಿ, ಸೋಡನೋಡ್‌ತ್ತಿ, ದ್ವಾಂತೆ, ಬಂದು ಗೋಲಿಯಿಂದ ಬ್ರಿಸ್‌ಲಿಟ್‌ಎವ್‌ಸ್ಕ್ ಸೇನೆಯ ಲೆಫ್‌ಸೆಂಟ್ ಕನ್‌ಲ್ ಸ್ಟ್ರೀನನ್ನು ತೇರಿಸಿ, ಇನ್‌ಎಂಬ್‌ಎಂದರಿಂದ ರೆಡರ್-ವಡ್‌ರಲ್ ಪಿಸಾರೆವ್‌ಸ್ಕ್ ಯನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. “ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಿರಿ ! ”— ಎಂದರೆ ಯಾರು ಏಂಸುಕಬೇಕು ? ಕೋವಿ ಬಿಂಬಿ ಪೆಟ್ರಾರ್ಫ್ ಮೂಡಲಿಸುತ್ತಾನೆ : “ ಯಾಕೆ ಅರ್ಲಾಡ್‌ಲೋಲ್‌ರಿ ? ಹಿಡಿಯಬಾರದೆ ? ” ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದೊಡನೆ ನಾವಿಕರು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದರು. ಅವನನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಗೋಂಡಲ ಹಾಕಿದರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಾನ ಉಳಿಸಲು ಏನಾದರೊಂದು ನೇವ ಹುಡುಕುತ್ತೆ ಒಟ್ಟಿನ್ ಉಪಾಯ ಹಾಡಿದಃ “ ಏಸ್‌ಪ್ರೆ ಪೆಟ್ರಾರ್ಫ್ ? ಏನೋ ಅಕ್ಸಾತ್‌ತ್ ಹೀಗಾಗಿ ಹೋಯಿತು, ಅಲ್ಲವೇ ? ” ಅದರೆ ದಿಟ್ಟಿ ಪೆಟ್ರಾರ್ಫ್ ಹಟ ಹಿಡಿದಃ ‘ ಅಕ್ಸಾತ್‌ತ್ ಎಂದರೆ ಏನಯಾಗ್ ? ನೋಡಲಿಲ್ಲವೇ—ನಾನು ಮುಂದೆ ಬಾದೆ, ಗೋಲಿ ತುಂಬಿದೆ, ಗುರಿ ಹಿಡಿದೆ, ಆಮೇಲೆ ಗುಂಡುಹಾರಿಸಿದೆ ? ಇದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಸಾತ್‌ತ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರೇನು ? ’ ಅದರೂ

ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಸಾಲದ್ದುಕ್ಕೆ, ನಾವಿಕರೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತಿರಾಗಿ ವ್ಯಾಧಿ ಸೇರೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿದರು. ನಾವಿಕರನಾಲ್ಪತ್ತು ಮಂದಿ ಪ್ರತಿಸಿಧಿಗಳು ಕಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ವಿಚಾರ ವ್ಯಾಧಿ ಕೊನೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ವ್ಯಾಧಿದರು. ಆದರೆ ನಾವಿಕರ ಬೀಡಾರದತ್ತ ಕಾಲಿಡಬಾರದೆಂದು ಕಟ್ಟು ವ್ಯಾಧಿದರು. ಸವೆಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಾದ ಕಷ್ಪ್ರ ಸಮಾಧ್ಯ ನೌಕಾದಲದ ಒಂಡಾಯದ ಅಸಂಖ್ಯಾ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದು !

* * * * *

ರಕ್ತರವಿವಾರದ ಸಾಮಾನ್ಯಕ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಅವಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕಂಡಿದ್ದ ರ್ಯಾರ್ ನಿಕಲಸನಿಗೆ ಈ ಕಂಡು ಕೇಳಿದ ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಕವುಂಟಿಯಿಂದ ನಡುಕಬಂತು. ಒಂದು ಕಡೆ ತ್ವರಿತೀವ್ಯಾಧಿಯ ಪರಾಜಯ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಪ್ರೋಟೆಂಫ್ರಾನ್ ಒಂಡಾಯ; ನಡುವೆ ಪ್ರಚೀಗಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಬೀಡಿಕಂಗಳು. ರ್ಯಾರ್ ನಿಕಲಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿತು. ಗಣಾ ಆಗಸ್ಟ್ ಗಂರಂದು ಅವನ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಕಟನೆ ಹೊರಟಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಡ್ಯೂರ್ಯಾಧ್ಯಾತ್ಮಾ (ಇಂಗ್ಲಿಂಡಿನ ಪಾಲ್‌ಮೆಂಟಿಸಂಥ) ಎಂಬ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವ, 'ಅಧಿಕಾರ' ವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನ ಏತ್ತು. ಅದರ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿ ಸಂಕಷಿತ, ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಅಧಿಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರ; ಅದು ಬೇಕವ್ಯಾಪಕ ಸಲಹೆ ಕೊಡಬಹುದು; ಕೊಡಲೊಂದೇಕೆ? ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಬದುವ ಅಧಿಕಾರವಂತೂ ರ್ಯಾರನ್ನರು ತಾನೆ?

ಆದರೆ ಈ ಡ್ಯೂರ್ಯಾಧ್ಯಾತ್ಮಾ—ಅದಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಲಿಜಿನ್ ಡ್ಯೂರ್ಯಾತ್ಮಾ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಿದ್ದಿತ್ತು—ದ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಸಭೆ ಸೇರುವುದು ಬರೆದಿರಲ್ಲ. ಜನರು ಈ ಸಲಹೆಯ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮೋಸಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಉತ್ತರ ರ್ಯಾರಶಾಹಿಯನ್ನು ಹೌಹಾರಿಸುವಂಥಿರು: ಕೂಲಿಗಾರರು ಮುಣ್ಣಿರದಿಂದ, ರೈತರು ಒಂಡಾಯದಿಂದ, ಸತ್ಸ್ವ ಬಳಗಳು ವಿದೇಶೀಯರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸ-ಕ್ರಿಯ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರು. ಈಗಾಗಲೆ ಕೂಲಿಗಾರರು

ತಮ್ಮ ಅಸಾಧಾರಣ ಅಂತಿಸತ್ವದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ, ಸಂಕೇತವಾಗಿ, ಸಂಚಾಲಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ‘ಸೋನಿಯೆಟ್’ (ಸೋನಿಯೆಟ್=ಸಮಿತಿ) ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೂಲಿಗಾರರು ಆರಿಸಿದ ಈ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕ್ರಾಂತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆರಿತು ಸುರಿತಸಾಮ್ಯವಾದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಸರಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಪ್ರಚಂಡ ವಿಪ್ಪನೆಯ ನಾಡಿನ್ನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು ಈ ಸೋನಿಯೆಟ್ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಸಷ್ಟುಬರದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೂ ಒಂದಿದ್ದ ವರ್ಣನ್ನೂ ಸೋನಿಯೆಟ್‌ನ ಸಂಚಾಲನದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕೂಟ್‌ಬರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೂ ಮಾನ್ಯನ್ನೂ ರೇಖೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಯಿತು. ನೋಡನೋಡುತ್ತ ಆದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ರೇಖೆ ಸಾಮಾಗಿ ಪರಣತವಾಗಿ ತಂತಿ ಟೀಪಾಲು ಖಾತೆಗಳಿಗೂ ಸೋಂಕಿಕೊಂಡಿತು. ಅಕ್ಕೂಟ್‌ಬರ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೂ ಸೆಂಟ್ ಪಿರಿಸ್‌ಬಿಗ್‌ ಸೋನಿಯೆಟ್ ಹಿಟ್‌ಶಂತಿ ಟೀಪಾಲು ಸಂಪಿಗೆ ಬೆಂಬಲಕೊಟ್ಟಿತು ಪರಿಣಾಮ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಸರಕಾರದ ಯಂತ್ರದ ವಿಘಾಟನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪೂರ್ವವಾಗಿ ಆದು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿತು. ದೀಪವಿಲ್ಲ, ತುತ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಟೀಪಾಲಿಲ್ಲ, ವಾಹನವಿಲ್ಲ, ಮಾರ್ಗಸೌಕರ್ಯ, ಸಂಪರ್ಕಸೌಕರ್ಯಗಳು ನಾಸ್ತಿ. ಎಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಯಿತ. ರ್ಯಾಂಕನ ಸಲಹಿಗಾರರು ಆವನ ಬಳಿ ಸೇರಬೇಕಾದರೆ ದೋಷಿಯನ್ನು ಹೊರತು ಬೇರೆ ವಾಹನ ದೊರಕದಾಯಿತು. ಕೆಲಸಗಾರರು ತಮ್ಮ ಚಿರಪಾರಪ್ತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬೇಕುಬೇಕಾದಾತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲಕಡೆ ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆಗಳು, ಬಹಿರಂಗ ಚಚೆಂಗಳು. ಆವರ ಭಾಗಕ್ಕೂ ರ್ಯಾಂಕನ ಕಾನೂನುಗಳು ಇಲ್ಲದಾಗಿದ್ದವು. ಪಿರಿಸ್‌ಬಿಗ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಮೂರು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ ದಿನವತ್ತಿಕೆಗಳು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಸುದ್ದಿಸಿಯಂತ್ರಣಾದ ಆಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಮೂಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೂಡ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಆವರ ಕಡೆ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೂ ಸುದ್ದಿ ಕಳಿಸಲು ಯಾರಿಗೂ ಧ್ವರ್ಯವೇ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ!

ಈ ಪ್ರಾಲಯತಾಂಡವಕ್ಕೂ ತಲೆಬಾಗದೆಹೋದರೆ ತನ್ನ ಮೈಕ್ರೋಗಳು ಉಳಿಯುವ ಸಂಭವ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಇತ್ತು, ಎಂಬುದರಿಂದ ನಿಕಳಸ್ ಇನ್ನೊಂದು ಫೋನ್‌ನ್ನೇ ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಹಳೆಯ ಡ್ಯೂವಾ ಗಭ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಿತ್ತು. ಅಕ್ಕೂಟ್‌ಬರ ಇಂಕ್‌ ವಿಧಾಯಕ ಆಧಿಕಾರವುಳ್ಳ ಇನ್ನೊಂದು ಡ್ಯೂವಾವನ್ನು

ವಶಾಲ ಮತ್ತದಾನದಿಂದ ದಯವಾಲಿಸಲು ರ್ಯಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಉದಾರ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗಕ್ಕೂ ಅಸುಕೂಲವಾದಿಗಳಿಗೂ ಇದರಿಂದ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಂಖ್ಯೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂಟು ತಾಸಿನ ದಿನ, ಸರಿಯಾದ ಕೂಲಿ, ಪ್ರಚಲಿತ ಸರಕಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಅವು ಕೈಗೂಡುವದು ಅಸಂಭವವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಸೋನಿಯೆಟ್‌ಗಳು ಪುಸ್ತಿ ಚಲ್ಸಹತ್ತಿದವು. ಸೆಟ್‌ಪೀಠಸ್‌ಬಗ್‌ ಸೋನಿಯೆಟ್— ತಾನೇ ಸರಕಾರವೆಂಬಂತೆ— ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ಥಾಪಿತ್ತುವನ್ನು ಸಾರಿತು (ಸವೆಂಬರ್ ೧). ಸವೆಂಬರ್ ಇಂದ್ರಿಯ ದಿನ ಎಂಟು ತಾಸಿನ ದಿನದ ಉದ್ಯೋಷವಾಯಿತು. ಕಾರ್ಣಾಸ್ಥಾಟ್ ನೌಕಾಬಂಡವಯದ ಅಪಾದಿತರ ಏಚಾರಣೆ ನಡೆದಾಗ ಅವರನ್ನು ಸವಾರಿಸಿತು. ಇದರ ಸೆರಿಸಿಂದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಕಾವಂಗಾರ ಸಂಘಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ದೊರಕಿತು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧ ರಂದು ಅದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ‘ಅಧ್ಯಿಕ ಪ್ರಕಟನೆ’ಯನ್ನು ಹೊಡಿಸಿತು. ಪ್ರಜಿಗಳೂ ಕೂಲಿಗಾರರೂ ಸರಕಾರದ ಕರ ಕೊಡಬಾರದು, ವಿದೇಶೀ ಬಾಡವಲಗಾರರು ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಒಂಡವಲು ತೊಡಗಿಸಿದರೆ ಕಾರಂತಿಗೆ ಜಯವಾದಾಗ ಅದು ಮಾನ್ಯವಾಗಲಾರದು, ಎಂಬುದೇ ಅದರ ಸಾರಾಂಶ.

ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನ ಭದ್ರವನೀಸಿತ್ತು. ದ್ವಾರ್ದ್ವಮಾದವಾಗಾಗ್ನಿಸವಾದೊಡನೆ ಉದಾರ-ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವಾಯಿತೆಂದು ಜನತೆಯ ಕೈಬಿಟ್ಟರು. ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರ ವರ್ತನೆ ಈ ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಪರಿಣಿಸುವುದೆಂದು ಲೇನಿನ್ ವೊಡಲೇ ಉಪಿಸಿದ್ದ ಸರಿ. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಂಪುರ್ಣ ವೊಡಲೇ ಉಪಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಧೈರ್ಯವಾಡಿ ಪೀಠಸ್‌ಬಗ್‌ ಸೋನಿಯೆಟ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನೋಸ್ಥಾರನನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ ೫ಕ್ಕೆ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಿತು. ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಆ ಸೋನಿಯೆಟ್‌ನ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು—ಕೊನೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್‌ ಸೇರಿ—ಸೆರೆಮನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರು.

ಇದು ಘಟನೆಗಳ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚ್‌ಕ ಅಡ್ಡಕವಲಾಗಿ ವರ್ಷವ-ಸಾನಹೊಂದಿತು. ಕಾರಂತಿಕಾರಿ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಲೋಪ

ಪನ್ನಿದು ಬಿಂಬಿ ತೋರಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಮೇನ್‌ವಿಕ್ ಮುಂದಾಲ್ತನದ ಮಾಲಭೂತ ತಪ್ಪನ್ನೇ ವಾಡಿತ್ತೆನ್ನಬಹುದು. ತನ್ನ ಚೀವನದ ಜಂ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೫ ರಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯) ಪ್ರದರ್ಶನ ವರ್ಷಾಲ್ಯಾದ ಅನೇಕ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಓದು ವಾಡಿದ್ದರೂ, ತನ್ನ ಕೇಳಿಕೆಗಳ ಬೆಂಬುತ್ತಿ, ನಿಮ್ಮಾರಕೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸುವುದನ್ನು ಅದು ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಡಿತ್ತು. ಸಶಸ್ತ್ರ ಬಳಪ್ರಯೋಗ ಹೊರತು ಕಾರ್ಯಸಿದ್ದಿಯಾಗಳಾರದೆಂಬ ಅವಕ್ಷ್ಯ ಸತ್ಯ ಇನ್ನೂ ಅಡಕ್ಕು ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ತಪ್ಪಿನ ಫಲವನ್ನು ಕಾರಂತಿ ಅನುಭವಸಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕ್ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚು. ಅಲ್ಲಿಯ ಸೋವಿಯೆಟ್, ಸಾ. ಪ್ರ. ಕೂಲಿಗಾರ ಸಂಘ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ಯಕಾರಂತಿವಾದಿ ಪಕ್ವಗಳು ಒಂದಾಗಿ (ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯) ಪುನಃ ಸಾಮಾತ್ರಿಕ ಸಂಪಿನ ವಿಸಂತಿವಾಡಿಕೊಂಡವು. ಮರುದಿನವೇ ಒಂದು ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಂದಿ ಸಂಪು ಹೂಡಿದರು. ಆದರ ಮರುದಿನ ಓದು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೇರಿತು. ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೭ಕ್ಕೆ ಆದು ಸಶಸ್ತ್ರ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಣಾಮಗೊಂಡಿತು. ಕಾಸಕ್ ಸೈನಿಕರ ಗುಂಡುಗಳು ಹಾರಿದವು. ವಾರ್ಗಗಳು ತರುಬೆದವು. ಸರಕಾರದವರು ಮೇಶಿನ್‌ಗನ್ ತರಿಸಿದರು. ಗುಂಡಿನ ದಂಡೂ ಬಂತು. ೮೦೦೦ ಮಂದಿ ಸಶಸ್ತ್ರ ಕೂಲಿಗಾರರು ಸರಕಾರದ ನುರಿತ ಸೈನಿಕರೊಡನೆ ಕೈಕೈಗೆ ನಿಂತರು. ವಾಸ್ತವಿಕ್ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಸಶಸ್ತ್ರ ಕ್ರಿಯೆ ಪಾರ್ಪಂಭವಾದುದು ಕೇಳಿ ಇತರತ್ವ ಕಾರಂತಿದಲಗಳು ಎದ್ದನಿಂತವು. ಎಂಟು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಹೋರಾಟ ಸಡೆಯಿತು.

ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೈವಾರಿಹೋಗಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಆದನ್ನು ನೇರಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಂತಿಕಾರರು ಅನನುಭವಿಕರು. ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿದ್ಧತೆ ಗಳೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದಾದ ಪ್ರಸಂಗವಶೇಷಗಳನ್ನು ಹೋಗೆ ಎದುರಿಸಬೇಕೆಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಶಸ್ತ್ರ ಬಳಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಆಗ ಬೇಕಾದಂತೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಏದೋರೇ ಚರಮತೀವ್ರತೆಗೆ ಮುಣ್ಣಿದಾಗ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ತೀವ್ರ ಬಂಡಾಯಗಳು ವಳಿಲ್ಲ. ಉದಾರ ದ್ವೈವಾದ ವಾಗ್ಧಾನದಿಂದ ಆಸೆಬುರುಕರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಸೆಳೆದು ಪ್ರಚೆಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಬ್ಬಣ ವಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಂತರನ್ನು ದೊರಕಿತ್ತುಂದೇ

ಜೇಳಬೇಕು. ನೌಕಾವಿದೊರ್ಹಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಯಾದ ಮುಂದಾಳ್ತಿಸದ ಅಭಾವವಿತ್ತು. ಬಲುಬೇಗನೆ ನಾವಿಕರು ಉದ್ದಿಗ್ನರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಆದು ತಣ್ಣಾಗಾಯಿತೆಂದರೆ ವಿವೇಕದಿಂದ ಕೆಲಸವಾಡುವುದು ಅವರಿಂದಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರಿನ್ನೂ ಸರಳಸ್ವಭಾವದವರು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವೊದಲೊಮ್ಮೆ ಹಿಡಿದರೂ ಮತ್ತೆ ಪಾಪ, ಎಂದು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ವೈರಿಗಳಿಗೆ ವಿಚಾರವಾಡಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆತು ಇವರ ಕರುಣೆಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನೇ ವಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ವಾತಿನಲ್ಲಿ, ಅವರ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕ್ಷೇಣಿಕ ಉದ್ದೇಹವೇ ಮೂಲ. ಆದಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಳ್ತಿಸದ ಮೇರುಗುಹತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಆದರೂ ವಾಸೋಽದ ಎಂಟು ಸಾವಿರ ಮಂದಿ ಕೂಲಿಗಾರರು ಒಹಳಿದಿಟ್ಟತನೆಂದ ಕಾದಿದರು. ಎಂಟು ದಿನಗಳ ಅವರತ ಹೋರಾಟದ ಕೊನೆಗೆ ವಿದೊರ್ಹಳದ ಬಳಗುಂಡಿತು. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಂಪು ಹಿಂದೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. . . ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿ ಬೊಕ್ಕಬೊರಲಾಗಿ ಮುಗ್ಗಿರಿಸಿ ಮಲಗಿತು.

* * * * *

ಎಧಾಯಕ ಅಧಿಕಾರದ ಡ್ಯೂವಾವನ್ನು ನಿಕಲಸ್ ದಯವಾಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಅನೇಕರು ಒಂದು ಭ್ರಮ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು: ಚೆರಕಾಲದ ದಬ್ಬಾ ಶಿಕೆ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಅವಸಾನವಾಯಿತು; ಎಂದು ಕಂದಾಯದ ಕೆಲವೊಂದು ಅಂಶ ಡ್ಯೂವಾದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ, ಇನ್ನೇನು, ರಥಯಾದಲ್ಲಿ ಘಟನಾತ್ಮಕ ರಾಜಸತ್ತೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದಂತೆಯೇ, ಎಂದು ನಂಬಿಕೆ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ, ಸಂಕಟದಿಂದ ಪಾರಾದದ್ದೇ ತಡ, ಮತ್ತೆ ರಾಮನಾಥ್ ಸಂತಾನದ ಬಾಲ (ನಿಕಲಸ್ ಕೊನೆಯ ರ್ಯಾರ್—ಅದಕ್ಕೇ ಅವಸನ್ನ ಬಾಲ ಎಂದು ಸಂಖೋಧಿಸಿದೆ) ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ಆದರ ಹೃದಯಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ನಿರುಪಾಯವಾಗಿ ಆದು ಬಿರುಗಾಳಿಯಂದ ತಲೆನುರೆಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿತ್ತು.

ವೊದಲನೆಯ ಡ್ಯೂವಾದಲ್ಲಿ ಗಾದಾರವಾದಿಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯ. ಅನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರಗಳ ನಿಕಟಪರಿಚಿಯವೂ ಇತ್ತು.

ಸಾಳದ್ದುಕ್ಕೆ ನೂತನ ಸಂಪರ್ಕದಿಕೆ ಅಧಿಕಾರ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತುಂಬಲು ಹುರಿ. ಪಾಪ, ರ್ಯಾರಿಶಾಹಿ ಒಳಗಿಂದೊಳಗೇ ಸುರಂಗ ಸಿದ್ಧವಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವರ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮೇರಧಾವಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರ ವಿಟ್ಟೀಯ ಪ್ರಯತ್ನ ದಿಂದ ರ್ಯಾರನ ಕಾಸಲ್ಲದ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಫೈರಿಂಚ್ ಸಾಲದ ನೆರವು ದೊರಕಿತ್ತು. ೧೯೦೬.ರ ಶರದ್ವತ್ವವಿನಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ ಸ್ಟ್ರೋಕ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿ ಸಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ರಶ್ಯಾದ ಸಾಲವ್ಯೋಂದು—ಎದೇಶ ಶಾಖೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದ— ಇಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇಷ್ಟೇಲ್ಲ ವಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಕಲಸ್ ಮೊದಲು ವಾಡಿದ ಕೆಲಸ ವಿಟ್ಟೀಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದು. ಅವನ ಸ್ವಭಾವವೇ ಅಂಥದು. ಸಂಕಟ ಬಂದಾಗ ವಾತ್ತ ಅವನಿಗೆ ಮೇರಧಾವಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತಿದ್ದರು, ಅದು ಹರಿದು ಮತ್ತೆ ಬಂದು ನಿರ್ವಿಷ ಕೂಡ ಬೇಡ. ಅದಕ್ಕೇ ಟೂರಟ್ಟಿನ್ನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ: ಈ ಕೂರ, ಹೇಡಿ, ನಿಲಂಜ್ಜ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಿಂದರೆ ಬದ್ಧ ವೈರ, ಎಂದು.

ಹೀಗೆ ಫೈರಿಂಚ್-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಲಗಳಿಂದ ಸುಸಜ್ಜಿತನಾಗಿ, ವಿಟ್ಟೀಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿ, ಕೊನೆಯ ರ್ಯಾರ್ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಗಾವು ಮಂತ್ರಮಂಡಲ ವೋಂದನ್ನು ನೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದೇ ಹುರುಪಿಸಿಂದ ಸೇರಿದ್ದ ಡ್ಯೂವಾ ಸಭೀಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿದನು. ಇನ್ನು ಡ್ಯೂವಾ ಪನು ಬೇಕಾದುದನ್ನು ವಾಡ ಲೊಲ್ಲದೇಕೆ? ಬರಿದಾದ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಬಿರಟಿಷ್ ಹಣ ತುಂಬಿತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಡ್ಯೂವಾಕ್ಕೂ ತಾಕಲಾಟ ಪಾರಂಭ. ಪ್ರತಿಗಾವು ಪ್ರಥಾನೀಗೊರೆವೂ ಕಿನ್ ಡ್ಯೂವಾಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಹೇಳಹೇಗಿ ಬೈಸಿಕೊಂಡು ಭಂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ. ಎರಡೂ ವಕ್ಕಿಗಳು ಪ್ರಚೆಗಳ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಬಡಿದಾಡಿದವು. ಪ್ರಚೆಗಳಿಗೆ ಎರಡೂ ಬೇಡವಾಗಿದ್ದವು. ಧೈರ್ಯವಾಡಿ ನಿಕಲಸ್ ಮೊದಲನೆಯ ಡ್ಯೂವಾವನ್ನು ವಿಸರ್ವಿಸಿಬಿಟ್ಟುನು. ರಶ್ಯಾದ ಹಿಂದುಕಿತದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಏದೇತಿ ಬಂಡವಲುಶಾಹಿ ಪುಸಃ ರ್ಯಾರನನ್ನು ಜನರ ಹಂಗಿಸಿಂದ ಬದುಕಿಸಿತು. ಸಂಬಿದ ಉದಾರವಾದಿ ಡ್ಯೂವಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ವರಳಿದರು. ಡ್ಯೂವಾ ಸತ್ತುಹೋಗಿತ್ತು! ಚಿರಾಯುವಾಗಲಿ ಡ್ಯೂವಾ!

ಎರಡನೆಯ ಡ್ಯೂವಾ ಹಿಂದಿಸಂತೆ ವಿಸ್ತಾರ ಮತದಾಸದಿಂದಲೇ

ಆರಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಅದರ ಅಧಿಕಾರದ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕತ್ತಲಿರಿಹಜ್ಞ ಲಾಗಿತ್ತು. ಹೇಗೋ ಎನ್ನೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಹಳ ಮಂದಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರು ಸೇರಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಲು ರೂಪಾರನ ಪೋಲೀಸರ ಪ್ರಳಯಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಾಜದೊರ್ಹಿಂದ ವಿಷಯದ್ವಾರೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿತು. ಎರಡನೆಯ ಡೆಲ್ವಿವ್ಯಾ ಮೊದಲನ್ನು ದಾಖಿಲ್ಯ ಮಾತ್ರಾದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಮೂರನೆಯ ಬಾರಿ ಒಹಳ ಸಂಕುಚಿತ ಮತದಾನದಿಂದ ರೂಪಾರನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಾದರಿಯ ಡ್ಯೂವ್ಯಾದ ಆಯ್ದ್ಯಾಯಾಯಿತು. ಅಂತೂ ೧೯೦೩ ರವ್ಯಾ ರಲ್ಲಿ ರೂಪಾರಶಾಹಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಚಯಿಯಾಗಿತ್ತು. ವಿಧಾಯಕ, ವಿಫೋದಿತಕ, ಎರಡೂ ಮಾರ್ಗದ ವಿರೋಧಗಳು ಸತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದವು. ಪರದೇಶಿ ಹಣದಿಂದ ತನ್ನ ನಿರಂಕುಶತ್ವಯನ್ನು ಭದ್ರ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಲಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಕೊನೆಯ ರೂಪಾರನ ದೃಷ್ಟಿ ಪ್ರತೀಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಬೇತು.

೧೯೦೫: ಲಾಭ-ನಷ್ಟ

—*—

ಸೋಲಿನ ಘಳಿಂಗ

ಕ್ರಾಂತಿ ಸೋತಿತು. ವಿದೇಶೀ ಸಾಲಗಳು ಒಮ್ಮೆಗೆ ರೂಪಾರಶಾಹಿ ಯನ್ನು ಸಕಾಲನಿಧನದಿಂದಲೂ ಬದುಕಿಸಿದವು. ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕೂಲಿಗಾರರೂ ಸೈನಿಕನಾವಿಕರೂ ಇನ್ನಿಭವರಹಿತರಾಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಸೇರಿಹಿಡಿದ ಸೈನಿಕನಾವಿಕರು ಮಂದುಗಾಣದೆ ಅವರನ್ನು ಕ್ಷೇಮಿಸಿ ಬಿಡುಗಡೆ ವಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ವಿರೋಧಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಹವಣಿಸಲು ವೇಳೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರ ದೌಬ್ಲ್ಯಗಳ ಪರಿಜ್ಞಾನ, ಎರಡೂ ದೊರೆತಂತಾಯಿತು.

ಅವರಾದರೇಂದ್ರಿ ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ವ್ಯಧಿ ಹೊರ್ಗೆಗೊಡದೆ ಕ್ಷಾರಂತಿಯನ್ನು ಸದೆಬಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷಾರಂತಿಕ್ಕಿರೆಯಾದುದೇನೋ ಸಹಜ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ತಾಳಿ ಬೀಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಾರಂತಿಯು ನಿಜವಾದ ಪ್ರಯೋಗವಾದಾಗ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಂತಾಬಂಧನಕೆ ದೊರ್ವಗಳಿಂದು ಗೊಳಿಜರಿಸಿತು. ಈ ದೊರ್ವಗಳಿಗೆ ರಶಿಯಾದ ಪ್ರಜೆ ಆ ಫೋರ್ಮ ದಾಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿತು. ೧೯೦೨ ರಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಂಪಿನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವೆನಿಸಿದ ಡ್ಯೂವಾದ ಚೆನಾವಣಿಯಾದುದೇ ತಡ, ಏಕಪ್ರಕಾರವಾದ ಕರ್ತೋರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರಗಳ ಪ್ರದಶ್ಯಾನವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸವಾನವಾದ ಕೂರರ ಹಿಂಸೆ ರ್ಯಾಂಪಾಹಿಯ ರಕ್ತರಂಜಿತ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನ್ಯತ್ರ ಕಾಣಬರುವುದು ಅಪರೂಪ.

ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತಿಹಿಂಸೆಯು ಪೌರೋಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ರ್ಯಾಂಪಾರನ ಪ್ರಥಮ ಮಂತ್ರ ‘ಸಾಫಲ್ಯಪಿನ್’ ಪರಮ ಯೋಗ್ಯನೇ ಆಗಿದ್ದು. ಮೊದಲನೆಯ ಡ್ಯೂವಾದ ಮನೆಗೆ ಹೊರಿಗಿ ಎರಡನೆಯದು ಕೂಡುವ ಮೊದಲಿನ ಸಂಧಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಂಪಾರನ ಕಟ್ಟಾಕ್ಕುಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಈ ‘ಬಲಿಷ್ಠ’ ಮಂತ್ರ ತನ್ನ ಯಜಮಾನನ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡು ಅವನ ಹೇಡಿತನದ ಹಿಂಸೆಯು ಹಸಿವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಲು ಕೆಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಇವನ ‘ಬಲಿಷ್ಠ’ ಆಳಕೆಯಲ್ಲಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ದಿನ ಕೊಂಡು ಮೇರಗು ಏರುತ್ತು ಹೊರಿಯಿತು. ಒನ್ನತೆಯ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೆ ದೊರೆತ ಕನಿಷ್ಠ ಬಹುಮಾನವೆಂದರೆ ಸ್ವೇಚ್ಚಿರಿಯಾದ ಆತಿಧ್ಯ. ಎಲ್ಲಾಲ್ಲಿಯೂ ಗುಪ್ತ ಪೋಲೀಸುದಳಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ. ಅವೇ ಸರಕಾರದ ಆಧಾರಸ್ಥಂಭ. ಇವು ನಿರ್ಬಜ್ಞ ವಿಶ್ವಾಸಫೂತಕತನದಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಕ್ಷಾರಂತಿಕಾರರನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೊರ್ತಿ ಸ್ವೇಚ್ಚಿರಿಯಾಕೊಂಡು ಕಳಿಸಲು ಮುಖಿಯಾದವು. ಸಾಮ್ಯ ಕ್ಷಾರಂತಿವಾದಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಇವು ನಡಿಸಿದ ಅವಾನುವ, ಫೋರ ವಿಶ್ವಾಸಫೂತಕಕ್ಕೆ ಕೂಡಲು ನೆಟ್ಟಿಗಾಗುವುವು. ಬಾಲ್ಯವಿಕೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕರಿಗೆ ಸಾಮ್ಯ ನೋವುಗಳು ಗಂಟುಬಿದ್ದವು. ಈಗ ರಶಿಯಾದ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವನಾಗಿರುವ ಸಾಫಲ್ಯಪಿನ್ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಬಾರಿ ದೀಪ್ರಾ ಸ್ವೇಚ್ಚೆ

ರಿಯಾ ವಾಸದ ಮೇಚ್ಚು ಪಡೆದು ಆರುಬಾರಿ ಸದುಹಾದಿಯಲ್ಲೇ ರೋವಾಂ ಚಕ ಶಾಹಸದಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದು.

ಹಳ್ಳಿಗರ ಸ್ಥಿತಿ ಇಡಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಬೆಟ್ಟಿರಲ್ಲ. ‘ಕರಾಲ ಕತಕಗಳು’ (Black hundreds) ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಜಮೀನುದಾರ ಪಕ್ವದ ಅಶ್ವಂತ ಹಿಂಸ್ರ ಸೈನಿಕ ದಳಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಭೂ-ಬಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅವು ಅವಾನುಷ ಕೌರರ್ಯಾದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡವು. ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಅವುಗಳಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾಗಿ ಸೆಲಸಮವಾದುದುಂಟು. ಆ ಪ್ರಕಾರಂ ಚಿತ್ರವಧೀಯ ಉಪಕಥೆಗಳು ಸಂಬಳು ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗೆದವ್ಯು ಕರಾಲವಾಗಿದ್ದುವು. ಸ್ಟೋಲಿಪಿನ್ ಸಡೆ ಸಿದ ಈ ಫೋರ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ‘ಸ್ಟೋಲಿಪಿನ್’ನ ಗಂಟಲ ಗಂಟು’ (Stolypin's necktie) ಎಂಬ ಅಧ್ಯ ಹೆಸರು ಬಿದ್ದಿತು.

೧೯೦೫ ರಲ್ಲೇ ಕಾರ್ಯಾತಿಗೆ ಪರಾಜಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೆರಡು ವರ್ಷ ಅಲ್ಲಿಂದು ಇಲ್ಲಿಂದು ಒಂದಾರುಗಳೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು. ಕಾರ್ನಾಸ್ಟ್ರಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪೃಬಗ್ರಾಂ ನೌಕಾಬಂಡಾಯಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸತಕ್ಕೂವು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಧುರೀಣತ್ವ ವಹಿಸಿದವರೆಂದರೆ ಮಾಸ್ಕ್ರೂ ಪಟೀಕರಾಡ್ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕೂಲಿಗಾರರಾಗಿದ್ದ ನೌಕಾಶಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದವರೇ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಸರಕಾರವ ದವಸ ತಾಂಡವದ ಹಿರಿಯ ಪಾಲು ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೇ ಲಭಿಸಿದ್ದ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ೧೯೦೬ ರ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಜನತೆಯ ತೇಜ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕುಂದಿ ಕಂದಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯಾತಿಯ ನಾಡಿಸ್ವಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಆ ವರ್ಷಗಳ ಕೂಲಿಗಾರ ಸಂಪುರ್ಣ ಅಂಕಗಳೇ ಸಾಕು:—

ವರ್ಷ	ಸಂಪುರ್ಣಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ
೧೯೦೫	೧,೪೬,೦೦೦
೧೯೦೬	೯೫೧,೦೦೦
೧೯೦೭	೬೪೦,೦೦೦
೧೯೦೮	೬೨,೦೦

೧೬೦೯	೮,೦೦೦
೧೬೧೦	೪,೦೦೦
೧೬೧೧	೮,೦೦೦

ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸೋಲು ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿರಾಶ, ನಿಖಲ, ಹತವೀರ್ಯರಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾತ್ಮರ ಅನ್ವೇತ್ಯ, ಅಂತಹ ಕಲಹಗಳು ಖಚಿತವಿಸಿದವು. ರೈತ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೇವಾ ತತ್ವರವೆಂದು ಬಿರುದಾಂಕಿತವಾಗಿದ್ದ ಸಾಮ್ಯಕ್ರಾಂತಿಕಾರರ ಪಕ್ಷವಂತೂ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಗುದುಮುಂಗಿಯಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಮುಕ್ತವಾದೊಡನೆ ಸ್ಥಾಪಿತಾಗಿ ಮಂದಿರವನ್ನು ಏಕೆಂದು ಬಿಡುವದು) ಯಾವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿನ್ನು 'ಕುಲಕ' ರೈತರ ಬೆನ್ನು ಕಟ್ಟಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರಿಗೆ ಮುಂಗಾಣದಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಸಾಮ್ಯ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ಪಕ್ಷ ದಲ್ಲಿಯೂ ಹಳೆಯ ಬಾಲ್ಯೇವಿಕ—ಮೆನ್ಯೇವಿಕ ಮತಭೇದಗಳು ಪುನಃ ತಲೆಯೆತ್ತಿದವು. ೧೬೦೬ ರ ಪಕ್ಷ ಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಮೆನ್ಯೇವಿಕರದೇ ಕೈ ಮೇಲಾಯಿತು. ಮೆನ್ಯೇವಿಕರು ಮೂದಲಿನಿಂದಲೂ 'ಬೇಕಾಯದೇಶೀರ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲಿದ್ದರು. ಈಗಂತೂ ಅವರ ಒಲವು 'ಕಾಯದೇಶೀರ' ಕೆಲಸದ ಕಡೆಗೇ ಪೂರ್ವ ಬಾಗಿತು. ಸಾಲದ್ದುಕ್ಕೆ ಅವರ ಹಳೆಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನವಾದ 'ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಧುರೀಣತ್ವಕ್ಕೆ ಧನಿಕಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಅರ್ಥತೆ' ಯ ಪ್ರಚಾರ ಪಾರಿಸಿತು. ಸಗರಗಳ ಧನಿಕರಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಮುಂದಾಳ್ತನದ ಪಟ್ಟಕಟ್ಟಬೇಕು; ಕ್ರಾಂತಿ ಸಾಧಿಸುವ ವರೆಗೆ ಕೂಲಿಗಾರರು ಧನಿಕರ ನಿರುದ್ದು ತೇವ್ರ ವರ್ಗ ಯಂತ್ರ ಹೂಡಬಾರದು; ವರ್ಗಕಲಹದ ಬದಲು ಕೇವಲ 'ಆಧಿಕ ಹೋರಾಟ' ವನ್ನು ಮೈಲಿ ಸಾಗಿಸಬೇಕು; ಅಧಾರತ ಸ್ಥಾಪಿತ ನಾಯಕರು ಗಣರಾಜ್ಯ ವ್ಯಾಂಗ್ಯವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿದಂತೆ 'ಕೂಲಿಗಾರವರ್ಗವನ್ನು ಬಂಡವಲಗಾರವರ್ಗದ ಬಾಲದ ತುದಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು' ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದರು ಮೆನ್ಯೇವಿಕರು.

ಈ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗ (Moderates)ಗಳಂತೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಅತಿವಾದಿಗಳದೊಂದು ಪಂಗಡ ಬೇರೆ ಬದರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧಿದ 'ಕಾಯದೇಶೀರ' ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸೋಲಿನ

ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನಡೆಯೆಂಬುದು ಅವಶ್ಯ ಪ್ರಸಂಗ ಎಂಬುದಾಗಲಿ, ಧೃತಿಗೆಟ್ಟು ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾರ್ಥಿ ಪುನರುಜ್ಞೀವನಗಳು ಬೇಕೆಂಬುದಾಗಲಿ ಅವರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕವ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾಯಿದೆಬದ್ದು ರೀತಿಯಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾದವ್ಯವು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಜಾಣತನವೆಂದಾಗಲಿ ಶಿವರಿಗೆ ಯುಕ್ತಿ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಇವರಲ್ಲದೆ ಲಿಯಾನ್ ಟ್ರಾರ್ಟ್ ಸ್ನಿಯೆಂಬೊಂದು ಪ್ರಚಂಡವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಚಾಲತನದಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರಪಕ್ವದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಬೊಬ್ಬಾಟ್ಟದ ಕಾಣಕೆ ಸಲಸುತ್ತಿತ್ತು. ರಶಿಯನ್ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಟ್ರಾರ್ಟ್ ಸ್ನಿಯೆಂದ ಸೇವೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನಾಗಲಿ, ಅವನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಚಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನಾಗಲಿ ಬೀಳುಗಳೆಯಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅನುಕೂಲವಾದಿ, ತಾನೆಂದುದೇ ಪದವಾಕ್ಯ ಎಂಬ ಜಂಭುದವನು. ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಒಮ್ಮೆಯೊಮ್ಮೆ ಒಂದೊಂದು ಬಣ್ಣ ತಾಳ್‌ತ್ವದ್ದರೂ ಬಾಲ್ಯವಿಕರನ್ನೂ ಲೇನಿಸನನ್ನೂ ಗಳಿಗೆ ರೀಡಿಯಲು ಅವಸ್ಥಿಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಅಪಕಾಶ ಸಿಗದಿರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಚೊಚ್ಚಲ ಕೂಸು, 'ಶಾಶ್ವತ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮವಾದ.' ಅದಕ್ಕೂ ನುಸಾರವಾಗಿ ಕೂಲಿಗಾರರು ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಸೆರವಿಲ್ಲದೆ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಲೇನಿನ್, 'ಸಿರಧ್ರಕ ಎಡ ಪಕ್ಕದ ವಾದ' ಎಂದು ಟೀಕಿಸುತ್ತಿದ್ದು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಕೋಲಾಹಲದ ನಡುವೆ ತಮ್ಮ ನಿಶ್ಚಯ ತಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಕೂಲಿಗಾರರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದವರೆಂದರೆ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಮಾತ್ರ. ಆತ್ಮಂತ ಸಂಕಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಲ್ಯವಿಕರನಾಯಕ ಲೇನಿನ್ ಅವನೊಬ್ಬನಿಗೇ ವಶಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದ ಸಿಚ್ಚಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಪಕ್ಕವನ್ನು ನಿರ್ಪಣನಾಗಿ ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ೧೯೧೫ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಬೀರಿಯಾದಿಂದ ಮರಳಿದವನೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪ್ಯವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೂದಲೇ ತನ್ನ ಪಕ್ಕವನ್ನು ಹಿನ್ನಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹರಿಹಂಚಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಕೂಲಿಗಾರಪಕ್ವವನ್ನು ಪುನಃ ಸಾಫುಟನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಿರತನಾದನು. ಅವನು 'ಕಾಯಿದೆಶೀರ' ಎಂದು ಕಡೆಗಳಿಸಲಿಲ್ಲ, ಕಾಯಿದೆ ವಿರುದ್ಧವೆಂದು ಎದೆಗೆಡಲಿಲ್ಲ; ಘಟನಾತ್ಮಕ

ಹಾಗು ಗುಪ್ತ ಎಡೂ ಮಾರ್ಗಿಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಯತತ್ವದವಾಗುವಂತೆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿತ್ತುನು. ಕೂಲಿಗಾರರೂ ಅವರ ಪಕ್ಷವೂ ತಿಂದ ಬೆಸ್ಸು ಮುರಿಯ ಹೊಡಿತದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಚೇತರಿಸಲು ಬೀಕಾದ ಸರ್ವ ವಿಧಾನಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಬಳಿಯಿರುತ್ತಿರು ಕ್ರೈಸ್ಟಿಯಂಡರು. ೧೯೦೯ ರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮನ್ಯೇವಿಕರ ಕಣ್ಣೂ ತೆರೆದು ಪುನಃ ಪಕ್ಷಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಬಳಿಯಿರಿಗೆ ವಿಜಯವಾಯಿತು. ಒಹುಕಾಲದ ವರ್ಗೆ ಬಳಿಯಿರಿಗೆ ಪಕ್ಷದೇಹಗಿನ ವಿಪಕ್ಷಗಳೊಡನೆ ಹೊರಾಡುವುದೇ ಸಾಕಂಬೀಕಾಯಿತು.

ಸ್ವಾಲಿಪಿನ್ ಸುಧಾರಣೆಗಳು

ಎಷಾದಕರ ಚಿತ್ರ ! ಆದರೂ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಉದ್ದೋಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಸ್ವಾರೂಪವಾಯಿತು. ಅತಿರೇಕ ಚೆಲೆ ಕೆತ್ತಿರೂ ಮರೆಯದ ಅನುಭವವೂ ಉಂಟಾಯಿತು. ೧೯೧೫ ರ ಪ್ರಯೋಗದ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದಿದ್ದರ್ದರೆ ೧೯೧೨ರಲ್ಲಿ ಕಾರಂತಿ ಗೆಲ್ಲುವುದು ಒಹುತರ ಅನಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತೇನೂ !

‘ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕಾರಂತಿ ಸೋತರೂ ರಶಿಯಾದ ಚೀವನದ ಮೇಲೆ ಮಾಸದ ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತಿಯೇ ಹೋಯಿತು. ಒಂದು ಕ್ಯಾರಿಯಂದ ಕರಾಳ ಶಾಸನವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಂದರಿಂದ ಸ್ವಾಲಿಪಿನ್ ಸರಕಾರ ಅವಸರ ಉವಸರವಾಗಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ನೆರವೇಸಿತು. ಗರ್ಜಿಗರ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಬೆಲೆಯಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ತೆರಬೀಕಾಗಿದ್ದ ‘ವರೋಚನಾ ಶುಲ್ಕ’ವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾರ್ಪಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಸ್ವೇಚ್ಚಿರಿಯಾವನ್ನು ವಸತಿಭೂಮಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ದೊರಕಿತ್ತಾ. ಕಾರಂತಿಯ ವಿಕಾರಾಂಡವದಿಂದ ಕರುಳು ತತ್ತ್ವರಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಒವಾನುದಾರರಾದರೂ ಲಾವಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆದಾರ್ಥ ತೋರಿದರು.

ಪರಿತು, ಈ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕ್ಯಾರೆಚ್ಚುವಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಗಾವಿ ಸ್ವಾಲಿಪಿನ್ ಹಾಗು ಅವನ ಬೆಂಬಲಿಗರ ಅಂತರಂಗವೇ ಬೀರೆ ಇತ್ತು. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಸ್ಥಾಯಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಂಬಲಬೀಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿಹೋಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಪಂಚಾಯತಿಯನ್ನು ಮುರಿದರೆ

ಸಾಕಾಗಿತ್ತು, ಈದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಕಷ್ಟ ನೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಯ ಬಹುಮತದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಪಾಲಿನ ಭೂವಿಷಯನ್ನು ಯಾರೂ ವೊರ ಕೂಡದೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ತುಣುಕು ಜವಾನುಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಜೀವನನಿರ್ವಾಹಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಗಳಿಸಲಾರದೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಯಂತರ ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಭೂವಿಷ ಗಳನ್ನು ವೊರಹತ್ತಿದ್ದರು. ಅತ್ತು ಬೆದರಿಹೋಗಿದ್ದ ಜವಾನುದಾರರೂ ಭೂವಿಕ್ರಯವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ‘ಪೇಟಿಗೆ ಒಂದು’ ಜವಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಅಸುಕೂಲವಂತ ರ್ಯಾತವರ್ಗವೊಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿಲೂ ಇತ್ತು. ಕ್ರಿಗೆ ಬಂದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಅವಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ರ್ಯಾತವರ್ಗಕ್ಕೆ ‘ಕುಲಕ’ (Kulak) ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಿತ್ತು. ‘ಕುಲಕ’ ಎಂದರೆ ‘ಒದ್ದುಮುಟ್ಟಿ’ ಅಥವಾ ಮೇರೆಯೇ ಆಧರಿಸಿರೋಣ’ ಎಂದು ಸ್ವಾಲಿಷ್ಠಿನ್ ಈ ‘ಒಲಿವ್‌ವರ್ಗ’ನನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಟ್ಟಿಸು. ಈ ವರ್ಗದ ಬಲದಿಂದ ಕಾರಂತಿಯನ್ನೆಡುರಿಸುವ ದುರಭಿಲಾಷೆ ಆವಿಗೆ.

ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿಯ ಸಿನಾರ್ವಾನದೊಡನೆ ರಶಿಯಾದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಂಟಿದ್ದ ಮಧ್ಯಯುಗದ ಇನಾಮುದಾರಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಭಗ್ರಾವ-ಶೀವಗಳೂ ಸ್ವಾಜ್ಞವಾದಂತಾಯಿತು. ‘ಒಲಿವ್’ ವರ್ಗದ ಅಭ್ಯಾದಯದೊಡನೆ ಒಕ್ಕುಲತೆನದಲ್ಲಿಯೂ ಬಂಡವಂಗಾರವದ್ದುತ್ಯೇ ಪ್ರಚಾರವಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ ಹಳೆಯ ಇನಾಮುದಾರಿ ಸ್ವೀಕಾರಾಧಿಪತ್ಯದ ಕಂಬಿಗಳಿಂದ ಮೇಲ್ಲಿನೆ ‘ಆಪರಿವರ್ತನೀಯ’ ರ್ಯಾರಿಶಾಹಿ ತಾನರಿಯಾದೇ ಸರಿದು ಹೊಸ ಬಂಡವಲಶಾಹಿ ಏಕತೆಂತ್ರದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮೇರೆಯೇ ನಿಂತಿತು. ಕುಲಕ ಒಕ್ಕುಲಿಗರು ಒಂದು ಹಳೀ, ಸಗರದ ನೂತನ ಧನಿಕ ಬಂಡವಲಗಾರರೊಂದು ಹಳೀ. ಮೂರನೆಯ ದ್ವಾರಾವಾದಲ್ಲಿ ಈ ಹೊಸ ಸ್ವೀಹಬಂಧನದ ಕರಾಳಚ್ಚಾಯೆ ಸಿದಿದಾಗಿ ಹಬ್ಬಿದ್ದ ಕಾಣಬಹುದು. ರ್ಯಾರಿಶಾಹಿಯಾದರೆಂದೂ ಇವೆರಡರ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿ ಅತ್ತು ಕುಲಕನ ಉತ್ತನ್ನ ಇಳಿಯದಂತೆ, ಇತ್ತು ಧನಿಕನ ಹಿತಕ್ಕೆ ಭಂಗಬರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸರಾಗವಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ಈ ಮುಮ್ಮುಡಿಪಕ್ಕಾಗಳೂ ಜನಸಾಂಸ್ಕರಣ್ಯರನ್ನೂ ಬಳಬಕ್ಕು ಲಿಗರನ್ನೂ ಮೇಟ್ಟು ವುದರಲ್ಲಿ ಎಕಾಭಿವಾರ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಪ್ರಜಾಸತ್ಯದ ಪುನರುಜ್ಞೀನನ

ಮಾತ್ರ, ಈ ಸುಖಪ್ರವಾಸ ಚಿರಕಾಲ ನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಭೂಸುಧಾರಣೆಯು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಗ್ರಾಮವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಆಸೆ ಸರಕಾರಕ್ಕಿಂದ್ದುದು ಸರಿ. ಆದರೆ ಹಿಂದುಓದ ರಶಿಯಾದ ಗ್ರಾಮಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಈ ಪ್ರತಿಗಾಂಧಿ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಹಿರಿಟರೆ ನಡೆಯುವುದೇ? ಆದೃಷ್ಟದ ಆಟ. ಈ ಸುಧಾರಣೆಯು ಬಲಿವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ದ್ಯುಂಬಾರಶಾಹಿಯ ಅಂತಿಮ ಶಿರಜ್ಞೀಂದದ ಲೇಖಿ ಬರೆದಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಇಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಂದಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೈತರು ತನ್ನ ತುಣುಕು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ‘ಕುಲಕ’ ಅನುಕೂಲವಂತರಿಗೆ ವೊರಿ ನಗರಗಳ ಕಡೆ ಸಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಒರಿಗ್ಗೆಯ ‘ಭೂರಿ ಜನ ಸಮಾಜ’ (Proletariat)ದ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಷ್ಟು ಮಾಟ್ಟಿಗೆ ಏರಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಾಂತರ ಮಂದಿ ರೈತರು ದಿವಾಳಿಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಡುಗುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಹೇಗೋಇ ತನ್ನ ಲಾಭಹೀನ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಆತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಧನಿಕ ಬಂಡವಲಗಾರರು ಹೇಗೋಇ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಬಡ ಒಕ್ಕೂಟಿಗರ ಮುಂದಾಳ್ಳನಕ್ಕೆ ‘ಕುಲಕ’ ರೈತರು ಅನರ್ಕರಾಗಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಜರ್ಮನಾನ್ದಾರರಂತೆ ಆವರಾದರೂ ಬಡರೈತರ ಜೀವಹಿಂಡುವವರೇ ಇದ್ದರು. ಮೊದಲೊದಲು ಗ್ರಾಮಸಹಕಾರಸಂಘಗಳ ಮಾಲಕ ಈ ಎರಡು ವರ್ಗದ ರೈತರನ್ನು ಹತ್ತಿರ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾದರೂ ಅವುಗಳಿಂದ ಅನುಕೂಲವಂತರ ಪ್ರಯೋಜನವೇ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಹೂರತು ತನ್ನ ಡಲ್ಲವೇದು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಬಡವರಿಗೆ ಒಹಳ ದಿನ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಮನುದ ಡ್ರೌವಾ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಾಮಸಮಸ್ಯೆಯು ವಿಕಟರೂಪು ಆಗಾಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ರೈತರಿಗೆ ಜರ್ಮನಾನ್ದಾರನ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂಬಲಬಲವಾಗಿತ್ತೀಂದರೆ ತೀರಿತು. ‘ಎಷ್ಟೇ ಚಚ್ಚಿಸಿದರೂ ಹೂಸತ್ತೊಂದು ಗ್ರಹವನ್ನು ಸೀವು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾರಿ;—ಆಂದರೆ ನಮಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು.’ ಇದು ಡ್ರೌವಾದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನೊಬ್ಬನ ಸ್ವಷ್ಟಿಷ್ಟಿತ. ಅಥಾತ್ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಯಾರೂ ಸಂತಃಷ್ಟರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಸದ್ದೀಕಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟಿದ್ದವರು ಕೂಡ ಆಗ ಕಣ್ಣಿತೆರೆದರು.

ಹಾಗಾದರೆ ಇಂಂಬಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉಡಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ರೈತರ ಚಳವಳಿ

ಗಣಪ ರಲ್ಲಿ ಪುಸಃ ತರೀಯೆತ್ತಿದ್ದ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಜವಾನಾದ್ದರ ಶಸ್ತ್ರನಾಶದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಪುಸಃ ರುದ್ರರೂಪ ಧರಿಸಿದವು. ಆದರೆ ಈಗ ಹೊಸತೋಂದು ಬಗೆಯ ಹೊಯಾದ್ದಾಟ ತೊಡಗಿತ್ತು. ಸಮಷ್ಟಿಹಕ್ಕಿನ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಸತಸ್ತ ಬಡಿದಾಟಗಳಿಗೆ ವೇದಲಾಯಿತು.

ಕೂಲಿಗಾರರ ಮುಂದಾಳ್ತನ, ರೈತರ ಬೆಂಬಲಿಗತನದಿಂದ ರೂಢಿ ಶಾಹಿಯ ಬುಡವೇಲುವಾಡಬೇಕೆಂಬ ಶೇನಿನ್‌ನ ಧೋರಣೆಯ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಈ ಯಾರೂ ಬಿಡಿಸಲೊಲ್ಲವ ಗ್ರಾಮಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಇತ್ತು. ಸ್ವಾಲಿಪಿನ್ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಿಡುವ ಬದಲು ಇನ್ನುಷ್ಟು ಗೊಂದಲವಾಯಿತಾಗಿ ರೈತರು ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕಾರ ಕೂಲಿಗಾರರ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಉಳಿದ ಯಾವ ಪಂಗಡವೂ ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಿಸುವ ಭಾರವಹಿಸಲೊಪ್ಪುವ ಸಂಭವವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಹೊಲಮನೆ ಮಾರಿದ ಅಂಲಕ್ಕು ಮಂದಿ ‘ಭೂರಿಜನ’ರಾದ ರೈತರಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರರ ಕ್ಯೆ ಇನ್ನುಷ್ಟು ಬಲವಾಯಿತು.

ಅತ್ತ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಹೊಡೆತ ಬಹಳ ಕಸುವನದಾಗಿದ್ದುದ ರಿಂದ ಅವರು ಜೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಹೊತ್ತು ಹಿಡಿಯಿತು. ಆದರೆ ಅವರು ಜೇತರಿಸಿಕೊಂಡೆದ್ದಾಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಶೀಘ್ರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಜೇತರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಎಲ್ಲ ಗುಪ್ತಜರ ವರದಿಗಳಿಂದ ಬಾಲ್ಕೆವಿಕ್ ಪಂಗಡವೇ ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕರವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಸರಕಾರವು ಎನ್ನು ನಿರ್ದಯೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ದಮಿಸಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ಅದು ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿತ್ತು. ಗಣಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಹೆಚ್ಚೊಂದಿಕೆ ಉಬ್ಬರದ ಫಲವಾಗಿ ಕೂಲಿಗಾರರ ಜೈತನ್ಯ ಪುಸಃ ಸ್ವರಣವಾಗತೋಡಗಿತು. ಉಬ್ಬರದಿಂದಾದ ಲಾಭದ ಬಹುಂಶವನ್ನು ಸರಕಾರವೇ ನುಂಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದು, ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಅರೆಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೂಲಿಯೇ ದೊರಕುತ್ತಿದ್ದೊಂದು; ಸರಕಾರಿ ನೌಕರ ಶಾಹಿಯ ಲಂಚಗುಳಿತನದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಲಾಭಾಂಶಗಳು ಆಕಡೆ ಹಣಿಯುತ್ತಿದ್ದೊಂದು; ಪೋಲಂಡ್, ಫಿನ್ಲಂಡ್ ಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಜನಾಂಗಗಳ ಮೇರಿರಶಿಯನ್ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಭಾವೇಗಳನ್ನು ಹೇರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೊಂದು;

ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಾಳಿಂದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಷ್ಟಭವಂಟಾಗಿದ್ದು ಇಂದಾ ರಕ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಟಾಂಕ್ ಸ್ಟೋನ್‌ ನಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಾಗು ಕೂಲಿಗಾರರ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಮೈದೊರಿತು. ಇಂತೆ ರಲ್ಲಿ ದೂರಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಲೇನಾ (ಸ್ಕ್ರಿಬೇರಿಯಾ) ಚಿನ್ನದ ಗಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪು ಪಾರಂ ಭಿಸಿತು. ಗಸಿಯ ಕೂಲಿಗಾರರ ಉಸಹ್ಯ ಯಾತನಾಮಯ ಬೀಎಸ್‌ವೇ ಈ ಸಂಪಿಗೆ ಕಾರಣ. ಸಂಪು ಶಾಂತವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ದರ್ಶಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದು ಸಂಪಿಸ ಸಮಾಖ್ಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ, ಆದರ ಸಿಫೇಧಾರ್ಥ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾರಿಸಿತು. ೨೧೦ ಮಂದಿ ಸತ್ತರು, ೨೫೦ ಮಂದಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾದವು. ಈ ಫೇರೆ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡದ ವಾರ್ತೆ ಹಬ್ಬಿದ್ದೇ ತಡ, ಎಲ್ಲ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಾರ್ಥ ಸಂಪುರ್ಣ (ಎಪ್ರಿಲ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್) ಮಹಾ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳೂ (ಮೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್) ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಂಗೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾದವು. ತುಕ್ಕಾಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರ ಒಂಡಾಯವೂ ಎದ್ದಿತು. ಪುನಃ ಕೂಲಿಗಾರರ ಸತ್ತ್ವಪ್ರದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಕೆಳಗಿನ ಅಂಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

ವರ್ಣ	ಸಂಪುಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ
ಡೆಡ್‌	೫,೧೦೦
ಡೆಡ್‌	೫,೫೨,೦೦೦
ಡೆಡ್‌	೫,೦೭,೦೦೦
ಡೆಡ್‌ (ಪೂರ್ವಾರ್ಥ)	೧೦,೫೯,೦೦೦

ఈ నాడిస్పందవన్న గురుతిసువుదరల్లి బాల్యావికరు హిందుళియల్లి. గణగార ఊత్మదట్లియే అవరు గాళియేత్త చీసుత్తుదేయిందు ఆరితిద్దరు. గణాచ జనవరియల్లాద పక్కసమ్మేళనదల్లి మేన్స్పుక రింద అవరు కొనసియబారివిచ్చిన్నరాదరు. లెసిన్నన పక్కదల్లి రథియాద కూలిగారర నేత్తుత్వదల్లి ర్యుతర కారంతియెచ్చిసువ సిద్ధాంతవన్న వూస్సుమాచి స్పృహితిసలాయితు.

ಬಾಲೈ ವಿಕರು ತಡವಾಡದೆ ಕಾರ್ಯತತ್ವರಾದರು. (ಗ) ಕೂಲಿಗಾರ ರನ್ನ ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ನಿಷ್ಠೆ, ತರಬೇತಿ, ಸಂಪೂರ್ಣನೆಗಳಿಂದ ಬಳಗೊಳಿಸುವುದು. (ಗ) ಪಕ್ಕದ ಗೋಪ್ಯಸಂಘಗಳನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚಿ ವನಗೊಳಿಸಿ ತೀವ್ರತರವಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಸರ್ವ ವಿಧ ಶಾಸನಾನುಬದ್ಧ ರೀತಿಗಳಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಹೊಗುವುದು. (ಃ) ರೂಢಿ ಶಾಹಿಯನ್ನು ಮಗುಚಿಹಾಕಿ ಪ್ರಚಾರಾವ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಜಂಡ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಪಕ್ಕದ ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಬೇಕೆಂಬವರ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ವರೋಧಿಸುವುದು; ಕಾಯಿದೆಶೀರವೆಂದು ಈಗ ಭಾವಿಸಲ್ಪಡುವುದನ್ನು ವಿಾರಬಾರದೆಂಬ ಪ್ರಚಾರವನ್ನೂ ವರೋಧಿಸಬೇಕು; ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಭರದಿಂದ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಒಂತು.

ಗಣಗಾರಿಕೆಯ ರಲ್ಲಿ ‘ಪ್ರವಡಾ’ ಎಂಬ ಕೂಲಿಗಾರರ ದೈನಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ಪಾತ್ರರಂಭವಾಯಿತು. ಸ್ಥಾಲಿನ್ ಮತ್ತು ಮಲ್ಟಾಫ್ ಆದರ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪಾದಕರು. ಗಣಾಧಿಕಾರಿ ಲೇಸಿನ್ ಪರದೀಶಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಲೆಯು ತ್ತಿದ್ದು ಈಗ ಆಸ್ಟ್ರಿಯನ್ ಪ್ರೋಲಂಡಿನಲ್ಲಿ ವಸತಿವಾದಿ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಲೇಖಿಗಳನ್ನೂ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದುನು. ಕೂಲಿಗಾರರು ಎಂಧ ಒಡ ತನದಲ್ಲಿಯೂ ‘ಪ್ರವಡಾ’ವನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಗುವಿನಂತೆ ಪ್ರೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಾನಿಕ ಕಾಮಗಾರ ಸಂಘಗಳು ತಲೆದೊರಿದುವಲ್ಲದೆ ಮುದ್ರಕರನ್ನು ಇತರ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸಾಯಗಳ ಕಾಮಗಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲೈ ವಿಕರೇ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರಾದರು. ಆದೇ ವರ್ಷ ಡ್ಯೂವಾ ಚೆನಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರು ಚೆನಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಆರೂ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬಾಲೈ ವಿಕರೇ ಆರಿಸಬಂದರು.

ಗಣಾಧಿಕಾರಿ ರಲ್ಲಿ ಬಾಕು ಎಣ್ಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪು ಹೂಡಿತು. ಕೂಲಿಗಾರರ ಒಮ್ಮೆತದ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಪೆಟ್ಟಿಂಗ್‌ಗ್ರಾಡಿನ ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತರ ಜನ ಕೂಲಿಗಾರರೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಬಿಟ್ಟು ಹೂರಗೆ ಒಂದರು. ಆ ಸಮಯ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಫಾರ್ನಿಸನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪಾಯಿಂಕಾರೆ (Poincaré)ಯ ಸವಾರಿ ಚಿತ್ರೆಗೆ ಸಿತ್ತು. ಮೂರನೆಯ ಅಲೆಗಾಳ್ಳಿಂಡರನ ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಪುಷ್ಟವಾಲೆಯನ್ನು ಪಿಂಚಿಸುವ ಸಮಾರಂಭ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಆತ್ಮಕಡೆ ವಾಗ್ರಾಗಳಲ್ಲಿ

ಪ್ರೋಲೀಸರಿಗೂ ಜನರಿಗೂ ಬಡಿದಾಟವಾಗಿ ತುಮುಲವೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ನೋಡಿ ಫಾರ್ನಿಸ ಅಥ್ವಕ್ಕೆನು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೆರಗಾದನು.

ಅಗಸ್ಟನಲ್ಲಿ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಬಂದುದರಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಸ ರೂಪ ಬಂತು.

ಯುದ್ಧ-ಜನತೆ-ರೂಪಶಾಸ್ತ್ರ

—*—

ರಾಜು ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ರಶ್ಯಾದ ಕೈಯಾಕಿದ್ದು ಹತ್ತಿ ತಾಗುವಲ್ಲಿ ನೋಣ ಮಹಾಸುರಿದಂತೆ ಪಕ್ಷಿ ಮ ಯುರೋಪಿನ ಪ್ರಬಲ ಬಂಡವಲಗಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು—ಫಾರ್ನ್‌ಸ್, ಇಂಗ್ಲಂಡ್ ಮತ್ತು ಚರ್ಚನಿ—ಪಾರಂಭಿಸಿದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳನ್ನೇ ಹೆಣ್ಣಿದುಕೊಂಡಿದ್ದುವು. ಇಂಗ್ಲಂಡಿನ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಬೆಸ್ಟ್ ಹತ್ತಿ ಕೌಶಲದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೂ ಎರಡು ಹೆಚ್ಚಿ ಮಹಂದುವರಿದಿದ್ದ ಚರ್ಚನಿಯ ಸೈನಿಕ ಹಾಗು ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ತೀವ್ರ ಗಮನವನ್ನು ಶಂಕೆ ಭಯಗಳಿಂದ ಇಂಗ್ಲಂಡು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಏಶಾಲ, ಜನನಿಬಿಡ ವಸಾಹತುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡು ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಚಿನ್ನದ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಏಂಬುತ್ತಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲಂಡ್ ಫಾರ್ನ್‌ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾದ ಮತ್ತು ರವುಂಟಾಗಿತ್ತು. ‘ಯುದ್ಧವನ್ನೇ ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವ ಯುದ್ಧ’ ಅಥವಾ ‘ಧರ್ಮಯುದ್ಧ’ ಎಂಬ ಬಿನಾಂಜಾದ ಹಂಸರನ್ನಿಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಇಂಥ ‘ಸಾಮಾಜಿಕವಾದಿ’ ಯುದ್ಧವೊಂದು ಬರಲಿದೆಯೆಂದು ಯುರೋಪಿನ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳು ಬಹಳ ದಿನದಿಂದ ಸಿಡೀಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಾಮಾಜಿಕವಾದವೆಂಬುದು ಬಂಡವಲವಾದದ ಅಂತಿಮಾವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಆನಿವಾಯ ಪರಿಣಾಮ. ಬಂಡವಲವಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲಾಟವೇ ಅಕ್ಕೆ ಸ್ತಂಭ. ಅಂದರೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ತತ್ವಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪೇಟಿಗೆ ತಂದು, ಅವುಗಳ ಗುಣ-ಬೆಲೆಗಳ ಮೇಲಾಟವಾಡಿ ಲಾಭಗಳಿಸುವುದು ಅದರ

ನೀತಿ. ಇದೇ ನೀತಿಯಿಂದ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಬಂಡವಲಗಾರರು ಅವರ ಪೂರ್ವಕ ಕ್ರೊಗಾರಿಕೆಗಾರರನ್ನು ಪೇಟೆಯಿಂದ ಹೊಡಿದಟ್ಟಿದ್ದರು, ಮತ್ತು ಅದೇ ತತ್ವದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಮೇಲಾಟಿ ಸಡೆಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಬಂಡವಲದ ವಿಕಾಸ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ಉತ್ತಾದನಸೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಇನ್ನೇ ಮೇಲಾಟದ ತೀವ್ರತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ನಡೆದು ‘ಇನ್ನು ಪೂರ್ವೆಸುವ ದಿಲ್ಲಿ’ ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಂತು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ ಹೆಚ್ಚುಚ್ಚು ತಡೆಬಿಡಿಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೈಯಕ್ಕಿಂತ ಬಂಡವಲದಿಂದ ಹೊರಟಿ ಬಂಡವಲಗಾರಿಕೆ ಕೂಡು-ಬಂಡವಲ (joint stock), ನಿರ್ದಿಖಂಡವಲ (trust)ದ ಮಾದರಿಯ ಸಂಘಟಿತ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದು ಈ ಮೇಲಾಟದ ಅಂತಿಮ ಸ್ಥಿತಿಯ ಸಂಜ್ಞೆಗಳು. ಹಿರಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮೇಲಾಟಕ್ಕೆ ರೋಸ್, ಪೇಟೆಯಿಂದ ಬಾದನ್ನೂ ಒಂದು ಉಚ್ಚಾರ ಟನೆ ಮಾಡಲು ಸಶಸ್ತ್ರ ಬಲಾತ್ಮಾರಕ್ಕೆ ಇಳಿದುವು. ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಮುಖ ಸದ್ಗಂಧಾರ ಕೊಳ್ಳುವ ದೇಶಗಳನ್ನೂ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾರುವ ದೇಶಗಳನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಹೂಡಿದ ಯಾದವೀ ಕಲಹ—ಹೌದು, ಯಾದವೀ ಕಲಹ, ಏಕೆಂದರೆ ಶವು ಒಂದೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗಗಳ ಸುಲಿಗೆಯನ್ನೇ ಸಮಾನಧರ್ಮವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡವು — ಈ ಸಾಮಾರ್ಚ್ಯವಾದಿ ಯುದ್ಧ.

ಆದರೆ ರಶಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಯೇನು, ಯೋಗ್ಯತೆಯೇನು? ಮುಂದುವರಿದ ಬಂಡವಲಗಾರ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ದೇಶವಾಗುವುದು ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿಯಿತು, ತನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸದ್ಗಂಧಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ, ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಅನಂತ ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತ ಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಹಿಂದು ಇತ ಆದರದು. ಅದಕ್ಕೆ ವಸಾಹತುಗಳಿಂದೇನು, ಸಾಮಾರ್ಚ್ಯದಿಂದೇನು? ವಸ್ತುತಃ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದುರಾಶೀ—ತುಕ್ಷಿಯಿಂದ ಕೆಲವಂತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ಹಂಬಲು—ಹೊರತು ಯುದ್ಧದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ದೂರಕ ಬೇಕಾದ ಪುರುಷಾಧ್ಯಾತ್ಮನೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಥ ದೂಡ್ಡ ಜ್ಞಾನೀಯಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಂಡ್-ಜರ್ಮನಿ-ಫಾರ್ನ್‌ನ್ನು

ಗುಲಾಮು ವೊಲಕರು, ರ್ಯಾರಿಶಾಹಿ ಬರಿ ಗುಲಾಮುವ್ಯಾಪಾರಿ. ಗುಲಾಮು ವೊಲಕರ ಇಂತಹ ಕಳಹಿದಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮುವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ಪನು ಕೆಲಸ?..ಆದರೆ ಪ್ರಬಲರಾಷ್ಟ್ರವೆಂಬ ಬಿಡುದು ರಶ್ಯಿಯಾಕ್ಷೇ; ಈ ಸರಮೇಧದಲ್ಲಿ ಅದು ಹೇಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಿದಿರಲು?

ಅದು ಹೇಗೇ ಇದ್ದರೂ ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿಯ ಅಂಶವಿದ್ದಲ್ಲ. ಯೂರೋಪಿನ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ಕೇಂದ್ರಸಂಸ್ಥೆ ದ್ವಿತೀಯ ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೂಲಿಗಾರಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ತೀವ್ರಾನವಾಗಿತ್ತು. ಯುದ್ಧ ಬಾರದಂತೆ ಹೆಣಗಬೇಕು; ಒಂದುವೇಳೆ ಅದು ಒಂದೇಬಿಟ್ಟರೆ ಇದನ್ನು ಸರ್ವ ವಿಧವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಬೇಕು; ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದಿಂದ ನಿರ್ವಿಶವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಒಂದವಲಗಾರರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಸರ್ವನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಇವರು ಗ್ರಾಮ ರಿಂದಲೂ ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳು ಜಪಿಸುತ್ತಬಂದ ಸೂತ್ರ.

ಗ್ರಾಮ ಜುಲಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಲೋ ಇನ್ನಾಗಿದ್ದೋ ಎಂದು ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಸೌಮ್ಯಾರ್ಥಿಕ್ಯನ್ನು ಖವಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮದಂತೆ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳು ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ವೊಡಿದ್ದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ವಫಲವಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಒಂದೇ ಬಿಟ್ಟಾಗ ವೊತ್ತ ಯೂರೋಪಿನ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ನಿಣಯಗಳಿಗೆ ತಿಳಾಂಚಲಿಯಿತ್ತರು. ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಗಳ ಕ್ಷೇಗೆಂಬಿಗಳಾದರು. ಘನ ತಾಕ್ಷಿಕರಾದ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಈ ‘ಅನುಕೂಲಸಿಂಧು’ ಪಾಠಕಕ್ಷ ಒನ ವಂಚಕ ಸುಂದರ ಶಬ್ದಜಾಲಗಳ ಸಮಧಿನೆಯನ್ನು ಹೊಣೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೂಲಿಗಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಬೆಲ್ಲಿಚುನ್ ಸಮತಾವಾದಿ ಎನ್ನಲ್ಲಿ ವಾಂದರ್ಪೆಲ್ಲ, ಯುದ್ಧ ವರ್ತಕರಂಡಲದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಂದು ಸಾಫಿನಕ್ಕೆ ತನ್ನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮಾರಿದನು, ಎಂದವೇಲೆ ಸಮತಾವಾದಿಗಳು ಗ್ರಾಮ ರಲ್ಲಿ ವೊಡಿದ ತತ್ವದ್ವೇಹಕ್ಕೆ ಎಣಿಯಾವುದು?

ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮೇನ್ಯೆನಿಕರಿಗೆ ಒಹಳ ಸಂದಿಗ್ಗಿಕ್ಕಿ ಟ್ರೈಕ್‌ಕೊಂಡಿತು. ವಾಂಡರ್‌ವೆಲ್‌ ಅವರ ಕಷ್ಟ ನೀಗಿಸಿದ. ರ್ಯಾರಶಾಹಿಯ ಕೂಡೆ ಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಸಂದೇಶ—ರಶಿಯನ್ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳಿಗೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷನೇ ಅನ್ನತ್ವಾನೆ, ಅಂದಮೇಲೆ ಸಂಶಯವೇಕೆ? ‘ಯುದ್ಧ ನಿರ್ವಹಣಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ತಡೆಯಾಗದು’ ಎಂಬ ಆಶ್ವಾಸನ ದೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಂಟುಕಟ್ಟಿಟ್ಟರು. ಬೆಲ್ಮಿನಿಕರು ವಾತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಿಂದಿನ ನಿಧಾರಕ್ಕೇ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಣತೊಟ್ಟರು. ಲೆನಿನ್ ಸ್ಪಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ವರೋಧವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸ ತತ್ತ್ವತ್ವಾಗ ವಾಡಿ ಶಬ್ದಜಾಲದ ಮರ್ಹೊಕ್ಕು ಸಮಾತಾವಾದಿಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದನು. ಯುದ್ಧಸಾರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಡ್ಯೂವಾದ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಬಾಲ್ಮೀಕಿ ಸದಸ್ಯರು ವಿರೋಧಿಸಿ ಯುದ್ಧವೆಚ್ಚುದ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ಮತ ಕೂಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು, ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ವರೋಧಕ್ಕೆ ಇನ್ನುಷ್ಟು ಪ್ರದರ್ಶನವೀಯಲೆಂದು ಸಾಲಾಗಿ ಸಭಾತ್ವಾಗವಾಡಿದರು (ಆಗಸ್ಟ್ ಅ, ೧೯೫೪).

ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ರ್ಯಾರಶಾಹಿ

ತನಗೆ ನೀರವಾದ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸೇಳವಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ರ್ಯಾರಶಾಹಿ ಸಾಮಾರಜ್ಞವಾದಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೀರಿಕೊಂಡದ್ದೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ ಜವಾನಿಯ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಯಂತ್ರತಂತ್ರಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹಳೆಗಾಲದ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೊರಟೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಂಕು ಕವಿದದೆಯೆನ್ನದೆ ಬೇರೇನೆನ್ನಬೇಕು? ರ್ಯಾರನ್ ‘ಅಜೀಯ್’ ಪುರಾಣಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಜವಾನ್ ಕೌಶಲದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬಹುತರ ಎಲ್ಲಕಡೆ ಸಹಿಸಲಾರಧಿ ಸೋಲನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ದೀಪ್ರಕಾಶ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸೈನ್ಯವನ್ನು ದೂರಿಯಾ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬರಿ ಕೈಕಾಳಿಗಳಿಂದ ಹೋರಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಪಾರಾಧ್ವಾಕ ಸಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಗ್ರಹದ ಭರವಸೆಯಿಂದ ಧುಮುಕಿ ಮುನ್ಸುಗ್ಗಿದ್ದು ರಶಿಯನ್ ನೀನಾನಾಯಕರು ಜವಾನ್ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಶಕ್ತಿಯೆದುರು ತಾವ್ ಮಕ್ಕಳಿಂದು ಬಲು ಬೇಗನೆ ಕಲಿತುಕೊಂಡರು. ಶಿಂರದಲ್ಲಿ ಬಂದಕ್ಕೂಂದಿಲ್ಲ. ವೋಡಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮದ್ದಗುಂಡುಗಳ ಕೊರತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಇದ್ದು

ಪೂರ್ವಕೆಯನ್ನೂ ಬೇಕುಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿತ್ತು. ರಂಗಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಕೆ ತಲಪಿಸುವ ಉಗಿಬಂಡಿಗಳಿಗೆ ಸರಿದು ಸಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹಳಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹೊನ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಒರಗಿಸಿದ್ದಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮುಂದಿನ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಖರುಳಿಸಿ ಮಾರ್ಗ ತೆರವುವಾಡಿಕೊಡುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವೆಂದರೆ ರ್ಯಾರ ಸರಕಾರದ ಯುದ್ಧವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕೌಶಲವನ್ನು ಒಂದಿಷ್ಟು ಉಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ರಂಭದ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ, ಅಂದರೆ ಗ್ರಾಮ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಶ್ಯಾದ ಸೇನೆ ಮಗ್ಗಲು ಮುರಿಸಿಕೊಂಡು ಸರ್ವತ್ರ ಹಿನ್ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಯಿತು. ರ್ಯಾರನ ಸೇನೆಯೆಂದರೆ ಗಣಂ ಲಕ್ಷ್ಯದ ಬಲ; ಆದರೆ ಈ ಅಸಂಖ್ಯೆ ಬಲವೆಂದರೆ, ರಶ್ಯಾದ ಪಾಲಿಗೆ, ಅಗಾಧ ದೌಬಲ್ಯವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಯುದ್ಧಕೂಲದ ಸೈನಿಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೇ ದುರಿಸುವ ಸಾಮಧ್ಯ ರಶ್ಯಾದ ಕಾರಬಾನೆಗಳಿಗೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ; ಹೊರಗಣ ಪೂರ್ವಕೆಗೆ ಸೈಬೇರಿಯನ್ ರೇಲ್ವೇಯ ಹೊರತು ಅನ್ಯಮಾರ್ಗವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ತಲೆಗೊಂದೆಂದು ಬಂದೂಕು ಕೂಡ ಪೂರ್ವಸಲಾರದ ದಿವಾಳಿಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಶಾಖೆ ಜೂಜಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ನಾಕಷ್ಟು ಫೀರಂಗಿಗಳ ಸಹಕಾರವೀಯದೆ ಕಾಲೋಳುಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ದೂಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವಿಜಯ ದೂರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚನರ ವಿಭಂಜಕ ಸಿದಿಗುಂಡು ತೋರ್ಪಿಗಳಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ರಶ್ಯಾಕ್ಷಾದ ಜನನಷ್ಟುಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣಿಕಾಲಿಲ್ಲ.

ರ್ಯಾರಶಾಹಿಯ ಮತ್ತಿಗೇಡಿತನ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೈಲಾಗದೆ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಸೇನೆ ಜತಿಗೆ ನಾಗರಿಕರನ್ನೂ ಬಲವಂತದಿಂದ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹಳ್ಳಿ ನಗರಗಳನ್ನು ಸೆಲಸಮವಾಡಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಶಾಲ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳು ಬಂಜರುಬಿದ್ದವು. ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರ ತುಮುಲ, ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರ ಗೊಂದಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಪರೀತವಾಯಿತೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕೆ? ಸಹಸ್ರಗಟ್ಟಿಲೆ ಸೈನಿಕರು ರಂಗದ ಅವಾನುವ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಪಲಾಯನವಾಡಿದರು. ಹೋಳದೆ ಹೋಗುವವರನ್ನು, ಕೆಲಸದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ

ಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಟಿತು. ಒಮ್ಮನ ರಸ್ಸು ಎದುರಿಸುವವನ್ನು ಸಾಮಗ್ರಿ ಸನ್ನಾ ಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ರಶಿಯನ್ನು ಯುದ್ಧ ದೇವತೆಗಳ ಕೈಲಿ ಬಳಸ್ತೇನಿಕರನ್ನು ಹೊಡೆದು, ಹಾಕಲು ಬೇಕಾದನ್ನು ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದೀ ಇತ್ತು!

ಯುದ್ಧರಂಗದ ಈ ‘ಪ್ರೋಟೋಫೆ’ಗಳ ಸುದ್ದೀ ಹೇಗಾದರೂ ಮುತ್ತಿಗಳ ಕಿವಿಸೇರಿ ಅವರ ಯುದ್ಧಮಂತ್ರಗೆ ಚಿಂತಾಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆತ ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತರವಿದು ಆಗಷ್ಟ್ ೪, ೧೯೫೫): ‘ಸಮ್ಮತ ದೇಶದ ದುರ್ಗಾಮಾನ್ಯತಾದ ವೇರೀಲೆ, ದುಸ್ತರ ಕೆಸರಿನ ವೇರೀಲೆ ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರ ರಶಿಯಾದ ರಕ್ಷಕ ಮಹಿಳೆ ನಿಕಳಸನ ಕೃಪಾಕಟೋಕ್ಕುದ ನೇರೀಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದನು. ಸೇನೆಯ ಮೇಲಾಗಲಿ, ಸೇನಾನಾಯಕನ ಮೇಲಾಗಲಿ ಅವನ ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದಿಲ್ಲ!

ಉಚ್ಚುವರ್ಗದ ದಿಗಿಲು

ಬಂಡವಲಗಾರರು ದಿಗಿಲುಬಿದ್ದರು. ವ್ಯೋದಲಿಂದರೇ ಇದು ತಮ್ಮುಯುದ್ಧ ವೆಂದು ಅವರು ಮನಗಂಡಿದ್ದರು. ಯುದ್ಧದಿಂದ ಅವರ ಜೀಬುಗಳು ತುಂಬಿದ್ದವು; ಯುದ್ಧದಿಂದ ಅವರ ಲಾಭಗಳು ಬೆಳೆದಿದ್ದವು; ಯುದ್ಧದಿಂದ ಅವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಿಗೆ ಕೊಡು ಮಾಡಿತ್ತು; ಯುದ್ಧದಿಂದ ಹಿಂದಂದೂ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕಾಣದ ಸುಖ-ಪಿಠಾಸ, ಶೃಂಗಾರ-ಅಲಂಕಾರ, ಕುಣಿತ-ಕುಡಿತ ಅವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿದ್ದವು. ಇಂಥ ಹಣದ ಗೆನಿ, ಲಾಭದ ಸದಿ ಬಲುಬೇಗನೆ ಕ್ಷೇಜಾಗಿಹೊಗುವ ಸಂಭವ ಅವರಿಗೆ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ರ್ಯಾರಿಶಾಪ್ ಯನ್ನು ದೂರಿದರು ತಮಗೆ ಶಾಧಿಕಾರ ಕೊಡಿರಿ, ಶಂದರ್ ಈ ಬೇಳವಾಬಾರ ಮಂತ್ರಗಳ ಅರ್ಥಾಗ್ನಿತನನನ್ನು ನನ್ನ ಕಾರ್ಯಸಾಮಧ್ಯದಿಂದ ಸದ್ಗುರ್ವಾದಿ ತೋರಿಸುವೆನ್ನ ಎಂದರು. ಅತ್ತ ಸರ್ವ ಪ್ರಯುತ್ತುದಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂಶಿ ಸಿರ್ವಾಳಾವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವರು. ಡ್ಯೂಮಾದ ಧನಿಕರ ಕ್ವಾಡೆಟ್ ಪಕ್ಕದವರು ಇತರ ಪಕ್ಕಾಗಳಿಂದ ಒಷ್ಟಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ‘ಪುರೋಗಾಮಿ ಕೂಟ’ (Progressive Block) ನೋಡನ್ನು ರಚಿಸುವರು. ಡ್ಯೂಮಾದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು

ಹೊರಗೆ ವರೋಧ ಪ್ರದರ್ಶನ ರೂಪನನ್ನು ಮಣಿಸಿಕೊಂಡು ಏಧಿಕಾರ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಚದುರಂಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು.

ಅದರೆ ರೂಪನ ಬೆನ್ನುಗಡೆ ಎಕಟ ಬುದ್ಧಿಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ರೂಪನೇನೊ ಬುದ್ಧಿನ್ನು ರ್ಯಾನ್‌ಲ್ಯಾಡವನು ನಿಷ. ಆದರೆ ಅವನ ಚಂಚಲ ಬುದ್ಧಿಯ ಬೀಗದಕ್ಕೆ ಹಟವಾರಿ ರೂಪನಾಳ ಕಡೆ ಇತ್ತು. ಅವಳಾದರೂ ರಾಬದಂಪತ್ತಿಗಳ 'ಪರಮ ಎತ್ತಿ' ರಾಸ'ಪುಟಿನ'ನ ಮಾರ್ಪಾಜಾಲದ ದಾಸಿ. ಈ ಸಿರಕ್ಕುರ, ಚರಿತ್ರಹೀನ, ಕುಡುಕ, ನಿರ್ಬಜ್ಞ, ಮಾತ್ರಿಕ ರಾಸ'-ಪುಟಿನ' ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಚೀರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕುಡುರೆ ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದವನು. ಆತನ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ರೂಪ 'ದಂಪತ್ತಿಗಳು ಅವಸನ್ನ ಮಾತಾಡುವ ದೇವರೆಂದೇ ಸಂಬಿದ್ಧರು. ಸಂಧಿ-ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು, ಮಂತ್ರಗಳ ಆವಾಹನೆ ವಸಭನೆಗಳನ್ನು ರೂಪನಾ ಇವನ ಸಲಕೆಯಂತೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರು. ಈ ಮೂರರೂ ಪ್ರಜೀಗಳ ಯಾವ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಅಧಿಕಾರಕೊಡಲು ಸರ್ವಧಾ ವರೋಧಿಗಳು. ಜಮಂತರ ಜತಿಗೆ ಸಂಧಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನೇ ಹೊರತು ಒಸತೆಯ ಕೂಡೆ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಅಲೆಗಾಣಿಂಡಿನಾ ಹಟತೊಟಿಷ್ಟಿದ್ದಾರು. ಸತ್ಯಕ್ಕೂ ಅಂಥ ಸಂಧಿ-ಪರಯತ್ವಗಳು ಸಡೆಮೂ ಇದ್ದವು. ರಾಸಪುಟಿನ' ನಿಗೂ ಜಮಂತನ' ಸ್ನೇಹಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಒಳಕ್ಕೆಯಾಯೆಂಬುದು ಲೋಕ ಪ್ರಸಂಗಿ ಅವಾದ.

ಆದರಿಂದ, ರೂಪನನ್ನು ಮಣಿಸುವ ಹವಣಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಭರವಸೆ ಇಟ್ಟು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗತಕ್ಕ ವರ ಹೆಸರಿನ ಯಾದಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಸದ್ಧಿಮಾಡುವ ಮುಷ್ಟ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದ ಬಂಡವಲಗಾರರಿಗೆ ಒನ್ನುಂದೊಮ್ಮೆ ತಣ್ಣೀರ ಅಭಿಷೇಕವಾಯಿತು. ಗೋಳಿ ಸಪ್ಪಂಬರ ಇಕ್ಕೆ ರೂಪ 'ನಿಕಲಾ' ಡ್ಯೂಮಾ ಸಭೆಯನ್ನೇ ವಸಭೆಸಿದನು. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಮೂರು ರೂಪ 'ತಮ್ಮ ಸದುದ್ದೀಶದ ಪರಯತ್ವಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಗಮನಕೊಡುವವನಲ್ಲ; ತನ್ನ ದುರಾಗ್ರಹವನ್ನು ಬಿಡುವವನೂ ಉಲ್ಲ !

ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಅಪರಯೋಜಕ ರೂಪನನ್ನು ಕಿತ್ತಂಹಾಕಿ ಬೀರಾವ ಸನ್ನಾದರೂ ವಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ವರಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲ? ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಕಾರಂತಿಯಲ್ಲದೆ ಬಂಡವಲಗಾರರು ಬೇಕಿಬೇಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿ

ತ್ತುಲ್ಲ? ಎಂದು ಕೇಳಿರಿ. ಅಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದೇ ಇದ್ದವು. ರಾಜ ಮನೆತನದವರು ಕೆಲವರು ಸೇರಿ, ಒಂಡವಲಗಾರರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ‘ಅರಮನೆಯ ಕಾರಂತಿ’ಯನ್ನು ಸೆರವೇರಿಸಿ, ಒಳಸಂಚಿನಿಂದ ರೂಪ ದಂಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ‘ಇಲ್ಲದಂತಿ’ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರಗಳು ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿ ದಿದ್ದವು. ಒಂಡವಲಗಾರರಿಗಾಗಲಿ, ಮನೆತನದವರಿಗಾಗಲಿ ರೂಪರಶಾಹಿಯ ಕೂಡೆ ಕದನವಿದ್ದಲ್ಲ—ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಬೇಕಾಗಿದ್ದುದು ರಾಸ್ ಪುಟಿನ್ ಏರಹಿತ ರೂಪರಶಾಹಿ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಸಿದ್ದಾರ್ಥಿದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದರೆ ಸ್ತೋದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೂ ಪಾಲು ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲ? ಸತ್ಯಕ್ಕೂ ಜನತೆಯೆಂದರೆ ಅವರು ಹೇದರಿ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವೇನಾಡರೂ ಒಳಸಂಚಿನಂಥ ಅಪ್ರಸಕ್ತಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿದರೆ ಏನಾದೀತೆಂದು ಉಹಿಸಿಬಂಧವಲ್ಲ. ಏನೋ ತಂತುಮಾತ್ರದಿಂದ ಸಿಂತಿರುವ ಆಣಿಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೃಷಿಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಪ್ರವಾಹವನ್ನೇ ಒಡ್ಡುಬಿಡಿಸಿದಂತಾದರೆ? ಅದರಲ್ಲಿ ರೂಪರ ದಂಪತ್ತಿಗಳ ಜತೆ ತಾವೂ ಕೊಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಹೋದರೆ? ಈ ಆಕಾರಣವಲ್ಲದ ಭೀತಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಪಲ್ಲಿ ಏಕ್ಯವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಅವರ ಯೋಜನೆ ಹುಟ್ಟಿದಾಗಲೇ ಸತ್ತ ಮಗುವಾಯಿತು.

ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಉದಾಹರಣೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಡ್ಯೂವಾ ವಿಸಜ್‌ನೆಯ ಸಂತರದ ಉದಾರ ಒಂಡವಲಗಾರರ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದಿರಿ. ಡ್ಯೂವಾ ಭವಸದಿಂದ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾದ ‘ಭಲೀ! ’ ಫೋನ್‌ವೆದ್ದೊಡನೆ ಅವರು ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕಾರಂತಿಯ ಮುಂಚೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಸಭೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ‘ರಾಜ್ಯಘಟನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಯೇ ನಾವು ರಾಜಧಾನಿಯಿಂದ ಹೊರಡುವವರು! ’ ಎಂಬ ದರ್ಶ-ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನತೆಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೋರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಜನತೆಯನ್ನು ಕಲಕಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ‘ಅತಿರೇಕಕ್ಕಿಳಿದೀತು’ ಎಂಬ ಅಂಜಿಕೆ ಅವರಿಗಿತ್ತೇ ಇತ್ತು. ಮಾಸ್‌ಲೌ, ಪೆಟೊರಗ್ರಾಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಡ್ಯೂವಾ ವಿಸಜ್ ನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಕೂಲಿಗಾರರು ಸಂಪುರ್ಣದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಮೇಲಂತೂ ಅವರು ಬಹಳ ಕಂಗಾಲಾದರು. ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಲಾಭದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಆಪಮಾನದ ಕಹಿಗುಳಿಗೆಯನ್ನು

ಸುಂಗಿಕೊಂಡರು. ರ್ಯಾಂರನಿಗೆ ಅಧಿಕಾರತ್ವಾಗಕ್ಕೂ ಜರ್ಮನ್‌ರ ಕೂಡೆ ಬಹುಂದವೇ ಮೇಲೆನಿಸಿದಂತೆ ಬಂಡವಲಗಾರರಿಗೆ ಜನತೆಯ ಸಹಾಯಕ್ಕೂ ರ್ಯಾರಶಾಪಿಯ ವ್ಯೋಧ್ಯವೇ ವಾಸಿಯೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿತ್ತು. ಈ ಮೂಲ ಭಾತ ದೌರ್ಬಲ್ಯವೇ ರ್ಯಾರ್ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಬಂಡವಲಗಾರರಿಂದ ಉಳಿಸಿದ್ದು.

ರ್ಯಾರನ ಒಳ ಪಾಕಿಯವನ್ನು ಜರ್ಮನ್ ಪಕ್ಕಪಾತಿಯೆಂದು ಸಿಂದಿಸುತ್ತು, ಭಾವಣವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಿರಧರಿತ ಯುದ್ಧವನ್ನು 'ಜನತೆಯ ಯುದ್ಧ' ಎಂದು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತು ಇದ್ದ ಬಂಡವಲಗಾರರೂ ಲಜ್ಜಾಸ್ವದ ದ್ವಿಮುಖ ಧೈರ್ಯರಣೆಯನ್ನು ತಳೆದಿದ್ದರು. ಅವರ ಪರವಾಗಿ 'ಪುರೋಗಾವಿ ಕೂಟ' ದ ಮುಂದಾಳು, ದಡ್ಡತನದ ಮೂತ್ರ, ಪ್ರೌಟೊಪ್ರೋಫಾಫ್ ಸ್ಪ್ರೋಡಸಿನಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ್ ಪ್ರತಿಸ್ಥಿಗಳ ಕೂಡೆ ಶಾಂತಿಸಂಧಾನವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದನು. ನಗೆ ಒಂದಿತು, ಈ ಚರ್ಚಿ ರಶಿಯನ್ ಸರಕಾರದ ಸ್ಪ್ರೋಡಿಶ್ ರಾಯಭಾರಿಯ ಸಮುಖಿವರ್ದನ್ನು ಸಡೆದಿತ್ತು. ಒಳಕೊಕ್ಕು ಸ್ಪ್ರೋಡಿಪರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಪರಸ್ತತವೇನೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ರಶಿಯನ್ ಬಂಡವಲಗಾರರಿಗೆ ಏತ್ತರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸದುದ್ದೀಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಶಂಕೆಯಿತ್ತು. ಯುದ್ಧದ ಒತ್ತುಡಿಂದ ರಶಿಯಾ ಹಿರಿಯ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಪಾರಾಡುವ ಸಂಭವ ವಿತ್ತು. ಏತ್ತರಿಗೆ, ಸಾರ್ಥಕಾವಿಕವಾಗಿ, ಈ ಸಂಭವ ಸಂಕ್ಷೇಪಣಿಸಬಹುದಿಲ್ಲ. ಅದು ರಶಿಯಾವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬಲಿವ್ತು ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಯಾಗ ವೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ ಮುಂದೆ ತಮಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವುದು ನಿಂತು ಹೋಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಜರ್ಮನಿಯ ಕ್ರಾಲಿ ರಶಿಯಾ ಸ್ಕೋಲಬೇಕು; ಆಮೇಲೆ ತಾನ್ಯ ಜರ್ಮನಿಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕು; ಹಾಗಾದರೆ ರಶಿಯಾವನ್ನು ಸಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಪಾಂಡತಿನಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಎಂದು ಏತ್ತರ ಮನೋಗತ. ಆದರೆ ರಶಿಯನ್ ಬಂಡವಲಗಾರರಿಗೆ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ತಾವೇ ಹಣವೊಡುವ ದುರಾಶಿ. ಜರ್ಮನಿಯ ಕಡೆ ಶಾಂತಿಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಮನವೀಯಲು ಅವರಿಗೆ ಈ ಭೀತಿಯೇ ಪ್ರೇರಣೆಯಿತ್ತು.

ಈ ಅಸಂಬಧಿ ಧೈರ್ಯರಣೆಗಳ ತಳದಲ್ಲಿ ಅರಸಿದರೆ ಸಿಗುವ ಮನೋ

ಭಾವವೊಂದೆ: ಸೈನಿಕನಿಂದ ಹಿಡಿದು ರೂಪರ್ವತ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿದ್ದ ತೀವ್ರ ನಿರಾಶೆ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೆಲವು ಬಂದೀತೆಂಬ ದೂರತರ ವಾದ ಆಶೆ ಕೂಡ ಯಾರಿಗೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಮೈಕ್ರೋಯೂ ಇದರ ಅವರಾಧವನ್ನು ಬೇರಾವನೊಬ್ಬನ ಹೆಗಲಿಗೆ ಏರಿಸಲು ಪರಯತ್ವ ಸುತ್ತಿದ್ದು. ಆದರೆ ಕೂರರ ಪರಾಜಯಗಳು, ದಡ್‌ತನ-ಒಳಿಸಂಚಂಗಳ ಫಲಗಳನ್ನು, ಕಷ್ಟನಿರ್ಮಾರಗಳನ್ನು ಅನುಭವಸುತ್ತಿದ್ದವನು ಬಡ ಪ್ರಜಿ: ಕೆಲಸಗಾರ, ಒಕ್ಕುಲಿಗ, ಸೈನಿಕ.

ಸೈನಿಕೆ, ಕೆಲಸಗಾರ, ಒಕ್ಕುಲಿಗ

ರಣರಂಗದ ದುರಂತವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಸೈನಿಕನಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯನ್ನು ಉಪದೇಶನಾಡುವವರು ಯಾರೂ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಸೋಲು ಉಹಳಿಯಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಆದು ಸ್ವತಃ ಅನುಭವ. ಅನ್ನ-ಪಾನ, ಅಸ್ತ್ರ-ಶಸ್ತ್ರ ಎರಡೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅವನು ಹೋರಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ನೀಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ‘ದುದ್ದೀರ್ಘ ರಶಿಯಾ, ಆಕೆಯ ಏರ ಸೈನಿಕರು ಕೂಡ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ಷುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ’ ಎಂದು ದೊಡ್ಡವರು ಕಣ್ಣೀರು ಮಾಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಯುದ್ಧದ ಪ್ರಥಮ ಪಯಾರ್ಥಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹಳೆಯ ಶಾಶ್ವತ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲ ನಿನರ್ವಾಪವಾಗಿತ್ತು. ಉಳಿದವರು ಹೊಸ ಸೆತ್ತರು; ಕಾರಬಾನೆಗಳಿಂದ, ಹೊಲಗಳಿಂದ ಬಂದವರು. ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ರೂಪರಶಾಹಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರಲು ಈ ಎಡಂ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಕಾರಣ ಎದ್ದಿಲ್ಲ. ಯುದ್ಧದಿಂದ ಒಡಿಹೋಗುವ ಚಟ್ಟ ಅವರಿಗೆ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಸಾವರಾರು ವುಂದಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಿಡಿದ್ದರೆ, ಶತ್ರುಗಳ ಕೂಡೆ ಬಾಂಧವ್ಯ (fraternize) ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಏತ್ತರಾಷ್ಟು ಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಶಿಯನ್ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಒಂದು ವಧದ ಗುರಾಣೀಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ‘ಏರ’ ರಶಿಯನ್ ಸೈನಿಕ! ಗುಂಡಿನ ಬಾಲಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಧೈಯರ್ವದಿಂದ ನುಗ್ಗತ್ತಾನೆ ನೋಡಿರಿ! ಅವಸ್ಥೆ ಧೈರ್ಯವೀಯಲು ಕೊಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ: ‘ಏತ್ತರು ನೆತ್ತರಕೊನೆಯ ಬಿಂದುವಿನ ವರೆಗೂ ಹೋರಾಡುವರು!’ ರಶಿಯನ್ ಸೈನಿಕ ತನ್ನ ಸಾವ್ಯಭಾ

ಎಕ ಕಟುಹಾಸ್ಯದಿಂದ, ಆದರೂ ಸಿರಾಶೀಯ ವ್ಯಾಸನದಿಂದ ನೇರೆಯವನ ಶಿವ ಯಲ್ಲಿ ಉಸಿರುತ್ತಾನೆ: ‘ಹೌದು, ಏತ್ತರು ರಶಿಯನರ ಸೈತ್ತರ ಕೊನೆಯ ಬಿಂದುವಿನ ವರೆಗೂ ಹೊರಾಡುವರು! ’ (ವಸ್ತುತ್ತೇ ಫಾಲ್ನಿಸ್ಸನಲ್ಲಿ ರಶಿಯ ದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ರಶಿಯನ್ ಸೈಸಿಕರ ಕಂಡಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯಂಗ್ಯಹಾಸ್ಯ ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿತ್ತು.) ಇನ್ನು ಏಜಯವಲ್ಲ, ಶಾಂತಿ ಸೈಸಿಕರ ಏಕಮಾತ್ರ ಆಶೇ.

ಯುಂದ್ದುದ ಪ್ರಥಮ ಪರಾಯಂದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರ ಚಟುವಟಿಕೆ ಇಳಿದು ಹೊಂದದ್ದು ನಿಜ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸುಳ್ಳೀ ‘ರಾಜಭಕ್ತಿ’ ಯಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರರು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರ್ಥಿಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೊದಲ ಕೆಲದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಹುರುಪು ಅವರಲ್ಲಿ ನೀಂಜಿ ದ್ವಿತೀಯ; ಈದು ಒಹಳ ದಿನ ಉಳಿಯಲ್ಲಿಂದು ಅವರ ಕೃತಗಳೇ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಅವರ ನಿಶ್ಚೀಯಿತೆಗೆ ಮುಂದಾಳ್ತಿಸಿದ ಅಭಾವ ಒಂದನೆಯ ಕಾರಣ. ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಪಳಗಿದ ಕೂಲಿಗಾರರು ಸೈಸ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟು ಯುಂದ್ದು ರಂಗಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದ್ದರು. ಪಳಗಿದ ಕೆಲಸಗಾರರೆಂದರೆ ಪಳಗಿದ ಚಳವಳಿಗಾರರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾರಂತಿಕಾರಿ ಬಾಲ್ಯವಿಕರೂ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಇದ್ದರು. ಅವರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಒಂದವರು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಮಂದಿ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳವಳಿಯ ದಿಕ್ಕು ದೇಸೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರು. ಇಂಥ ಮಗುಚಾಟ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಆಗಿಹೊಂದುದರಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರನ ಸಂಪೂರ್ಣನೆಯ ಸಂಧಿಗಳು ತಪ್ಪಿಹೊಗಿದ್ದವು. ಡೂರ್ವಾದ ಬಾಲ್ಯವಿಕೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಬಂಧನ (ಗ್ರಾಮ ಅಂತ್ಯ) ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಭೀರಿಯಾಗಮನ (ಗ್ರಾಮ ಫೆಬ್ರುವರಿ) ಕೂಲಿಗಾರ ಸಂಪೂರ್ಣನೆಯ ಇಸ್ತೇಂದು ಕೀಲ ಮುರಿದುಹೊಂದಿತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಸಂಪುರ್ಣನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಲು ಕರೊರ ಶಾಸನಗಳೂ ಹೊರಬಿದ್ದವು. ಈ ಅಡಜಣಿಗಳಲ್ಲಿ ದಾರಿ ಹುಡುಕಲು ಕೂಲಿಗಾರನಿಗೆ ಕೆಲಕೊಲಹತ್ತಿದ್ದು ಏಚಿತ್ರವಲ್ಲ. ಈ ನಡುವೆ ಸಿರ್ಬುಲಂಡಿನಲ್ಲಿ, ರ್ಯಾರ್ ಸರಕಾರದ ಕೈಯಳತೆಯ ಹೊರಗೆ ಕುಳಿತು ಲೇನಿನ್ ‘ಪರಾಜಯವಾದ’ (ಅಂದರೆ ಯುಂದ್ದುದಲ್ಲಿ ರಶಿಯಾ ಸೊಲುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಾದ) ವನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರವಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಯುಂದ್ದುದಲ್ಲಿ ಒನ್ತೆಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಅದು ಒಡೆ

ಈ ನಡುವೆ ಸಿರ್ಬುಲಂಡಿನಲ್ಲಿ, ರ್ಯಾರ್ ಸರಕಾರದ ಕೈಯಳತೆಯ ಹೊರಗೆ ಕುಳಿತು ಲೇನಿನ್ ‘ಪರಾಜಯವಾದ’ (ಅಂದರೆ ಯುಂದ್ದುದಲ್ಲಿ ರಶಿಯಾ ಸೊಲುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಾದ) ವನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರವಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಯುಂದ್ದುದಲ್ಲಿ ಒನ್ತೆಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಅದು ಒಡೆ

ಯರ ಜಗತ್. ಅದರಲ್ಲಿ ಆಳುಗಳ ಬಿಂಬಿಗಡೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಯಾರು ಆಳುಗಳನ್ನಾಳಬೇಕೆಂಬದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದು ಆಳುಗಳಿಗೆ ಸುವರ್ಣಸಂದರ್ಭ. ಅರಸರು ಜಗತ್ದದ ನಟ್ಟನಡುವೆ ಇರುವಾಗ ಆಳುಗಳು ತಪ್ಪಿಸುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.. ಇತ್ತೂದಿ. ಅವನ ವಿಚಾರ ಮಧ್ಯನದ ಸಾರ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚೆಟ್ಟುಕು ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿದೆ—

‘ಸಾನ್ವಾರಜ್ಯವಾದಿಯುದ್ಧವನ್ನು ಅಂತರ್ಗ್ರಹಿಸಿರಿ!'

ರಣಚಂಡಿಯ ಗಜರನೆಯ ಸದುವೆ ಮೊದವೊದಲು ಇದು ಯಾರಿಗೂ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸೋಲರಿಯದ ಬಾಲ್ಯವಿಕೆ ಜಳವಳಿಗಾರರು ಅವಶ್ಯಾಂತವಾಗಿ ಕೂಲಿಗಾರರ ನಡುವೆ ಈ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಸಡೆಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಾಯಿವಾತಿಸಿಂದ, ಕರವತ್ರಗಳಿಂದ ‘ಯುದ್ಧ ನಿಲ್ಲಿಸಿರಿ! ’ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತು. ಕಾರಬಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಶಾಸನವಿದುದ್ಧವಾದ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಸಾಧನಗಳು ಹತ್ತು ಹಲವು, ಜಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ. ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸೇರಿದ್ದ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಕಾರಂತಿಯ ವಿಷದ್ವನವನ್ನು ಸಹಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಚೆಚ್ಚಿದರು. ಎಲ್ಲಕೂ ಏಗಿಲಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಪೀಠ ವಾಗಿ ವೊಡಿದುವು.

ಅತ್ಯಂತ ಶಾಂತಪ್ರಕೃತಿಯ ಕಣಲಿಗಾರನ ಕೆಚ್ಚು ಕೆರಳಿಸುವಷ್ಟು ದಾರುಣ ಸ್ವಿತ್ತಿ ಕಾರಬಿಂಗಳಲ್ಲಿತ್ತು. ದೇಶದ ಆಹಾರ-ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗ ಯುದ್ಧಿಂಬಿಯ ಪಾಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಗರಿಕರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ತಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂತ, ವಾಹನಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಬೆಲ್ಲಿಗಳು ಒಂದೇ ಸವನೆ ವರಿದವು. ಕಾರಬಿಂಗಳ ಬಡೆಯರು ಕೂಲಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಸಬೇಕು? ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜವಾಬದಾರಿ ವಹಿಸಿ, ಬಹಳ ಪರಶ್ರಮವಿಂದ ಯುದ್ಧ ಪೂರ್ವಿಕೆಗಳ ಬಡಂಬಡಿಕೆ ವೊಡಿಕೊಂಡವರು ಅವರು; ಹಿಡಿಗಳಿಂದ ಹರಕೆಂದಿಯಿಂದ ಇರಬಲ್ಲ ಕೊಳಕು ಕೂಲಿಗಾರನ ಭಂಡಾರ ತುಂಬಲು ಅವರೆಂಕೆ ಸಿದ್ದಿರಾಗುತ್ತಾರೆ? ಆದರೆ ದುಷ್ಟ ಕೂಲಿಗಾರ! ಅವನಿಗೂ ತಾನು ಮನುಷ್ಯ, ತನ್ನ ಬಾಳಿನವೆ ತಾನು ಬಾಳಿಬೇಂಬ ದುರಭಿ-

ಲಾಣೆ. ಹೆಚ್ಚು-ಕೂಲಿಗಾರರು ಕೂಡ ಉದ್ದಂಡರಾಗಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಈ ಬಾರಿ ಅವರದೇ ಮುಂದಾಳ್ತಿನ. ಅವರಲ್ಲಿ ಆನೇಕರು ಸೈನಿಕರ ಹೆಂಡಿರಿರಬೇಕು. ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸುವ ಭಾರ ಇವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು. “ಆಹಾರ!”, “ಶಾಂತಿ!”, “ಸತ್ಯತಂತ್ರ್ಯ!”. ಹೀಗೆ ಪರಮ ಭಂಯಕರ. ಅದನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸುವ ದಡ್ಡತನ ವಾಡಿ ರ್ಯಾರಿಶಾಪಿ ನಿನಾರ್ವವಾಯಿತು.

ಶಾಸನಗಳು ಇನ್ನು ಈ ಕೆಂಜ್ಜಿಗಾರರನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾರವು. ಸಂಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಉಗ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವರೂಪ ಬಂತು. ಸದ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದಿಂದ ಏನೂ ಸಿರ್ಕೆಸಲಭವಲ್ಲ. ಇದು ಹೋಗಬೇಕು. ಅವರ ಸಭೆಗಳೇನು, ಭಾವಣಗಳೇನು. ಚಚ್ಚೆಯ ವಿಷಯ? ಆಹಾರಸಮನ್ಯ, ರಾಜಕೀಯ, ಕಾರ್ಯತ್ವ. ಅವರ ಫೌಂಡಿಷನ್‌ಗಳೇ? ‘ಶಾಂತಿ ಬೇಕು! ’ ‘ಯುದ್ಧ ಸಾಕು! ’

ಕೂಲಿಗಾರರ ಕೆರಳಿಕೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಪುಸ್ತಕ ಸಂಪುಗಳ ಕಡೆ ಬೋಟ್ಟು ವಾಡುವೆನು:—

ವರ್ಷ	ಸಂಪುಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ
೧೯೧೫	೧೫೫,೦೦೦
೧೯೧೬	೧೬೦,೦೦೦
೧೯೧೭ (ಒನ್ನೆವರಿ-ಫೆಬ್ರುವರಿ)	೧೭೫,೦೦೦

‘ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರ! ’ ಎಂಬ ಫೌಂಡಿಷನ್ ಗಂಟ್ಯೇನು? ಬಾಲ್ಯ ವಿಕರೇನು ಶಾಂತಿಪಾಠಕರಲ್ಲ ‘ಶಾಂತಿ! ’ ಎಂದು ಕೂಗುವಾಗ ರ್ಯಾರ್ ಶಾಹಿ ರೂಪ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಂತಿವಾಡಿಕೂಳ್ಳಲು ಅಸಮಧಿವಾಗಿದೆ ಯೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇತ್ತು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಶಾಂತಿ ವಾಚನಕ್ಕಾ ಧನಿಕರ ಶಾಂತಿವಾಚನಕ್ಕಾ ಅಥಾರ್ಥ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ‘ಶಾಂತಿ’ ಎಂದರೆ ಈಗಿನ ದುಷ್ಪ ಶಾಸನವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದ ಮೇಲಿನ ಶಾಂತಿ ಯೆಂದೇ ಲೇನಿನ್‌ನ ಅಂತರಂಗ ಕಾರ್ಯತ್ವದಿಗೆ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸದಿದ್ದರೆ ಈ ಶಾಂತಿ ಯೆಂದ ಫಲವಿಲ್ಲಿಂದು ಅವನು ಬದೆದ್ದಃ:—

‘ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಜಾರದ ಜಡಿಗೆ ಪ್ರಜಿಗಳ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ವಿದೋಹಣದ ಸಿದ್ಧತೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಂದ ಭುಮೆ ಹರಡಿದಷ್ಟೇ ಲಾಭ. ಅದು ಧನಕ ಮಧ್ಯವಂಪರ್ವದ ವಾಸವಕರಣೆಯ ಸಿಷ್ಟುರ್ಯಾ ಶಾಂತಿವಾದದಲ್ಲಿ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅವರ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತೊಲಗಿಸಬೇಕುವುದು. ’

* * * * *

ಇನ್ನು ರಶಿಯನ್ ಬೇವನದ ಬೆಸ್ತೇಲುಬು ಎನಿಸಿದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಡಿಗೆ ಹೊರಳೋಣ. ಯುದ್ಧದ ದೆಸೆಯಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಗ ಕೋಟಿ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನೂ ಅಂಲಕ್ಕೂ ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ ಸರಕಾರ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ಪುರಾತನ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲೇ ಕೃಷಿವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರಶಿಯನ್ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇದು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಹೊಡೆತ ಎಂಬುದು ಸ್ವಷ್ಟಪಡೆ. ಸ್ವಾಲಿಷಿನ್ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಬಹುಜನ ಸವಾಜಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಗುಣವಾಗಿತ್ತಂದು ಈ ವೊಡಲೇ ಏವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪಲಕ್ಕೂ ಸಂಸಾರಗಳು ಸಿಗ್ರತಿಕವಾಗಿದ್ದವು. ಯುದ್ಧ ಹೇರಿದ ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳು, ಜನಧನಗಳ ಸೂರೆ, ಒಕ್ಕೂಲಿಗರನ್ನು ಅಸಂತುಷ್ಟರನ್ನಾಗಿ ವಾಡಿದ್ದವು. ಕಾರಣ ಇಂಗರಳ್ಲಿ ವೊಟ್ಟುವೊದಲು ಎಸಂಘಟಿತವಾದುದು ರೈತಸ್ಯನ್ನೇ. ಓದಿಹೋದವರಲ್ಲಿಯೂ ರೈತಸ್ಯನಿಕರೇ ಒಹಳ್ಳ. ಅವರು ಯಾದ್ದುದಲ್ಲಿ ಸವಾಧಾನಿರುತ್ತಾನ್ಹಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದರಷ್ಟೇ ಉತ್ತಾಹ ? ಅವರ ದೃಷ್ಟಿತಮ್ಮ ಮುರಿ ಮುರಿದ ಮನೆಮಾರಿನ ಕಡೆ ಬೇಕೆಂದೂ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಏನೊಂದು ಗ್ರಾಮಸುಧಾರಣೆಯ ವಾತೆತ್ತಿದರೆ ಮಂತ್ರಗಳು ಸಹಸ್ರಾರ್ಥಿಕ ವಿಷ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇಶದ ಗ್ರಾಮ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಂ ವರ್ವಗಳ ಸ್ಥಳ ಸಿರೀಕ್ಕೆಯಾಗಬೇಕಾದೀತು, ಅದು ಮಂಗಿಯುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬಡಲಿಸಿ ವಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಪೆಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಧಿವಾಗುವುದು. ಇದು ಅವರ ವಾದ. ಆದರೆ ಒಕ್ಕೂಲಿಗರಿಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಷ್ಟು ಅಭೇದ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಬೇಕಲ್ಲ ! ಅವರ ಕಣ್ಣಿದೂರಿಗೆ ಜನೀನುದಾರನ ಹಾಲುಸು ಹೊಲ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಡುವುದು ಅಷ್ಟೇಷಂದು ಅಸಾಧ್ಯಕಾರ್ಯವೇ...? ಅದರಿಂದ ಒಕ್ಕೂಲಿಗರ

ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರು ಒಕ್ಕಿಟ್ಟಾಗುತ್ತ ಸಡೆದಿದ್ದರು. ಯುದ್ಧದ ನಿರಾಶೆ, ಸರಕಾರದ ದಡ್ಡತನಗಳ ಕುರಿತು ಒಪಿರಂಗವಾಗಿಯೇ ಸೂರಾರು ಅವವಾದಗಳು ಅವರ ನಡುವೆ ಹಬ್ಬಿದ್ದವು. ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿತು ರ್ಮಾರಶಾಹಿಯ ಬಳಾಬಲ. ಅವರು ಕಾಯುತ್ತದ್ದುದು ಬರಿ ಸಂಜ್ಞೆಗಾಗಿ, ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಾಗಿ; ಅದೊಂದು ಬಂದರೆ ನಿನ್ನಾಷಾಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬೇಲಿ ದಾಟಿ ಜನೀನಾಗಿ ರನ ಭಾವಿಯ ಮೇಲೆ ಸೆಗೆಯುವವರು.

ಹಾಗಾದರೆ ಗಣಕ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ರಶಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಯ ಸಾರಾಂಶ ಇನ್ನುಃಃ ಬಹುಜನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ—ಅದು ಕೂಲಿಗಾರ ಇರಲ್ಲ, ಒಕ್ಕುಲಿಗ ಇರಲ್ಲ—ಸರ್ವತ್ರ ಅಸಂತುಷ್ಟಿ. ಮೂರಾರಶಾಪಿಯ ಯಂದ್ದದಲ್ಲಿ ವಾತ್ರ ವಲ್ಲದೆ ಅದರ ಸದುದ್ದೀಶದಲ್ಲೀ ಅವಿಶಾಪಿಸ. ಏನಾದರೂ ಹಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೂ ಜನತೆಯ ಭಯದಿಂದ ನಿರ್ವಿಜ್ಞಾವಾದ ನಿರ್ವಿರ್ಯಾ ಧನಿಕ ಸಮಾಜ. ತಾ ವಾಡಿ, ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಬಿಡಿ, ಎಂಬ ಪ್ರಪೃತಿಯ ಮೂರಾರಶಾಹಿ. ಹೊರಾಟ ಸಾಕುಬೇಕಾದ ಅಸಂಖ್ಯಾ ಸೇನೆ....೦೮ ಕಡೆ ಸಿರಾಳೆ.

ಫೆಬ್ರವರಿಯ ವಿಷಯ

ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ರ್ಯಾರನ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಕ್ಕೂ ಏಮು ಇರಲ್ಪ್ತಿ

ವೆಂಬುದು ಏತ್ತರಾಷ್ಟುಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಲು ಬಿಟ್ಟಿರು ಮಂತ್ರಮಂಡಲದ ಲಾಡ್‌ ಏಲ್‌ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದು. ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಗ್ರಾಹಂಡ್ ಡ್ಯೂಕ್ ನಿಕ್ಲೇಂಡ್ ಸಿಕ್ಲೇಚ್ ನನ್ನ ರೂಪ ಮುಖ್ಯ ಸೈನಾಧಿಪತ್ಯದಿಂದ ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ ತಾನೇ ಆನ್‌ನ ವಸ್ತು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ರೂಪಿನಾಗೆ ಗ್ರಾಹಂಡ್ ಡ್ಯೂಕನ ಮೇಲೆ ಆಳ ವಾದ ಸಂಶಯವಿತ್ತು. ರಾಜವಂಸೆತನದವರಾಗೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ರಾಜ ಪುತ್ರಿಯೆಂದರೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ರಾಸ್ ಪುಟ್ಟಿನ್ನನ ದಾಸಾನುದಾಸಿಯಾದ ಆಕೆ ರೂಪಾರನನ್ನು ವಿನಾಶದ ಕಡೆ ನೂಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಂದು ಅವರು ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ನಾಣ್ಯಯವಾಗಿ, ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದ ಗ್ರಾಹಂಡ್ ಡ್ಯೂಕನ ಪಕ್ಕದಿಂದ ಬಂದು ಸಣ್ಣ ಅರವನೆಯು ಕ್ಷಾಂತಿಯನ್ನು ಸೇರುವೇರಿಸಿ ರೂಪಾರ ದಂಪತ್ತಿಗಳನ್ನು 'ಇತ್ಯಧ್ರ್ಯ' ವಾಡುವ ಹಂಚಿಕೆ ಉಂಟಿಂಬುದು ರೂಪಿನಾಳ ಆಶಂಕೆ. ಅಂತೆಯೇ ಆ ಅಪಾಯಕರ ಜಂತುವನ್ನು 'ಪರಮ ಏತ್ರ' ರಾಸ್ ಪುಟ್ಟಿನ್ನನ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಅಧಿಕಾರಣಾಧಿಕಾರಿ ತಳ್ಳಿಹಾಕಾರಿತ್ತು.

ರೂಪಾರನ ಈ ಕೃತಿ ಯಾರಿಗೂ ಹಿಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆತನ ಮಂತ್ರಗಳು ಕೂಡ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಮತ ಪ್ರಜಾತೀಸಿದರು. ರಣರಂಗಕ್ಕೆ 'ಮುಖ್ಯ ಸೇನಾಪತಿ'ಯಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ರೂಪಾರನ ಬದಲು ರೂಪಿನಾ ಸವಾರಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ತನ್ನ ನಿಥಾರಕಕ್ಕೆ ಅಸಮ್ಮತಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಒನ್ನೊಬ್ಬಿಭೂರಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿದಳು ಆಕೆ. ನಿರಧರಕ ಪಾರಣೆ ಪ್ರೌಟೀ-ಪ್ರೌಪಾಫ್ ಮತ್ತು ಜಮ್‌ನ್ ಪಕ್ಕಪಾತಿ ಸ್ವಮರ್‌ ತಾವೇ ತಾವಾಗಿ ಮಂತ್ರಮಂಡಲಲ್ಲಿ ವೇರೆದರು. ಗಳಣೆ ನವೆಂಬರದಲ್ಲಿ ನಿರುಪಾಯನಾಗಿ ರೂಪಾರ ಡ್ಯೂಕಾ ಸಭೆಯನ್ನು ನೆಡೆಸಿದಾಗ ಸರಕಾರದ ದಡ್ಡತನ ಮತ್ತು ಈ ಕೃಗೊಂಬೆ ಮಂತ್ರಗಳ ದೇಶದೊರ್ಹಳವನ್ನು ಕುರಿತು ಉದ್ದೇಶದ ಭಾವಣಾಗಳಾದವು. ಸ್ವಮರ್‌ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ ರಾಣಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಪ್ರೌಟೀಪ್ರೌಪಾಫ್ ಬದುಕಿಕೊಂಡು. ಡ್ಯೂಕಾದ ಭಾವಣಾಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬಾರದೆಂದು ಸರಕಾರ ಬಹಿವ್ಯಾರಹಾಕಿತು. ಅದರ ಫಲ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಆ ಭಾವಣಾಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯಂತರ ಅನಧಿಕೃತ ಪ್ರತಿಗಳು, ಆನೇಕ

ವೇಳೆ ಎಷ್ಟು ಇತಿಹಾಸೀಗಳ ಸಮೇತ, ಮುಂದಿರುತ್ತಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲ.— ಸ್ತೋನ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೂಡ—ಹಬ್ಬಿ ಕೊಲಾಹಲಮೆಟ್ಟಿಸಿದುವು. ಈ ಸಂಘವೇ ಶ್ರೀನುಂತರು ಒಳಂಚಿಸಿದ ರಾಸ್‌ಪುಟಿನ್‌ನನ್ನು ಕೊಳೆವಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಇದರ ವಾತೀಯೆಲ್ಲ ತಿಳಿದು ಬಂದೇ ಲಾಡ್‌ರ್ ಎಲ್ಲುರ್ ನಿರ್ಬಿಕ್ಷಣೆಗೆ ಒಂದು ವನು. ಆದರೆ ಹೊರನೊಂಟಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೇನೂ ತೊರಲಿಲಾಗು ‘ಸರ್ ಕ್ಷೇಮ’ವೆಂದೇ ಆತನ ಪರದಿ ಹೊಗಿತ್ತು.

ಏತಕ್ಕೂ ಹೇಳಿದ್ದಿಂದರೆ, ಫೆಬ್ರುವರಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಮೊದಲು ಆ ಫುಟ್ ಸೆಬು ಸಿರ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೇ ಉಹಳೆ ಬರುವ ಚಾಹ್‌ಸಂಜ್ಞೆಯೇನೂ ಕಾಣಲುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲ. ಅಮೃತಾರ್ಥಿ ಏಕೆ?—ಫೆಬ್ರುವರಿ ಗಳಕ್ಕೆ ದ್ಯುಮಂತ್ರದ ಕೊಸೆಯ ಕೂಟ ಕೂಡಿತ್ತು. ಆಗ ಏನಾದರೂ ತಂಟೀಯೇಳಬಹುದಂಬ ಶಂಕೆಯಂದ ರಾಜಧಾನೀಯ ಸೈನಿಕ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಜನರಲ್ ಖಾಚಲಾಫ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಗಳಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಮಾರ ಹಾಕಿದ್ದು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಗೊಂದಲದ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಒಂದಿದ್ದಲ್ಲ. ಧ್ರುವಿಕ ಉದಾರಪಕ್ಷದ ಮುಂದಾಳು ಪಾವುಲ್ ಏಲೀಯುಂಕಾಫ್ ‘ದುರುಪದೇಶಗಳಿಗೆ ಮನಸುಕೂಡಬಾರ ’ದೆಂದು ಕೂಲಿಗಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಸೀರಾಧಾರವೆಂದೆನಿಸಿತ್ತು.

ಸ್ವತ್ತೆ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು, ಕೂಲಿಗಾರರ ಅಂತರಂಗದ ದಾಖಲಾಪಾಲಕರು, ಕೂಡ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪನೊಂದು ಮಹಾಫುಟನೆಗೆ ಸನ್ನಿಧಿರಾಗಿದ್ದಲ್ಲ. ಅವರೇನೊಂದೇ ಎಂದೇನೇ ಮುಂಬರುವ ಸಶಸ್ತ್ರಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಸೌದೆ ಒಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆದು ಎಂದೆಂಬ ಸಿಕ್ಕಿತ ಉಹಳೆ ಅವರಿಗಿದ್ದಲ್ಲ. ಲೆನಿನ್ ಮೊದಲಾದ ಅವರ ಪ್ರಮಾಣ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಏದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲ ದಂರು ಸ್ವೇಚ್ಚೆರಿಯಾಡಲ್ಪಡ್ಡರು. ಸಾಕಷ್ಟು ಗಾಂಧಿ ತುಂಬಿದಾಗ ಮುಂಚ್ಚಳ ಹಾರಿಸಿ ಬಡುವವರು ಅವರು. ಅವರ ಆಶ್ಚರ್ಯಾಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿ ಬಂಧು ದೂರ್ಮೇ ಮುಂಚ್ಚಳವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾರಿಸಿ ಭುಸುಗುಡುತ್ತ ಹೊರಬಂತು. ಇತಿಹಾಸದ ಬಹು ವಿಳಂಬಿತ ಪ್ರತಿಕಾರ ಇನ್ನು ಬಾಲ್ಯವಿಕರಿಗಾಗಿ ಕೂಡ ತಡೆಯೆನೆಂದಿತು.

ಪಂಚರಾತ್ರಿ

ಸಭೀಗಳು, ಭಾವಣಿಗಳು, ಹಸ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳು; ಫೆಬ್ರುವರಿ ಶು ಇಂತರ್

ರಂತ್ಯುರೀಯ ಮಹಿಳಾ ದಿನದ ಆಚರಣೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಗೊತ್ತಾದ ಒಗೆ ಹಾಗೆ. ಸಂಪುಗಳು ಬೇಕೆಂದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಹೊರತಾಗಿದ್ದವು. ಹೌದು, ಸಂಪೆಂದರೆ ಹುಡುಗಾಟವಲ್ಲಿ: ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಂತ್ರವಾತ್ಮಕಲ್ಲಿ ನೇತೆ ಡೆತ್ತಿತ್ತು. ಉಪವಾಸ, ಆಯಾಸ, ನಿರಾಶೆ, ಬರಿಮೇನ್ಯು ಇವೆಲ್ಲ ಕೂಲಿಗಾರರಲ್ಲಿ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲ. ಸಂಪೆಂದರೆ ಬೀದಿಗಳಿಯು ವರು. ರೂರನ ಪ್ರೋಲೀಸರ ರೀತಿ ನೀತಿ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಅವರು ಉದ್ದೃತತನದಿಂದ ಸಂಪುಗಾರರನ್ನು ಖಂಡಿತ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸುವವರು. ಸೈನಿಕರನ್ನು 'ಒಡಕೊಳ್ಳುವ' ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ತೊಡಗೀಲ್ಲ ಕೂಡ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರೇನಾದರೂ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಾರದರೆಂದರೆ ಗಂಭೀರ ಪುಸರಾವತ್ಸನೆಯೇ ಸರಿ.

ಆದರೆ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಅಷ್ಟಿರ ದಿನ ಮಾಡಿದೊಡನೆ ಪೆಟ್ಟೊಗಾರ್ಡ್ ಅರಿವೆ ಕಾರಬಾನೆಗಳ ಸ್ತ್ರೀ-ಕೂಲಿಗಾರರ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸಂಪು ಬೇಕೇಬೇಕೆಂಬ ಆತುರ ಹುಟ್ಟಿತು, ಮತ್ತು ಆ ಆತುರವನ್ನು ಕಾರ್ಡ್‌ರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದೂಬಿಟ್ಟುರು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗದೆ ಲೋಹಕಾರಬಾನೆಗಳ ಕೂಲಿಗಾರರ ಕಡೆ ಪ್ರತಿ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಅವರ ಸಹಕಾರವನ್ನೂ ಕೊರಿದರು. ಒಳಿಷ್ಟುಕೊಂಡಿಗೆ ಒಪ್ಪದೆ ಉಪಾಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದೂಂದೇ ಕಾರಬಾನೆಯಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರರು ಹೊರಬರುತ್ತಾರೆ; ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಕೂಡುತ್ತಾರೆ. ನೋಡನೋಡುವಷ್ಟು ರಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವ ಜನಸಮೂದ್ರ ತುಂಬಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಿತ್ತಣಿಂದ ಇತರ ಜನರೂ ಬಂಡು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಅವರ ಜತೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಕಂಪು ಬಾವುಟಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತುವೆ, ಕಾರಂತಿಗೀತಗಳು ಫೋನ್‌ಷಿಸುತ್ತುತ್ತವೆ. ಆಹಾರ! ಶಾಂತಿ! ಸಾಫ್ತುತಂತ್ರ್ಯಾ! ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರ! ನಿರಂಜನ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರ! ನಗರಸಭೆಗೆ ಕೂಲಿಗಾರತ್ವಯವರ ಮುತ್ತಿಗೆ; ಕೆಲವರ ಬಗಲಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿವೆ.. ಅವರಿಗೆ ಆಹಾರ ಬೇಕಂತೆ !

ಅಂದಿನ ದಿನ ಇದ್ದದ್ದರಲ್ಲಿ ಸರಳವಾಗಿಯೇ ಸಂದಿತು. ಪ್ರೋಲೀಸರು ಬಂದಿದ್ದರು; ಅವರ ಕೈಲಿ ಸಾಗದೆ ಕೆಲಕೆಲವರು ಸೈನಿಕರೂ ಬರಬೇಕೂ

ಯಿತು. ಆದರೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ದುರಂತವೇನೂ ಆಗಲ್ಲ. ಮಹಿಳಾ ದಿನ ಜಯಶೀಲವಾಗಿಯೇ ಸಾಂಗವಾಯಿತು.

ಮರುದಿನ ಸಂಪು ಸಿಂತಿಂಬಿ ಆಸೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಿಲ್ಲ. ಕೂಲಿಗಾರರು ಯಥಾಕ್ರಮ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯಿಸಿದ್ದಾಗ್ನಿ ಹೋದು; ಆದರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಲ್ಲ, ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಗೊಂದಲಹಾಕಲಿಕ್ಕೇ: ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಹಳೆಯ ಉದಾಧಭೂತದ ಕೇಳಿ: ‘ಆಹಾರ! ’ ಸಿರಾಶೀಯ ಉದ್ದಾರಃ । ಯುಧ್ಧಕ್ಕಿಂತಿರು ಧಾರಾರಿ! ’ ಕೊನ್ನೀಭದ ಕೂಗು. ‘ನಿರಂತರತೆಗೆ ಧಾರಾರಿ! ’ ಸೆವ್ಸ್ನಿ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳೇ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು. ಪಕ್ಷದ ಆಸ್ತಿತ್ವೀಯ ಕಿಂಬಿಕಿಗಳಿಂದ ಗಾಯಾಳು ಸ್ವೀಕರು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರರ ಕಡೆಗೆ ಕೈಬೀಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದುಃಶಕ್ಷನ!

ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಕಾಸಕ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದರು. ಗಂಜ-ಇರಲ್ಲಿ ಇವರು ನಿರ್ದಯಿಸಿದ ಶಾಂತಪ್ರದರ್ಶನಕಾರರ ಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದವರು. ಅಂದಿನಂತೆ ಇಂದೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ, ಭಯಾನಕರಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆವರ ಹೆಣಗಾಟ. ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತ ನಿಷ್ಪರಂತೆ ಮಂದಿಯ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನರೇನು ಹೆದರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಸಕ್ ಎರರ ಹಳೆಯ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಸವೇ ಹೃದಯಗಳು ಮನಸೆಮಾಡಿವೆಯೆಂದು ಆವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಗಳು ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದನು. ಆವರು ಏರಿಬಂದರೆ ಜನ ಕುದುರೆಗಳ ಹೋಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಗೆ, ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ಹೊಕ್ಕು ಹೊರಟು, ನೂಕಿ ಸುಸುಳಿ ಪಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆವರ ಕಡೆ ಮುಗಳು ನೆಕ್ಕು ‘ನೀವೆಲ್ಲಿ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುತ್ತೀರಿ! ’ ಎಂಬಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪ್ರೋಲೀಸರ ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಜನತೆ ಬೇರೆಯೇ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶರೀರದಿ ಪ್ರೋಲೀಸರನ್ನು ಹೊಡಿದುಹಾಕಲಾಗಿ ತ್ತೀಂದು ಪ್ರೋಲೀಸ ವರದಿಯಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕವಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು.

‘ಗೊಂದಲ ಗಳ ವಾರ್ತೆ ರುಂಬಾರನಿಗೆ ತಲಪಿತು. ಆವನಾಗ ಇದ್ದುದು

ರಂಗದಲ್ಲಿ—ಎನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೋ ಅವನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲ್ಲ! ಪೆಟೊ-
ಗಾರಡಿನ (ಖಾಬಲಾಫ್) ಸೈನ್ಯಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಖಾಬಲಾಫ್‌ಗೆ ತಂತಿ ಬಂತು.
‘ಗೊಂದಲ’ ಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸವಾಡಿ, ಎಂದು. ಪಾಪದ ಪಾರಿ! ಅವನಿನ್ನೂ
ಇಂಜ ರಳ್ಳಿಯೇ ಇದ್ದ. ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರವಾಹ ತನ್ನ ಮತಿಯನ್ನು
ಮುಂಟ್ಯಾದೆ ಮುಂದೆ ಹೊಗುವಂತೆ ನೊಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ರೂಬಾರನ ಅಪ್ಪಣಿ
ಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಜನಜಂಗುಳಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಚ್ಚೆ ಮುಂದುವರಿದಿತ್ತು.
‘ಬಡ, ಸರಾಹಾರ ಕೂಲಿಗಾರಿಗೆ ಪ್ರೋಲೀಸರು ಹೀಡೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯ ಬೇಕು’ ಎಂದು ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಂಗಸರು
ಬೇರೆ ಬಂದು ಅಂಗಳಾಚ್ಚತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಈ ಗತ್ತುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಫಲ ಸಿಕ್ಕಿಯೇ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಕಾಸಕರು ‘ಸರಿಯಿರತ್ತು!’ ಎಂದು ನಿಷ್ಪಂತ್ತಿಯು
ಹೆಣವನ್ನು ನುಡಿಸಿದರೂ ಅವರ ಮನಸು ಹುಳುಹುಳು ಎನ್ನುತ್ತಿತ್ತು....
ರೂಬಾರಶಾಹಿಗೆ ಅವಲಕ್ಷ್ಯಾಣದ ಸಂಗತಿಗಳು ಒಂದೆರಡು ನಡೆದೂ ಇದ್ದವು.
ಯಾರೋ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಕೆಲಸಗಾತ್ಮಯನ್ನು ಪ್ರೋಲೀಸರು ಹೀಡಿಸುತ್ತಿರಲು
ಸೈನಿಕರು ಹೊಗಿ ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದರುತ್ತೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಂತೂ
ಕಾಸಕ್ ಸೈನಿಕನೊಬ್ಬಾತ ಒಬ್ಬ ದುರ್ವಿಸಿತ ಪ್ರೋಲೀಸನನ್ನು ಕೊಂಡೇ
ಕೆಡವಿದ್ದು.

ಸಾಮಾಹಿಕ ಗೋಳಿಬಾರು ರೂಬಾರಶಾಹಿಯು ಯೋಜನೆಯಿಂದ
ಹೊರಗಿತ್ತಿಂದಲ್ಲ. ಅಂಥ ಸಂಕೋಷದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅದು ಹಿಂದೆ ನುಡಿಸಿತ್ತು,
ಇಂದೂ ಕ್ರೈಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ದಾವಿತ್ತು. ಆದರೆ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತೇನಿಲ್ಲ, ಅವರ
ಯೋಜನೆಗಳಂತೆ ಸನ್ನಾಹಗಳು ಪೂರ್ವವಾಗುವ ಮುಂಚೆಯೇ ‘ಗೊಂದಲ’
ಗಳ ಬಣ್ಣ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಗತಿಗಳು ಎಂಥ ಭಯಾನಕ
ವೇಗದಿಂದ ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದುವೆಂದರೆ ಕಾಲಜಾಪೀರ ರೂಬಾರ ಶಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ
ಅವುಗಳ ತಲೆ ಬಾಲ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಖಾಬಲಾಫ್ ಮಾರುದಿನಗಳ ಅವಧಿ
ಇತ್ತು ಅಲ್ಲ ಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮರಳದೇ ಹೊಡರೆ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ಕಳಿ
ಸುವೃದಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಜನತೆಯ ರೊಚ್ಚು ಇನ್ನುಮುಂ
ಹೆಚ್ಚಿದ್ದೇ ಲಾಭ. ರಂಗಕ್ಕೆ ಹೊಗುವುದೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ವೈರ. ಅದನ್ನು
ತಪ್ಪಿಸಲು ಹಾದಿಯೋಂದೇ—ಈ ನಿರಂಕುಶತೆಯನ್ನು ನಿನಾರ್ಮಾಮಾಡುವುದು.

ಬಾಲ್ಯವಿಕರೇ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷಾತ್ರಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಪ್ರವಾಹದ ಆಳ ಸೇಳವುಗಳ ಗೊತ್ತುಹತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ನಿನಿಷ ನಿನಿಷಕ್ಕೂ ಅವರು ಹಿಂದೆ ಬೀಳು ತ್ತುದ್ದರು. ಜನತೆಗೆ ಹತ್ತಿರವರಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಒಳದಾರಿಯಿಂದ ಉಸಿರು ಹಿಡಿದು ಓಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಚಿಂತಿಸಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಬಾಲ್ಯವಿಕ್ ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯವರು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಂಪಿನ ವಿಸಂತಿಯನ್ನು (ತಾ. ಅಂ ರಂದು) ಹೊರಡಿಸುದಾಗ ಸಂಪು ತಾನಾಗಿಯೇ ಆ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿ ಆಗಿತ್ತು. ಮುಂದಾಳುಗಳು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರು, ಜನತೆ ಮುಂದೊಂದಿತ್ತು. ಜನದ ಉದ್ದೇಶ ಅಷ್ಟು ತಾರಕಕ್ಕೆ ಏರಿತ್ತು.

ಅಂ-೭-ಅಂ ಮೂರು ದಿನ ಅಂಥ ದುರಂತಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಾಗಿತ್ತು. ಸಂಪಿನ ರೂಪು ಮಾತ್ರ ಏಕಟ್ಟವಾಗಿತ್ತು; ಸತ್ಯ ಬಂಡಾಯದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿತ್ತು. ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗೋಳಿಬಾರುಗಳೂ ನಡೆದ ದ್ವಾರ್ವೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಲಿಗಾರರು ಎಂತು ಗ್ರಹಿಸುವರೇ? ಈ ಜೊಜಲದಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳುಗಳು ತೂಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗಳಿ ತಾ. ಅಂ-೭ ರ ರಾತ್ರಿ ಗಂಂ ಮಂದಿಯ ಸೆರೆಯಾಯಿತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಏವರು ಬಾಲ್ಯವಿಕ್ ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು. ಸರಕಾರದ ಮನೋಧಮ್ ಇನ್ನು ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತು ನೋಡುವಂಥದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗಲೆ ಸೇವಾದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಡದಲ್ಲಿ, ಸಗರದ ವೈಬಗ್ರ ಭಾಗ ಕ್ಷಾತ್ರಿಕಾರರ ವಶವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಲೀಸ್ ತಾಣಗಳು ಹೇಳಿ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಾಗಿದ್ದವೆ, ಅವುಗಳ ನಿವಾಸಗಳು ಪಲಾಯನ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಕೇಂದ್ರಸಮಿತಿಯ ಬಂಧನದ ಬಳಿಕ ಮುಂದಾಳುನದ ಹೊರೆ ವೈಬಗ್ರ ಸಮಿತಿಯ ಮೇಲೆಯೇ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಿಕವಾಗಿ ಬಿತ್ತು. ಆದು ಕ್ಷಾತ್ರಿವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನುರಿತದ್ದು, ಆತ್ಮಂತ ತೀವ್ರಗಾನು ಸ್ವಭಾವದ್ದು. ಆದರೆ ಆದಕ್ಕೂ ಮುಂದಿನ ಹಾದಿ ಸರಿಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪುನಃ ಶಿಷ್ಯರೇ ಗುರುಗಳನ್ನು ಮೂಗುಹಿಡಿದು ಮುಂದೊಯ್ದರು. ತಾ. ಅಂ ರವಿವಾರ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಿಲೇ ಕ್ಷಾತ್ರಿ ಸೇವಾನದಿ ದಾಟಿ ರಾಜಧಾನಿಯ ಪೂರ್ವಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿತೊಡಗಿತು. ಆಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಂಗಾಣದೆ, ನಿದರ್ಶಕ್ಕಿಣ್ಯವಾಗಿ ಗುಂಡುಹಾರಿಸಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಗುಂಡುಗಳು ಹಾರಿಯೂ ಹಾರಿದವೆ. ಏನು, ಪುನಃ ಗಂಂಜಿ? ಇಲ್ಲ. ಗುಂಡುಗಳನ್ನೇ ದುರಿಸುವ ಗುಟ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದು

ಹೋಗಿತ್ತು. ಅವರು ಓಡಲಿಲ್ಲ. ಬರಿ, ಗುಂಡುಹಾರುವುದು ಸಿಲ್ಲುವ ವರೆಗೆ ಬದಿಗೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಪಾಗರ್ಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮುಗಿಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ, ಪೋಲೀಸುಗನುಸಾರ ಇಂ ಮಂದಿ ಸತ್ತರು, ಸಾಧಾರಣ ಅವೈ ಮಂದಿ ಗಾಯಗೊಂಡರು.

ಮರುದಿನ ಹೋರಾಟ ಸಿಂಹಾರ್ಯಕ ಅಂಕವನ್ನು ಪ್ರಪೇಶಿಸಿತು. ಆದರ ಸೂಚನೆ ಇಂ ಸಂಜೀಗೇ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದಿನ ಗುಂಡುಹಾರಿಸಿದವರು ಸ್ವೇಸಿಕರಲ್ಲ, ಅವರ ತರಬೇತಿಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷಕ ದಲಗಳು. ಕೂಲಿಗಾರರು ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಕದಲಗಳ ಈ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಸ್ವೇಸಿಕ ಶಿಬಿರಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದರು. ಅವರನ್ನು ಹಂಗಿಸಿದರು. ಇಂಥಿದೊಂದು ದೂರನ್ನು ಪಾವುಲವುಸ್ಕಿ ದಲಕ್ಕು ಇಂ ಸಂಜೀಹೋತ್ತಿಗೆ ಯಾರ್ಕೋ ಮುಟ್ಟಿಸಿದರು. ‘ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಳ್ಳಾಗಿ, ನಿಷಣ್ಣಾಗಿ ಕಂಡರು.’ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಕದಂಕ್ಕೆ ನೇವಾತೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗುಂಡುಹಾರಿಸುವ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗ ಏಕೆ ಬೇಕಿತ್ತು? ಒಂಗುಪ್ರಯಿಂದ ಆ ದಲದ ಉಪದಲವೋಂದು ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಹಿಂದೆ ಕರೆಯಲು ಜನಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೂ ಪೋಲೀಸರಿಗೂ ಬಡಿದಾಟ. ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸು ಸತ್ತೆ. ವಾತೀ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಇಡಿಯ ದಲವೇ ಬಂಡುಹಾಡಿತು. ಅವರ ಬಂಡೂಕಂಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಶಂಕಾಗತರಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇಂ ಮಂದಿ ಸಶಸ್ತ್ರರಾಗಿ ಕಾಳೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವಾಯಕರ ಚಂತುಗಳು! ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಅವರೇನು ವಂಡುತ್ತಿದ್ದರೊಂದೇ ಏನೋಂದೇ. ಒಹುಶೈ ಉಳಿದವರನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಕಡೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹವಣಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯತತ್ವರಾಗಿ ದ್ವಿರಬೇಕು.

ಈ ನಡುವೆ ರಣಭಾವಿಯಿಂದ ರೂಪಾನ ತುತ್ತಿಗಳೋ ತಂತ್ತಿಗಳು! ‘ಗಲಭಿಗಳನ್ನು ಸದೆಬಡಿಯಿರಿ! ’ ಖಾಬಲಾಫಾ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಲಷ್ಣರಕಾಯಿದೆ ಹೋರಡಿಸಿದ್ದ. ಪಾಪದ ಪೌರ್ಯೋಪೋನಾಫಾ ‘ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ’ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಪದಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ನಿಸುಕು ಹರಿದೂಡನೆ ಅತ್ಯಾರೆತ ಅದ್ಭುತ ಜನಸಂದಳಿ ನೆರೆದಿತ್ತು. ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ೧,೫೦,೧೦೦ ಸ್ಕ್ಯಾನ್‌ವಿತ್ತು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂಥಿ ರಕ್ತಪಾತಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿಗೆಯ

ಲಾರೆನೆಂದು ಪಣತೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಏಳುಗಂಟಿಗೆ ಪ್ರೋಲಿನ್ ಸ್ವಾ ದಲವನ್ನು ತಂದು ಒಸಸಂದಣೆಯ ಮೇಲೆ ಗುಂಡುಹಾರಿಸಲು ಆಚಾರ್ಯ ಹಿಸೆದರು. ಮಂದಿ ಒಗ್ಗೆ ಲೀಲ್. ಸೈನಿಕರು ಒಬ್ಬರ ಮುಖವನ್ನೊಬ್ಬಿರು ಸೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶಯಕಲೊಲ್ಲಿಲ್. ಇದು ಇಂಜಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಕೂರಕಮರ್ವಾಡಿದ ಶಾಶ್ವತ ಸೈನ್ಯವಲ್ಲ. ಆ ಸೈನ್ಯ ಎಷ್ಟೊಷ್ಟೇ ತಿಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ ಜರ್ಮನ್ ತೊರ್ಪಿಗಳ ಭಾಯುತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಹೊಸ ನೆತ್ತರು. ಕೂಲಿಗಾರರಿಂದ, ರೈತರಿಂದ ಆರಿಸಿದ್ದು. ಪೆಟೊರಗಾರಿಡಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಈ ಸೈನಿಕರು ಒನದು ಯಾತನೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಸೋಡಿದ್ದರು. ಒಂದುವೇళೆ ಈ ಸಂದಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳಿರಬಹುದು, ಒಂಥುಬಳಗಗಳಿರಬಹುದು, ಹಳೆಯ ಗೆಳೆಯರಿರಬಹುದು. . . . ಅದಲ್ಲದೆ, ಈ ನಿರ್ಗತಿಕ ಪಾರ್ಣಿಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಲ್ಲಬೇಕು? ಹಾಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಆಹಾರ ಬೇಡುವುದು ಅವರ ತಪ್ಪೆ? ಅದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಎರಡು ಮನಸನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ‘ಹೊಡೆಯಿರಿ! ’ ಎಂದು ಗಜೀಸುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ತಕಡೆಯಿಂದ ಜನರು ಪಾರ್ಧಿಸುತ್ತಾರೆ: ‘ಅಣ್ಣಿಗಳಿರಾ, ನಿಮ್ಮ ನಿಸ್ಸಹಾಯ ಬಂಥುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತೀರಾ? ಬೇಡ! ’ ಪುನಃ ಸಂಶಯ. ಎಲ್ಲ ಸೈನಿಕರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಟ್ಟಿಮನಸಿನವನೆಂಬವನ ಕಡೆ ಸೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ತಟಸ್ಥನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಶಿಸ್ತನ ಗುಂಡು ಅವನ ಮೇಲೆ ಹಾರುತ್ತದೆ. ಸರಿ. ತೀರಿಹೊರಿಸಿ. ನಿನಿವಾರ್ದಿದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ದಂಗಿಗಾರರ ಕಡೆ ಸೇರಿಟ್ಟಿರು.

ಹೀಗೆ ಇರಂದು ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ದಳ ಕೂರಂತಿಕಾರರ ಕಡೆ ಸೇರಿಕೊಂಡವು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಉಸಿರಾಡುವ ವ್ಯವಧಾನ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೇ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪೆಟೊರಗಾರಿಡಿನ ೮೫೦,೦೦೦ ಸೈನಿಕರೆಲ್ಲ ದಂಗೆ ಹೂಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ‘ದಂಗೆ ಹೂಡಿದ ಕೆಲವೊಂದು ದಲಗಳು ಏಪಕ್ಕಾದ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ತಟಸ್ಥವಾಗಿವೆ’ ಎಂದು ರಾಜಧಾನೀಯ ಸೇನಾಪತಿ ಖಾಬಲಾರ್ಥಿ ವರದಿ ವಾಡಿದಾಗ್ನಿನೆ. ‘ಸೈನಿಕರು ನಗರವೆಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ರೇಲ್ವೇ ನಿಲಾಂಗಳು ಅವರ ವಶವಾಗಿವೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದಿದ್ದಾರೆ. ಟೆಲಿಫೋನ್ ಕೆಲಸ ವಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮದ್ದಗುಂಡುಗಳ ಉಗಾರಣ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿವೆ. ಪ್ರೋಲೀಸರ

ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲ. ಸೈನ್ಯದ ಯಾವ ಶಾಖೆಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕೂಡೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಸೈನ್ಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಪ್ರಮಾಣನೊಬ್ಬನ ಹೊರತು ಮತ್ತಾವ ವಿಧೀಯನೂ ಇಲ್ಲ.' ಲಘುರಿ ಕಾಯಿದೆ ಹೊರಡಿಸಿದ 'ಸರ್ವಾರ್ಥಿ ಕಾರಿ'ಗೆ ಎಂಥ ಅಪವಾನಾಸ್ವದ ವರದಿ! ಇಂಥ ವರದಿಯನ್ನು ಒರೆಯಲು ಈ ಸರ್ವಾರ್ಥಿಕಾರಿಗೆ ಕೂಲಿಗಾರರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕೂಡ ಅಪ್ಪಿ-ತಪ್ಪಿ. ಮರುದಿನ ಎಷ್ಟುಷ್ಟೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಅವನನ್ನು 'ಭದ್ರಸ್ಥಳ'ಕ್ಕೆ ಬರ್ಯಿದ್ದರಿಸಿದ್ದು ರವರು.

ಮತ್ತೆ ದಂಗೆಗಾರರು ಒಂದೊಂದೇ ಸೆರೆಮನೆಯ ಮೇಲೆ ವರಿಹೊಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಕೈದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಡಿಸಿದರು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರು, ಮೇನ್ಯವಿಕರು, ಇತರ ಪುರೋಗಾಮಿಗಳು ಸೆರೆಮನೆಗಳ ಮುಂದೆ ಸಗರರಾಗಿ ಗುಂಪು ಕೂಡಿದರು. ಕೊನೆಗೊಮೈ ರಥಿಯಾ 'ಪ್ರಜಿಗಳ ಸೆರೆಮನೆ' ಎಂಬ ದುಷ್ಪೀಠಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿದೆ. ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ನೆಟ್ಟಗೆ ಕೂಲಿಗಾರರ ಸದುವೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅಂತಧಾರಾಸರಾದರು. ರ್ಯಾರಿಶಾಹಿಯ ಅಳಿದುಳಿದ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ನಿನಾರ್ಥ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವರಾದರು. ಮೇನ್ಯವಿಕರೂ ಇತರರೂ ಮುಂದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಡ್ಯೂಮಾದತ್ತ ಸಾರಿದರು.

ನಡನಡುವೆ ಸಣ್ಣದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಚೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು: 'ಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿಯ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸೈನ್ಯದಲವನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡಿರಿ. ಅಂದರೆ ಕಣ್ಣಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುವುದರೊಳಗೆ ಈ ಕೊಳೆನುನ್ನು ತೊಳಿದೇವು.' ಅವರ ಜಂಭ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಕಾರಂತಿಕಾರ ಸೈನ್ಯ ಚಿರಲಭ್ದ ಸಾಪ್ತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಉನ್ನತ್ವಾಗಿಹೊಗಿತ್ತೇಂದರೆ ಸ್ಥಿರ ನಿಷ್ಪೇಯ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ದಲವೂ ಅವರ ಪ್ರತಾಪವನ್ನುಡಗಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ..ಆದರೆ ಅಂಥ ದಲವೊಂದು ಸಿಗಬೇಕಲ್ಲ!

ರ್ಯಾರನ ಪದತ್ವಾಗ

ರಣರಂಗದ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಕ್ಕೇ ಇಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು; ಮುಖ್ಯ ಸೇನಾ ಪತಿ 'ರ್ಯಾರ' ನಿಕಲಸನೆದುರು ವಾತೀಗಳು ಗಳಿಗೆಗೊಂದು ವೇಷವಾಂತು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನ ಹೆಂಡತ ಈಗೊಮೈ 'ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಶಾಂತವಾಗಿದೆ'

ಯೆಂದು ವಾತೀ ಕಳಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ‘ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ’ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ರುಂಡು ತಲೆಗೆ ಏನೂ ಹೊಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ‘ಇವ ರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಬಾರದು! ’ ಎಂಬ ಮುಸ್ತಾರು ವಷಣಿಗಳ ರಕ್ತಗತ ವೊಂಡತನ ಶೋಂದೇ ಅಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತತ್ತು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಉಪದೇಶಿ ಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಆದರೆ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಶೀರ್ಷದು, ಕ್ಷಾರಂತಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಮೂಲಾಗು ತೀರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಗಂಭೀರತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅದೇ, ‘ಕ್ಷಾರಂತಿಯ ರಾಜ ಭಯಂಕರವಾಗಿದೆ, ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲೇಬೇಕಾಗುವುದು’ ಎಂದು ಗಂಡನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಅಳಿತ್ತು ತಾಸುಗಳ ಹಿಂದೆ ಡ್ರೋವಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರಾಜ ಮುಹಾಂಕೋರೆ ‘ತಾಯಾಂಡು ಮತ್ತು ರಾಜವಂಶವೆರಡರ ಅದ್ವಿತೀಯದ ಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ’ ಎಂದು ಸಂದೇಶ ಕಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಿಕೆಲಸ್ ಹಾಸ್ಯವಾಡಿದ್ದಃ ‘ಡೊಕ್ಕು ಹೊಟ್ಟಿಯ ರಾಜ ಮುಹಾಂಕೋನ ವ್ಯಾಧಾರಾಪ ಇದು’ ಎಂದು. ಆದರಿಂಗ ರಾಣಿಯೇ ಗಾಬರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗೆ ಎಂದಬಳಿಕೇನು ವಾಡೋಣ? ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೇಲುಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯತ್ವ ಪ್ರಯಾಣ ವಾಡಿದ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ತಲೆತುಂಬ ಯೋಜನೆಗಳು ಹೆಣೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಗಂಭೀರಲ್ಲಿ ವಾಡಿದಂತೆ ಏನಾದರೀಂದು ಸುಧಾರಣೆಯ ಸೋಗು ಹಾಕಿ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನೇ ಸದೆಬಡಿಯಬೇಕು. ಗಲಭೀಗಳನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಈಗಾಗಲೆ ಹಳವು ಸೈನ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ತಾನು ರಾಜಧಾನಿ ಸೇರುವಾಗ ಎಲ್ಲ ಶಾಂತನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅವನ ಗಾಡಿ ಏಶರ್ ನಿಶಾಂಕಾದ ವರೆಗೆ ಸರಾಗ ಸಾಗಿತ್ತು; ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ವಾತ್ರ ಹೋಗಲೊಂಡು. ದೇಶದ ಕೆಲಸಗಾರರು ಆತಸನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿಗೊಡಲೊಂದು ಕೇಳಿ ಅವನ ಕಲ್ಪನೆಗಳೆಲ್ಲ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದವು. ಬೆಂಗಾವಲಿಗರು ಗಾಬರಿಯಾದರು. ನಿಕಲೋವ್ ಸ್ಕೂಲಾಗ್ರಾದಿಂದ ಬೋಲಗೋ ಮೂಲಕ ಅವನನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ನಡೆದವು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಅವಸ್ಥೆ. ರೇಲು ಖಾತೀಯೇ ಅವನಿಗೆ ಫಕ್ಕನೆ ಅವಿಧೇಯತೆ ತೋರಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ರಂಗಕ್ಕೂ ರಾಜಧಾನಿಗೂ ನಡುವೆ ತ್ರಿಶಾಸು

ವಾಗಿ ನಿಕಲಸ್ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ವಾಸ್ತವ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾತ್ರೆ ಸಿದ್. ಎಲ್ಲ ರಶೀಯಾಗಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರ್ಯಾರ್ ನಿಕಲಸ್, ಧರ್ಮದ ರಕ್ಷಕ, ಪ್ರಜೀಗಳ ತಂಡೆ ಇಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಹಾಯನಾಗಿ ಕುಳಿತ್ತದ್ದಾನೆ; ದ್ವೇವದತ್ತವಾದ ಅವನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅವಸ್ಥೆಗ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ!

ಅವನನ್ನು ಪಿಸಾಂಪಿಗೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕುಬೇಕಾಗಿಹೋಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾರ್ಚ್ ಗರಂದು ಇನಿಷ್ಟ್ವಾತ್ತೆಗಳು ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಬಂದವು. ರಂಗದಿಂದ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಆತ ಕಳಿಸಿದ್ದ ಸೈನ್ಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೊಂದೇ ನಡುವೆ ರೇಖೆ ಕೂಲಿಗಾರರು ಸಿಲ್ಲಿಸಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ರಾಜಧಾನಿಯೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಣಾತಿಕಾರರ ವಶವಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವನ ಶರಮನೆ ಕೂಡ ನಿರ್ದೋಷಿಗಳ ವಶವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿನ ನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪಾರಾಗಿಹೋಗಿದ್ದರೆ ಉಳಿದವರು ಸೇರೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಕಾರ್ನಾಸ್ಟ್ರ್ ನಾವಿಕರ ದಂಗೆ ಅದವ್ಯವಾಯಿತು. ಬಾಲ್ಯಕ್ ನಾವಿಕರು ಡ್ಯೂಮಾ ಸಿಯಂಬಿಸುವ ಸರಕಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯಮಾಡುವುದಾಗಿ ಫೋರ್ಸಿಸಿದ್ದರು. ಮಾಸ್ಕೋರ್ಡಲ್ಲಿ ಬಹುತ್ರ ಎಲ್ಲ ಸೈನ್ಯವೂ ತೋರ್ಷಾಖಾನಿಗಳ ಸಮೀತ ವಿದೋಹದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಬೇರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೈನಿಕರು ಒಂಡುಹೂಡಲು ತೊಡಗಿದ್ದರು.....ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕಿಂಕರ್ತವ್ಯ ವಿಮೂರ್ಧನಾದ ರ್ಯಾರ್ ಹಿತದವರ ಉಪದೇಶದಂತೆ ರಾಜ್ ರ್ಯಾರಾಂಕೋರ್ನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೊಣೆಗಾರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಸಾಧಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಸಾತವಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹೊಗುವ ಹೊದಲೇ ರ್ಯಾರನ ಪದತ್ಯಾಗದ ಬೇಡಿಕೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿತ್ತು. ರಾಜ್ ರ್ಯಾರಾಂಕೋರ್ ಒಂದು ತಾತ್ಕಾಂತಿಕ ಸರಕಾರ ಸಾಧಿಸಿದ್ದ. ಈ ರ್ಯಾರನ ಕೆಳಗೆ ಹೊಣೆಗಾರ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆತ್ತುವುದೇ ಆಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ರ್ಯಾರನ ಪದತ್ಯಾಗ, ಅವನ ವಯಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಮಂಗನ ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಅವಸಿಗೆ ವಯಸ್ಸು ಬರುವ ವರೆಗೆ ಏಬಾಯಲನ (ರ್ಯಾರನ ತಮ್ಮ) ರಕ್ಷಕತ್ವ; ಇಮ್ಮು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ ರ್ಯಾರಾಂಕೋ ಮಂದೊತ್ತಿದ್ದ. ನೇನಾಪತಿಗಳೊಳಗೆ ರ್ಯಾರನ ಪದತ್ಯಾಗದ ಬಗ್ಗೆ ಆಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹ

ವಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬರ ಅಭಿಪೂರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಒಹಳ ಕಾಡು ಕೊನೆಗೆ ಒಮ್ಮೆತೆಂದ ಪದತ್ವಾಗವೇ ಜರಮೋವಾಯವೆಂದು ಕಣ್ಣೀರಲ್ಲಿ ಬದ್ದೆಯಾದ ಅಭಿಮತವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ರ್ಯಾರನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಗ್ರಾಮಾಂಡ್ ಡ್ಯೂಕ್ಸಿಗೆ ಕೂಡ ಅಸ್ಯಾಧಾರ ಉಪಾಯ ಹೊಳೆಯಲ್ಲ !

ಕಾರಣ, ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮಹಾತ್ಮಾಗ ಮಾಡುವವನಂತೆ, ಧ್ಯೋರಣೆಯಿಂದ ತ್ವಾಗಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಕೊನೆಯ ರ್ಯಾರ್ ಹಸ್ತಾಕ್ಷೇರ ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನೊಂದು ತೊಡಕು. ಪಟ್ಟವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಲು? ತಮ್ಮನಿಗೂ ಮಗನಿಗೂ? ಒಮ್ಮೆ ಹಾಗೆ, ಒಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ತಮ್ಮನ ಹೆಸರಿಗೇ ಬರೆದುಹಾಕಿ ಅಧಸ್ಸು ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸತೇ ಸ್ಥಿತಿ ಶಿದ್ಭಾತವಾಗಿತ್ತು. ದೇಶ ರ್ಯಾರ್ಶಾಪುರಿಯಲ್ಲದೇ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಇವ ಮಾಡುವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ತಮ್ಮನಿಗೆ ಪಟ್ಟವಿತ್ತದ್ದು ಬಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಲಿಲ್ಲಿಂದು ನೆವ ಎತ್ತಿ, ರಾಡ್ ರ್ಯಾರಂಕೋ ರ್ಯಾರನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲು ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದುಬಿಟ್ಟು.

ಇಂತು, ಮುನ್ನೊರು ವರ್ಷಗಳ ರಕ್ತರಂಬಿತವಾದ ರಾಮನಾಥ ಸಂತತಿಯ ರುದ್ರನಾಟಕದ ಕೊನೆಯು ಇಂಕದ ಪರದೆ ಇಳಿಯಿತು. ಮಾಚ್ರ ಅ ರ ವೊದಲೇ ರ್ಯಾರನನ್ನೂ ಅವನ ಕುಟುಂಬದವರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದಿಯಲ್ಲಾಗಿತ್ತು. ಸೈನಿಕರ ಅಸ್ತುತ್ರೀಗಳಿಗಾಗಿ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಸ್ವಾಧ್ಯಾತ್ಮಾಗವನ್ನು ಸೇನೆಸೆನೆದು ರ್ಯಾರಿನಾ ಅಲೆಗ್ಗೊಂಡಿರನಾ ಒರಟು ಪ್ರಜೆಗಳ ಕೃತಫ್ಫುತೆಯನ್ನು ಶರಿಸುತ್ತು ಸೇರೆಮನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕುಣ.

ತಾತ್ಮತ್ವತೀರ್ಥಕ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಸೋನಿಯೆಟ್ ಘಟಕಗಳು

—•—

ಅಪರಿವರ್ತನೀಯ ರ್ಯಾರಿಶಾಹಿಯನ್ನು ಬುಡವೇಲುವಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯತೀ ಜಯಶೀಲವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಹೊರಾಟ್ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೀರಿತೆ? ಕೂಲಿಗಾರರು ಮತ್ತು ಸೈನಿಕರು ಯಾವ ಆದರ್ಶ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಯಸಿ ನೆತ್ತುರು ಚೆಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಇದು ಒಡನೆಯೇ ಉಂಟಾಯಿತೆ? ಇಲ್ಲ. ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕೆ ಜನತೆಯ ಸಹೇತುಕ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಚಿಂತಿತಕ್ಕಿರೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಫೆಬ್ರುವರಿ ಕಾರ್ಯತೀ ತೋರಿಕೆಗೆ ಅಕ್ಸಾತ್ ಎಂದು ತೋರಿದರೂ ಅದು ಸಹೇತುಕವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾದ ಮುಂದು ವರಿದ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ತಾವು ಎತರೊಡನೆ, ಎತಕಾನ್ಯಾಗಿ ಹೊರಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ದೀಪ್ರಕಾಲದ ದುಃಖದುವಾನ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯತೀಕಾರಿ ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಅವರಸ್ತು ಅಷ್ಟುಮಂಟ್ಪಿಗೆ ಪ್ರಜಾಳ್ಳಾವಂತರಾಗಿ ವಾಡಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯತೀಯ ಸಾಫ್ಟ್‌ಬ್ಯಾಕ್ ಇಷ್ಟೇ ನಾಲ್ಕು. ಕಾರ್ಯತೀಯಂದರೆ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತರಲೇಂದು ತಾತ್ಮಾಲಿಕ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂಟು ವಾಡುವುದು. ಆ ಸ್ಥಿತಿ ದೀಪ್ರಕಾಲ ನಿಲ್ಲಿಸು ದೇಂದು, ಸಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ತಪ್ಪು. ನೀವು ಮರದಿಂದ ಬೇಕಾದವ್ಯಾಹಣ್ಣು ಕೊಯ್ದಿರುವುದು; ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದುವ ಸಾಧನವನ್ನು ತಂದಿರದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ತರುವ ವೊದಲು ಬೇರಾವ ದಾರಿಹೊರ್ಕಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೊಗಬಹುದು. ಫೆಬ್ರುವರಿ ಕಾರ್ಯತೀಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಇನ್ನುಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪುವ ಉಪಮೆ. ಕೂಲಿಗಾರರು ಒಲಿದಾನ ವಾಡಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಫಲವನ್ನು ಧನಿಕವರ್ಗದವರು, ತಮಗಾಗಿ ಎಂದಲ್ಲಿ ಪರೋಪಕಾರಕಾನ್ಯಾಗಿ ಎಂದು,—ಎತ್ತಿಕೊಂಡರು. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ, ಪರೋಪಕಾನ್ಯಾಗಿ ಕೃತಿವಾಡಲು ಹೊರಟಿರುವುದಿಗೆ ಆ ಕೃತಿಯ ಹೇಗೆ-ಯಾವಾಗ ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇರಬೇಡವೆ?

ಡ್ಯೂವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರಾಜ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಂಕೋ ಒಂದು ತಾತ್ಮತೀರ್ಥಕ

ಸಮಾತಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಲಾಯಿತ್ತೇ ! ಅದು ರ್ಯಾರಸತ್ತೆಯ ಅನುಸ್ತುತ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದಂತಿತ್ತು. ಮೂರು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ವಾಚ್ ಅ ರಂದು ತಾತ್ಕಾಂತಿಕ ಸರಕಾರವೇಂದು ರಾಜೀ ಉಪೋಷ್ಟನ ಪ್ರಧಾನಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಾಳ್ಬಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದರ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಲೆನಿನ್‌ನ ಅಧಾರ್ಯಪಕನ ಮಗ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾವ್ಯವಾದಿ ಕೆರೆನ್ನಿಕ್ಯಾಂಬ್ರಸನ್ನು ಉಳಿದರೆ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಧಸಿಕ ವರ್ಗದವರು ಇಲ್ಲವೇ ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು. ಆದರೆ ಕೂಲ್‌ಗಾರರು ಕೆಡರಿದ ಕಾರಂತಿಯ ಅಧಿಕಾರ ಅವರ ಒದ್ದುವೈರಿ ಧನಿಕಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಏಕೆ ಸೇರಿತು ? ಕಾರಂತಿಯಲ್ಲಂತೂ ಅವರೇನು ಭಾಗ ವಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಡಲಿಗೆ ಅದರ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದರೆ ದರಗುಟ್ಟಿ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾರಂತಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ವರ್ಗನೆಯ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವೇವು. ಫೆಬ್ರುವರಿ ಇತ್ತೇ ರಾಜಧಾನಿಯ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಂತಿಯ ತಾಂಡವ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಕತ್ತಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ರ್ಯಾರಶಾಹಿಯಿಂದ ಡ್ಯೂವೊಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರವೆನಿಸುವ ಸರಕಾರವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಮಹಿಳೆಯರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಅವರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತರರೂಪವಾಗಿ, ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದ ರ್ಯಾರನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವೊಡಲೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದಲಾದ ಡ್ಯೂವೊ ವಿಸಜ್ಞನೆಯ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಅಂದಿನ ತಾರೀಖು ತುಂಬ ಅವನ್ನು ‘ಜಾರಿ’ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರೇನು ಪ್ರತಿಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಂದರು? ಹೊರಗೆ ಒಂದು ಜನತೆಯ ಬೆಂಬಲ ಕೇಳಿದರೆ ? ಹೊಣೆಗಾರ ಸರಕಾರ ಸಾಂಪ್ರದರೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಕದಲೊಲ್ಲಿನೆಂದು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರೆ ? ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ರಶಿಯನ್ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗಕ್ಕೆ ಜನತೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆ ಸೆಳೆಯುವ ಸತ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ರ್ಯಾರಶಾಹಿಯ ಬಾಲಪಿಡಿದು ಜೋತಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಮಂದೆ ‘ಕಾರಂತಿಕಾರಿ’ಗಳಾದ ಅವರು ಕೆಲವು ತಾಸು ಟೊನ್‌ಟ್ ಭವನದ ಡ್ಯೂವೊ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಕಚ್ಚಾಡಿ ಸದ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ—ಇಂದರೆ ಹೊರಗೆ ಬೀದಿಯ ಕೋಲಾಹಲ—ಶಾಂತವಾಗುವ ವರೆಗೆ ಪತನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ರ್ಯಾರಶಾಹಿಯ ಕೊನೆಯ ಒದೆಯನ್ನು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಸಹಿಸುವ ನಿಣಣಯಕ್ಕೆ ಒಂದರು. ಅದರೆ ಅದಾಗುವ ವರೆಗೆ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಾರದೆಂದಿಷ್ಟೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮರುದಿನವೇ ‘ಕಾರಂತಿ

ಸರಕಾರ 'ಡ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಿರುವ ಮಂದಿ ಇವರು! ರೂಬಾನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಲಭಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವರೆಂಬ ಭರವಸೆಗಿಂತ ಬಯಕೆಹೊಂಗಿತ್ತು, ಅವರಿಗೆ!

ಈ ಪ್ರತಿಗಾವಿಗಳ ಕೈಗೆ ಫೆಬುರವರಿ ಕ್ಷಾರ್ಥಿಯ ಸರಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ಕೈಗೆ ಅವರು ಹೊಣಿಗಾರರಲ್ಲ. ಕೂಲಿಗಾರರ ತಲೆಯಮೇಲಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಕಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಚೈತನ್ಯ ಅವರಿಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ಗಲಭಿಗಾರ ಕೂಲಿಗಾರ ಸೈನಿಕರ ಸದ್ರುವೆ ಅಧಿಕಾರ ಪಹಿಸಲು ಅವರ ಮನ ವ್ಯಾಕುಲವಾಗಿತ್ತು. ಯಾವ ನಿರ್ವಾಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿಯುವರೋ ಎಂಬ ಭಯ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಅವರ ಕೈಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಹೆಣಿಗಿದ್ದು ಹೌದು. ಆದರೆ ಅದು ಅವರ ಕೈಸೇರಿದ್ದ ಕೈ ಪೆಟೊರಗ್ರಾಡ್ ಸೋವಿಯಂಟ್ನ ತಾತ್ಕಾರ್ತಿಕ ಸಮಾತಿಯೇ ಹೊಣೆ ಹೊರಬೇಕು.

ಕೂಲಿಗಾರರ ಮತ್ತು ಸೈನಿಕರ ಸಂಪರ್ಕಕಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರತೀಕಗಳು ಈ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳು. ಈ ಫುಟಕಗಳು ಫೆಬುರವರಿ ಕ್ಷಾರ್ಥಿಯ ಸಮಯ ಅವಧಾರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಜರಲ್ ಇಂಧನ ಆಗಿಕೋರಿಗಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಫೆಬುರವರಿ ಇಕ್ಕೆ ಅತ್ತ ಟಾರ್ಮೆಟ್ ಭವಂದು ಪಾಶ್ಚಾದಲ್ಲಿ ಧನಿಕ ಡ್ಯೂವಾ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ಷಾರ್ಥಿಯ ಏರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಕೊಕರ್ವೆವ್ಯವಹಾರದ ಚಚೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ, ಆದರ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾಶ್ಚಾದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ ಸ್ವಾಂತಿಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರ ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಕೊಂಡಿದ ಸೈನಿಕರ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ ಸ್ವಾಂತಿಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳ ಬೆಂಬಲದಿಂದ— ಅಥವಾ ಒತ್ತಾಸೆಬೆದರಿಕೆಗಳಿಂದ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸತ್ಯವಾಗಬಹುದು— ಡ್ಯೂವಾ ಒಂಪಕ್ಕೆಗಳು ತಾತ್ಕಾರ್ತಿಕ ಸರಕಾರವೊಂದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಆಡಳಿತದ ಅಧಿಕಾರಾಗಳೂ ಬಾವಾವು ರೂಬಾರಶಾಹಿಯು ಯಂದೊಂದ್ದೀಶಗಳಿಗಾಗಿ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಯಂದ್ದವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಪಣಕೊಟ್ಟು ಈ ಸರಕಾರವನ್ನು, ರೂಬಾರಶಾಹಿಗಿಂತ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಶಲದಿಂದ ಯಂದ್ದ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ತೆಳಡಗುವುದೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿಂದ ಏಕ್ತರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬೇಗನೆ ವಾನ್ಯವಾಡಿದವು.

ఆదరే నిషివాద సత్కువిద్య దు సోఎయేట్టిన క్షెయల్లి. అదక్కే ఆడళితవ అధికారవిల్లివిద్వ రూ దేతద బహ్సంక ప్రజిగళ మత్తు సత్కు బలగళ విశ్వాసద ఆధారవిక్తు. రేల్చైగళు, తంతి టపాలుగళు మత్తు ఇతర ప్రముఖ శాఖిగళు అదక్కే ఎంచేయవాగిద్దువు. హీగె సత్కుసంపన్న, ఎకె, తత్త్వాలదల్లి సవంతుత్ర స్వతంత్రవాగిద్దు సోఎయేట్టిగళు స్వేచ్ఛియింద తాత్పూత్తిక సరకారద ప్రతిగామిగళ బళి అధికారవస్సు జారగొట్టుద్దక్కే సోఎయేట్టి ముందాకుగళ ముంద గమన మత్తు ఈధ్యైయిం కారణపల్లదే బేరల్లి.

ಪೆಟೊರಗ್ಗಾಡು ಸೋನಿಯೆಂಟ್ ಕಾರ್ಯಕರಿ ಸಮಿತಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸರಕಾರದವ್ಯೇ ಅವಸರದಿಂದ ಆರಿಸಬಂದ ಫಟಕ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೆನ್ಸೈಕರ್‌ನ ಸಾಮ್ಯ ಕಾರಂತಿಕಾರರೂ ಇನ್ನಿತರರೂ ಒಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು; ಬಾಲ್ಕೆವಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅತ್ಯಲ್ಲ. ಆಗೇಂದಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಏಜಯದ ಭರದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರು ರ್ಯಾರಿಶಾಪಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ದಬ್ಬಣಿಕೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ವಕರೀತಿಯಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಸೈನಿಕರು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಗೆಳೆಯರೆಂದು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇಶಭಕ್ತರಾಗಿ ಯಂದ್ದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ ವಾಡದಿದ್ದುದರಿಂದ ಒನ್ನೆಯ ಮುಂದಿಬಂಧಿರಂಗವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದ ಮೆನ್ಸೈಕರೂ ಸಾಮ್ಯಕಾರಂತಿವಾದಿಗಳೂ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೇ ಒಹುಮತ ದೊರೆತದ್ದು ವಿಚಿತ್ರವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಕಾರಣಾನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಕಾರಣಾನೆಗೊಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಂತೆ ಸೋನಿಯೆಂಟಿಗೆಲ್ಲ ಆರಿಸಬಂದುದರಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಂಯಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿ ದೊರೆತದ್ದಿಲ್ಲ. ಪೆಟೊರಗ್ಗಾಡಿನ ನೂರಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗಿ ರಮ್ಮು ಕೆಲಸಗಾರರು ಭಾರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದವರು. ಅವರು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕಾರಣಾನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗನುಸಾರ ಅವರಿಗೆ ಬರಿಗೂ ಸಾಫ್ತನಗಳು ದೊರೆತಿದ್ದವು. ಉಳಿದ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಗ್ರಂಥ ಸಾಫ್ತನಗಳು ದೊರೆತಿದ್ದವು. ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಾರಣಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ (ಚಿಲ್ಲರೆ ವಾಸ್ತವಾದಿ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾಲಕ, ಚಿಲ್ಲರೆ ರೈತ ಇತ್ಯಾದಿ)ಕ್ಕೆ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚು.

ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಸಿದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಗುಣವರುವುದು ಸಾಮ್ಮಭಾವಿಕ. ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅನಾದಿಯಿಂದ ಧನಿಕವರ್ಗದ ಒಬಲಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದು, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂಡುಳಿದುದ್ದುದರಿಂದ ಯಾವ ಪಕ್ಷ ಹಿತಕಾರಿ, ಯಾವುದು ಅಹಿತಕಾರಿ ಎಂಬ ವಿವೇಕವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ವಿದ್ಯಾತ್ಮ ಸಂಚಾರದಿಂದ ಆಗತಾನೆ ಎಚ್ಚುತ್ತುವರು ಅವರು.

ಮೇನ್ಯೆವಿಕರಿಗೂ ಸಾಮ್ಯಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕಾರರಿಗೂ ಬಹುವುತ್ತವಿತ್ತಿಂದ ಮೇಲೆ ಧನಿಕವರ್ಗದ ಅಧಿಕಾರ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಗಂಟು. ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕೆ ಧನಿಕರದೇ ಮುಂದಾಳ್ತನ ಬೇಕೆಂದೂ, ಕೂಲಿಗಾರರು ಬರಿಸಬಾಯಕರೆಂದೂ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದವರು ಮೇನ್ಯೆವಿಕರು. ಸಾಮ್ಯಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕಾರರಾದರೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರಶಿಯಾದ ಉದಾಧರವನ್ನು ಕಂಡವರು. ಈ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳು ಸೇರಿ ದೇಶಗಳ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಸಂಘಟನೆ ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ; ಆದರಿಂದ ಆಡಳತೆಯ ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳಾದ ಧನಿಕವರ್ಗಕ್ಕೇ ಸರಕಾರವನ್ನೊ ಪ್ರಸದೆ ನಿರ್ಬಾಹವಿಲ್ಲಿಂಬ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಸಿಂಹವಾಗಿ ಮಾತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರೆಂದೂ ನಿರತರಾಗಿದ್ದವರಲ್ಲ. ಕೂಲಿಗಾರರ ಮತ್ತು ಸೈನಿಕರ ಸೇಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವೂ ತೂನ್ಯ. ಒಳಸಲರಿಯದ ತನ್ನ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೋಧಿಯೆಟ್ ಮುಂದಾಳ್ತನ ತಾನೇ ಅಂಜುತ್ತಿತ್ತು!

ಈ ವಿಚಿತ್ರ ವಿಕಿರಣಿಕ ಫಟನೆಯನ್ನು ಲೇಸಿನ ಎರಡು ಸಾರ್ಥಕಾರಿಗಳ ಜ್ಞಾತವೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆಡಳತೆಯ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ ಧನಿಕವರ್ಗದ ಸಾರ್ಥಕಾರವೊಂದು— ತಾತ್ಮಾತ್ಮಕ ಸರಕಾರ. ಜನತೆಯ ಸತ್ಯದ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಕೂಲಿಗಾರರ ಮತ್ತು ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಸಾರ್ಥಕಾರವಿನ್ನೊಂದು— ಸೋಧಿಯೆಟ್. ಮೊದಲನೆಯದಕ್ಕೆ ಎರಡನೆಯದರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡದೆ ನಿರ್ಬಾಹವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಕೆಂದರೆ ಕೂಲಿಗಾರರೂ ಸೈನಿಕರೂ ಸೋಧಿಯೆಟ್ನ ಸಮ್ಮತಿಯಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಸರಕಾರದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದರ ಮುಂದಾಳ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂಚಟ. ಅವರಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮರ್ಮ ಇಷ್ಟಿಃ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ ಪ್ರಜಾಕಾರ್ಯಾತ್ಮಯೇನೇ

ನೇರವೇರಿತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಳಾದವನು ಕೂಲಿಗಾರ; ಧನಿಕನಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣವಿಂದ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ ಕ್ಷಾರಂತಿಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಫೆಬ್ರುವರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದು ಕೂಲಿಗಾರ ಮತ್ತು ಒಕ್ಕಲಿಗವರ್ಗದ ಸಾರ್ಥಕಾರ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ ಪ್ರಜಾಕ್ಷಾರಂತಿಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ವರಲಾರದೆ ಹೊರಿಯಿತು.

ಶ್ರೀಕಂಕು ಕ್ಷಾರಂತಿಯ ಹೊಯ್ಯಾಟ್—

ಈ ಶ್ರೀಕಂಕುತನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಹೇಗೆ ಸಾಗಬೇಕು? ಕ್ಷಾರಂತಿಯ ಹೊದೊಂದು ಶಕ್ತಿ ಮುಂದೊಂದು ಶಕ್ತಿ. ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರಾ ಭವಿಸಿದ ಧನಿಕರ ಶಕ್ತಿ ತನ್ನ ಸಾರ್ಥಕಾರಿ ಕ್ಷಾರಂತಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಸೋವಿಯೆಟ್ ಶಕ್ತಿ ತನ್ನ ಸ್ವತಃ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಲ್ಲಿ ದಿದ್ದರೂ ಕೂಲಿಗಾರ, ಸೈನಿಕರ ಒತ್ತಾಯಕಾರಿ ಮುಂದ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಹೊಯ್ಯಾಟ್ವೇ ವಾಚಿಕ್ಷಿಂದ ಅಕ್ಕೂಳಿಬರದ ವರೆಗಿನ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳ ರಹಸ್ಯ.

ಈ ಇಮ್ಮಡಿ ಸಾರ್ಥಕಾರಗಳ ಜೊಡಿಗಾರಿಕೆಯ ಮೊದಲ ದಿನಗಳೇ ಇವುಗಳ ಹೊರಾಟದ ಮೊದಲ ದಿನಗಳಾದವು. ಕೂಲಿಗಾರರೂ ಸೈನಿಕರೂ ಯಂದ್ದಿಂದುಂಟಾದ ಅಸಹ್ಯ ಯಾತನೆಗೆ ರೋಸಿಹೋಗಿ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಕ್ಷಾರಂತಿ ನಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಧನಿಕರ ಹಿತ ಯುದ್ಧದ ಮುನ್ನಡೆ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗಳ ಪರ್ಯಾವರಣದಲ್ಲಿದ್ದುದ್ದಿಂದ ಅವರು ಯುದ್ಧ ವನ್ನು ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಹತದಿಂದ ಸಾಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಿರತರಾದರು. ಆದಳತೆಯ ಸುಖ ದುಃಖಗಳ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ಎತ್ತರಾಷ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಭಾಗ್ಯ ರಾಗಿ, ಪಾರಯಶಃ ವಿಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ವಾಚಬಲ್ಲರು?

ಮೊತ್ತು ಮೊದಲು ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಗಳು ನಗರವಲ್ಲಿದ್ದ ಆಹಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಟ್ಟಿಗೊಳಿಲು ಹಾಕಿ ನಿರ್ವಷ್ಟ ಬೆಲೆಗೆ ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ನಿಣಾಯಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಸರಕಾರ ಈ ವಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಟುರ್ಯಾ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಹೂಡಿತು. ಕಾರ್ಯಕಾರಿಗಳಿಗೆ

ಮುಂಗಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೆ ಎಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಸಾಧ್ಯಾತ್ಮಕ ಸೋಧಿಯೆಟ್ಟುಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವತಃ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಹಲವುಕಡೆ ಆಹಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಾವಸ್ತು ಸದೆಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟುವು. ಇಲ್ಲಾ ಕಡಿಯುತ್ತ ಸುಮ್ಮನಾಯಿತು ಸರಕಾರ.

ಇನ್ನು ಉತ್ತರಾಂಶ ದಿನದ ವಿಚಾರ. ಮಾರ್ಚ್ ಇಂದ ವರೆಗೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಂಪುರ್ಣ ಕೊನೆಗಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೂಲಿಗಾರರು ಉತ್ತರಾಂಶ ದಿನ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ರಾಂತಿ ಸಫಲವಾಗಿದೆ, ಇನ್ನು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ತಂಟೆ ಎತ್ತಿದ್ದಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ರಾಂತಿ ಸಫಲವಾಗಿದೆ, ಇನ್ನು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ತಂಟೆ ಎತ್ತಿದ್ದಿರುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಸೈನಿಕರು ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ, ಕೂಲಿಕಾರರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ !' ಎಂದು ಉದಾರ ದೇಶಭಕ್ತರು ಉದಾರವೆತ್ತಿದರು. ಆದರೆ ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಸೇತ್ತುತ್ಪದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರೇ ಕಾರಣಾನೆ ಒಡೆಯರನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ಮಾರ್ಚ್ ಗಂ ರಂದು ಉತ್ತರಾಂಶ ದಿನ ವಸ್ತು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಾಸನವಾಗಿ ಮಾಡಿರಂದು ಸೋಧಿಯೆಟ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಗಳು ಕೇಳಿದರೆ ಸರಕಾರ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾಸ್ಕ್‌ಎಸ್‌ಎಸ್‌ ಸೋಧಿಯೆಟ್ ಸ್ವಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಉಗಂಟಿಗಳ ದಿನವನ್ನು ಶಾಸನವಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಧನಿಕರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಟ್ಟುಕು ಕಷಾಯ !

ಕೂಲಿಗಾರರು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಈ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸರಕಾರ ಪಕ್ಕದವರು ಸೈನಿಕರೊಳಗೆ ಅಪವರ್ಚಾರದ ಸಾಧನವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. 'ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೇನು, ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ ಕಂಡಕಡಲ್ಲಿ ನರಖಂಪ ಸೈನಿಕನಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆಷ್ಟು ಗಂಟೆಯೆಂಬ ನಿಯಮವುಂಟೀ?' ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಈ ರೀತಿ ಸೈನಿಕರ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಚಾರ ಘಳಕಾರಿಯಾದುದು ಸತ್ಯ. ಆದರೆ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಇದರ ಗುಟ್ಟು ತಿಳಿದೆಂದನೆಯೇ ಆವರು ಯುದ್ಧದಿಂದ, ಅಂದರೆ ಸೈನಿಕರ ಸೆತ್ತುರದಿಂದ, ಕೂಲಿಗಾರರ ಬೆವರಿಂದ, ಬಂಡವಳಗಾರರು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೋರ್ಟುಂತರ ರೂಬಲುಗಳ ಶಾಭದ ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಸೈನಿಕರ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಧನಿಕರ ಮೇಲೆ ತಿರಂಗಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿ ಸ್ವಕ್ಷ್ಯತಾಪರಾಧದ ಘಳವಾದ ತಾತ್ಪರ್ಯತ್ವಕ ಸರಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ

ಅಂಕೆಗೆ ಒರಡ ಕೊಲಿಗಾರ, ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುತ್ತು ಸರಕಾರದ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಆದು ಸರಕಾರದಿಂದ ತನ್ನ ವೆಚ್ಚದ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಬೇಡಿತು. ಆದರೆ ಸರಕಾರ ಹೇಳಿತು: ‘ಈ ‘ಖಾಸಗಿ’ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ವಧಾ ಧರ್ಮವಾಗಲಾರದು.’ ಅದೇ ಸರಕಾರ ಬಂಧಿತರಾದ ರೂಪರನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಇತರ ವ್ಯಧರ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಒಡವನ ರೋಕ್ಕುದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಾಸಾಶನ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಸೋನಿಯೆಟ್ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಸರಕಾರದ ಮನ ನೋರಿಯಿಲು ಸಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ಆವಾಸವನ್ನು ವರ್ತಾಸವಾಗಿ ಸಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರು. ಧನಿಕರು ಎಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ತಾಗಿ ವಾಡುವರೋ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿ ಆವರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು!

ಜನತೆಗೆ ತಾತ್ಕಾರ್ತಿಕ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ರವಣ್ಯ ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಾರ್ಚ್ ಇ ರಂದೇ ಕೊಲಿಗಾರರ ಕೆಲವೊಂದು ಪಂಗಡಗಳು ಒದರುತ್ತಿದ್ದವು. ‘ಈ ಧನಿಕರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಮಗುಚಿ ಸೋನಿಯೆಟ್‌ಗಳೇ ಆಡಳಿತ ವಹಿಸಲಿ! ’ ಎಂದು. ನಾವಿಕರೂ ಸೈನಿಕರೂ, ಸೋನಿಯೆಟ್‌ನ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸರಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಮನ್ನಿಸುವವರಲ್ಲ ’ ಎಂದು ಸಾರಿದ್ದಾರು.

ಕ್ರಾಂತಿ ಜಯಶೀಲವಾಯಿತೆಂಬ ವಾತ್ಮಕ ರಣರಂಗಕ್ಕೆ, ರೂಪರ ಪಕ್ಕಾವಾತಿ ಸೈನಾಧಿಕಾರಿಗಳ ತಡೆಯಿಂದ ತಡವಾಗಿಯೇ ಆದರೂ ಮುಣ್ಣಿದಾಗ ಸೈನಿಕರ ಮೇಲಾದ ಪ್ರಥಮ ಪರಿಣಾಮ - ಆಶೋದಯ. ಆದು ರೂಪರಾಹಿ, ಆವರ ಮೇಲೆ ಈ ದುರಂತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವುದ್ದುವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಆ ದುಶ್ಯಕ್ಕಿಂತ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಆಳತ್ತಿದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲ ಆವರಿಗೆ ಈ ಸಾಫನೋವುಗಳಿಂದ ಪಾರವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಆವರದೇ ಅಧಿಕಾರ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಯಾವುದ್ದು ಇನ್ನು ನಿಲ್ಲಲು ಅಡ್ಡಿಯಲ್ಲ. ತಾತ್ಕಾರ್ತಿಕ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಈ ಹೊಸ ‘ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ’ ಸರಕಾರ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಸೂಚಿಸುವುದು ಆ ವರಗೆ ತಾವು ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಯ ಯಾವುದ್ದುವನ್ನು ಹೇಳಿಸಬೇಕಾಗುವುದು, ಆಕ್ರಮಣ ಬೇಕಾಗಲಾರದು, ಎಂಬ ಆಶೇಯನ್ನು ಆವರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಕ್ಲೀಶಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಹೀಯಾಕಿಸಿ, ಹೀಡಿಸಿ, ಹೊಡಿಸು ಬಡಿದ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಸರಕಾರ ಕಿತ್ತುಹಾಕುವುದು; ಇಂಥ ಬಯಕೆಗಳೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕಣ್ಣ ತೆರೆಯಲು ಕೆಲವೇ ದಿನ ಸಾಕಾದವು. ‘ಕ್ರಾಂತಿಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಾವು ಯಂದ್ದವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ತಾನ್ಯಗದಿಂದ ಸಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ’ ಎಂಬ ಹೊಸ ತತ್ವವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಅಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಬ್ಬರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದರೂ ಆ ದ್ವೇಷಪೂಜೆ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಾನವೀಸವಾಲು ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮ ಏಡಕವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ನೊಂದು ಸೈನಿಕರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ತಾವೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾಗಿ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡರು! ಹೊಸ ಸರಕಾರ ಯಂದ್ದವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಲಕ್ಷ್ಯ ತೀರಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಕೆಲಕಾಲ ನಿಂತುಹೊಗಿದ್ದ ‘ಕಣ್ಣ’ ಯಾಗುವ ಚಟ್ಟ ಪುನಃ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯಿತು. ಸಾವಿರಾರು ಸೈನಿಕರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಡರು. ಅವರೇ ಹಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೈನಿಕನ ಬಗ್ಗೆ ಅದೇ ಕೀಳು ಭಾವನೆಯನಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಅದೇ ಹಳೆಯು ‘ನಿಷ್ಠೆ’ ಯನ್ನು ಹೊರಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕಾಲಗತಿ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅವರ ಆಜ್ಞೆಗಳಿಗೆ ಯಾರು ಕಿವಿಗೊಡಬೇಕು?

ಇನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಜನತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿಯೇ ಸ್ಪೂರಿಸಿತು. ಎಪ್ಪಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸೊಮಿಯೆಟ್ಟಿಗಳು—ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಸೊಮಿಯೆಟ್ಟಿಗಳು ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಒಂದವು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲು ಅವರ ಆಶೋತ್ತರಗಳು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊಡರಿಸಿದವು. ಸೈನಿಕರಲ್ಲಿ ಒಹುಸಂಖ್ಯೆ ಕರು ಒಕ್ಕಲಿಗರೇ ಆಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಸಹಕಾರದಿಂದಾದ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಒಡ ಮನೆತನಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮಿನಾದ್ದರದ ಹುಲುಸುಭೂಮಿ ಪಾಲಾಗಿ ಸಿಗುವುದೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ತಾತ್ಮಾಲಿಕ ಸರಕಾರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಲೇಲ್ಲದಾಗಿತ್ತು. ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಾರಕರು ಬಂದಾಗ ಸೈನಿಕರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದು: ‘ಭೂಮಿಯ ವಿಚಾರವೇನಾಯಿತು? ’ ಪ್ರಚಾರಕರು ಪ್ರಶ್ನಾಕಾರಿಗೆ ಹಾರಿ

ಕೇಯ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಆದ್ದಲ್ಲ ಮುಂದೆ....ರಾಜ್ಯಘಟನಾ ಸಿವಾರ್ಥಕ ಸಭೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿದೆ.' ಆದರೆ ಸೈನಿಕರ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಅವರು ಹೀಗೆ ಆಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ರಾಜ್ಯಘಟನಾ ಸಭೆಯೊಂದು ಕೂಡ ಲಿದೆಯೊಂದು ಎಲ್ಲರ ಭಾವನೆಯಿಂದಿತು. ಆದರೆ ತಾತ್ಕಾಂತಿಕ ಸರಕಾರ ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ತಳ್ಳುತ್ತ ನಡೆದಿತ್ತು. ಆದು ಕೊನೆಗೂ ಕೂಡಲೇ ಇಲ್ಲ!

ಆತ್ತ ಸರಕಾರದ ಪಕ್ವಪಾತಿಗಳಾದ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಮಾರ್ಚ್ ಇರಂದೇ ಸೋಮಿಯೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿ ಸರಕಾರವೇ ಸವಾರಧಿಕಾರ ಸಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಸಂದೇಶ ಕಳಿಸಿದ್ದರು.

ಹೀಗೆ ಕಾರಂತಿಯಂದ ನಿರ್ವಿಫಲವಾದ ವಿಚಿತ್ರ ಏಕಿಹಾಸಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಂದ ಈ ಎರಡು ಆಧಿಕಾರಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೆಣೆದುಕೊಂಡು, ಆದರೂ ಒಂದರ ಜತೆಗೊಂದು ಹೊಂರಾಡಿ, ಆದರೂ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಜತೆಯಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದು ಬಹುಕಾಲ ಸಾಗದೆಂದು ಕಣ್ಣಿಳ್ಳವರಿಗೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಒಂದು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

—

ಇಂತ್ಯಾಪ್ರವಾಹಗಳ ಗಮನ-ಪ್ರತಿಗಮನ

—*—

ಲೆನಿನ್ ಬರುತ್ತಾನೆ

ದೂರ, ಬಹು ದೂರ. ಎರಡು ರಣಭೂವಿಗಳಾಚೆಗೆ, ಸ್ವರ್ಯಾಲಂಡಿ ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬಾಲ್ಯವಿಕೆ ಪಕ್ವದ 'ಗಿರಿಗರುಡ' ಲೆನಿನ್ ರಾಜ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಿರುಗಾಳಿಯನ್ನು ಆತುರದಿಂದ, ಆವೇಗದಿಂದ, ಸಹಷರ್ ನಾಗಿ ಸೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಧ್ಯಾಪ್ರಜ್ಞಾಯ, ನಿಶ್ಚಯ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ, ತನ್ನ ಸೈತ್ತಿರ ಸ್ವೇಚ್ಛೆವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಕಾರಂತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಬದ್ದ ವೈರಿಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯನ್ನು ಸೋಡಿ ಆತ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಶುದ್ಧಧೃಷ್ಟಿಯ ಬರಗಾಲ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಇಶುದ್ಧ ತರ್ಕದ

ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಜನತೆಯ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವನಿಗೆ ದುಃಖವಾಗಿತ್ತು. ಕೆರೆನ್ ಸ್ವಯಂಭು ಸಾಮ್ಯವಾದಿಯ ಸೋಗಿನ ಸಂದರ್ಭಸಾಧಕರ ಉದ್ದಿಗ್ನ ಭಾವಣಗಳಿಗೆ ಜನತೆಯವ್ಯೇ ಅಲ್ಲ, ಸೋವಿಯೆಟ್ ಕೂಡ ತನ್ನ ವಿವೇಕವನ್ನು ಮಾರಿದ್ದ ಸೋಡಿ ಅವನಿಗಾದ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಅಳತೆಯಿಲ್ಲ.

ರೂಂರನ ಪತನವಾದಂದಿನಿಂದ ಕೆಲ ತಿಂಗಳು ರಶಿಯಾದವ್ಯು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯ ಬೇರೊಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ದೂರಪೂರ್ವದ ಸ್ವಾಂತ್ರ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ, ಉತ್ತರ ಧೂವದಿಂದ, ಆಲ್ಟ್ರಾಯಿ ಪರಿತಗಳ ಆಚೆಯಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಕೈದಿಗಳು, ಹೆಸ್ಟ್ ವಿಕರು, ಸಾಮ್ಯಕ್ಷಾರಂತಿಕಾರರು, ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಮತ್ತಿತರರು ಒಂದು ಕ್ಷಾರಂತಿಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನೇರಿದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಮಾರ್ಫಂಡನಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾಂತ್ರ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವ್ಯಾಪಕ ವಿಭಾಗಾಗಿ ವಿಕಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿಲ್ಲ. ಸುತ್ತು ಯುದ್ಧನಿರತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಪುಂಡಗುರುವಿನ ಯುದ್ಧನಿರ್ಮಾಂಧಕಪ್ರಚಾರ ಅವರಿಗರಿಯದ್ದಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ರಶಿಯಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಗೊಳಿಸ್ಟುಕೊಂಡಿಕೊಂಡಿತ ಕೇಂದು ಬರುವುದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಯುದ್ಧಪಕ್ಷವಾತಿ ತಾತ್ಕಾಂತಿಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೀಟಲೆ ಕೊಡಬಹುದಾದ ಈ ಪುಂಡನನ್ನು ಮತ್ತು ಅವನ ಶಿಶ್ಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಜರ್ಮನ್ ಸರಕಾರ ಅವನನ್ನು ಫಿನ್ಲಾಂಡಿನ ವರಂಗೆ ಜರ್ಮನಿಯ ಮಾಲಕ 'ಮುಚ್ಚಿದ ಬಂಡಿ'ಯಲ್ಲಿ ತೆಲುಸುಲು ಒಡಂಬಿಸ್ತಿತು. ಲೇನಿ ರಶಿಯಾವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಅದರ ಸ್ವಾಧ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇ ತಾನೇ?

• ಮುಚ್ಚಿದ ಬಂಡಿ' ಯಲ್ಲಿ ಲೇನಿ ಎಪ್ರಿಲ್ ಇಂದು ಫಿನ್ಲಾಂಡನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಜರ್ಮನರು ಸ್ವಾಧ್ಯಮಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು ರಂದ ತನ್ನ ಹೇಸರಿಗೆ ಕಳಂಕ ಹಚ್ಚಿಸ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುವದೆಂದು ಅವನಿಗೆ ವೇದಲೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಉದ್ದೇಶ ತಪ್ಪಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜನತೆಯ ತ್ವಾಗದ ಪುಲ ಅವರ ವೈರಿಗಳ ಕೈಗೆ ಸಕ್ಕುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಾರದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಹೇನ ರಂದೇನು? ಲೇನಿನನ ಹೇಸರು ಆಗಲೇ ಮನೆಮಾತಾಗಿತ್ತು. ಅವನನ್ನು ದೇಶ

ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಎಡುರುಗೊಂಡಿತು. ಬಾಲ್ಯ ವಿಕರೂ ಮೇನ್ನೆ ವಿಕರೂ ಸೇರಿಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಸೆರೆದಿದ್ದರು. ವಾಚ್ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಸೈಚೇರಿಯಾದಿಂದ ನುರಳಿದ್ದ ಸ್ವಾಲಿನ್, ಕಾಮನೇಷ್ ಮತ್ತು ದ್ಯುಮಣಿಯಾದ ಹಳೆ ಬಾಲ್ಯ ವಿಕ್ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರವಡಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ವಹಿಸಿದ ಧೀರ್ಜಿರಣೆಯನ್ನು ಸೋಡಿ, ಮೇನ್ನೆ ವಿಕರಿಗೆ ಬಾಲ್ಯ ವಿಕರೊಡನೆ ಏಕ್ಯವಾಗುವ ಆಸೆ ಮೂಡಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಮುಖ ಬಾಲ್ಯ ವಿಕರು ಮೇನ್ನೆ ವಿಕರಂತಿ, ತಾತ್ಪೂರ್ವಿಕ ಸರಕಾರದವರು ಜನಹಿತದ ಧೀರ್ಜಿ ವಹಿಸಿದಷ್ಟು ದಿನ ಅಷ್ಟು ಮಂಟ್ಟಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲವೀಯ ಬೇಕೆಂದೂ ಕ್ರಾಂತಿಯ ವಿಚಯದಿಂದಾಗಿ ವೊಡಲು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾರಜ್ಯವಾದಿ ಯುದ್ಧವಾಗಿದ್ದುದು ಈಗ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಯು ಇಫ್ರಾತ್ ಪ್ರಜಿಗಳ ಯುದ್ಧವಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಅನ್ನ ತೊಡಗಿದ್ದರು.

ಲೇನಿನ್ ಬಂದ ದಿನವೇ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ದಂಗುಬಡಿಸಿದನು. ಯಂದ್ರ ಏಷ ಯಕ್ಕೆ ಅವನ ವಿರೋಧ ಧೀರ್ಜಿರಣೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದಲ್ಲವಾದರೆ ಇನ್ನು ಷ್ಟು ದೃಢವಾಗಿತ್ತು. ತಾತ್ಪೂರ್ವಿಕ ಸರಕಾರ ಬಂಡವಲವಾದಿಯಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಮಗುಚಿ ಹಾಕಿ ಕೊಲಿಗಾರರ ಮತ್ತು ಬಡರ್ಪೈ ತರ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಾಫ್ತಿಪಿಸುವುದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರ ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಅವನ ವಾದ. ಮರುದಿನವೇ, ಎಪ್ರಿಲ್ ಎ೧ಮಾಂಸೆ, ಗಳಿಂದು ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಾದವಾದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು. ಅದು ಮೇನ್ನೆ ವಿಕರ ಆಶೀ ಕಣ್ಣೋ ರೆರಚಿತು. ಬಾಲ್ಯ ವಿಕರನ್ನು ವಿಮೂಡಿಸಿರಾಗಿ ವಾಡಿತು. ಶತ್ರುಗಳೂ ಮಿಶ್ರರೂ ಸೇರಿಯೇ ಕೆಲಕಾಲ ಅವನ ಬದ್ದಿ ಮಂಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಕೆಲವರು ಅವನನ್ನು ಜಮಾನ್ ಗುಪ್ತಚರಣೆಂದು ತೆಗಳಿದರು. ಮಾತ್ರ ವಾದಿಗಳು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಲಿಗಾರ (ಮತ್ತು ಬಡ ರ್ಮೀತ !) ರ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಎಳೆಯೋಣವೆನ್ನುವ ಅವನ ತರ್ಕಾಶಕ್ತಿಗೆ ರಶಿಯಾದ ಸೈಜಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಕಾರಣವೆಂದರು.

ಮೊದಮೊದಲು ಬಾಲ್ಯ ವಿಕರು ಕೂಡ 'ಎಪ್ರಿಲ್ ಎ೧ಮಾಂಸೆ' ಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಲಿಲ್ಲ. ಅದು ತಾತ್ಪೂರ್ವಿಕ ವಾಗಿ ಲೇನಿನನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪೂರಣವಾಗಿತ್ತು. ಅದರೆ ಸಮಯ ಸಂಧಂತೆ, ಅವನ ವಿಚಾರದ್ವಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರವಾದ ಆ ಸತ್ಯಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ

ಇಸುಭವಕ್ಕೆ ಗೋಚರವಾಗತೊಡಗಿತು. ಕೆಲವೇ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕವೆಲ್ಲ ಲೆನಿನ್‌ನ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ನಿಂತಿತು.

ಎಪ್ರಿಲ್ ವಿಭಾಗಾಂಸೆ:

ಲೆನಿನ್‌ನ ಎಪ್ರಿಲ್ ವಿಭಾಗಾಂಸೆಯ ಸಾರ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ:—

೧. ಯುದ್ಧ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಯ ವಾದಕ್ಕೆ ನಾವು ರವಷ್ಟು ಎಡ ಕೊಡಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ (ತಾತ್ಕಾಲಿಕ) ಸರಕಾರ ಇನ್ನೂ ಬಂಡವಲವಾದಿ ಸ್ವರೂಪ ದ್ವಿಡೆ. ಅದರಿಂದ, ಲವಾಫ್ ಮತ್ತು ಕಂಪೆನಿ'ಯ ಈ ಹೊಸ ಸರಕಾರದ ಕ್ಷೇತ್ರಗೆ ಕೂಡ ಇದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದಿ ಯುದ್ಧ ಹೇಗೆ ಸರಿ.

ವರ್ಗ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ಕೂಲಿಗಾರವರಗಳಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಯುದ್ಧ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಬೇಕು ಕಾದರೆ ಅದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ (ಅ) ಆಧಿಕಾರವೆಲ್ಲ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೂ ಅವರಂತೆ ಬಡವರಾಗಿರುವ ರೈತರಿಗೂ ಸೇರಬೇಕು; (ಆ) ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜ್ಯವಿಸ್ತರಣೆ (annexation) ಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು; (ಇ) ಎಲ್ಲ ಬಂಡವಲವಾದಿ ಹಿತಸಂಬಂಧಗಳ ಕೂಡೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಜವಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಯ ಸುಳ್ಳಿ ವಾದವನ್ನು ಬಂಡವಲಗಾರರಿಂದ ವಂಚಿತ ವಾದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ನಂಬಿತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಈ ಯುದ್ಧ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದ್ದ ಕ್ಷೇತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯವಿಸ್ತರಣೆಗಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರ ತೆಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಶಾಂತವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಹೇಳಿ, ಬಂಡವಲಗಾರಿಕೆಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೂ ಇರುವ ಅಜ್ಞೇಧ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ, ಬಂಡವಲಗಾರಿಕೆಯನ್ನೂ ಕಿತ್ತುಹಾಕದೆ ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಹಿತವೇಸಿಸುವ, ಸೋತವರನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸದ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು.

ರಾಂಗಡಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧನಿರ್ತರಾಗಿರುವ ಸ್ವೇಂಕರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

೨. ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯ ಒದಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಶೇಷತೆಯಿದೆ: ಕೂಲಿಗಾರರ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಕಷ್ಟು ವರ್ಗಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲದ್ದರೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮಧ್ಯಮವರಗಳಕ್ಕೆ ಆಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಪರ್ಯಾಯದಿಂದ ದ್ವಿತೀಯ ಪರ್ಯಾಯವಾದ ಕೂಲಿಗಾರರ ಮತ್ತು ಬಡರೈತರ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಗುವ ಆಂತರ್ವಧ್ಯಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ನಿಂತಿದೆ.

ಈ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಿನ್ನಿಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯದ ಪರಮಾವಧಿಯಿದೆ; ಜನಸಾಮಾನ್ಯದ ಮೇಲೆ ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದ ಇವೆರಡರ ಪರಮ ನೈರಿಗಳಾದ ಬಂಡವಲಗಾರರ ಸೇಂಟ್ ಜನತೆಯ ಸರಳ ವಿಶ್ಲಾಸವಿದೆ.

ಹೊಸತಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಜಾಗ್ತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಅಭಿಭಾವಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೂಲಿಕಾರ ಜನತೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಚೆಳವಳಿಮಾಡುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳೇ ತಕ್ಷಂತೆ ನಾವು ಇಚ್ಛಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇ. ತಾತ್ಪರ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಬೆಂಬಲಕೊಡಕೂಡದು. ಅದರ ವಾಗ್ದಾನಗಳಲ್ಲಿದರ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯವಿಸ್ತರಣವನ್ನು ಶ್ವಾಗರುಮಾಡುವ ಮಾತುಗಳ ಟೊಲ್ಯೂತನವನ್ನು ಅಖಿಂಡವಾಗಿ ಬಯಲಿಗೆಳೈಯಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಒಂದ ವಲಗಾರರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದವನ್ನು ತ್ವರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ, ಬೇಡಿಕೆ, ಗಳನ್ನು ಮುಂದೊಡ್ಡಿದೆ ದರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಭಾರ್ಯಾತಿಯಷ್ಟೇ ಹಬ್ಬಿಸುತ್ತದು.

ಇ. ಎಲ್ಲ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕ ಕೇವಲ ಅಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯಾಕವಾಗಿದೆ; ಧನಿಕವರ್ಗದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ತಾವು ಮಾತ್ರ ಒಳಗಾದದ್ದಲ್ಲಿದೆ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನೂ ಒಳಗು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ಸಾಮ್ರಾಂತಿಕವಾದಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಧ್ಯ ಮವರ್ಗದ ಪಕ್ಕಪಾತಿಗಳು ನಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಮನಗಾಣಬೇಕು.

ಕೂಲಿಗಾರರ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸರಕಾರವಾಗಬಲ್ಲಿದು. ಎಷ್ಟ ರವರಿಗೆ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ ಧನಿಕರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಇಗಾಗಿರುವುದೋ ಆವರಿಗೆ ಸಹನೆಯಿಂದ, ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಹತಕುಡಿದು ಆಫರ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಹೇಳುವುದು ನಮ್ಮ ಮೊದಲ ಕರ್ತವ್ಯವೇಂದು ಜನತೆಗೆ ಒತ್ತಿಹೇಳಬೇಕು.

ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ವಿಮುತ್ತಿಸುತ್ತು, ಬಯಲಿಗೆಳೈಯುತ್ತ ಇರುವಾಗಲೇ, ನಾವು ಸೋವಿಯೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಕರಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲ ಆಧಿಕಾರ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಅನುಭವ ಬಂದು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಇ. ಪಾಲ್‌ನೇಂಟ್‌ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಜಾಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಬೇಡ—ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಸಿಂದ ಅದಕ್ಕಾಗಿಯುವುದೆಂದರೆ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗುವುದು ಹೊರತು ಮುಂದುಡೆಯಲ್ಲ.—ಬುಡಿಂದ ತುದಿಯ ವರಿಗೆ ಕೂಲಿಗಾರರ, ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಗಾರರ, ಮತ್ತು ಒಕ್ಕುಲಿಗರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದೊಡಗೊಡಿದ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳ ಪ್ರಜಾಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನಮಗೆ ಬೇಕು.

ಪ್ರೌಲೀಸ್, ಸೈನ್ ಮತ್ತು ಆಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗವನ್ನು ಕಿರುಹಾಕಬೇಕು. (ಶಾಶ್ವತ ಸೈನ್ಯದ ಬದಲು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಸ್ತ್ರಧಾರಿಗಳಾದ ಪ್ರಜಿಗಳೇ ಇರುವರು.)

ಎಲ್ಲ ಆಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಆರಿಸಿ ಬಂದವರಾಗಿರಬೇಕಳ್ಳಿದೆ ಅವರ ಸಂಬಳ ಸಾಮಾನ್ಯಕುಶಲ ಕೆಲಸಗಾರನಿಸದಕ್ಕೆ ವಿಕ್ಷೇಪಣಿಸಬೇಕು.

೬. ಗ್ರಾಮಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳಿಗಾರರ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಭೂಮಿ ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೊಳು ಹಾಕಬೇಕು.

ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭೂಮಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸೋತ್ತು ಗಬೇಕು. ಗ್ರಾಮ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯದಂತೆ ಅದನ್ನು ಹಂಚಬೇಕು. ಬಡರ್‌ತರ ಬೇರೆಯೇ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಹಂಟ್ ಬೇಕು.

೭. ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಏಕೀಕರಿಸಿ ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬ್ಯಾಂಕಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ಅದು ಕೂಲಿಕಾರ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳ ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು.

೮. ನಮ್ಮ ಅವಸರದ ಕರ್ತವ್ಯ, ಸಾಮ್ಯವಾದವನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತರುವುದು, ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಉತ್ತಾದನೆ ವಿತರಣೆಗಳನ್ನು ಸೋವಿಯೆಟ್‌ನ ಅಂಕೆಯೊಳಗೆ ತರುವುದು.

೯. ಪಕ್ಕದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು:

(ಅ) ಕೂಡಲೆ ಪಕ್ಕಸನ್ಮೇಳನ ಕರೆಯುವುದು.

(ಆ) ಪಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಬದಲಿಸುವುದು.

೧೦. ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾದಿ ಯುದ್ಧ.

೧೧. ಸರಕಾರ ಸುತ್ತು ಕರ್ಮಾಂಶ ಸರಕಾರದ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಅಭಿನುತ್ತ.

೧೨. ಪುರಾತನವಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಕನಿಷ್ಠ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಿದ್ದುವುದು.

(ಇ) ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಹೆಸರು ಕೊಡುವುದು. (ದ್ವಿತೀಯ ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಎಲ್ಲ ದೇಶದ ಸಾಮ್ಯ-ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ಪಕ್ಕಗಳು ದೊರ್ಹಿಹಂತಾದಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕವನ್ನು 'ಕರ್ಮನಿಸ್ತ' (ಸಂಘಸ್ವಾಮ್ಯ) ಪಕ್ಕವೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕು.)

೧೩. ಒಂದು ಹೊಸ ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ.

ದ್ವಿತೀಯ ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯದ ಅನುಕೂಲವಾದಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬೇರೊಂದು ನಿಜವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

*

*

*

*

*

ರಾಜೀವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮುಂದಾಳ್ತನ ಒಂದುದು ಅದೇ ವೊದಲು. ಆ ವರೆಗೆ ಜನತೆಯಾಗಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಮುಂದಾಳ್ತಗಳಾಗಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಶಕ್ತಿಪ್ರತಿಶಕ್ತಿಗಳ ಆಳ ಅಂತರಂಗಗಳನ್ನು ಪೃಥಕ್ಕೂ ರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯಕ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದಿಲ್ಲ. 'ಎಪ್ರಿಲ್' ಮೇವಾಂಸೆಗಳು 'ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕವಲುದಾರಿಯ ಕೈಕಂಬ. ಆ ವರೆಗೆ ಘಟನೆಗಳ ದುವಾರ ವೇಗಕ್ಕೆ ಸೆಲುಕಿ ಗೊಂದಲದ ಸಂದರ್ಭಯಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕರಿಯದೆ ಸಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಕ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದಾರಿಗಳು ತೋರಿದವು.

ಅಲ್ಲಿ ಆವು ಮುಖ್ಯ ಮಂಗಳ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಅಗಲಿದವು: ಬಂಡವಳಿಗಾರರ ಕ್ಷಯದೇಟ್ಟು ಮತ್ತು ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ಪ್ರತಿಗಾವಿಂಗಳಾದ ಚರ್ಚೆನಾಡು ರರಹಿದ್ದೇಟ್ಟು ಪಕ್ಕಾಗಳು ಒಂದು ಪಂಗಡವಾಗಿ ಪಾಲಿಫ್ ಮೇಂಟ್ ಮಾಡರಿಯ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ಅಥವಾ ಘಟನಾತ್ಮಕ ರಾಜಸತ್ತೆಯ ದಾರಿ ಹಿಡಿದವು; ಕೂಲಿಗಾರ ಮತ್ತು ಆತಿ ಬಡವ ರೈತರ ಸೋನಿಯೆಟ್ ಮಾಡರಿಯ ಪ್ರಜಾಸಾಧ್ಯವ್ಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯೇವಿಕರು 'ಲಿಪಿಲ್' ಎಂಬಾಂಸೆ 'ಯ ಬೆಳಕು ಹಿಡಿದು ಸಡೆದರು; ಮತ್ತು ಮನ್ಯೇವಿಕರೂ ಸಾಮ್ಯಕಾರ್ಯಾಂತಿಕಾರ ಪಕ್ಕಾದ ವರೂ 'ಸಿಂತು ಸೋಧುವ' — ಯಾವ ಉರಿಗೂ ಹೋಗದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿರು.

ಮೊದಲ ಲತ್ತೆ

ಬಾಲ್ಯೇವಿಕರು ಕ್ಯೂಕೆಂಡ ಕೆಲಸ ಅವೈನು ಸುಗಮವಾಗಿದ್ದಲ್ಲ. ಪಕ್ಕಾದ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೇ ಅದನ್ನು ಜೀಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದೆರಡು ವಾರ ಹಿಡಿಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಪಾರರಂಭವಾಯಿತು ಅವರ ಶಾಂತ, ಸಹನಾಯುಕ್ತ ಪ್ರಚಾರ. ತಾತ್ಕಾರ್ತಿಕ ಸರಕಾರವನ್ನು ಜನತೆ ಅಸಂತೋಷದಿಂದಲೇ ಸೋಧುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬಾಲ್ಯೇವಿಕರ ಕಡೆಗಾದರೂ ಅದು ಅಮೃತ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಲ್ಲ. ಮೊದವೊದಲು ಅವರ ಮಾತುಗಳೂ ಅದಕ್ಕೆ ರುಚಿಸಿದ್ದಲ್ಲ. ಸೋನಿಯೆಟ್ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷದ ಸಶ್ರವು ಶಿಕ್ಷಣೋಳಿಗಾದ ತ್ಯಾಗಿಗಳು. ಈ ಲೆಸಿನ್ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಕಟದಿಂದ ತಲೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖ ಕಾಲಕ್ಕೇವ ಮಾಡಿದವ; ಬಹಳ ಮಾಡಿ ಜರ್ಮನಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಂದವನೂ ಇರಬಹುದು....ಆದರೆ ಲೆಸಿನ್ ಇತಿಹಾಸದ ಪಕ್ಕಾದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ; ಅದು ಅವನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಂತು.

ಮಾರ್ಚ್ ಇಂಕ್ಕೆ ಅಮೇರಿಕೆ ಏಂತ್ರಪಕ್ಕಾದಲ್ಲಿ ಯಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿತು. ರಶಿಯನ್ ಬಂಡವಲಗಾರರಿಗೆ ಇದು ಹಣ ವಾತ್ರ. ಯಂದ್ರ ಗೆದೆಯುವ ಸಂಭವವನ್ನು ಸಾವಿರವಾಲಿಗೆ ಹಳೆಸಿತ್ತು. ಈ ಘಟನೆ. ರಶಿಯನ್ ಬಂಡವಲಗಾರರ ಮುಂದಾಳು, ತಾತ್ಕಾರ್ತಿಕ ಸರಕಾರದ ವಿದೇಶಮಂತ್ರಿ ಮತ್ತು ಸಿಜವಾದ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿದ್ದ ಪಾನ್ಯಲ್ ವೀಲೀಯುಕ್ತಾಫ್ ಆ ಹಣನಿರ್ವಿವ

ದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಕೊಟ್ಟು ಯುದ್ಧಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ರಶಿಯಾ ಕಾನ್‌ಸ್ವಾಂಟಿನೋಪಲ್, ಅಮೆರಿಕಿನ್ಯಾ, ಉತ್ತರ ಪಶ್ಚಿಮಾ ಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದೂ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ತುಕಿಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದೂ ವಿಶದೀಕರಿಸಿದನು.....ರಶಿಯಾದ ಕಾಂತಿಕಾರಿ ಜನಕೆ ಯಲ್ಲಿದು ಅದ್ಭುತ ತುಮುಲವೆಬ್ಬಿಸಿತು....ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ಹೊರಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ! ಹೆರರ ಸೊತ್ತನ್ನು ಆಪಹರಿಸಲೆಂದು. ಆಕ್ರಮಣವಲ್ಲದೆ ದಡೆಗಳಲ್ಲದೆ ಶಾಂತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಸೋವಿಯೆಟ್ ಮನವಿ ಹೊರಡಿಸಿ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾರ್ತಿಕ ಸರಕಾರದಿಂದ ಈ ಮಾತು ! ಗೊಂದಲ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದ ರಿಂದ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಬಾಗಿ ಸರಕಾರವೊಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಹೊರಡಿಸಿತು: ಅನ್ಯ ಒಂದಾಂಗ ಗಳ ಸೊತ್ತನ್ನು ಪಹರಿಸುವುದು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಶಿಯಾದ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ, ಎಂದು (ಮಾಚ್ರ ಇಂ). ಇದು ಪ್ರಜಿಗಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದ್ದರೂ ಏತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಭೀತಿಯಂಟು ಮಾಡಿ ಅವರು ರಶಿಯನ್ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದ್ದ ರಿಂದ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ನ ಬೆಷ್ಟುಹಿಂದೆ, ಏತ್ತರನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಮಾಚ್ರ ಇಂ ರ ಫೋರ್ಮಾಷನ್‌ಯ ಅಧ್ಯವನನ್ನು ಉಪಸಂಪರ್ಕ ಸುವ ಅಧ್ಯವನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಏರು ದ್ವಾರಾಗಿ ಪೆಟ್ಟಿಗ್ರಾಹಿಸಿನ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವ ಸಶಸ್ತ್ರ ಸೈನಿಕರ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಗಾರರ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ನಡೆದುವು. ಇನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೀಲಿಯಂಕಾಫ್‌ನ ವಿರುದ್ಧವಿದ್ದವು (ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೯—೨೦). ಮರುದಿನ ಜನತೆಯ ಪಕ್ಕದ ಏರುದ್ಧರಿಸಿದ ಬಂಡವಳಿಗಾರರ ಪಕ್ಕದವರೂ ಬಂದು ಸೇರಿ, ಬಡಿದಾಟಗಳು ಕೂಡ ಆದವು. ಮುಂದೆ ಜುಲಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದ ಜನರಲ್ ಕಾನ್ರಿಲಾಫ್ ಎಂಬ ರೂಪವಾದಿ ಸೇನಾಪತಿ ಕೂಲಿಗಾರರ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಆಡಗಿಸಲು ಶಸ್ತ್ರಬಿಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಆದರೆ ಸೈನಿಕರು ಅವನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಲೆನ್ನು ಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಆದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರದರ್ಶನಕಾರರು ಎರಡೂ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಭಾಭಿವಸವನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಬಿಗಿದ ಮುಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದರು. ಸರಕಾರವನ್ನು ಕೆಡಹುವುದು ಹೊರತು ಮತ್ತೆಲ್ಲ ಆಗಿತ್ತು.

ಈ ಫಲನೆಗಳು ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಅಯಾಚಿತ ಅನುಕೂಲ ವಾಡಿ ಕೊಟ್ಟವು.

ಇದಾದ ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಯಗಾಣದೆ ಏಲಿಯುಕಾಫ್ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧಮಂತ್ರಿ (ಈತ ದೊಡ್ಡ ಕಾರಣಾನೆಯೋಡೆಯ) ಗಡ್ ಕಾಫ್, ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಉಳಿದ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಬಂಡವಲ ಗಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜತೆ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಸ್ ಒಹುಸಂಖ್ಯಾಕ ಪಕ್ಕಗಳಾದ ಮೆನ್ನೆನಿಕ್ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ಯಕ್ಷಾರಂತಿಕಾರ ಪಕ್ಕಗಳಿಂದ ಆರು ಮಂದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಥಮ ಸಮ್ಮಾನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವೊಂದು ಹುಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಿತು.

ಸಮಿತ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಾಹಸಗಳು

ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳಾರು ಮಂದಿ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ಹೆಸರಿನ ಹೊರತು ಮತ್ತೊಂದೂ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದೇ ಹಳೆಯ ಎಡೇಶನೀತಿ ಅಧಾರತ ಯುದ್ಧನೀತಿ. ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ವಾಡುವ ಬದಲು ಇನ್ನೊಂದು ದಾಳಿಯ ಸಿದ್ಧತೆ. ಹಿಂದಿನ ನ್ಯಾಯ ಮಂತ್ರಿ ಕೆರೆನ್ಸೀ ತನ್ನ ವಾಚಾಲತನದ ಬಲದಿಂದ ಈಗ ಯುದ್ಧಮಂತ್ರಿ ಪದಕ್ಕೇರಿದ್ದವನು ರಂಗ ದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ವಾಗ್ಜಾಲವನ್ನು ಹರಹಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ದಾಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಲು ಮನವೊಲಿಸಿದನು. ಈ ನೂತನ ಪ್ರಯತ್ನದ ಹಿಂದೆ ಅಪ್ರಯ ಸತ್ಯಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎತ್ತರು ಬತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಬೆದರಿಕೆ ಕೂಡ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಹಳ ದಿನದ ನಿಷ್ಕಾರಯತೆಯಿಂದ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ವರೋಧ ಚಳವಳಿ ಭಯಂಕರ ಸ್ವರೂಪ ಧರಿಸುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗೆ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆದರಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದರಿಂದ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನೇರೆದ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸಮ್ಮೇಳನ (ಅಖಿಲ-ರಶಿಯನ್) ದಲ್ಲಿ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟದಿಂಡಲೇ ಆದರೂ ಮುಂಬರುವ ದಾಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದರು.

ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವತ್ರ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ದಾಳಿ ಸೈನಿಕರ ಪ್ರತಿಕೂಲದಿಂದ ತಡವಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಂದೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು

ದಿವಸ ಪಾರಂಭವಾಯಿತು. ಉಳಿದೆಲ್ಲ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದಾಳಿ ಅಯಶಸ್ವಿಯಾದರೂ ಸೈಫುತ್ತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒನರಲ್ ಬುರಸಿಲ್ ಫ್ ನಡೆಸಿದ ದಾಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಯಶಸ್ವಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತು. ಸಹಸಾರಂತರ ಅಸ್ಟ್ರಯನ್ ಸೈನಿಕರು ಸೇರಿಸಿಕ್ಕುರು. ಗೆಲೀತಿಯಾದಲ್ಲಿ ರಶಿಯನರು ಬಹು ದೂರ ಮುನ್ಸುಗ್ಗಿದ್ದರು. ಈ ಸಾಜಸ ಎತ್ತರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಣ್ಣ ಸಮಾಧಾನಕರವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಶಾಂತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಒಸತೆಯಲ್ಲಿ ತದ್ವಿರುದ್ದ ಪರಿಣಾಮ ವೊಡಿತು. ಈ ಶಾಂತಿ ಎಂದಿಗಿಂತಲೂ ದೂರವಾಗಿ ಕಂಡಿತು ಅದಕ್ಕೆ.

ಸಂಖ್ಯೆ ಮಂತ್ರಮಂಡಲಕ್ಕೆ, ಮತ್ತು ಅದರ ವಚನಸ್ಥಿಗೊಳಿಗೆ ಗಿದ್ದ ಸೋನಿಯೆಟ್ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಪಕ್ಕು ದ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೆ ಬಾಲ್ಯವಿಕ ರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಗಂಟುಬಿತ್ತು. ಸರಕಾರದ ಸಾಹಸವನ್ನು, ಅಂದರೆ ಗೆಲೀತಿಯಾ ದಾಳಿಯನ್ನು, ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕು ನುಗ್ಗಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿಯೇ ತೀರಿದರು. ಕೂಲಿ ಗಾರನ ಕೀವಿ ನಿವಾರಿತು. ಈ ವರೆಗೆ ಕೇಡಿಗನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಲ್ಯವಿಕ ಮಾತುಗಾರನ ಕಡೆ ಏನೋ ಒಂದು ಬಾಂಧವ್ಯದ ಭಾವನೆ ಮಾಡಹತ್ತಿತ್ತು ಅವನಿಗೆ....ಎಕೆ? ಬಾಲ್ಯವಿಕನ ವಿಚಾರಸರಣಿ ತತ್ವಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರನ ಮನೋಧಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿತ್ತು. ಅವನಿಗೆ ಯುದ್ಧವೇ ಬೇಡಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ದಾಳಿ ಪಧ್ಯವಾದಿತೇ? ಪ್ರವಾಹ ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಬದಿಗೆ ಹರಿಯುವ ಲಕ್ಷಣ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸೋನಿಯೆಟ್ ನಾಯಕರಿಗೆ ಗಾಬರಿ ವಿಷಯ. ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ಸ್ವಯಂ ಏಕಾಕಿಗಳಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥಕೆಂದೆನಿಸಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅವರು ಒಂಡವಲಗಾರರ ಕೂಡೆ ಕೂಟಕ್ಕೆ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದರು.

ಪ್ರತಿಗಾರಿಗಳ ಗೃಧ್ರದೃಷ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ದೈವದತ್ತ ಸಂದರ್ಭ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಆವರು ವಿಲಂಬವಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದೀಗ ಈ ಕಂಟಿಕ ಸ್ವರೂಪ ಸೋನಿಯೆಟ್‌ನ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕರು ಅಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯಾಕರ, ಅಥವಾತ್ ಜನ ಸಮುದಾಯದ, ಭಯದಿಂದ ಆವರ ತೋಳುಗಳ ಮರೆಹೊಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬೇಕು, ಯಾರು ಬೇಡ? ಒಂದು ಪಕ್ಕದ

ಮುಖ್ಯ, ಇನ್ನೊಂದು ದೇವ್ಯ ಕೂಸು: ಎರಡನ್ನೂ ನಿನಾರ್ಥಮಾ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ವಾತ್ರ ಕ್ಷೇಮ.

ದಾಳಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದೊಡನೆಯೇ ಕೂಲಿಗಾರರಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ‘ಆ ಹತ್ತು ಮಾಡಿ ಬಂಡವಳಗಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಲಿ! ಆಹಾರ! ಶಾಂತಿ! ಸಾವತಂತ್ರ್ಯ! ’ ಕೂಲಿಗಾರರು ಒದರಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳು ಶಕ್ತಿನೀರಿ ಪ್ರಯುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಿಜವಾಗಿ ಸದುಕು ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ಇಕ್ಕುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತುಮಂದಿ ಬಂಡವಳಗಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿರು. ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳು ಹೇಗೆ ವಾಡುತ್ತಾರೆ ಸೋಡೋಣ! ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆಯಿತ್ತವರೊಡನೆ ಒಡಂಬಿಸಿಗಾಗಿ ಅಂಗಭಾಜುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಇತ್ತು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯ ಸತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚಸಂಗಳಾದುವು. ‘ಇನ್ನು ಸಾಕು! ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗೆ ಬರಲಿ! ’ ಎಂಬ ಕೂಗು ಎಲ್ಲದೆ ರಾರಣಿಸಿತು. ಆದರೆ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ತಾವೇ ಅಂಜುತ್ತಿದ್ದವರು. ಕ್ಷಾಡೆಟರ ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಅವರ ಕ್ಷೇಮಿಂದ ಸಾಗುವಂತಿದ್ದಲ್ಲ. ರ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶನಕಾರರನ್ನು ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ಹೊಡಿದು ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಯಾರು ಈ ಮುಂದಾಳಂಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದರೇ ಅವರೇ ಇಂದು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ತುತ್ತಾದರು. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಸಹಕಾರ ಧೂರೋರಣೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪರಿಣಾಮ ಅದು.

ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಅದು ಉದ್ದೂಂಡ ಪರಾಜಯ. ಅಂಥದು ೧೯೪೫ ರ ಅನಂತರ ಹಿಂದಿಂದೂ ದೊರೆಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಕ್ಷಾಡೆಟರಂತೆ ಸಂಭವಿಸಿತ್ತು. ಇದು ಅವರ ಪೂರ್ವ ಚಿಂತಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಈ ‘ಜುಲಾಯಿ ದುರಂತ’ ದ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಕ್ಷೇಮಾಡ ಹೆಣೆದಿತ್ತು. ಕೂಲಿಗಾರರು ಬೀದಿಗಿಳಿಯುವಂತೆ ವಾಡಿದವರು ಅವರ ಕಡೆಯ ಉದ್ದೇಕಕಾರರೇ ಇದ್ದರು. ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆಟ್ಟಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಅವರ ಕ್ಷೇಮಿಂದಲೇ ನಡೆದಿತ್ತು. ಬಾಲ್ಕನಿಕರಿಗೆ ಇದರ ಗಂಧ ಮೊದಲೇ ಹತ್ತಿತ್ತು. ‘ಯಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಉದ್ದೇಕಗೊಳಿಸಿ ಬೀದಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ’

೧೦ದು ಬಾಲ್ಯೇವಿಕರು ಮೊದಲೇ ಎಷ್ಟು ರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ಉದ್ದೇಶ ಗಳಿಗೆ ಮರುಳಾಗಬಾರದೆಂದು ಉಪದೇಶಸಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಅವರ ಪರಸ್ಪರ ದಲ್ಲಿ ಈ ದುರಂತ ಸಡೆದುಹೋಯಿತು. ಪ್ರತಿಗಾಂಧಿಗಳು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಂದಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಸರ್ವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಬಾಲ್ಯೇವಿಕರ ತಲೆಗೆ ಹೀರುವ ಪ್ರಚಾರ ಮೊದಲಾಯಿತು. ಆದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ವಾಗಿ, ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶದ ಹೊಗೆ ಇನ್ನೂ ತೆಳ್ಳಿಗಾಗುವ ಮುಂಚೆಯೇ ಕೆಲವೊಂದು ಕೃತಕ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದವು. ಲೇನಿನ್ ಒಮ್ರನ್ ಸ್ವೇನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಗುಪ್ತಚರನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವು ಪ್ರಮಾಣಗಳು. ಅವುಗಳ ಸತ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣವಾಡಲು ಲೆಸ್ನನ ಪಾರಜೀನ ಜಡಿಗಾರನಾಗಿದ್ದ ಅಲೆಕ್ಸಿನ್ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಹೇಸರಿಗೆ ಕಳಂಕ ಹಚ್ಚಬಗೆಯುವ ಇಂಥ್. ಆ ನಿರ್ಣಿಜ್ಞ ಕೃತಕಸೃಷ್ಟಿನೇನು ಕಡೆಗಳು ಅಧುನಿಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಆಪರಾಪ ವಾಗಿ ಕೂಡ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ಯಾಡೆಟ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹುಚ್ಚಾಬಟ್ಟೆ ಒದರಾಡಿದುವು. ಕೃತಕಪತ್ರಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದ ಮರುದಿನವೇ ರ್ಯಾರ ವಾದಿ ಸ್ವೇನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಾಲ್ಯೇವಿಕ ಪ್ರವಡಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮುದ್ರಣಾಲಯವನ್ನು ಮುತ್ತು ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಕಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪುಡಿಸುಡಿ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಮುಖ ಬಾಲ್ಯೇವಿಕರ ಒಂಥನಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞೆಗಳು ಹೊರಟವು. ಜುಲಾಯಿ ಶ್ರಿ ರಂದು ಬಾಲ್ಯೇವಿಕ ಪ್ರಮುಖ ಟಾರ್ಟ್ ಸ್ನೆ ಸೆರೆಯಾಡನು. ಕೇಂದ್ರಸಮಾಂತಿಯ ನಿಣಯದಂತೆ ಲೇನಿನ್ ತಲೆ ಮರೆಸಿ ಕೊಂಡು ಬೇವದ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲುಮೂರಿಯ ಕೆಳಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಆಚ್ಲಾತವಾಸ ಮಾಡಿದನು. ಆಗೆಲ್ಲಾದರೂ ಆತ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನೆಂದರೆ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಅವನ ಕೊಲೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಎಲ್ಲವೂ ವೈರಿಗಳ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಅದು ಬಾಲ್ಯೇವಿಕ ರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಗದಾಫಾತ. ಸಾಕಷ್ಟು ವೇಳೆಕವೆಲ್ಲದೆ ಬೇದಿಗಿಳಿದು ಅಸಹ ನೀಯ ಆಪಜಯಕ್ಕೊಳ್ಳಿಗಾಗಿದ್ದ ಕೂಲಿಗಾರರು ಆ ಸೋಲಿನ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಲಗಾರರ ಈ ಕುತ್ಸಿತ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಕೆಲಕಾಲ ನಂಬಿದರು. ಆಗಲೇ ಏರಹತ್ತಿದ್ದ ಪಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ಥಗಿತವಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ

ಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡುಹುವ ಪತ್ರ, ಪತ್ರಿಕೆ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಂದೊಮ್ಮೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೂಡಿದ್ದರು ಅವರು. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹಸ್ತಪತ್ರಕೆಯನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಲು ಕೂಡ ಯಾವ ಮುದ್ರಕನೂ ಎಡೆ ವಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ಗೋಪ್ಯ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ವೋಂದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಎರಡನೆಯ ಸಂಪಿತ್ರ ಮಂತ್ರಮಂಡಲ

ಈ ನಡುವೆ ತಾತ್ಮಾತ್ಮಿಕ ಸರಕಾರದ ಮೂರನೆಯ ಆವಶ್ಯಕ ಆವಕ್ಕಿನಿತು. ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಬೆಂಬಲಿಗರಾದ ಒಡಂ ಬಿಡಿಕೆಗಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸೋವಿಯೆಟ್ ನಾಯಕರು ಒಂಡವಲಗಾರರ ಗಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆರಳು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಆಲಿ ತಿರುಗಕತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಕ್ಯೂ ಹೀಲರೆಂಬು ವಂಂತಿದ್ದಲ್ಲಿ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತಾವು ಸೇರಬೇಕಾದರೆ ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಕ್ಯಾಡೆಟರ ಹಟ್ಟ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಗೇಲನ್ನೂ ದೊರಕಿತು. ಈ ಬಾರಿ ಅಲೆಗ್ಯಾಂಡರ್ ಕೆರೆನ್‌ಸ್ನ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿ.

ಪ್ರತಿಕಾರಾಂತರಿಯ ಕೂಟಕಾರರ ಆಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸುತ್ತು ತಿರುಗಿತು. ಒನ್ನೆಸಮುದ್ರಾಯದ ಬೆಂಬಲದಲ್ಲಿ ಏಶಾಪ್ತಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಒಡಂಬಿಡಿಕೆಗಾರರು ಬಿಳಿ ಪಕ್ಕಾಗಳೊಡನೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಕರಿಸತ್ತೊಡಗಿದ್ದರು. ತಾತ್ಮಾತ್ಮಿಕ ಸರಕಾರವೂ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಕೇಂದ್ರ, ನಾಯಕರೂ ಸೇರಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ‘ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮೈಲನ’ ವನ್ನು ಕರೆದರು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರನ್ನು ಈ ಸಮೈಲನದಿಂದ ಹೊರಗಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಜನರ್ನಾ ಚಿನ್ನದ ದಾಸರ ಜತೆಗೆ ಪರಮ ದೇಶಭಕ್ತರು ಏಕಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲು ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಿಯಾರು? ದೇಶದ ಉದ್ಘಾರದ ಕೇವಲ ಸಾಧನಗಳಾದ ರ್ಯಾಜೆರವಾದಿ ಸೇನಾನಾಯಕರಿಗೆ, ಕಾರಂತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸುವುದೇ ಏಕವಾತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯ ವೇದು ಹೊಗುತ್ತಿದ್ದ ಬಂಡವಲಗಾರಿಗೆ, ಮತ್ತು ಅನ್ನದಾತಕಾದ ಒಮ್ಮೆ ಸುದಾರರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯ ಸಾಫ್ತನಗಳಿಂದ ವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಸಮೈಲನದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಂಡ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಕೆಲಸ ವಾಡು

ತ್ತಿದ್ದವು. ತಳಕುಬೆಳಕಿನ ವಿಚಾರ ಎನಿಮೆಯದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಗಾಂಧಿ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದೇ ಅದರ ಅಂತರಂಗ. ತುಂಟು ಪೆಟೊರ್ಗಾರಡಿನಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮೀಲನ ಕರೆಯದೆ ಮಾಸೆಕ್ಕೂ ಇದಲ್ಲಿ ಅದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರ ಗುಟ್ಟು ಅದೇ. ಅವಧೀಯ ಬಾಲ್ಪುಕ್ಕು ನೂಕೆಗಳ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿ, ಕಾರಂತಿಕಾರಿ ಪೆಟೊರ್ಗಾರಡ್ ಸೇನೆಯ ಕ್ಷಣ್ಣಾಕೆಖಗೆ ಪ್ರತಿಗಾಂಧಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟೋಂದು ಭದ್ರವಾಗಿರಲ್ಪಾಲ್ದದೆಂದು ಅರಿತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೇ ಪೆಟೊರ್ಗಾರಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಂದು, ‘ಪೆಟೊರ್ಗಾರಡಿನಿಂದ ಮಾಸೆಕ್ಕೂ ಇಗೆ ಓದಿದಿರಿ, ಮಾಸೆಕ್ಕೂ ಇದಿಂದ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ ಓಡುವರಿ? ಎಂದು ಹಂಗಿಸಿತ್ತು.

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಸಂಮೇಲನದ ಹೊತ್ತಿಗೇ ಪ್ರತಿಗಾಂಧಿ ವಿದೊರ್ಹಳದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದತು. ಉದೇರ್ಕಕಾರರ ತಂಡವೊಂದು ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿತ್ತು. ಭರವಸೆಯ ಸೈನಿಕರೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದರು. ಚಿಕ್ಕದರಲ್ಲಿ ‘ಜುಲಾಯಿ ದುರಂತ’ ದಿಂದ ಹಣ್ಣಾಗಿದ್ದ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ‘ಅಗೋಸ್ತು ದುರಂತ’ಕ್ಕೆ ಎಳೆದು ಪೂರ್ಣ ಬಲಕೂಡಬೇಕು, ಎಂಬ ಆಶಯದಿಂದ ಸನ್ನಾಹಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸೈನಿಕ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಸಾಧ್ಯವಿಸುವ ಮಾತ್ರಕತೆ ಸಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಒಂದಿತ್ತು. ಉದೇರ್ಕಗೊಳ್ಳಿದಂತೆ ಬಾಲ್ಪುವಿಕರು ಆವರನ್ನು ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದರು. ಆದರಿಂದ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಆ ಮುಖ್ಯ ಕೂಲಿಗಾರರು ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳಲು ಸರ್ವಾಧಾರ ಬಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಮಾಸೆಕ್ಕೂ ಇದಲ್ಲಿ ಅಂದು ಬಾಲ್ಪುವಿಕರ ಕರೆಯಿಂದ—ಒಂದು. ದಿನದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ನಿಷೇಧ ಮುಷ್ಟರ ನಡೆದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಏನೂ ಗದ್ದಲನಡೆಯಲ್ಲಿವಾಗಿ ಪ್ರತಿಗಾಂಧಿ ವಿದೊರ್ಹಳದ ದಿನ ಮುಂದುವರಿಯಿತು.

ಸಂಮೇಲನಕಾರ್ತ್ಯಗಾಗಿ ಸೆರೆದಿದ್ದ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಳೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮಾಸೆಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸೌಕರ್ಯವನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಆವರ ದುರ್ದೈವ, ಕಾಲು ನಡಿಗೆಯಿಂದಲೇ ಸಂಮೇಲನ ಭವನಕ್ಕೆ ಸಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ಏಕೆಂದರೆ ಟಾರ್ಮಾವ್ ಪೇಕೆ ಮತ್ತು ಮೋಟಾರ ಕೆಲಸಗಾರರು ಅಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಗರದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಇಂಧಕಾರ ಮಟ್ಟುಪುಸಿತ್ತು; ವಿದ್ಯುತ್ ಕೆಲಸಗಾರರು ದೀಪ ಹಚ್ಚಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒಂತ ಹೆಚ್ಚು, ಗೌರವನೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮಧುರ

ಭೇದಾಂತಸೂಪಚಾರಗಳಿಗೆ ಚಕ್ರ ಬಿದ್ಧಿತ್ವ; ಏಕೆಂದರೆ ಹೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಕೇಲಸ ಗಾರರು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ರಚನೆ ಪಡೆಯಲು ಇಸಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಆ ದಿನವನ್ನೇ ಅರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.....ಹಾಗಾದರೆ ರಾಜಧಾನಿಗಿಂತ ದ್ವಿತೀಯ ರಾಜಧಾನಿ ಒಹಳೇನು ಭದ್ರತರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಬರಲ್ಪೇರಿಕೆ ದೇಶದೊರ್ಹಿಗಳ ಪ್ರಸ್ಥಾ !

ಸಂಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯೇವಿಕರು ಸಿರೀಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವೈ ಆಯಿತು, ಎಂದರೆ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಟೊಕ್ಕು ಚಚೆಗಳು. ಅವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಗಾಮಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯತ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಕೆಲವೊಂದು ಸಕ್ರಿದ್ದ ಶಾಸಗಳು ಕಣ್ಣಿದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕೆರೆನ್ ಸ್ನಾಯು ಆದ ಶಿಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಖ್ಯ ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೇರಿದ್ದ ಮಹತ್ವಕಾಂಕ್ಷೆ ಜನರಲ್ ಕಾನ್ರಿಲಾಫ್ ಅಂದು ಸಮಗ್ರ ರಥಿಯಾಕ್ಕೆ 'ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಸ್ನೇಹಿಕ' ಸೆಂದು ಪರಿಚಿತನಾದನು. ಆತನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಿನ್ಹಾರ ಸರಕಾರವೈಂದನನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸದೆ ದೇಶದ ಉದಾಧಿರಾಜೀ ರಾಜೀವ್ ಅಭಿವಾರ್ಯ ಹೊರಹೊಮ್ಮೆತ್ತು. ಡಾನ್ ಕಾಸಕ್ ಸೇನಾಪತಿ ಜನರಲ್ ಕೆಲೆಡಿನ್ ಅಂತೂ ಸೋನಿಯ್ ಪ್ರಧಾನ ಗಳನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕೆ ಸರಕಾರವೇ ಪೂಣಾರ್ಥಿಕಾರ ವಹಿಸಬೇಕು, ಸ್ನೇಹಿಕರನ್ನು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಾಗಿಂಡಬಾರದು, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಾಸಕ್ ಸಹಜ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಸ್ವಾಷ್ಟಿಕರಿಸಿದ್ದನು.....ಅಂತೂ ಮುಂದಿನ ಹೆಚ್ಚು ಆದು !

ಸ್ವತಃ ಕೆರೆನ್ ಸ್ನಾಗೆ ಈ ಸೋನಿಯ್ ಸಂಗ ಸಾಕಾಗಿ ಹೊಗಿತ್ತು. ಆವನಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸರ್ವಾರ್ಥಿಕಾರ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ದೇಶದಲ್ಲಿ 'ಶಾಸನ ಶಾಂತಕೆ' ಗಳನ್ನು ಬಿಂಗೊಳಿಸುವ ಹೆಸರಿಂದ ಜನರಲ್ ಕಾನ್ರಿಲಾಫ್ ನ ಜತೆ ನಡೆದುದು ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯ ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ. ಆದರೆ ಕ್ಷಾಡೆಂಟ್ ಧನಿಕರ ಪಾಲಿಗೆ ಕೆರೆನ್ ಸ್ನಾಯಿನ್ನೂ ಹಣಾಧಿ ಎಲೆ. ಆದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಸಾಹಸದಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕೆರೆನ್ ಸ್ನಾಗೇಕೆ ಪಾಲು ಕೊಡಬೇಕೋ ಆದು ಕಾನ್ರಿಲಾಫ್ ನಿಗೆ ಇಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ, ತನ್ನ ಬೆಂಬಲಿಗರಾದ ಸ್ವನ್ಯಾಸಿಕಾರಿ, ಬಂಡವಳಗಾರ, ಜರ್ಮನಿಸುದಾರರ ಸಮ್ಮತಿಯಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲ, ಸೋನಿಯ್, ಕೆರೆನ್ ಸ್ನಾ ಎರಡರ ತಲೆಮೆಟ್ಟಿ ಬಂದೇ ಹಾರಿಕೆಗೆ ಸರಕಾರದ

ಮುಖ್ಯನಾಗುವ ಸೋರ್ಟ್ ಹಾಕಿದ ಕಾನ್ಸಿಲಾಫ್ ಅಸಂಗತನನ್ನೇ ನೂರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಕೆರೆನ್ ಸ್ನ್ಯಾಕಾನ್ಸಿಲಾಫ್ ಪಡ್ಡಂತ್ರದ ರಚನೆ ಬಲು ಸರಳವಾದುದ್ದ. ತೊಂದರೆಯಿಷ್ಟು: ಕೆರೆನ್ ಸ್ನ್ಯಾಕಾನ್ಸಿಲಾಫ್ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಶಿಥಿಕಾರ ಸುಖದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ತನಗೂ ಕಾನ್ಸಿಲಾಫೀಗೂ ನಡುವೆ + ಗುರುತು ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಅವನ ಪಾಲುಗಾರ ತನಗೂ ಕೆರೆನ್ ಸ್ನ್ಯಾಕಾನ್ಸಿಲಾಫ್ ನಡುವೆ—ಗುರುತು ಹಾಕಿದ್ದ; ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿಯೆ ಮಾರನೆಯ ಅಂಕೆಯಾದ ಜನತೆಯನ್ನು ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅಂತೂ ಪಡ್ಡಂತ್ರ ಸರಳವಾಗಿತ್ತು: ರಕ್ಕಣೆ, ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯೇ ವೊದಲಾದ ಸೈಸಿಕ ಶಿಫ್ಟ್‌ಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನ್ಸಿಲಾಫನ ಭರವಸೆಯ ದಂಡುಗಳನ್ನು ತಂದು ಆಗಲೆ ರಾಜಧಾನಿಯ ಅಸತಿದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಆಗಸ್ಟ್ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಕಾರ್ಯಾಚಾರ ಅಧ್ಯಾವಾರ್ಥಿಕ ದಿನದಲ್ಲಿ ಜಮ್ಹನ್ ಚಿನ್ನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸತ್ಸ್ತ ಕಾರ್ಯಾಚಾರಿಯೆಬ್ಬಿಸುವರೆಂಬ ಅಪವಾದವನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ವಾಡಿದ್ದರು. ಕ್ಯಾಡೆಟ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಉಚ್ಚಾ ಸ್ವರದಿಂದ ಬದರುತ್ತಿದ್ದವು. ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ೨೦೧೦ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರತಿಗಾಂಟು ಪಂಚಮಂದಿನ್ನೊಂದು ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಬೀದಿಗೆ ಕರೆದ, ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕಾರರ ಗುಂಪೊಂದು ಸದ್ಗುರಾಗಿದ್ದವು. ಕೂಲಿಕಾರರು ಬೀದಿಗೆ ಬರಬೇಕು, ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಬಾಲ್ಯವಿಕ ದೊರ್ಕೆಂದಿಂದ ಉಳಿಸಲೆಂಬ ಸೆವಹಿಡಿದು ಕಾನ್ಸಿಲಾಫ್ ದಂಡುಗಳು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದು, ಬಾಲ್ಯವಿಕರನ್ನೂ ಸೇರಿಯೆಟ್ ಮುಂದಾಳುಗಳನ್ನೂ ಪಂಚಮಂದಿನ ಬಂಧುಸಚೇಕು—ಅಧಾರತ್ ಕಾರ್ಯಾಚಾರಿಯನ್ನು ಇತ್ಯಾಧಿಕಾರಾಡಬೇಕು.. ಆದರೆ ಎನ್ನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ !

ಎಕೆ? ಕೂಲಿಗಾರರು ಬೀದಿಗಳಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ವೊದಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಂಟಿಸಿ ಹೀಗೇ ಆಗುವದೆಂದು ಭವಿಷ್ಯ ಸುಧಿದರು. ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಉದ್ದೇಶಕಿರಿಕ್ಷಾವಂತಿ ಉಪದೇಶಸದ್ವರು. ರಾಜಧಾನಿಯ ಪುರೋಗಾಂಟು ಸೈಸಿಕರನ್ನು ಇತರತ್ರ ಕಳಿಸಲು ಹಿಂದಿನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಗಳೇ ಇದರ ದುರ್ಗಂಧ ಬಡೆದಿತ್ತು ಅವರಿಗೆ. ಜನತೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತೇಲೇ ಇದ್ದರವರು.

ಇರ ರಾತ್ರಿ ಕೆರೆನ್ ಸ್ನ್ಯಾಕಾನ್ಸಿಲಾಫ್ ನ ಉದ್ದೇಶ ಸ್ವಷ್ಟವಾಯಿತು.

ಕ್ರಾಂತಿಯ ಭಯವಿರುವೆಡಿಂದ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮುಖ್ಯ, ಸೇನಾ ಪತ್ತಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಸ್ವತ್ತಿ ಪಾರಣಾಪಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವೇಸ್ವಕಚೇರಿಗೆ ಒಂದು ಸೇನಾಪತ್ತಿಯ ರಕ್ಷಣೆಗೊಳಗಾಗ ಬೇಕೆಂದು ಕಾನಿಫಲಾಫನಿಂದ ಆದೇಶ ಬಂದಿತ್ತು. ಕೆರೆನ್‌ಸ್ನಿ ಬೆಂಜ್‌ ಬಿದ್ದು. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದ. ಅಂತೂ ಕಾನಿಫಲಾಫನ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಕಾನಿಫಲಾಫ್ ಬಗ್ಗೆಲ್ಲ. ಮರುದಿನ ಬಂತು ಆತನ ಫೋನ್‌ನೇ— ‘ಸರಕಾರದವರು ಸೋನಿಯೆಟ್ ಬಾಲ್ಯೆವಿಕರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಒಲಿಬಿದ್ದು ಜಮಾನರಿಗೆ ಹಿತಕರ, ದೇಶಕ್ಕೆ ವಿಘಾತಕ ರೀತಿಯಿಂದ ವತ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಾನು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಏರಸಂತೆ ಮಡಿಯಲು ಸಿದ್ಧಿ ಸಿದ್ಧಿ ಇನ್ನೇ. ’ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ನುಣಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಕ್ಯಾಡೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದಿನ ದಿನನೇ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಸ್ವತಃ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಹೊತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಸೇನಾಪತ್ತಿಯನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದ. ಆದರೆ ಆ ನಾಥನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸೇನಾಪತ್ತಿಯೂ ಏರಲು ಸಿದ್ಧಿ ನಿಡ್ಡಿಲ್ಲ. ತಂತ್ರದ ಆಳಾಗ ಸ್ವಷ್ಟವಾರ್ಯಿತು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಾನಿಫಲಾಫ್, ‘ದೇಶೋದಾಧಿಕಾರ’ ಕ್ರಾಂತಿ ತಾನೇ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ಫೋನ್‌ಫಿಸ್ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲು ಸ್ವೇಸ್ವ ಪನ್ನು ಕಳಿಸಿದ (ತಾ. ೩೮). ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಷ ಕುದಿಯುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ವರಿತ್ತು. ಕೆರೆನ್‌ಸ್ನಿ ಕಾನಿಫಲಾಫನನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದೊರ್ಹಿಯೆಂದು ಆಪಾದಿಸ್ತು. ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಸಿರೆಂದು ಒನರಿಗೆ ವಿಸಂತಿಪಾಡಿದ್ದು. ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆ ವಾತ್ರೇಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು: ಆ ದಂಡು ಆ ವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂತು, ಇದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂತು... ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಕೆರೆನ್‌ಸ್ನಿ ದಿಬಿಕ್ಕಿಂತ ನಾಗಿ ಬೆಂಜ್‌ ಹೋಗಿದ್ದು. ಹುಂ. ಸ್ವಕೃತಾಪರಾಧ !

ಅಂದು ಕೆರೆನ್‌ಸ್ನಿಯನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದವರು ಬಾಲ್ಯೆವಿಕರು; ಈ ಎರಡು ಸಂಕಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆನ್‌ಸ್ನಿಯೇ ವಾಸಿಯೆಂಬ ವಿವೇಕದಿಂದ ಹೊರತು, ಆಪನ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಲ್ಲ. ನೌಕಾದಳ ಒಂದು ಸರಕಾರದ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಶಿಶಿರ ಭವನ (Winter palace) ದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಿಂತಿತು. ಸ್ವೇಸ್ವಿಕರು ಸಜ್ಜಾಪರು. ಕಾನಿಫಲಾಫ್ ಒಳಂಬಿಸಿ ಕಾರಣಪುರುವರು ಸಿರೆಯಾದರು.

ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಸಂದೇಶದಂತೆ ರೇಲ್ಪ್ರೆ ಕೂಲಿಗಾರರು ಕಾನೀಲಾಫ್ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಅಲ್ಲಿನಿಂದ ಹತ್ತಿಕ್ಕಿಂತಿದ್ದರು. (ಅದೇ ಹಳೆಯೆ ತಂತ್ರ-ಫೆಬುರರಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರನಿಗೆ ತೋರಿದ್ದೇ !) ರಾಜಧಾನಿಯು ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕಾನೀಲಾಫ್ ದಂಡುಗಳು ಬರುವ ವೊದಲೇ ಗಾಡಿಗಟ್ಟಿ ಚಳವಳಿಗಾರರು ಹೋಗಿ ಇವುಗಳ ಒಳಿ ಇಳಿದು ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿ ಸರಕಾರದ ಪಕ್ಕಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಒಮ್ಮೆದನರನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.....ಇಡೀ ಕಾನೀಲಾಫ್ ಪಡ್ಡಂತ್ರಪೇ ಒಂದು ಗಳಿಗೆಯೊಳಗೆ ಮುಂಜಾನೆಯು ಮಂಬಿನಂತೆ ಕರಗಿಹೋಗಿತ್ತು.....ಹಾಗಾದರೆ ಇದು ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಕಾರಂತಿಯಂತ್ರ ! ಕಾನೀಲಾಫ್ ನ ಭರವಸೆಯ ದಂಡುಗಳು, ಪಾಪ !

—

ಅಕ್ರೋಬಿರ ಕಾರಂತಿ

—•—

‘ಕಾರಂತಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಕಾರಂತಿಯ ಚಂಟಿಯೇಷ್ಟು ಬೇಕಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ’ ಎಂದು ಕಾಲ್ರ್ ಪ್ರಾಕ್ರ್ ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಕಾನೀಲಾಫ್ ಘಟನೆ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸ ವಾಡಿತು. ಕಾರಂತಿಯು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒನ್ನಡಿಯು ಮನಸ್ಸು ವಿಕ್ರೊಭದ ಚಾರಣ ಒಹಳ ವೊನಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಂತಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲಕ್ಕಿತವಾಗಿ ಸಾಗುವ ಘಟನೆಗಳೂ ಕಾರಂತಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅಥವಾ ವಾಗುವನು. ಜನತೆಯು ನಾಡಿಸ್ತುಂದದ ಗೆರೆತಪ್ಪದ ಉಹೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯನಾಗಿದ್ದ ಲೆನಿನ್ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ‘ಶಾಂತಿಕಾಲದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಿಸಿ ಪಲಕ್ಕು ಮಂದಿಕಾರಂತಿಕಾಲದ ಒಂದೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ’ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಕಾನೀಲಾಫ್ ಘಟನೆಯ ಅಥವಾ ಹಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ. ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಜವಾನ್ ದಾಸತ್ವದ ಕತೆ, ಜುಲಾಯಿ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಹೋಣಿಗಾರಿಕೆಯ ಇವವಾದ. ಇವೆಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರತಿಗಾವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗೂಡತಂತ್ರದ ಸನ್ನಾಹಗಳ ಗುಜು

ಗುಜರಾತನ್ನು ಮೂಲಗಿಸಲು ಎಬ್ಬಿಸಿದ ಕೋಲಾಹಲೆಂಬುದು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬೆಳಕಿನನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಯಿತು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಅಂತರಿಕ ಸಾಮಂಥ್ರ್ಯದ ಸರಿಯಾದ ಆಫ್ಕೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ದೀರ್ಘವೇಗದ್ದೀರ್ಘ ಶಿವರ ಕಡೆ ಅಷ್ಟೋಂದು ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ವಿಸಿದ್ದರು. ಕಾನೀರಾಫ್ ವಿದೊಲ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿದ ದುರ್ಗತಿ ಕ್ಷಾದೆಟರ ಉತ್ತರ ತಪ್ಪಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಿದ್ಧವಾಡಿ ಕೋರಿಸಿತು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಸಿಜವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಆವಾಯಕರ ಜಂತುಗಳಾಗಿದ್ದರು—ಕ್ಷಾದೆಟರ ಪಾಲಿಗೆ.

ಇಷ್ಟನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಚನರು ಸೋನೀವಿಯೆಟ್‌ ವರಿಷ್ಟು ಒಡಂಬಿಕೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಾನ್ತರಿಗೆ ಎಂಥ ವಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರಸಂಗ ಒಂದಿತ್ತೇಂಬುದನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಹೊಸ ಬೆಳಕಿನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೀರಿಸಲು ತಡವಾಡದೆ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದರು ಅವರು. ಮಂದಿಯ ಮನೋಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಸಹಸ್ರಾಪರಿ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕಾನೀರಾಫ್ ಘಟನೆಯ ಒಂದೇ ವಾರದೊಳಗೆ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಒಡಂಬಿಕೆಯ ಮೂಂದಾಳುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ದಿಂದ ಚಸಕೆಯ ಮನಸ್ಸು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಏಮುಖವಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನುಭವವಾಗಹತ್ತಿತ್ತು. ಸೆಪ್ಪೆಂಬರ ಮೊದಲ ದಿನವೇ ಇವರಿಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ, ಅಪ್ರಿಯ ಬೆಚ್ಚಿ ರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಪೆಟ್ಲಿಗಾರ್ಡ್ ಸೋನೀವಿಯೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಎತ್ರ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ, ಸೋನೀವಿಯೆಟ್‌ ಪದ್ಧತಿಯ ಪರವಾಗಿ, ಒಂದ ನಿಣಾಯಕೋಂದು ಪ್ರಚಂಡ ಒಹುಮತವಿಂದ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆದುರಾಗಿ ಮೇನ್ಯೆವಿಕ್ ರ್ಯಾಂಟ್‌ಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದ ಪ್ರತಿಸೂಚನೆಗೆ ಕೇವಲ ಇಂ ಮತ್ತು ಬೆಳಕಿನ ಬದ್ದಿದ್ದವು. ಮೇನ್ಯೆವಿಕ್ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ಯಕಾರ್ಯತಿಕಾರರಸ್ಯೋಳಗಳಿಂದ ರಾಜಧಾನಿಯ ಸೋನೀವಿಯೆಟ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಸಮಾತಿಯ ಮೇಲೆ ಸೋನೀವಿಯೆಟಿನ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲಿಂದೇ ಇದರ ಆಧ್ಯ; ಸಮಾತಿಯೂ ಸೆಪ್ಪೆಂಬರ ಇ ರಿಣಾಯವನ್ನು ಅದೇ ಆಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿತು. ಸೆಪ್ಪೆಂಬರ ಇ ರಾಂಡು ಜರಗಿದ ಸೋನೀವಿಯೆಟ್ ಸಭೀಯಲ್ಲಿ ಸಮಾತಿಯ ಪರವಾಗಿ, ರಾಜೀನಾಮೆಯ ಭಯಪ್ರದರ್ಶನದ ಜತೆಗೆ, ಸೆಪ್ಪೆಂಬರ ಇ ರಿಣಾಯವೇ ಸೋನೀವಿಯೆಟ್‌ನ ಕೊನೆಯ ನಿಧಾರವೇ?—ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಡ್ಡಿತು.

ಈಕೆಯ ಮುಂದಾಳುಗಳ ರಾಜೀನಾಮೆಯ ಭಯವಾದರೂ ಈ ದಿನದ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಣದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬಡಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಒಡೆಂಬಡಿಕೆ ಪಕ್ಕಾರ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಸೇರೀಲು ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದಿಲ್ಲ. ನವೀತಿಯ ರಾಜೀನಾಮೆ ಸ್ನೇಹಕೃತವಾಗಿ, ಅದೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಋಂದು ಹೊಳೆಯೆ ಮೇಲೆ ಒಡೆಂಗಡೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಲಿಯಾನ್ ಟ್ರಾರ್ಟ್ಸ್‌ರ್ಯಾಯ್ ಇಧ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರೀಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಲಿಗ್ರಾಡ್ ಸೇರೀವಿಯೆಟಿಗ್ ಬಾಲ್ಯಪಕ್ಕೆ ಸಮಿತಿ ಆರಿಸಿ ಬಂತು.

ಇದು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾರಂಭ. ಸ್ನೇಹೀರಿಯಾದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಶ್ಚಿಮ ರಣರಂಗದ ನರಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಬಾಲ್ಯಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಭಾವದ ಉಚ್ಚಾರಿತ್ಯ ವಾತೀಗಳು ಬೆಸ್ಸುಬೆಸ್ಸುಗೆ ಒಂದವು. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಇಂತ್ಯಾದೊಳಗೆ ದೇಶದ ಒಹುತರ ಕಾಮಗಾರ ಸಂಘಗಳು ಬಾಲ್ಯಪಕ್ಕೀಕೃತವಾಗಿ ಹೊರಿದ್ದವು. ವಾಸ್ತವಿಕ ಪ್ರಾಯಸ್ಸಿಪಲ್ ಡ್ಯೂವ್ಯಾಗಳ ಆಯ್ದೊಯಲ್ಲಿ ನೂರರಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಸಾಧ್ಯನಗಳು ಬಾಲ್ಯವಿಕರಿಗೆ ದೊರೆತವು. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಕಾಗಳು ಸೇರಿ ಉಳಿದ ಇಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯನಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದವು. ವಾಸ್ತವಿಕ ಸೇರೀವಿಯೆಟಿನ ಸಮಿತಿಯೂ ಬಾಲ್ಯವಿಕೀಕೃತವಾಗಿತ್ತು.

ಅಕ್ಷೋಽಬರದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ

ಫೆಬ್ರೂರಿ ಕಾರ್ಯಾಂಶದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದಿದ್ದ ಕೂಟದ ಅಷ್ಟು ತಪ್ಪಿಗಳು ಒಂದರ ಮೇಲೆಂದು ಕುಳಿತು ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾದ ರಾಶಿಯಾಗಿತ್ತು. ಕಾಣಬಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ರಾಶಿಯನ್ನು ಹೇಗಲ ಮೇಲೆ ಹೊಂತು ಇಮ್ಮಡಿ ಅಧಿಕಾರ ಬಹುಕಾಲ ಬಳಳಿಕಾರದೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಆಗಸ್ಟ್ ಅಕ್ಕೆ ಕಾಂಡೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾನ್ಸಿಲಿಫಿಗೆ ಸಡಿಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆಯೇ ಕೆರೆನ್ಸಿಕ್ಸ್‌ಗೆ ಆಸುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೊಗಿದ್ದರು. ಕಾನ್ಸಿಲಿಫ್ ಗೊಂದಲ ಮುಗಿಯುವ ವರ್ಗಿಗೆ ಕೆರೆನ್ಸಿಕ್ಸ್ ಯೊಬ್ಬನೇ ಸರ್ವೋ ಸರ್ವಾ ಆಗಿ ಸರಕಾರದ ಪರ್ಯಾಯವಾಚಿಯನ್ನಿಸಿದ್ದನು. ಆಮೇಲೆ ಆವನ್ನು ಸೇರಿ ಇದು ಮಂದಿಯ ಒಂದು 'ಕೂಟ' ವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾನ್ಸಿಲಿಫ್ ಕೂಡ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಪಂಚಕೂಟದ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದನ್ನೇ ಉದ್ದೇಶಿ

ಸಿದ್ಧವನು. ಕೆರೆನ್ನಿಕ್ಕ ತನ್ನ ಹಳೆಯ ಗೇಟೆಯ, ಮತ್ತು ನೀಡಿರ್ಥಿ ಕಾನ್ವಿಲಾಘನ ಹೆಚ್ಚೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಸದೆದುದು ವಿಚಿತ್ರವಲ್ಲ. ಕೆರೆನ್ನಿಕ್ಕ ಈ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಲೇನ್ನು ಹೀಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿದ್ದಃ ‘ಕೆರೆನ್ನಿಕ್ಕ ಮಹಾತಯ ಸಿಜವಾಗಿ ಕಾನ್ವಿಲಾಘ ಪಕ್ವವಾಟಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಏನೋ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಅವನ ಕೂಡೆ ಬಡಿದಾಡಿದಾನೆ, ಅಷ್ಟೇ !’

ಸಪ್ಪಂಬರ ಇಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾಪರಿಷತ್ತು (Democratic Conference) ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದರ ಮತ್ತಿನ ಪಾರ್ದ್ದಿತಯ ಸಂಕಾಚಿತತ್ವದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಪಾರ್ಶ್ವಾಂಶದ್ವ್ಯಾ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊಡ್ಡೆಯುವಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ೧೯೧೦ ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳ್ಳಿಗೊಂಡ ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಂವಿಶ್ರೂ ಸರಕಾರ ಸಾಧ್ಯಪನೆಗೆಂದು ಒಂದು ನಿಣಾಯ ಸ್ಪ್ರೇಕ್ಕುತವಾಯಿತು. ಅದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ನಿಣಾಯದಂತೆ ಕ್ಷಾದೆಟರು ಕಾನ್ವಿಲಾಘನ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವಾಡದಂತೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಬೆಕ್ಕು. ಕ್ಷಾದೆಟರು ಸಂವಿಶ್ರೂ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕ್ಷಮೆನು? ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಿಣಾಯವನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉರಿಯೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಮೈತ್ತೀನ ಯಾವ ನಿಣಾಯಕ್ಕೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೆರನ್ನಿಕ್ಕ ಅದನ್ನು ಕರೆಯುವಾಗ ಸಮಸ್ಯಾಪರಿಹಾರದ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲವೆನ್ನೋ ಇಂದಿನೆಲ್ಲಾ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಹಕಾರಿ ಬಡಂಬಡಿಕೆಗಾರಿಗೆ ಎಡದಲ್ಲಿ ಬಂತ್ಯಾವಿಕರಿಗೆ, ಬಂದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾದೆಟರಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಹಿಡಿಯಲು ಒಂದು ಗುರಾಣಿ ಬೇಕಿತ್ತು. ಪ್ರಜಾಪರಿಷತ್ತು ಇವ್ಯಾಕ್ಷಾರ್ಥಿಯೇ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದು. ಅದರೆ ಅದು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಕ್ಷೇಗೂಡಲಿಲ್ಲ. ಪರಿಷತ್ತು ‘ಪ್ರಾವ್ ಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟ್’ ಅಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪೂರ್ಣಪರಿಷತ್ತು ಕೂಡುವ ವರೆಗೆ ಅದರ ಸಿದ್ಧತೆ ಪೂಡುವ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ಆಯ್ದಾ, ಮುಂದೇನೂ ವಾಡದೆ ಗೃಹಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಚಡುರತು.

ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಬಳಿಕ, ಪುನಃ ಕೆರೆನ್ನಿಯ ಸೇತ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂವಿಶ್ರೂ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಒಸ್ಕರ್ಕೆ ಒಂತು. ಅದು ಯಾರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಯಾರನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಉರುಳುತ್ತರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲ ಉಕ್ಕಣಗಳನ್ನೂ ಹಣಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತಿತ್ತು.

ಟುರ್ಟೀಸ್ಕು ಅನ್ನು ವಂತೆ ಅದರ ಕೇವಲೋದ್ಯೋಗವೊಂದೆ; ಅದವ್ಯು ದಿನ ಬದುಕುವುದು— ನಿಶ್ಚಯ ತವಾದ ಪೃಥ್ವೀವನ್ನು ಅದವ್ಯುವುಂದೆ ತಳ್ಳುವುದು. ಕೆರೆನ್ನೀಸ್ಯಾಯ ಸರಕಾರ ನಂತರ ನೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ವಾಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ; ಕಾನ್ಸಿಸ್ ಲಾಫ್ ಗಲಭೀಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದಾನಿಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಂದಿರ್ದೂ ಕಾನ್ನಾಷ್ಟು ನಾಷ್ಟಕರು ‘ಸರಕಾರವನ್ನು ಒಂದಿಸೇಣವೇ?’ ಎಂದು ಬಂತೆ ವಿಕರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಅದರೆ ಟುರ್ಟುಸ್ಕು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಜದಾನಗೊಳಿಸಿದ್ದು; ‘ಸಾಮಾಜಿಕವಾಡಿರಿ, ಕಾನ್ಸಿಸ್ ಲಾಫ್ ಸನ್ಸ್ಕೃತಿಯ ಹೊಡೆದುಹಾಕಲು ಕರೆನ್ನಾಷ್ಟುಯನ್ನು ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಗಿಡೆ.. ಕರೆನ್ನಾಷ್ಟುಯ ಸಮಾಜಾರ ಆಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೇಣಂತೆ! ’ ಕರೆನ್ನಾಷ್ಟು-ಕಾನ್ಸಿಸ್ ಲಾಫ್ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಎಷ್ಟು ಜನಜಿಸಿತವಾಗಿತ್ತೇಂದರೆ, ಯಾವ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಕರೆನ್ನಾಷ್ಟುಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಶ್ವಾಸ ಕೂಡುವ ಸಂಭವವಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಇದು ಅಧಿಕೃತ ಸರಕಾರದ ಪೂರ್ವಾಭಿಭಾವ. ಇನ್ನು ಸೋನಿಯೆಟ್ ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸುಖಕರ ಪ್ರಯಾಣ ಲಭಿಸಿರಲ್ಲ. ಹೊಣೆಗಳಿಕೆ ಹೊರಲು ಹಿಂಬರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಅವರ ಕಾಲವೆಲ್ಲ ಸಂಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದು ಹೊರಿತ್ತು. ಆ ಭರದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯನ್ನು ಅವರು ಸರ್ವಧಾರಾ ಮರೆತ್ತಿದ್ದರು; ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಜನತೆಯೂ ಅವರ ಆಸೆಯನ್ನು ಹಡಿದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕರೆನ್ನಾಷ್ಟು ಕಾನ್ಸಿಸ್ ಲಾಫ್ ವಿದೊರ್ಹಣದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗಾರನೆಂದು ಕಂಡೂ ಕಂಡೂ ಅವಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವ ಘೋರ್ಯಾ ಅವರಿಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಅವರು ತಾತ್ಕಾಂತಿಕ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಅದ್ವೈತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಲ ಸರಸರನೆ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಉಳ್ಳ ಪದವಿಯ ಕೆಳಗೆ ದೇಶದ ಸರನಾಡಿಗಳು ಬಂದೆಣಿದೂ ಉಗ್ರ ಪಡವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ... ಸೋನಿಯೆಟ್‌ಗಳು ರಾಜ್ಯಾಂಶರ ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ. ಈಗೇಗ ಅವು ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತೀಯೊಂದಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನೇ ಇಲಕ್ಷಿಸ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾವೆ. ಅವರು ಹೌಹಾರಿದರು. ಮತ್ತು ಆ ಭಯಪುಂಹೂತ್ವದಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಂತಿಕ ಸರಕಾರವನ್ನು ಇನ್ನುಷ್ಟು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ಜಾನ್ ಅಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಸರ್ವ ಸೋನಿಯೆಟ್ ಸಮ್ಮುಳನದ ನಿರ್ಣಯ

ದಂತೆ ಸೇವ್ಯಂಬೈಸಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಪರಿಷತ್ತು ಕರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಧ್ಯಾರ್ಯ ಬೇಕಲ್ಲ ? ಇವೇನು ಆ ಹಳೆಯ ಸೋಮ ಯೆಟ್ಟುಗಳಲ್ಲ. ಬರಲಿರುವ ಫಟನಾಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಹಾಗೆಂದು, ಹೀಗೆಂದು ನೇವಕೇಳಿ ಸೋಮಿಯೆಟ್ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಅಂದಿಯ ಏತವಾಗಿ ಮುಂದೂಡಲು ಹೇಣಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಉಗ್ರ ಪ್ರಚಾರದ ಫಲವಾಗಿ ಕರೆಯದೇ ಪರಿಷತ್ತು ಕೂಡುವ ವರೆಗೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ತಡವಾಗಿ, ಅಕ್ಕೊಂಬರ ಅಕ್ಕೆ ಸಂಮೇಳನ ನೇರುವು ದೆಂದಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರಸಮಿತಿಯ ಈ ಅನಿಚ್ಛೆಯೇ ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ದಾರಿಯನ್ನು ಇನ್ನು ಷಟ್ಟು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಿತು.

ಲೆಸ್ನಾ ತಾನು ಅವತುಕೊಂಡ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಜುಲಾಯಿಗೂ ವೊಡಲು ಅವನಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿ ಹೊರಿತ್ತು. ಸತಸ್ತ ಕ್ರಿಯೆಯಂದಲೇ ಸೋಮಿಯೆಟ್ ಅಧಿಕಾರ ಸಾಧ್ಯವಿತವಾಗಬೇಕು, ಎಂದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಒಂದು ನಿಂತ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಿಜವಾಗಿ ಕರೆನ್ ಸ್ವಿಗೂ ಸೋಮಿಯೆಟ್ ಗೂ ನಡುವಿನಷ್ಟು; ಕೇಂದ್ರಸಮಿತಿ ಸೋಮಿಯೆಟ್ಟುಗಳ ನಡುವಿನದೂ ಅಲ್ಲ—ಕಾನ್ಸಿಲಾಫಾವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೋಮಿಯೆಟ್ಟುಗಳು—ಇವರ ನಡುವಿನದಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಬೆಂಬಲ, ಒಂದವಲ ಗಾರರ ಧನಬಲ; ಇವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಸತಸ್ತ ಕೂಲಿಗಾರ ಸೈನಿಕರ ವಶಾವ ಬಲ. ಆದರಿಂದ ಹೊರಾಟ ಅನಿವಾರ್ಯವೇ ಆದೀತು. ಆಗ ಯಾವ ಯಾವ ವರ್ಗ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುವುದು ?

ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ, ಕೂಲಿಗಾರರು ಯಾರ ಕಡೆಗಿದ್ದಾರ್ಥಿಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹ ಬೇಡ. ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಒಕ್ಕುಲಿಗರು ಹೇಗೆ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವರು ? ಇಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಇನ್ನೂ ಬಿಡಿಸದೇ ಬಿಡ್ಡಿದ್ದ ಗಾರಮನಮನ್ಯ ಲೆನಿಸನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಒಂತು. ಫೆಬ್ರುವರಿ ಕಾರ್ವಂತಿ ಒಕ್ಕುಲಿಗನಿಗೆ ಏಸೇಸು ಕನಸುಗಳನ್ನು ತಂದಿತ್ತು ! ಆದರೆ ಈ ಕನಸುಕಾಣಾವುದಸ್ಸು ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಸಿದ ಸಾಮ್ಯಕಾರ್ವಂತಿಕಾರರು ಈಗೆಲ್ಲಿ ? ಅವರಿಗೆ ಗಾರಮನ ಸೋಮಿಯೆಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮತವಿದೆ, ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಪದವಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಭೂಮಿ-ಜನೀಸುದಾರನ ಭೂಮಿಯ ಪಾಲು—ಅದು ಮಾತ್ರ ಒಕ್ಕುಲಿಗನಿಗೆ ಎಂದಿ

ಗಿಂತಲೂ ದೂರವಾಗಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೆರೆನ್ ಸ್ನಾಸರಕಾರದ ಪಾಲುಗಾರ ರಾಗಿ, ಆಕಾರಣದಿಂದ ಕ್ಯಾಡೆಟ್ ಬಂಡವಲಗಾರರ ಮತ್ತು ಜೀವಿಸು ದಾರರ ಅಧಿಕಾರಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಬೆಂಬಲಿಗರನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡದೆ ಏನು ವಾಡುವರು? ಕಾರಂತಿಗೆ ಹೆದರಿ ಜೀವಿಸುದಾರರು ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕುಲಕರೂ ಮತ್ತೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಏದೇಶೀ ಬಂಡ ವಲಗಾರರೂ ಈವನ್ನು ಆಷ್ಟುಷ್ಟೇ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಭೂಮಿಗೆ ನೀಕ್ಕುವರ ಪಾಲಾದ ಮೇಲಿ ಮುಂದೆ ಒಕ್ಕುಲಿಗರು ಏನನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿ? ಕುಲಕರು ಸ್ಪೃತಿ ಒಕ್ಕುಲಿಗರಿದ್ದು ಅವರಿಂದಂತೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ಘಟನಾಸಂಮೇಲನವಂತೆ, ಅದು ಕೂಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸುವುದಂತೆ; ಆದರೆ ಆ ಸುದ್ದೆವಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹುಟ್ಟಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಗಳಿಗೆಯೇ ಸಿಗಲೊಲ್ಲದು!

ರಶ್ಮಿಯನ್ ರೈತನ ಪರಂಪರೆಯೇ ಸಂಶಯ ಚಿತ್ತದ್ದು. ಶತಮಾನಗಳ ದುಃಖದು ಮಾತ್ರಾ ಸದಫಲ. ಬಂದೇಂದು ದಿನದ ವಿಲಂಬವೂ ಆವಸ್ತಿಲ್ಲ ಸರಕಾರದ ಸದುದ್ದೀಕರಣತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಶಂಕೆಗಳ ಮೊಳೆಯಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅವ ಸಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟತನ ಬೇರೆ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಆದನ್ನು ಆವನಿಗೆ ಕಲಿಸಿದವರು ತವರೂರಿಗೆ ಮರಳಿದ್ದ ಸ್ಮರಿಕರು. ಪರಸ್ಪರ ಅವರು ತಮಗೆ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಸರಕಾರವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೇಲಿಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡರು. ಜೀವಿಸುದಾರನ ಸೊತ್ತುಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕುಲಿಗರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭ. ಜೀವಿಸುದಾರರ ಭವನಗಳು ಸುಟ್ಟವು. ಅವರ ಹಂತ್ತುಗಾವಲುಗಳಿಂದ ಹಂತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಯ್ದು ಪಾಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು; ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಲವಂತದಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಡರು. ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳು ಸಂಭೇದ್ಯಲ್ಲಿ, ಸಾಲದ್ದುಕ್ಕೆ ತೀವ್ರತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆದವು. ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಇದು ಅಸಹಸ್ರಿಯ ಮಂಟ್ಟಕ್ಕೇರಿ ಸರಕಾರ ರೈತರ ಜಳವಳಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುಲು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸ್ಮರಿಕರ ಪಡೆಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಇದು ಸಾಮ್ಯಕಾರ್ಯತ್ವ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಜನಕೆಯೊಡನೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎದ ಪಂಗಡವನ್ನು ಪಕ್ಕದ ಮಹಾಧುರೀಣರಿಗೆ ವಿಮುಖ ವಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಸೆಪ್ಪಣಿಬರ ಅನೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಪೆಟೊಗ್ರಾಂ

ಸಾ. ಕ್ರಿ. ಪಕ್ಷದ ಸಮೇತಲನದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಶ್ರ ಸರಕಾರ ಸಾಕು, ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗೇ ಸರ್ವ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ‘ಭಾರತೀಯ’ ರೂಪದ ನಿಣಯ ಸ್ವೀಕೃತವಾದುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗಳಿಯತ್ತ ಒಂದು ತ್ತಿಂಬುದು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಪ್ರಚಾರ ಈಗ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಫಲವಾಗಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಕೂಲಿಗಾರರು ತಮ್ಮ ತವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಮರಳಿ ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಲೆಂದು ‘ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ-ಗುಂಪು’ ಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಗುಂಪುಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಒಲು ಬೇಗನೇ ಹಬ್ಬಿತು. ಒಕ್ಕಲಿಗರೇನೇರೇ ಇನ್ನೂ ಸಾಮ್ಯಕ್ಕಾರಂತಿಕಾರರಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದರು—ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾತ್ರ ಬಾಲ್ಯವಿಕರದು. ತಾತ್ಮಕಲಿಕ ನರಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾ. ಕಾರ್ಲ. ಮಹಾಧಾರೀಣರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ತಪ್ಪಿದ್ದ ರೀಂದ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಬಡ ರೈತರ ಸಹಕಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಮುಂದುವರಿಯಲು ಅಡ್ಡಿಯಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೆ ಸಾ. ಕಾರ್ಲ. ಎಡ ಪಕ್ಕದ ಗುಂಪುಗಳು ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಕೂಡೆ ಸಹಕರಿಸಲೂ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಿವೆ.

జనాంగం సమస్య

ಕೆರೆನ್ ಸ್ವಾಗೂ ಅವನ ಸೋಮಿಯೆಟ್ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಇನ್ನುವೂ ಕಾಟ ಕೊಡಲು ಜನಾಂಗಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೇರೆ ತನ್ನ ಉಗ್ರವಾದ ತಲೆಯಾನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಎತ್ತಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ರಶಿಯಾ ಅನೇಕ ಜನಾಂಗಗಳ ಗುಂಪು ಎಂಬಂತ ಈಗಾಗಲೆ ವಿಶದವಾಗಿದೆ. ರ್ಯಾರಾಷಾಹಿಯು ಆಡಳಿತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಜನಾಂಗಗಳ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಾದಾ ದವಸದ ಉತ್ತರವೇ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾದು. ಫೆಬ್ರುವರಿ ಕಾರಂತಿ ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸ ಆಶಗಳನ್ನು ಮೊಳೆಯಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರ ಕಣ್ಣಂಜು ಬಹು ಬೇಗನೆ ಹರಿಯಿತು. ಒಡಂಬಡಿಕೆಗಾರರು ಅಡಿಯಾಫು ಜನಾಂಗಗಳಿಗೆ ಸ್ವಯಂಸಿಣಿಯಾಧಿಕಾರ ಏಯುವ ದಾರಿ ಕಾಣಲ್ಲ. ಫಿನ್ಲಂಡಿನ ಪಾಲ್‌ಮೇಂಟ್ ಸ್ವಯಂ ನಿಣಿಯದ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದ ಕ್ರೇತಾತ್ಮಾತ್ರಿಕ ಸರಕಾರ ಅದನ್ನು ಬೆಂರಿಸಿ, ವಿಸಿರ್‌ನೆ ಮಾಡಿತು. ಯ್ಯಾಕ್ರೇಸಿಯನ್ ಜನಾಂಗವಾದರೂ ತತ್ತ್ವಪ್ರಮೀ

ಯಿಂದ ಸಿಮ್ಮರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ತನ್ನ ರಾಧಾ (ಪ್ರತಿಸ್ಥಿ ಸ್ಥಭೀ) ದ ಮೂಲಕ ತಾತ್ಪೂರ್ವಿಕ ಸರಕಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿರಂಗವಾಗಿ ಭಾಗಿಸಿತು. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಾಂಗಗಳು ಮಾಸೇಶ್ವರೀದಲ್ಲಿ ಸಮೈಲನ ಜರುಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ್ಯೀಗದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ತಾತ್ಪೂರ್ವಿಕ ಸರಕಾರ ಗಡೆ ತೋರಿಸಿ ಆದನ್ನು ತಡೆದಿತ್ತು.

ಲೆಸ್ನಾ ವೊಡಲಿಂದಲೂ ಜನಾಂಗಗಳ ಸ್ವಯಂನಿರ್ಣಯಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರತಿಸೂದಕ. ರಶಿಯಾದ ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗಗಳಿಗೂ ಸ್ವಯಂನಿರ್ಣಯಾಧಿಕಾರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇವುಗಳು ಹಾಗೆ ಆಶಿಸಿದರೆ, ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಂಬಂಧವಿಚ್ಛೇದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಾಲ್ಯವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ವಾದ. ಜನಾಂಗಗಳ ಸ್ವಯಂನಿರ್ಣಯ ಸಾಂಪ್ರದೀಯಕ್ಕಿಂತು ಒಮ್ಮೆಕೊಂಡದ್ದಲ್ಲದೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಕಡೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹಾಟ್ಟಿಸಲು ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲಿಂದು ಲೆಸ್ನಾ ಮನಗಂಡಿದ್ದು. ವಿಶ್ವಾಸವೆಂಬುದು ಖಚಿತವೇವ್ಯಾಪಿ ಭಾವನೆ. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಜನಾಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಆದು ಇವುಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಲು ಹಿಂಜರಿದರೆ ಇವು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸಂದೇಹದ್ವಾರ್ಪಿಯಿಂದ ಸೋಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಫೆಬ್ರುವರಿ ಕೂಟಕ್ಕೆ ಈ ಸರಳ ವಿಚಾರದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವರ್ಕ್ಯಾದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಇಸ್ತ್ರೀಕ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಸಂತುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಕ್ರಾಂತಿಯ ಸಿದ್ಧತೆ

ಫಿನ್ಲಂಡಿನಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ನಿಗದಿಧ್ವನಾನದಲ್ಲಿ, ಲೆನಿನ್ ಕುಳಿತು ಎಣಿಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೂ; ಮಹಾಮಂಹಾರ್ಥಸನ್ಯಾಸಿನಿಂದು ಮಹಾಮಂಹಾರ್ಥಸನ್ಯಾಸಿನಿಂದು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹೊಟ್ಟಿಯ ಹಸಿನಿಂದು, ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಹಸಿನಿಂದು ಮಹಾಜನತೆಯ ದುರ್ಭರ ಸತ್ತ್ವ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಸನವೋಂದಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನೇ ದುರ್ಭಕ್ಕಿನ ಶತ ಮಾನಗಳಿಂದ ವಿಲಂಬಿತವಾಗಿದ್ದ ವರ್ತಿಹಾಸಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪೂರ್ವೇಸುತ್ತು ಲಿದೆ. ಆದನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಹೋದ ಸಕ್ಷತ್ವಬಿಂಬಿಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಬಾರಿ ಅಡ್ಡಲ್ಲೇ ಲೇನಿವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲದೆ. ಈ ಮಹಾಕ್ರಿಯೆಗೆ ಶಾಸನದ ‘ಆಸ್ತಿ’ ಬಂದೇ ಆಗುವುದುಳಿದಿದೆ. ಹಾಗೆ ಅನ್ನುವ ಶಾಸನವೇಂದು ಬಂದರೆ

ತೇರಿತು—ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸತ್ಯ ಅಂಥ ಶಾಸನದ ಕಾವಲಿಗೆ ಸದ್ಗು ವಾಗುವುದು....ಆತ್ತ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಯಂ ತರಗಳ ಸ್ವೇಸ್ಯವೋಂದು ತನ್ನ ಸ್ವಾ ಐಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವೆಟ್ಟಿತುಳಿಯಲು ಸಮಯ ಕಾಯುತ್ತಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೊ ಹೊರಾಡುವಂತೆ ಸರಕಾರದ ಅಂಕುಶಗಳು ತಿಬಿಯುತ್ತಿವೆ. ಅದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡಬಲ್ಲಕೋ ಅವರ ಬೆಸ್ತು ಹಿಂದೆ ಜಯಜಯಕಾರವಾಡುತ್ತ ಹೊಗಲು ಅದು ಒಪ್ಪುವುದು...ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರ ವರ್ಗವೋಂದಿದೆ. ಅದರ ಬರಿಹೊಟ್ಟಿಯ ಮ್ಯಾನುರಿ ದುಡಿತದ ರೋಚ್ಚು ಅದರ ನೆತ್ತರ ಹಸಿಹನಿ ಯನ್ನು ಕೆಂಡಕೆಂಡವಾಗಿ ವಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಭವಿತವ್ಯಕೆಯು ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರ ತಾನೆಂಬ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ತನ್ನ ಪಾಲಿನ ಏತಿಹಾಸಿಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಆಡಿ ತೋರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ..ಅಹಾರ ! ಭಾವಿ ! ಶಾಂತಿ ! ಎಂಬ ನಾದ ಫೋರವಾಗಿ ಗಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

ನಿನ್ನಂಶಯವಾಗಿ ಮುಹೂರ್ತ ಒದಗಿತ್ತು. ಲೇಖನಾನ ಹೃದಯ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತತ್ತು. ಸೆಪ್ಪೆಂಬರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಆತ ಬರೆದಿದ್ದಃ ‘ಒಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಯುದ್ಧದ ಭೀಕರತೆ, ಬರಗಾಲದ ಬೀಭತ್ಸತೆ, ಇವು ಜನತೆಗೆ ಕೂಲಿಗಾರ ಕಾರಂತಿಯ ದಾರಿಯೇ ಸಮರ್ಪಕವೆಂದು ಮನಸಾಣಿಸಿವೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವೀಯುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆಂದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿವೆ.’ ಅವನಿನ್ನ ತಡೆಯಲಾರ. ಸತಸ್ಯಕಾರಂತಿಗೆ ಸದ್ಗುತ್ತೆವಾಡಲು ಬಾಲ್ಯವಿಕ ಸಮಿತಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದ. ಸಮಿತಿಗೆ ಇನ್ನೊ ಚಿತ್ರಸ್ಥಾಯಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಶಂಕಾಯುತ್ವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಮಯದ ಅವನ ಲೇಖಗಳ, ಪತ್ರಗಳ ಅವಸರದ ದ್ವಿಯ ಕಾವು ದಿನಕೊಂಡೆಂದು ಬಿಂದು ಏರುತ್ತ ಸಡೆದಿತ್ತು. ‘ಸೈನ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊರಳಿಸಲು ನಾವೇನು ವಾಡುತ್ತಿದ್ದೀವೆ?’ ಎಂದೊಮ್ಮೆ ದೂರುತ್ತಿದ್ದನು. ‘ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಗೆ ನನ್ನ ವಾತು ಹಿತವಾಗದಿದ್ದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಸದಸ್ಯತನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ನೇರವಾಗಿ ಜನತೆಯನ್ನೇ ಬೇಡುವೆ !’ ಎಂದೊಮ್ಮೆ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಮಾನವರ ಆರ್ಥನಾದ ಅವನ ವಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಬಾಲೈವಿಕರು ತವರೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಸತಸ್ತು ಒಂಡಾಯದ ಸದ್ಗುತ್ತಿಯೆಂದರೆ ಚಿನ್ನಾಟವಲ್ಲ. ಕಾನೀರಾಫನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಪ್ಪನೆ ಮಂಗಿಸಿದ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಅದು ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಯ ವಾದರಿಯದು. ಇದು ಸ್ವತಃ ಏರಿಹೋಗುವುದು: ಇದಕ್ಕೆ ಚಿಂತನೆ, ಸನ್ನಾಹ, ಸ್ವಿದ್ವಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮ, ವರೋಧಿಯ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರತೀಕಾರದ ಉಂಟೆ, ಎಲ್ಲ ಬೇಕು. ಸತಸ್ತು ದಲಗಳ ವಿಶ್ವಾಸ ಮಾತ್ರ ಸಾಲದು; ಅವುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣೆಯ ಸೂತ್ರಗಳು ಕೈಯಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಸದ್ಯಕ್ಕೂ ಈ ಸೂತ್ರಗಳು ತಾತ್ಮೂತ್ತಿರ್ಕ ಸರಕಾರದ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸಮಾಖ್ಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಗಾರರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಂದೊಮ್ಮೆ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಟರೆ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಭವತಃ ಅಕಾಲ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಾಗಬಹುದು. ಜುಲಾಯಿ ದುರಂತದ ಬಳಿಕ ಕೂಲಿಗಾರರು ನಿಶ್ಚಯ ರಾಗಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಸತಸ್ತುರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದಲ್ಲ.....ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅವರ ತಲೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದವು.

ಹೇಳಿದರೆ ನಕ್ಕೇರಿ, ಒಂಡಾಯದ ಸನ್ನಾಹಕ್ಕೆ ಸೋಗಸಾದ ಆಯು ಧಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಪಕ್ಷದವರೇ ಅವರಿಗೆ ಅಕ್ಷಸಾಂತ್ರೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರು. ಕೆಲವು ವಾರಗಳಿಂದ ಶಾಂತಿಯ ಕೂಗು ಪುನಃ ಒಳ್ಳೆಯ ರಭಸದಿಂದ ಕೇಳ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಮೆನ್ನೆವಿಕರು ಜನತೆಗೆ ಅಪಾಯದ ಅಂಜಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಹೋರಾಟದ ಹುರುಪು ತರಬೇಕೆಂಬ ಆಂತರ್ಜಾಲದಿಂದ ಅಕ್ಷೋಽಬರ ಇನೆಯ ದಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗ್ರಾಗಾಡು ಸೋವಿಯೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಗೆ 'ರಕ್ಷಣಸಮಾತಿ' ಯೋಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ತಂದರು. ರೀಗಾ ಸಗರ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯಾಬಂಡ ದ್ವೀಪಗಳು ರಶಿಯಾದ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಬಹಳ ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದೆಮಾಡಿ ರಾಜಧಾನಿಯ ಮೇಲೆ ಜಮಾನ್ ದಾಳಿಯ ನಿಕಟ ಸಂಭವವುಂಟಿಂದು ಅವರು ವಾದಿಸಿದರು. 'ರಕ್ಷಣ ಸಮಾತಿ' ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಅವರು ವಿಶದೀಕರಿಸಿದರು—ಉತ್ತರ ರಣರಂಗ, ಕೇಂದ್ರ ಸೈನ್ಯ ಕಚೇರಿ, ಫಿನ್ಲಾಂಡ ಸೋವಿಯೆಟಗಳಿಂದನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಿ ನಗರದ ಹೊರವಲಯದ ಸೈನಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು, ಪೆಟ್ಟಿಗ್ರಾಡಿಸೋಳಿನ ಸೈನ್ಯಗಳ ಯಾದಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು

ಅವುಗಳ ಆಯುಧ-ಆಹಾರ ಪೂರ್ವಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಸೈನಿಕರ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಗಾರರ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವುದು ಬೇಕಾದ ಉಪಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕೊಳ್ಳುವದು, ಇತ್ತೂದಿ. ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಇದನ್ನು ಚಚೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಮ್ಮೆ ಕೊಂಡದ್ದು ನೋಡಿ ಮೇನ್ಯೆವಿಕರ ಏಡಿ ಧನ್ಯಾಂದಿತು. ಇಂಥದೇ ಒಂದು ಆಯುಧಕಾರ್ಮಿಗಿ ಬಾಲ್ಯವಿಕರೂ ಹುಡುಕಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಮೇನ್ಯೆವಿಕರು ಒದಗಿಸಿದರೆಂದ ವಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮೈಲಿಗೆಯೇನು?— ಮಾರುದಿನವೇ ಬಾಲ್ಯವಿಕ್ ಕೇಂದ್ರಸಮಾಂತರಿಯಲ್ಲಿ ಸತಸ್ತ ಬಂಡಾಯ ಹೂಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು.

‘ರಕ್ಷಣ ಸನುತ್ತಿ.’—ಅಧ್ವರಾ ಮುಂದೆ ಅದು ಹೆಸರುಗೊಂಡಂತೆ— ‘ಸೈನಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಸಮಾತಿ’ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಲೊಗಾರ್ಡ್ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಮತ್ತು ಅದರ ಸೈನಿಕ ಶಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಗಳು ಅಂತಹಿತರಾಗಿದ್ದರು; ನೌಕಾದಲ, ಫಿನ್ನಿಶ್ ವಾರದೇಶಿಕ ಸಮಾತಿ, ರೇಲ್ವೆ ಕಾರ್ವಾಗಾರ ಸಂಪು, ಕಾರಬಾನೆ ಸಮಾತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ನಾಗಳಿದ್ದವು. ಸಮಾತಿಗೆ ಹೊಂದಿ ಪೆಟ್ಲೊಗಾರ್ಡ್ ದುರ್ಗ ಸೈನ್ಯದ ಸಾಫ್ನಾಯಿ ಪರಿಷತ್ತು ಹುಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಿತು. ಈ ಎರಡು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ದುರ್ಗದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಸೈನ್ಯದಲಗಳ ಸಾಫ್ನಾನ, ಯೋಗ್ಯತೆ, ಸ್ವಭಾವಗಳ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯ ಬಾಲ್ಯವಿಕರಿಗೆ ದೊರಕಿತು. ಇಷ್ಟೇಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ಲೊಗಾರ್ಡ್ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ನ ಆರ್ಥಿಕ; ಅದು ಬಾಲ್ಯವಿಕ್ ಸೋವಿಯೆಟ್.

ಯಾವ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೈನಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಸಮಾತಿಯವರು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತರಾದರೋ ಅದು ವರ್ಷೋಧಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ವೋಗವನ್ನು ಬಿಡ್ಡಿತು. ಮೇನ್ಯೆವಿಕರು ಪರಿಶಾಪದಿಂದ ಹಲ್ಲುಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸ್ವಕೃತಾಪರಾಧ, ಬಾಯಿಚಿಡಲು ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳು ಅವರ ಸೂಚನೆಗೆ ಚಾಚಿ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ರಾಜಧಾನಿಯ ಪಾಕ್ಸ್, ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸಮೈಲನದ ರಕ್ಷಣೆ! ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾದ ಮುಸುಕು! ಕ್ಯಾಡೆಟ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನಿಸ್ಸಾಹಾಯರೋಷದಿಂದ ಗುಡುಗುತ್ತಿದ್ದವು: ‘ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಕೇಳಿದರೆ ಬಾಯ್ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರ

ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಬಂಡು ಹೂಡುವುದೆ?... ಇದಂತಹ ಶುದ್ಧ ಹೇಣಿಕನ,
ಅಥವಾ ಸ್ವಸಾಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಾಸವೋ?

ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಉಹಾಪೋಹದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಡಪಬಿಟ್ಟು
ದ್ದರು. ಅವರ ಯಂತ್ರ ಭೀಮವೇಗದಿಂದ ಉರುಳುತ್ತಲಿತ್ತು. ಅಂಗಡಿ-
ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ, ಕಾರಣಾನೇ-ಕಾರಣಾನೇಯಲ್ಲಿ, ಶಿಬಿರ-ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಚಾರ
ನಡೆದಿತ್ತು. ಪೆಟೊಗಾರ್ಡ್ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಲಿಯಾನ್ ಟಾರ್ಟ್
ಸ್ನಾಯ ಆ ದಿನಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕಿತ್ತು. ಗಳಿಗೆಗೊಂಡು
ಕಡೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಾಗುತ್ತಿದ್ದ ನವನು. ಈಗ ಕಾರಣಾನೇ, ಈಗ ಶಿಬಿರ, ಈಗ
ಬೀದಿ-ಎಲ್ಲಲ್ಲಿಯೂ ಆತನ ಪ್ರಚಂಡ ಭಾವಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಣಿಯಿಂದ
ಸಹಸ್ರಸಹಸ್ರಗಳ ಜಂಗುಳಿ ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾಲ್ಯವಿಕಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಎಲ್ಲಿ
ಸರಕಾರವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ, ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಕ್ಯಾಡೆಟರನ್ನು ಭಲಿಸಿ, ಎಲ್ಲಿ
ಜನತೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ರಿಸಿಲೇಶಿಗಳ ಸುರಿಮಳಿಗರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು—ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ
ರದ ಮಾಲವಂತ್ರವೋಂದೆ—ಧನಿಕರ ದಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿದ ಈ ತಾತ್ಕಾ
ತೀರ್ಥಕ ಸರಕಾರ ಬೇಡ. ಆಹಾರ—ಶಾಂತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲ
ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರಕಾರ ಬೇಕು.

ಎಲ್ಲವೂ ಬಂಡಾಯದ ಕಡೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಅದೇ
ವಾತು! ಹೌದು, ಬಂಡಾಯ ಬರಲಿದೆ, ರಕ್ತವ ಕಾಲಿವೆಗಳು ಹಡಿಯಲಿವೆ.
ಹೆಣಗಳ ಗುಡ್ಡಗಳು ಬೀಳಲಿವೆ!—ಎಂದು ಕ್ಯಾಡೆಟ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಚಾರ
ವಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಎಂದು ಬರಲಿದೆ
ಬಂಡಾಯ? ಹೌದು, ಅದೀಗ ಸಮಸ್ಯೆ! ಕ್ಯಾಡೆಟ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಉಹಿ
ಸಲು ಹೆಣಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಕ್ಕೊಂಬರ್ ಗಡಿ ರಾತ್ರಿ ಎಂದೊಂದು ದಿನವನ್ನು
ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದವು. ಇಲ್ಲ, ಬಂಡಾಯದ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲ ಅಂದು. ಕಾಲಿಗಾರರೆಲ್ಲ
ಸುಖವಾಗಿ ಮಳಗಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಅಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ಉಹಿಸಿದವು.
ಅದೂ ಸುಳ್ಳು! ಬಾಲ್ಯವಿಕರಿಗೆ ಇದು ಅನುಕೂಲವೇ. ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು
ಆವೇಗದ ಚರಮಸೀಮೆಗೆ ಮಾಟ್ಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಡೆಟ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು
ಬಾಲ್ಯವಿಕರಿಗೆ ಅಯಾಚಿತವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದವು.

ಕ್ಯಾಡೆಟರ ಉಹಾಪೋಹಗಳು ಕೇವಲ ನಿರಾಧಾರವಾಗಿದ್ದವೆಂದಲ್ಲ.

ಬಾಲ್ಯವಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ವಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಶಸ್ತ್ರ ಬಂಡಾಯದ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಒಂದಾಗ ಕಾಮನೇಷ್ಟು ಮತ್ತು ರ್ಯಾನ್‌ನೇಷ್ಟು ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದ್ದು. ಆದರೆ ಅವರ ವಿರೋಧ ನಿರಧರಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಗೊಂಡು ತಮಗೂ ಕೇಂದ್ರಸರ್ವಿತಿಗೂ ಸಶಸ್ತ್ರ ಬಂಡಾಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮತ್ತೆಭೇದವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ಅವರು ಎಪಕ್ಕೆದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಪಕ್ಕಾಕ್ಷರ ದೊರ್ಹಿತ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಮಹತ್ವದ ಗೋಪ್ಯಸಿಂಹಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ನಿಷ್ಠಾಭಂಗ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಲೇನಿನ್ ಸಿಬ್ರಾವಿಗಿ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಪಕ್ಕಾಕ್ಷರ ಖಚಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರಸರ್ವಿತಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕ್ಷಾಷೆಟ್ರ ಉಹಳಿಗೆ ಸಂದೇಹವೊಂದೇ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪರಂತು, ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕವೇನೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟೀಗೆ.

ಸೈನಿಕ ಕಾರಂತಿಸಿನಿತಿಯ ಗಂಟಿನೊಳಗೊಂಡು ಗಂಟು—ಬಾಲ್ಯವಿಕೆ ಸೈನಿಕ ಸರ್ವಿತಿ. ಮೊದಲನೆಯದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವ್ಯವಹಾರದ ವಿಚಾರಗಳ ಚರ್ಚೆ. ಅಂತರಂಗದ ಧೀರ್ಜಿಕಾರಿಗಳ ನಿರ್ಧಾರಗಳು ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ ಸಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ದುರ್ಗ ಸೇನೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಲವನ್ನು, ಖಂಡವನ್ನು ಅಳೆಯಲಾಗಿತ್ತು; ಅವುಗಳೊಡನೆ ಮೊದಲು ಸಂಪರ್ಕ, ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಪ್ರಚಾರ, ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಸುತಾಂತರ, ಮತಾಂತರದಿಂದ ಸಂಘಟನೆ ಹೀಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯಂತ ವಾಗಿ ಕಾರಂತಿಸಿನಿತಿಯ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಇದೆಲ್ಲ ಒಂದಂಗ ವಾಗಿಯೇ ಸಡೆದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸ್ವೇನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮದ ಅಧರ ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಸೈನಿಕರ ವಿಧೀಯತೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಭರವಸೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಪೇಳಿ ಭಯಗೊಂಡ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ರಾಜಧಾನಿಯ ದುರ್ಗಸೇನೆಯ ಬಹುಂಶದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಆದರ ಸಂಘಟನೆಯ ಸೂತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಸ್ಕುದರು. ಆದು ಅವರ ಸನ್ನಾಃಕದ ಕೊನೆಯ ಮಾತ್ರ. ದುರ್ಗಸೈನ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಫಟಕಗಳಿಗೂ ಸೈನಿಕ ಉಗಾಣವೇ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಕಾರಂತಿಸಿನಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಕ

(Commissar) ರನ್ನು ಸ್ವಿಯಮಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಮೇಲ್ಲಿಚಾರಕರ ಸ್ವಿಯಂತ್ರೀಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಯೇ ಉಗಾರಣಗಳಿಂದ ಯಾವ ತರದ ಆಯುಧ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾದರೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ಅವರ ಸಹಿಯಲ್ಲದ ಯಾವ ಸ್ಪೃನಾಳ್ಧಿಕಾರಿಯ ಆಜ್ಞೆಯೂ ಒಂದುಕವಾಗಲಾರದು. ಈ ಮೇಲ್ಲಿಚಾರಕರ ಖದ್ದ್ಯೋಗ ‘ಲಕ್ಷ್ಯವಿಡುವುದು ಮತ್ತು ಮುಂದಾಳ್ತಸೆವೀಯುವುದು’ ಇಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಏಶ್ವರ್ಯಸಾಹ್ಯ ನಾಯಕರೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಿನಿಕರ ಪಕ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಸಾಧಾರಣ ೧೦೧೦ ಮಂದಿ ಕುಶಲ ಚರ್ಚಾಗಾರರು, ಮತ್ತು ಪಾರ್ಶ್ವಾಭಾಂಶ ಶೋಷಣೆಯೇ ಪಕ್ವಪಾತಿಗಳು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಸಗರದ ಎಲ್ಲ ಪಾರ್ಶ್ವಾಭಾಂಶ ಸ್ವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಿಯ ಕುರಾದ ಈ ಮೇಲ್ಲಿಚಾರಕರ ಆರಿವಿಗೆ ಬಾರದೆ ಎಂಥ ವಶೀಷಘಟನೆಯಾಗಲಿ, ಚಲನೆಯಾಗಲಿ ನಡೆಯುವುದು ಪಾರ್ಯಾಯಃ ಆಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಚೆಕ್ಕು ಚೆಕ್ಕು ಆಯುಧ, ಸ್ವೋಧಕಗಳ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಪಾರುಪತ್ಯವಿತ್ತು.

ಸ್ವೀನಿಕ ಕಾರಂತಿ ಸಮಿತಿಗೂ ಸ್ಪೃನ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಗೂ ಮೌದಲ ಸೆಯ ಬಹಿರಂಗ ತಿಕ್ಕಾಟವಾದುದು ಈ ಮೇಲ್ಲಿಚಾರಕರ ಮಾನ್ಯತೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಯೇ. ಸಮಿತಿಯವರು ಸ್ಪೃನ್ಯಕಚೇರಿಗೂ ಮಾನ್ಯವರು ಮೇಲ್ಲಿಚಾರಕರನ್ನು ಸ್ಯಾಹಿಸಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದರೂ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಸ್ಪೃನಾಳ್ಧಿಕಾರಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಾದರೂ ಮಾನ್ಯವಾಗುವದೆಂದು ಫೋರ್ಮೀಟಿ ಗೆದರು. ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿ ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಕಾರಂತಿಸಮಿತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ದಾಯಾರ್ಥ್ಯಸೆಂದು ಆಸೂಯೆಯಿಂದ ಸೋಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಸವಾರಧಿಕಾರದ ಶಾಸನದಂತೆ ಸೋಧಿಯೇಟ್ ಸ್ಯಾಹಿತವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆವಗಡಿಸುವ ಕೆಂಪ್ಸ್ ಅಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮೇಲ್ಲಿಚಾರಕರ ಸಿಯಾಮಕವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಹಿಸಲು ಕಚೇರಿಯವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಲಕ್ಷ್ಯರಕ್ಕೆ ಸೆಗಳು ತಮಗೆ ಜೀರ್ಣಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಕಳುಹಿಡರು ಸ್ವಾಯೇ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಕಾರ ಶಾಖಾಬಿವಾಗಿ ಬಂತು. ಸ್ಪೃನ್ಯ ಕಚೇರಿಯ ಯಾವ ನಿಷಾಯಗಳಿಗೂ ಕಾರಂತಿಸಮಿತಿ ಹೋಣಿಗಾರವಿಲ್ಲ. ಅದು ಸರ್ವಸೋವಿಯೇಟ್ ಸಮ್ಮೂಲನದ ಅಧಿಕಾರದ ವಿರೋಧಿಗಳಾದ ಪ್ರತಿಕಾರಂತಿಕಾರರ ಒಡೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ತದ್ವಾ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಮೇಲ್ಲಿ

ಚಾರಕರ ಸಹಿಯಲ್ಲದ ಯಾವ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಮನ್ನಿ ಸತಕ್ಕುದ್ದುಲ್ಲ—ಈ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಸ್ಮಾನ್ಯ ಕಚೇರಿಯಾದರ್ಲೋ ಕೇಂದ್ರ ಸೋನಿಯೆಟ್‌ ಸಮಾತಿಯ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಮಾನಿಕ ಪರಿಷತ್ತು ಕರೆದು ಸ್ಮಾನಿಕರನ್ನು ಬಗಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿತು. ಆದರೆ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ ಬಾಲೀವಿಕ ಜಳವಳಿಗಾರರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಗಿ ಸಾಧ್ಯಾಯಿಪರಿಷತ್ತಿನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ಮಾನ್ಯೇಕರಿ ಗಿರಾಗಿ ಸರೆದಿದ್ದ ಕೆಲವೇ ಸ್ಮಾನಿಕರು ಕೂಡ ಒಬ್ಬಂಬಿನ ಮುಖ ಸೋನಿ ಸೋನಿಯೆಟ್‌ಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಧೀಯತ್ವದ ಪ್ರಮಾಣಮಾಡಿ ಸದ್ಯ ಚಚೆಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸಾಗತಿಯ ಒಗ್ಗೆ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಹೂಡಿತ್ತು ಹೋದರು. ಕೇಂದ್ರ ಸೋನಿಯೆಟ್‌ ಸಮಾತಿಯ ನಿಜೀವತ್ವವನ್ನು ಅದು ಬೆಳೆಕಿಗೆ ತಂದಿತು.

ಇತಿಹಾಸ ದುರ್ಭವಾದ ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೃತಿನು ನಾಟಕದ ಕಥಾಶಿಲರಾಂಕ ಅಕೊಂಡಿರ ಶ್ರೀ ರವಿವಾರದಂದು. ಸೋನಿಯೆಟ್‌ ದಿನಾಂಕದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಭಿನೀತವಾಯಿತು. ಆದು ಕೇವಲ 'ಸಭೂತೋ ನಭವಣ್ಯತ್' ಯಾ ಪಂಕ್ತಿಯದು. ತಾ. ಅಂಕ್ಷೇ ಸರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ವಸೋನಿಯೆಟ್‌ ಸಮ್ಮೇಳನದ ನಿಕಟ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆದರ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧವಿರುವ ಬಂಗಳ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ—ಅಥವಾ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿಯೇ?—ಪೆಟ್ಲೂಗಾರಿದ್ದ ಸೋನಿಯೆಟ್‌ನವರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಸರೂರಂಭವದು. ಈ ಉತ್ಸವದ ಪ್ರಕಟನೆ ಹೊರಟೊಡನೆ ಪುಸ್ತಕ ಏರ್ಯಾಧಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಆದೇ ದಿನ ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಬಂಡಾಯದ ದಿನವೆಂದು ಕೀರಿಸಿಕೊಂಡವು. ಪ್ರತಿಗಾಂಗಳು ತಮ್ಮ ಈ ನಿರಾಧಾರ ಉಪಯೋಗಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಎಷ್ಟು ಏಶಾಪ್ಸಂಪಟ್ಟಿದ್ದರಂದೇ, ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಸೋನಿಯೆಟ್‌ ದಿನದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಕ ಅವರಾರೂ ಮನೆಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಣಕಲ್ಲು ಕೂಡ. ಆದರೆ ಬಾಲೀವಿಕರು ಈ ಸರೂರಂಭದಿಂದ ಉಪ್ಪೇಶಿ ಸಿದ್ದು ಆಯುಂಧಗಳ ಹೋರಾಟವಲ್ಲ, ನರಗಳ ಹೋರಾಟ. ಆ ದಿನ ಸತಸ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ, ಮೇರವಣಿಗಳೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಸಭೆಗಳು—ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾರಣಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ. ಉಲ್ಲೀಲ್ಯಯೂ ಬಾಲೀವಿಕ ವಾಗಿಗಳ ಸಾಫ್ತೀವು ಭಾವಣಾಗಳು. ಸಹಸ್ರಾರ್ಥ

ತರ ಕೂಲಿಗಾರರ, ಸೈನಿಕರ, ಮಹಾಜನರ ಪ್ರಚಂಡ ಸಮ್ಮಾನ. ಕೇರಿನಿಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ! ಯಂದ್ದಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರ! ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗೆ ಸರ್ವಾರ್ಥಿಕಾರ! ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಗಳು. ವಾಗ್ನಿಗಳು ಸಭೆಕರಿಗೆ ತಾತ್ಕೂರ್ತಿಕ ಸರಕಾರದ ನಿರಧರ ಕೆತೆಯನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸಿ, ಮುಂಬರುವ ಸರ್ವಸೋವಿಯೆಟ್ ಸಮ್ಮೀ ಲಸ್‌ವೇ ಸರ್ವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಯೋಗ್ಯ ಸರಕಾರ ಸಾಫ್ಟ್‌ಪಿಸ ಬೇಕೆಂದು ವಿನರಿಸಿದಾಗ ಗಗನಭೇದ ಜಯಘೋಷಗಳಾದುವು. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರ್ವಾರ್ಥಿಕಾರ ಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ತಡೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಇಷ್ಟ್‌ಲ್ಲ ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗಾದರೆ! ಈ ಮಹಾ ಸವಾರೋಹದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ದುಷ್ಪರ್ಯಾಟನೆ, ಬಡಿದಾಟ ಕೂಡ ಸಡೆಯುಲಿಲ್ಲ. ಒನ್ತೆಯೆಲ್ಲ ನಿಷ್ಠೆ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಶಾಂತತೆ ಮತ್ತು ಹರಿಯದ ಶಿಸ್ತ ಅದರ ಅಗಾಧ ಅಂತಶ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರ ಬಕ್ಕ ಟ್ರೈನಲ್ಲಿ ಆದಕ್ಕೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಆ ದಿನದ ಸವಾರಾಭಧಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರ ಸೈನಿಕರಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲದ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತು. ಎದುರಾಳಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾಲಡಿಯಿಂದ ಸೇಲವೇ ಅಂತಧಾರನವಾದಂತೆ ದಿಜಿಟ್‌ರಾದರು.

*

*

*

*

ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಸನ್ನಾಹ ಹೀಗೆ ನಡೆಮುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಾತ್ಕೂರ್ತಿಕ ಸರಕಾರ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತತ್ತೆ? ಇಲ್ಲ. ಪೆಟೊರ್ಗಾರ್ಡ್ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಕೈ ಮೇಲಾದಂದಿನಿಂದಲೇ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳ ದುಃಸ್ವಷ್ಟಿಗಳು ಕಾಣಿಸಹತ್ತಿದ್ದುವು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಬೆಲೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆದು ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಮಾಸೋಡ್‌ಕ್ಕೆ ಬಯಸ್ಯವ ಸೂಚನೆ ತಂದಾಗ ಕೂಲಿಗಾರ, ಸೈನಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಸೋಡಿ ತೆಪ್ಪಿಗಾರರು. ಆ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಗ್ರ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಸೈನ್ಯದಲಗಳನ್ನು ಪೆಟೊರ್ಗಾರ್ಡಿನಿಂದ, ರಂಗದಲ್ಲಿನ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾರ್ಪಿತ ಕೊಡುವ ನೆವದಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ರಂಗದಲ್ಲಿನ ಸೈನಿಕರೇ ಆದಕ್ಕೆ ಅನ ಕೂಲರಾಗಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೋಲು ಗಂಟು ಬಿತ್ತು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥ ಸೈನ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದು, ಕಾಸ್ಟ್‌ಲಾಫನ ಹೆಚ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ—ರಾಜಧಾನಿಯ ಸಮೀಕಾದ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳ

ಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ ಅದಾದರೂ ಅಷ್ಟು ಸುಖಾಂತ ವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದಳಗಳನ್ನು ರೈಲ್ವೇ ಕೆಲಸಗಾರರೇ ತಡೆದು ಆದೇ ಈ ಚರಿತ್ರಾರ್ಥ ಪೀಠಾಂತ್ರಾಂತ್ರ ನಿಲಾಂಡದಲ್ಲಿ ತರುಬೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ತಮ್ಮ ಸಂಚಾಲನೆಯ ದುರುದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ರಿತ್ಯಾಧನೆ ಮುಂದೆ ಕಡಲಲಾರೆನೆಂದವು; ಮತ್ತು ಇದ ಕೆಲವೇ ತಮ್ಮ ಸಂಕೇತನಾಂತರಾಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿರಬಹುದಾದರೂ ಸ್ಪೃಹಿಕ ಕಾರ್ಯತ್ವಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈಮಾಡುವ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಎದೆ ಮಾಡುವಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರುವ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನಿಸ್ಸಹಾಯತ್ವಯನ್ನು ಆರಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಾಚಾಲ ಕರೆಸ್ತಿ ಆತ್ಮವಂಚನೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪ ನಿಕಲಸನಸ್ತೋ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚೆ ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿದ್ದವನು. ಅದರಿಂದ ‘ಒಮ್ಮೆ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಬಂಡು ಹೂಡಲೆಂದು ನಾನು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ತಲೆಯೆತ್ತುದಂತೆ ಮಾಡಬೇಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಬಹುದಾದು ದಕ್ಷಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಗಳು ನಮ್ಮ ವಶದಲ್ಲಿವೆ!’ಎಂದು ಜಂಭುಕೊಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದು.

ರಕ್ತರಹಿತ ಕ್ರಾಂತಿ

ಲೇಸಿನ್ ಗೂ ಟಾರಟ್ನಿಕ್ ಗೂ ತಿಕ್ಕಾಟ್; ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಲನಿಷಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ. ಸರ್ವಸೇವೆಯೆಟ್ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಹೊತ್ತಿಗೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಟಾರಟ್ನಿಕ್ ಯ ಹಟ್. ಸಿದ್ಧ ಕೆ ಸರ್ವಾಂಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ, ಇನ್ನು ತಡ ಮಾಡಿದರೆ ಅವಾಯ ಎಂದು ಲೇಸಿನ್ ಅಭಿವಾರ್ಯ ಪಡುತ್ತಿದ್ದು. ಮೇಲಾಗಿ ಇದೇನು ಸಭೆ ಸಮ್ಮೇಲನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷಾಯಿಸುವ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಜನಸಮುದಾಯದ, ಸಶಸ್ತ್ರ ಜನಸಮುದಾಯದ ಶ್ರಯೆಯೇ ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ‘ಇಂದು ನಿತ್ಯತವಾಗಿ ಜಯಶೀಲವಾಗಬಲ್ಲುದನ್ನು ವಿಲಂಬಿಸಿ, ನಾಳಿ ಬಹಳ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೋಲಿಗೆ, ಗುರಿಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇತಿಹಾಸ ಎದೆಂದೂ ಕ್ಷಮಿಸಲಾರದು’ ಎಂಬ ಆತನ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಬಾಲ್ಯವಿಕ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಿತಿಯ ಮನ ತಿರುಗಿಸಿತು. ಸಮ್ಮೇಲನದ ಮುಂಚೆನ ದಿನವೇ ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸಿ, ಸಿದ್ಧ ವಿಚಯವನ್ನೇ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ ಅದೇನು ಬೇಡವೆನ್ನು ವ್ಯಾಪ್ತಿ?

ಅದು ಹೇಗೆ ಇದ್ದರೂ, ಗಾಬರಿಯಾದ ಸರಕಾರವೇ ಅವರಿಗೆ ತ್ವರಿತ ವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಅಥವಾ ಸೆಪ್ ಎಂದರೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಬದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸೈನ್ಯ ಕಚೇರಿಗೂ ಕಾರಂತ ಸಮಿತಿಗೂ ನಡುವೆ ಸಂಭಂಧ ಏಜ್ಞೀದವಾದ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠು ನಡೆವಳಿಕೆ ಅವಶ್ಯವೆಂದು ತೋರಿತು. ಅಕ್ಷ್ಯೋಬರ ಇಂ ರ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಶಿಶಿರಭವನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಮಂತ್ರಮಂಡಲದ ಸಭೆ, ಕಾರಂತಸಮಿತಿಯನ್ನು ನಾಯಾಯವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ (ಪೂರ್ವ ಪಾಲ್ವಮೇಂಟಿನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು) ಅದನ್ನು ಬಂಧಿಸಬೇಕೆಂದೂ ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು. ಶಿಶಿರಭವನದ ಹೊರಗೆ ಕಾವಲು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಸೈನಿಕರು ಈ ವಾತ್ತೆಯನ್ನು ತಡೆವಾಡದೆ ಸಮಿತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಸಮಿತಿಯವರು ನಗರವನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸೈನಿಕರಿಗೂ ಸಶಸ್ತ್ರ ಕೂಲಿಗಾರಿಗೂ ಎನಂತಿವಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಅದು ಮುಕ್ತಾಯಾದ ಆರಂಭ. ಇಂ ರ ಬೇಳಿಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಆಗ್ರಹ ಕೃತಿ ನಡೆಯಿತು. ಬಾಲ್ಯೇವಕ್ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಸರಕಾರಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿದ್ದ ಜಂಕರ್ ಸೈನಿಕರು ಅದಕ್ಕೆ ಬೀಗಮುದ್ದೆ ವಾಡಿದರು. ಟ್ರಾಫ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಲ್ ಮೊದಲಾದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಬಂಧನುತ್ತರಾಗಿದ್ದ ಬಾಲ್ಯೇವಿಕರ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಅಜ್ಞೀಗಳು ಹೊರಟವು. ಉತ್ತರ ರಣರಂಗಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥಕ ಸೈನಿಕರಗೂ ಸ್ಕೂರತಂತಿಗಳು ಹೊರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮ್ಮೇಲನದ ರಕ್ಷಣೆಗೆಂದು ನೇವಾದಲ್ಲಿ ಬಂಡು ನಿಂತಿದ್ದ ಔರೇರಾ (Aurora) ಹಡಗದ ನಾವಿಕರು ಬಾಲ್ಯೇವಕ್ ಪಕ್ಕಪಾತಿಗಳಿಂದ್ದು ದರಿಂದ ಆ ಹಡಗು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ತನ್ನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಜ್ಞೀಯಾಯಿತು.....ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ನೆವಗಳು ನಾಲವೇನು ?

ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಘಟನೆಗಳು ರೇಣ್ವೊಂಚನಕಾರಿಗಳಿವೆಯೆಂದು ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಆತುರಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಿರಾಶರಾಗುವಿರೆಂದು ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರವಾಡಲು ಕಾರಂತಸಮಿತಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಅವಸರ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪಾಲಿಸುವ ಮಂದಿಯಿಲ್ಲದ ಅಜ್ಞೀಗಳಿಗಾಗಿ ಏಕೆಂಬೆ? ಕೆಲವರು ವಿಶ್ವಾಸಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಸರಕಾರದ ಮುದ್ದೆಯ

ನೌಡೆದು ವೊದಲು ಅಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಸರಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಘವನದ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಯಿತು. ಉತ್ತರ ರಾಜಂಗದಿಂದಾಗಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಸರಕ್ಕಿಂಡಿಂದಾಗಲ್ಲ ಯಾವ ಸೈನಿಕರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಿನ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೆಂಪು ಕಾವಲಿನವರೂ (ಕೂಲಿಗಾರ ಶಸ್ತ್ರಧಾರಿಗಳು) ದುರ್ಗ ಸೈನ್ಯದ ಕೆಲವು ಉಪದಾರಾಗಳೂ ರೇಲ್ಸ್‌ಸೆಲ್‌ಎಂಬು, ಟ್ರಾಂಕ್‌ಎಂಬು ಖಾತೆ, ಸಗರದ ಆಯುಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳಗಳು, ಆಯುಧ ಕಾರಣಾಸೆಗಳು, ಪೂರ್ವ ವಾಲ್‌ಮೇಂಟ್ ಸಭಾಭವನ ವೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ನಾಥಸಿಗಳನ್ನು ಸ್ತೋಭಿಸಿದ್ದಾಗಿ, ಬಡಿದಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೆಂಡ್ ಆಕ್ರೆಷನ್‌ಕೊಂಡರು. ಕೂಲಿಗಾರರು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೇರೆಯಲೂ ಇಲ್ಲ. ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಕೂಡ ತಿಬಿರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕರೆಯದೆ ಹೊರಬರಲು ಅಪ್ಪಣಿಯಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಪಕ್ವದ ಜಂಕರ್ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕಂಡ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಸ್ತೋಭಿಸಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅಕ್ಕೋಽಬರ್ ಅಂದಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಬದಲಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಏನೂ ಬದಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಸಮಾರ್ಥಕ ಹೊಸರಲ್ಲಿ ಲೇನಿನ್ ಒಂದು ಪ್ರಕಟನೆ ಹೊರಡಿಸಿದ. (ವೊದಲು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೆಂಡ್, ನಾಷಿನ್, ಸ್ವಡಾಲ್‌ಫ್ರೆ, ರೂಪಾಶಿನ್‌ಸ್ಟ್ರೀ, ಬಬ್ರಾವ್ ಮತ್ತು ಯುರಿಟ್‌ಸ್ಟೀ ಇವರಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಆ ಸಮಾರ್ಥಕ ಮುಂದಾಳ್ತನವನ್ನು ಈಗ ಲೇನಿನ್ ಸ್ವತಃ ವಹಿಸಿದ್ದ). ಆದರ ಸಾರವಾಗುಳ್ಳು: ‘ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರ ಪೆಟೊರಗ್‌ಅಡ್ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ನ ಸೈನಿಕ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ—ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರ ಚ್ಯಾಕ್‌ವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರ ಪೆಟೊರಗ್‌ಅಡ್ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ನ ಸೈನಿಕ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ—ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರ ಚ್ಯಾಕ್‌ವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರ ಪೆಟೊರಗ್‌ಅಡ್ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರಕಾರದ ಸ್ವತಃ ವಹಿಸಿದ್ದ ಆ ಸಮಾರ್ಥಕ ಮುಂದಾಳ್ತನವನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡುವುದು, ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಲಿಗಾರರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರಕಾರದ ಸ್ವತಃ ವಹಿಸಿದ್ದ ಆ ಸಮಾರ್ಥಕ ಮುಂದಾಳ್ತನವನ್ನು ಸ್ವತಃ ಯಾತ್ಕೃಚವಾದುದು. ಸೈನಿಕರು, ಕೂಲಿಗಾರರ ನಾತ್ತು ರೈತರ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದರೆ ! ’

ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ, ಸಹಾಯಬರುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಕಾದು ಕಾದು ಸಿರಾಶ ನಾಗಿ ಕೆರೆನ್‌ಸ್ಟೀ ಮಧ್ಯಾಸ್ಟವಾಗುವಷ್ಟು ರಲ್ಲಿಯೇ ಎತ್ತಲೋ ಪಲಾಯನ ವಾಡಿದ್ದ. ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಒಂಡಾಯಿಸಿದ್ದ ಆತುರದಿಂದ ಎನುರು ನೋಡು

ತ್ತಿದ್ದ ಏರಸಿವನು ! ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಸರಕಾರದ ಇತರ ಸದಸ್ಯರೂ ಉಚ್ಚ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸೇರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಕೆಲಸ ನಗರದ ಆಕ್ರಮಣದಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಜಂಕರ್ ಸ್ಪೈಸ್‌ಗಳು ಕೆಲವು ಬಂದು ಶಿಶಿರಭವನದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಿಂತಿದ್ದುವು. ಆವುಗಳೊಡನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಕವು ಹೀಗಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬೈರೋರಾದ ಹುಸುಗುಂಡುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಭಯಾಸಕ ಶಬ್ದವಾಡಿದ್ದರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಕೆಲಸ ಶರಣಾಗತರಾದರು. ಒನ್ನ ನಷ್ಟ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವವನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಯಿತ್ತು.

ಸರ್ವ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸಮ್ಯೇಕನದ ಅಧಿವೇಶನ ತೀರೆದಾಗ ಇನ್ನೂ ಚಕವುಕೆ ಮುಗಿದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಮ್ಯೇಕನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ೫೨೦ ವರ್ಷಾನ್ದಿ; ಅವರಲ್ಲಿ ೩೦೦ ಜನ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು, ೯೨೯ ಎಡ ಸಾಮ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ೧೦೫ ವಾದಿಗಳು, ಮೇನ್ಯೇವಿಕರು ೫೮, ಬಲ ಸಾ. ಕ್ರಾ.೦. ವಾದಿಗಳು ಅಳ ವರ್ಷಾನ್ದಿ. ಪೆಟ್ರೋಗ್ರಾಡ್ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಕ್ರೈಗ್ಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚಂಡ ಬಹುಮತದಿಂದ ಮನ್ನಿಸಲಾಯಿತು. ಮರುದಿನದ (ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೫) ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ೫೯ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು, ೨೯ ಎಡ ಸಾ. ಕ್ರಾ.೦. ವಾದಿಗಳು ವರ್ತು ಇತರರು ಸೇರಿ ಗಂಧ ಮಂದಿಯ ಹೊಸ ಕೇಂದ್ರ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಸಮಾತ್ರಿಯನ್ನು ಆರಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಮ್ಯೇಕನದಲ್ಲಿ ಬಡಿದಾಟಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಇತರರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸಲೊಪ್ಪದ್ದರಿಂದ ಲೇನಿನ್ (ಸರಕಾರದ ಮುಂದಾಳು), ರಾಯ ಕಾಫ್, ಮಿಲಿಯಂಟ್ನೆನ್, ಟ್ರಾಟ್ಸ್‌ಕ್ರಿ: ಲೊಮೊಫ್, ಸ್ಟ್ರೋಲಿನ್, ಏಂಟನಾಫ್ ಕ್ರಾಯಲೆಂಕೋ, ಡಾಯಬೆಂಕೋ, ಶ್ರೀ ಯಾಶ್ವಿ ಕಾಫ್, ಲುನಾಕರ್‌ಸ್ಕ್ರಿ, ಧಿಯಡೊರೊವಿಶ್, ಗ್ಲೆಬಾಫ್,— ಈ ಬಾಲ್ಯವಿಕರನೆಲ್ಲಾ ಇಗೆಂಡ ಸರಕಾರವೇ ಸಾಫ್ತಿವೆತವಾಯಿತು. ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸಮ್ಯೇಕನ ಚದರಿತು. ಸಮ್ಯೇಕನದ ಫೋರ್ಮಾಷನ್‌ಯು ಸಾರಾಂಶ ವಿಷಯ:—

“.....ತಾತ್ಕಾಂತಿಕ ಸರಕಾರ ಪದಚ್ಯುತವಾಗಿ ಆದರ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರು ಸೇರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

“ ಎಲ್ಲ ಯುದ್ಧಾಸ್ತಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಒಡನೆಯೆ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರಕಾರವು

ಪ್ರಜಾಸ್ತುಯ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಿನ್ನ ವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳ ಲ್ಲಿಯೂ ಈಗಲೇ ಶಾಂತಿ ಸಂಧಾನ ನಡೆಸುವುದು. ಜಮಿನುದಾರರ, ಮರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರೈತ ಗಣತಿಗಳ ವಶಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರವನ್ನು ಸಾಫಿಸಿ ಸೈನಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗುವುದು. ಉತ್ತರದನೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಲಿಗಾರರ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಸಾಫಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಘಟನಾಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಸಲಾಗುವುದು. ನಗರಗಳಿಗೆ ಅಹಾರವನ್ನು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯೇವತ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಸ್ಥಾಗುವುದು. ರಾಜೀಯಾದಲ್ಲಿ ನಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗಗಳಿಗೆ ಸ್ವಯಂನಿಷಾಯಾಧಿಕಾರರ ಭರವಸೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ”

“ ಸವ್ಯೇಲನದ ಆಜ್ಞೆ:— ಎಲ್ಲ ಆಧಿಕಾರವೂ ಅಯಾ ಸ್ಥಳದ ಕೂಲಿಗಾರರ, ಸೈನಿಕರ, ಮತ್ತು ರೈತರ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು. ಆವು ನಿಜವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭರವಸೆ ಕೊಡಬೇಕು. ”

ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾಹಿತದ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಸಾಫಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬ ವರಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಸೇನೆಗಳು ಧೈಯರ್‌ದಿಂದಲೂ ಉತ್ಸಾಹಿಂದಲೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿ, ಕ್ರಾಂತಿಸೈನಿಕರ ಸ್ತಿತಿಯನ್ನು ಅಸ್ತಿವಂತೆ ಮೇಲೆ ಕೆಂದಾಯ ಹೊರಿಸುವ ಮಾಲಕ ಸುಧಾರಿಸುವ ಭರವಸೆಯಿತ್ತು ಫೋಷಣೆ ಈ ದೀತಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ—

“ ಸೈನಿಕರೆ ! ಕರ್ನಿಂಗ್‌ಎಫ್‌ನಾದಿ ಕೆರೆನ್ಸಿಸ್‌ಗೆ ಸಕ್ರಿಯ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ತೋರಿಸಿರಿ ! ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಿ ! ರೇಲ್ವೈ ಕೂಲಿಗಾರರೆ ! ಕೆರೆನ್ಸಿಸ್‌ಯು ಪರವಾಗಿ ಪೆಟ್‌ಗ್ರಾಂಡಿನ ವಿಶುದ್ಧ ಬರುವ ಸ್ವನ್ಯಗಳನ್ನು ತರುಬಿರಿ ! ಸೈನಿಕರೆ, ಕೂಲಿಗಾರರೆ, ಮತ್ತು ನೌಕಾರರೆ, ಕ್ರಾಂತಿಯ ಭವಿತವ್ಯ ಮತ್ತು ಜನಹಿತ ಶಾಂತಿಯ ಭವಿತವ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲದೆ !

“ ಕ್ರಾಂತಿ ಚಿರಾಯಃವಾಗಲಿ. ”

ರುಂಬಾರನಿಂದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೀತ್ತುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಏನೂ ವಾಡಲೊಲ್ಲದೆ, ಯುವತೀಯಾದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮುಂದುಕ ಗಂಡ ಸಿಬ್ರಂಧಿಸುವಂತೆ, ಕೆರೆನ್ಸಿಸ್ ಪ್ರಮುಖರು ಬಿಗಿಯಾದ ಮುಂಷ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆತುಕೊಂಡು ನಿದ್ದೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಎಚ್ಚತ್ತಾಗ ಇದು ನಿಶ್ಚಯದ ವಾಗಿ ಅವರಿಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಬಲ್ಲವರ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದುತ್ತು.

ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ವಿಜಯ

‘ದೇಶಕ್ಕೆ ಎದುರು ಬೀಳಲಿರುವ ಫೋರ್ಮೆರ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಇವರು ಏಕಾಕಿಗಳಾಗಿ ಹೋರಾಡಲ್ಲ, ಎಂಬ ಅಸೂಯೆಯಿಂದ, ನಾವು ಏಕಾಕಿಗಳಾಗಿಯೇ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು (ವಿಪಕ್ಕೆಗಳು)ಬಯಸುತ್ತಿರು. ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ !.... ಆದರೆ ನಾವೀಗ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿರುವೆ ವಾಗಿ, ಕಾರಂತಿಯ ವೈರಿಗಳನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ಒಳಗಿನಿಂದ ಉಪದ್ರವವೀಯುವವರನ್ನೂ ಉಚ್ಚಾನ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನ್ನ.... ಅವರು ಕಾನೀ ಲಾಘ್ವ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರದ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು.... ನಾವು ಆವರಿಗೆ ಕೂಲಿಗಾರರ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವೆನ್ನು..(ಪಾರವೆಡಾ, ಅಕ್ಟೋಬರ ಅಷ್ಟಿ, ೧೯೨೧).

ಭಾಲ್ಯೆವಿಕರು ಅಧಿಕಾರಗ್ರಹಣದ ಮುಂಜಾನೆ ತೊಟ್ಟು ಭಲವಚನಗಳಿವು. ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ಫೋರ್ಮೆರ ಸಂಕಟಗಳು ಬಾರದೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ವೈರಿಗಳಿಗಿತ್ತು ಭಲವಚನಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಲೂ ಇಲ್ಲ.

ಶಾಂತಿ

‘ಆಹಾರ-ಶಾಂತಿ-ಭೂನಾ’ ಇವು ಅಕ್ಟೋಬರ ಕಾರಂತಿಯ ಸೂತ್ರತ್ರಯ. ಆದರೆ ಶಾಂತಿಯಿಲ್ಲದೆ, ಉಳಿದುದು ಅಚ್ಚಿಂತ್ಯವೆಂದು ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರಕಾರ ಒಡನೆಯೆ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿತು. ಜಾಗತಿಕ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಅದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಗಳು ಯುದ್ಧಾಧಿಕೃತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆ ಕೆವಲ್ಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಈ ಕೆವಲ್ಯಂದ ಹೊರಟು ಹೊಂದಿವು. ಮತ್ತೆ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಪ್ರಾಂದಿ ನಿರಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ಸೋವು ಬರೆದಿರುವಾಗ ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಹೇಗಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯ? ಅದು ಬಿಟ್ಟು ತಾನಷ್ಟ್ರೀ ಈ ರಕ್ತರಂಗದಿಂದ ಸಿಷ್ಟುವುಂಟಿರೆ ರಶಿಯನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ * (Russian Socialist Federated Soviet Republic) ಗೆ ಏಳೂ ಹನ್ನೊಂದಾಯಿತು. ಕೆರೆನ್ಸ್‌ನು ಮುಖ್ಯ

* ರಶಿಯನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಹೊಸ ಹೆಸರು.

ಸೇನಾಪತಿ ಜನರಲ್ ದುಖಿನಿನ್ ಹೊಸ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಎದುರು ಸಿಂತಿದ್ದ — ಅದು ನಿಯಮಿಸಿದ ಹೊಸ ಮುಖ್ಯ ಸೇನಾಪತಿ ಕಾರ್ಯಾಲೈನೇಗೆ ತನ್ನ ಸಾಫ್ಟ್ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದು. ಏತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣಿ ಕೊಡಲೊಂದಿಲ್ಲದೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವಂತೆ ವಿದ್ಯುತ್ತಿ ದುಖಿನಿನ್‌ಗೆ ಸಂದೇಶ ಕಳಿಸಿದ್ದವು. ಶಾಂತಿ ಮನೋಭಾವ ಅವುಗಳಿಂದ ದೂರವಾಗಿತ್ತು.

ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರಕಾರ ಜಾಗತಿಕ ಶಾಂತಿಯ ಹಂಬಲು ತೊಡೆದು ತಾನಷ್ಟ್ರೀ ಜರ್ಮನಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಏತ್ತರಾದ ಅಸ್ಟ್ರೀಯಾ-ಹಂಗರಿ, ಚಲ್ಯೀರಿಯಾ ಹಾಗು ತುಕ್ಸಿಯೊಡನೆ ಸಂಧಾನ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮೊದಲು ನಾಡಿತು. ೧೯೧೯ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೦* ರಂದು ತೊಡಗಿದ ನಾತುಕತೆ ಮುಂದುವರಿದು ಡಿಸೆಂಬರ್ ಅರಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯ ಒಪ್ಪಂದದ ವಿಶಾಲ ಸೂತ್ರ ವನ್ನು, ಬಾಲ್ಕನಿಕರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು, ಇತ್ತಂಡದವರು ಬ್ರಿಸ್ಟ್-ಲಿಟ್ವನ್‌ನ ದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ರಾಜ್ಯಕರು ಮಾವಾಗಲಿ ನಷ್ಟ ಪರಿಹಾರದ ಬೇಡಿಕೆಯಾಗಲಿ ಇರಕೊಡದು; ಉಭಯತರ ಗಡಿಗಳು ಯುದ್ಧ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮರಳಬೇಕು, ಈ ನಡುವೆ ಆಯಾ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಸಮಾವಷ್ಟವಾಗಿದ್ದ ಅನ್ವಯಂತ್ರ ಜನಾಂಗಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಯಂನಿರ್ಣಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅವಕಾಶವೀಯಬೇಕು; ಯುದ್ಧದಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದವರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಭಯ ಪಕ್ಕಗಳ ವರ್ಗಣೀಯಿಂದ ಒಂದು ನಿಧಿ ಎತ್ತಬೇಕು....ಇದು ಶಾಂತಿ ಸಂಧಾನದ ತಖಹದಿಯ ಅಣಾರೂಪ ರೇಷೆ.

ಉದಾರ ತತ್ವಗಳು ! ಆದರೆ ಪಾಲನೆಗಲ್ಲ, ಕುರಿಜನರ ನಡುವೆ ಪ್ರಚಾ

* ಈ ವರಗೆ ಈ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ತಾರೀಖುಗಳು ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ದಿನಗಳನೆಗೆ ಇಡೀ ದಿನ ಹಿಂದಕ್ಕಿಂತ ಹಳೆಯ ಗ್ರೀಕ್ ಪಂಚಾಂಗಕ್ಕೆನುಗಣವಾದವು. ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರು ತಮ್ಮ ಆಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿ ನಮಗೆ ಗೂತ್ತಿರುವ ದಿನಗಳನೆಯನ್ನೇ ಆಚರಣೆಗೆ ತಂಡ ರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಮೊದಲೆಗೂಂಡು ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ಪಂಚಾಂಗನನ್ನೇ ಆಸುಸಂಸಾಗುವುದು.

ರಕ್ಷೆ, ಎಂದು ಜರ್ಮನ್‌ ಸಾಮಾರ್ಚ್ಯವಾದಿಗಳ ಭಾವನೆಯಿರದ್ದು ರಬಹುದು. ಎಂಬುದ ಸೂರೆಯನ್ನು ಗೊಡ್ಡು ತತ್ವಗಳಿಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬೆಡುವ ದಡ್ಡತನ ವಾಡಲು ಈವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಲು ಬೇಗನೆ ಸ್ವಷ್ಟವಾಯಿತು. ಇಬ್ಬ ಇಗಳ ಮತ್ತಭೇದ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಇದು ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಜರ್ಮನ್‌ನರನ್ನು ವಂಚಕ ರೆಂದು ಜಗತ್ತಿನೆದುರು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದರು.

ಜರ್ಮನ್‌ ಸಾಮಾರ್ಚ್ಯವಾದಿಗಳ ವಂಚಕತೆಯನ್ನು ಜಗಟ್ಟಿಸಿತೆ ವಾಸುವುದರಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಪಟ್ಟ ಶ್ರಮ ನಿರಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ಅಳುವವರು ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಥಮ ಕೂಲಿಗಾರರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಗೆದ ದ್ರೋಹ ವನ್ನು ನೋಡಿ ಜರ್ಮನ್‌ ಮತ್ತು ಅಸ್ಟ್ರೇಯನ್ ಕೂಲಿಗಾರರು ಪ್ರಚಂಡ ಯುದ್ಧ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದ ಮುಖ್ಯರಗಳನ್ನು ಹೂಡಿದರು. ಆದರೆ ಅಳುವವರ ಸುದೃವ, ಜರ್ಮನ್‌ ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಪುಸ್ತಿ ಕೂಲಿಗಾರರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಸಂಚಗಾರವಿತ್ತರಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯ ದವಡೆಯಾಳಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಸಾಮಾರ್ಚ್ಯವಾದಿಗಳು ಬದುಕಿಕೊಂಡರು. ಇದು ಹಿಂಡನಾಬಗ್ರ ಬಷ್ಟಿದ ವಾತು.

ಡೀಗೆ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಜರ್ಮನ್‌ ಸಾಮಾರ್ಚ್ಯವಾದಿಗಳು ಒಳಸಂಚಿನಿಂದ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ ವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಸ್ವಯಂಸಿಣಯಾಧಿಕಾರ ತತ್ವದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಜರ್ಮನ್ ನರು ಪಡೆದರು. ಯುಕ್ರೇನಿನ ರಾಡಾ ಪಾಲ್‌ಮೆಂಟಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಅವರ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ, ಸ್ವಯಂಸಿಣಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ. ಯುಕ್ರೇನ್‌ ರಾಜೀವಾದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಬೆಸ್ಟ್ ಲಿವ್‌ಎಕ್ಸಂಪಂಡಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿದರು. ರಾಡಾ ನೋವೆಟ್‌ಸಂಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಪಾರ್ತಿಸಿದ್ದುವಿದ್ದುದರಿಂದ ಬಾಲ್ಯವಿಕರ ಏರೋಧಿಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಆದಸ್ಯ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂಬೆಯಾಗಿ ವಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ನಾಲ್ಕಿಗೆ ಕಂಜಿ ಸುಮ್ಮನಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ವಿಧಿಯಲ್ಲ, ಸ್ವಯಂಸಿಣಯಾಧಿಕಾರದ ಮಹಿಮೆ ! ಫೆಬ್ರುವರಿ ೬, ಗುರುವಿನ ರಂದು ಯುಕ್ರೇನ್-ಜರ್ಮನ್‌ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಒಪ್ಪಂದ ವಾಗಿ ಯುಕ್ರೇನ್ ಹೇಸರಿಗೆ 'ಸ್ವತಂತ್ರ' ವಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರ

ವಸಂದರೆ ಈ ಜರ್ಮನ್‌ನು ನಿರ್ವಿತ್ತ 'ಸ್ವತಂತ್ರ' ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ತ್ವರೆಯಾಗಿ ವಿಶ್ವರೂಪ ಮನ್ಯ ಹೊಕೊಟ್ಟುದ್ದು. ಬಾಲ್ಯವಿಕರಿಂದ ಸಿದಿದು ಹೋಯಿತಲ್ಲ, ಅದೇ, ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ, ದೊಡ್ಡ ಅಹಂತೆ. ಅದು ಜರ್ಮನ್‌ನು ಕೃಗೊಂಬೆಯೇ ಇರಲ್ಪಿಲ್ಲದೇಕೆ?

ಸೋವಿಯೆಟ್ ಪಕ್ಕವನ್ನು ಹೀಗೆ ಭೇದಿಸಿ ಜರ್ಮನರು ಬಾಲ್ಯವಿಕರಿಗೆ ನಿಷ್ಪುರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದರು: ಪೋಲಾಡ್, ಲಿಥುವೇನಿಯಾ, ಕೌರಾಲಂಡ, ಲವ್ರೋನಿಯಾದ ಒಂದಂಶ ಮತ್ತು ರೀಗಾ ಸಾಮುದ್ರಧುಸಿಯ ದ್ವಿಪಗಳು-ಇವ್ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು; ಮತ್ತು ರಶಿಯನ್ ಯುದ್ಧ ಒಂದಿಗಳ ಆಶನವಸನಗಳ ವೆಚ್ಚ ತುಂಬಬೇಕು.

ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಕತ್ತರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದರು. ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮರಳಿತೊಡಗುವುದು ಸಂಭವದ ಹೋರಗಿನ ಮಾತ್ರ. 'ಉಸಿರಾಡುವ ಅವಕಾಶ' ಎಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾರಂತಿ ಒದುಕುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಲೇನಿನ್ ಮನಗಂಡಿದ್ದು. ಎಂಥವೇ ಕರಾರುಗಳಿಂದಾದರೂ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಧನು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅವನು ಒಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತು ಬಂದಿದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಎರುದ್ಧವಾಗಿ ಟಾರಟ್ಸೀಕ್ ತನ್ನ ಆಜೀಯ ಶಬ್ದಜಾಲದಿಂದ 'ಯುದ್ಧವೂ ಬೇಡ, ಶಾಂತಿಯೂ ಬೇಡ' ಎಂಬ ವಚಿತ್ರ ಉಪಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ. ಜರ್ಮನಿಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಬಾರದು; ಆದರೆ ಸ್ವೇಣ್ಯವನ್ನು ವಿಸಚೀಸಿಬೆಂದಬೇಕು. ಇದು ಟಾರಟ್ಸೀಕ್ಯ ಸೂಚನೆಯ ನಾಗ. ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಎನ್ನ. ಕೇಂದ್ರ, ಬಾಲ್ಯವಿಕ್ ಸಮಾತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಬಂಧ ಚಚ್ಚೆ ನಡೆದಾಗ ಲೇನಿನ್ ಟಾರಟ್ಸೀಕ್ಯ ಉಪಾಯಕ್ಕೆ 'ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರದರ್ಶನ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಹೇಗಾದರೂ ಶಾಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಕ್ತಿಸಂಚಯ ಮಾಡುವ ಬದಲು ಈ ಸಾಹಸೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಾರೆ ಜರ್ಮನರು ಮುಸ್ತಿಗ್ಗಿ ಬಂದಾಗ ಇದಕ್ಕೂ ಕೇಳಾದ ಕರಾರುಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುವೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದರೂ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಟಾರಟ್ಸೀಕ್ಯ ಮಾಗೇ ಮೇಲಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸಮಾತಿಯ ಬಹುಮತಕ್ಕ ಅವನ ಬೈಷಧ ಗುಣಕಾರಿಯೆಂದು ತೋರಿತು.

ಲೇನಿನ್ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಉಪಹಿಸಿದ್ದು. ಕೈರ್ಮಾರನ ಸೇನೆ ಮುಸ್ತಿಗ್ಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಇಲ್ಲ. ಲಾಘವೀನಿಯಾ, ಇಸ್ಕೋನಿಯಾ, ಬಿಳಿರಶಿಯಾ,

ಯುಕ್ತೇನಗಳು ಅವರ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದವು. ಕಾರ್ಯಂತಿಗೆ ಅಡಕ್ಕಿಂತ ಭಯಂಕರ ಗಂಡಾಂತರ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೂ ಟೂರಿಸ್ಟ್‌ನ ಬುಖಿರಿನ್ ಪ್ರಭೃತಿಗಳಿಗೆ ಇವ್ವಾದರೂ ಕಣ್ಣು ತೇರೆಯಲ್ಲ. ಲೈನಿನ್ ಎವರಿ೯ತವಾಗಿ ಸೊಂದುಕೊಂಡು ಈಗಲಾದರೂ ಶಾಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿದ್ದರೆ ತಾನು ಸಮಂತಿಯಿಂದ ಹೊರಪಯಣ ಮಾಡುವದಾಗಿ ಹೆದರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿ ಬಗ್ಗೆತು. ಒಪ್ಪಂದದ ಒಕ್ಕಣೆಗಳು ಈಗ ವೊದಲಿಗಂತ ಕಲೋರವಾಗಿದ್ದವು—ಜರ್ಮನರು ಹೊಸದಾಗಿ ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದಲ್ಲ ಅವರಿಗೇ ಇರಬೇಕು; ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸೈನ್ಯಗಳು ಫಿನ್ಲಂಡು, ಯುಕ್ತೇನ್ ಮತ್ತು ಟೂರನ್ಸ್-ಕಾರ್ಕೇಶಿಯದ ಬಂದು ಭಾಗ ಅನ್ವಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಶಾಂತಿಗೆ ಎಂಥ ಬೆಲೆಯಾ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲವೆಂದು ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರಕಾರ ಮಾಡ್ರ ಅ, ಗ್ರಾಗಿರಂಡು ಎಲ್ಲ ಒಕ್ಕಣೆಗಳಿಗೂ ಸೈಗುಟ್ಟು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು.

ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಆಹಾರ

ಕೃಷಿಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಡಿತನವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಶಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಾಲ್ಯವಿಕ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದು ಅಸಧ್ಯಕಾರಿಯಾಗುವಂತಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಲಕನ ಪ್ರಭಾವ ಅವಂದವಾಗಿದ್ದ ಒಡರ್ಪೈತನಾದರೂ ಆಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಶಾರ ಬೆನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸಂಭವವಿತ್ತು. ಅನುಕೂಲವಂತ ಕುಲಕನಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರವಶ ಮಾಡುವುದು ರುಚಿಕರವೆನಿಸುವಂತಿರಲ್ಲ. ಬಾಹ್ಯ ಶಾಂತಿಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ, ಒಡ ರೈತನ ಬುದ್ಧಿಯ ಚಂಚಲತೆ, ಈ ನಡುವೆ ಕುಲಕನ ಕೂಡೆ ಕಲಹಕ್ಕಳಿದರೆ ದದ್ದಿತನವೇ ಸರಿ. ಹೀಗೆ ಬಗೆದು, ಸಾಮ್ಯಕಾರ್ಯತ್ವದ ಏಷ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ರೈತನ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸಮ್ಯೇಲನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದ ಭೂವಿಭಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೇ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. ಜೀವನುದಾರರ ಮತ್ತು ಮತ ಸಂಸಾಧನಗಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಒಡ ರೈತರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ

ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ತೋರಿಸಿದ ಮೇಲೆಯೇ—ಅವರನ್ನು ಭಾವಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಒಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಿನ ವಾತ.

ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಸುಖವಾಗಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ, ಒಳಿಕ ಕುಲಕನ ಸಂಗ್ರಹ ಬುದ್ಧಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ದುರ್ಭಾತೆ ಇವು ನೇರಿ ಸರಕಾರದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ದುರ್ಭರವಾಗಿ ವಾಡಿದ್ದುವು. ಬಲವಂತವಾಗಿ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಇಸಿದುಕೆಂಡು ಕುಲಕನ ಅವಕೃಪೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಪಕ್ಕದೊಳಗಿನ ವಿಪಕ್ಕೆ

ಆಡಳಿತೆಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಇನ್ನುಷ್ಟು ಬಿಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಾಲ್ಯವು ಪಕ್ಕದೊಳಗಿನ ಅಂತಿಕಲಹಗಳು ಪುಸ್ತಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ್ದು. ಬ್ರಿಸ್ಟ್ ಲಿಟ್-ವ್ರ್ಸ್ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ದವಾಗಿ ಕೆಲವರು ‘ಎಡ’ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಸರಕಾರದ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಲೇನಿನನ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ಕಣಕ್ಕಿಂದಿದ್ದರು. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಭಾಧೋರಣೆಯೂ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬುಖರಿನ್ ಅವರ ಮುಂದಾಳಾದ. ಲೇನಿನಿಗೆ ಅವರು ‘ಅನುಕೂಲವಾದಿ’ ಯೆಂದು ಹೇಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಅವನನ್ನು ಒಂದಿಸಿ ತಮಗೊಪ್ಪುವ ಸರಕಾರ ಸಾಫ್ತೀಪಿಸುವ ಒಳಂಚು ಕೂಡ ಸಡೆಸಿದ್ದರು.

ಈ ‘ಎಡ’ ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳಿಲ್ಲ ದೊರ್ಕೆಹಿಗಳಿಂದು ತೀಗೆದು ಹಾಕಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬರಿ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಸಿಕ್ತು ತಲೆಗಡರಿಬಿಟ್ಟುತ್ತು. ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಆದಶ್ವವೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಆಚರಣೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಆತ್ಮರಾಜವರದು. ಕೆಡಹುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಷಟ್ಟಲು ಸಮಯವೂ ಮುಂಚಾಗ್ರತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿಬೇಕು ಎಂಬ ಸರಳ ಸೂತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಆಂತರಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತುಮ್ಮುಲದಲ್ಲಿತು; ಘೇಬುವರಿ ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ತೊಡಗಿ ಕಾರಬಾನೆಯವರಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಸಂಘಟಿಸುತ್ತಿತ್ತು; ಹಳೆಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಿ ನ್ಯಾಕರರೂ ಯಂತ್ರಜ್ಞ—ನಿಶೇಷಜ್ಞರೂ ಹೊಸ

ಆದಿಕಾರದೊಡನೆ ಅಸಹಕಾರ ಹಂಡಿದ್ದರು; ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಉದ್ದಮೆಗಾರ, ಚಿಲ್ಲರೆ ರೈತರು ದೇಶದ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು—ಇವರು ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತಾರಾಸಾಹಿ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಂದು ಸಂಭಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲ; ಏಕವಾತ್ರ ವಿಶ್ವಾಸವರ್ಗ ಕೂಲಿಗಾರರದು; ಬಡ ರೈತರ ಸಂಘಟನೆ ಕೂಡ ಆಗಬೇಕಾದ ವಾತು ಹೊರತು, ಆದುದಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಇದ್ದರೂ ಮಧ್ಯಯಂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಸಿದ್ದ ಕ್ರಾಂತಿ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದರೆ ಆಗ ವಾತು ಬೇರೆ ಆಗುತ್ತತ್ತು. ಹಾಗಗಲ್ಲವಾಗಿ ರಥಯಾ ಪಕಾಕಿಯಾಗಿ, ಇದರಿಂದಲೇ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ, ಸಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಪುನಃ ಸಂಘಟನೆ ಗ್ರಂಥಾರ ಸಾಲ್ಪುತ್ರ ಇಜ್ಜ್ವಲ್ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯಬೇಕಾಗುವುದು; ಕಾಯಬೇಕಾಗುವುದು; ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ, ಆದರೂ ಬಿಗಿಯಾಗಿ, ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುವುದು; ಕರ್ತೀರ ನಿಷ್ಠೆ, ನಿಷ್ಪಾತ ತತ್ವರೇಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಾಗವುದು; ನಿರ್ವಾಂಜನೆಯ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ. ಏತವ್ಯಯದ ಆಡಳಿತೆ, ನಿರಾಲಸ್ಯ, ಕೆಲಸದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರದ ಸಿಷ್ಟೆ, ಈ ಉಪದೇಶ ಬಂಡವಲಗಾರರ ಬಾಯಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರ ನಾಯವಾದ ತಿರಸ್ವಾರಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು; ಆದರೆ ಇಂದು ಬಂಡವಲಗಾರರು ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಆವರ ಉಪದೇಶ ಗಳಿಂತೆ ನಡೆದು ಆದರ ಲಾಭವನ್ನು ಕೂಲಿಗಾರರೆ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಲೆನಿನ್ ಪುನಸ್ವಾರ್ಥಿಕ್ಕೆ ತೋರಿದ ದಾರಿ ಇದು. ಸಹನೆಯಿಲ್ಲದ ಎಡ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಇದು ಬಾಟಾಟಿಕೆಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತತ್ತು.

ಬ್ರಿಸ್ಟು-ಲಿಟ್ವಿನ್‌ಸ್ಕು ಒಪ್ಪಂದದ ವಿರೋಧದಲ್ಲಿ 'ಎಡ'ಬಾಲ್ಯೇವಿಕರು ಏಕಾಕಿಗಳಾಗಿದ್ದಲ್ಲ. ಎಡ ಸಾಮ್ಯಕ್ರಾಂತಿಕಾರರೂ ಆವರ ಜೀವಕೆಗಾರಿದ್ದರು. ಗಣಿತ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯೇವಿಕ್ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಆಲ್ಪ ಕಾಲ ಸಹಕರಿಸಿ, ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟ್ಟಿಸಲು ಮತ್ತೆ ಹೊರಬಂದಿದ್ದರು. ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮುರಿದು ಪುನಃ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಕೆದರುವುದು ಆವರ ಏಕವಾತ್ರ, ಗುರಿಯಾಯಿತು. ಇದೇ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆವರು ಪಂಚಮ ಸರ್ವ ಸ್ನಾನ್ಯಯೆಟ್ ಸಮೈತ್ತಿಲನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ (ಜುಲಾಯಿ ಗಣಿತ) ಜಮಾನ್ ರಾಯ ಭಾರಯ ಕೂಲಿ ವಾಡಿದರು. ಸಂಗಡಲೇ ಮಾನೋಜ್ (ಪೆಟ್ರೋಗಾರಿಡಿನಿಂದ ಇಗ ರಾಜಧಾನಿ ಮಾನೋಜ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲ್ಪಣ್ಟಿತ್ತು) ಸಗರದ ಕೆಲವು ಆಯ-

ಕಟ್ಟಿಸ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೂ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಬಡರ್ಪೈತರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಹೊರಟು ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜನಪೀಠ. ತೆಯನ್ನು ಕದಿಯಂತೆ ದಾಢಿರೆಂಬ ಅನೂಯೇ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತತ್ವ. ಬಲವಂತದ ಧಾನ್ಯಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಆಗ್ರಹಗೊಂಡಿದ್ದ ಕುಲಕರು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಲವತ್ತೊಂಟು ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ಈ ಸಾಹಸಿಗರ ದೊಂಬಿಯನ್ನು ಸೇಲನವು ಮಾಡಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಏಡ ನಾ. ಕಾರಂ. ಪಂಗಡದವರು ಕುಲಕರನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿದರಾಗಿ ಬಡರ್ಪೈತರು ಬಾಲ್ಯ-ವಿಕರನ್ನೇ ಕೂಡಿಕೊಂಡರು. ಬಲ ನಾ. ಕಾರಂ. ಪಂಗಡವಾಡರೂ ಆಕ್ಷಯ್ಯೇ-ಬರದಿಂದಿಚೆಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರತಿಗಾವಿಗಳ ಶಿಬಿರವನ್ನೇ ಸೇರಿತ್ತು.

ಅಂತರ್ಭೂದ್ಧ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಅಭಿಯೋಧ

ಎತನ್ನಿಧೀ ಈ ಒಳಜಗತ ಮತ್ತು ಮೂರ್ಖ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು 'ಬೆಲ್ಲರೆ' ಯೆಂದು ಹೇಳಿಸುವ ಗಾಢ ಗಂಡಾಂತರಗಳು ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ತಮ್ಮ ಆಧಿಕಾರ ಸಾಧನಗಳಿಂದಲೂ ಲಾಭದ ಭಂಡಾರಗಳಿಂದಲೂ ಓಡಿಸಲ್ಪ ಟ್ರಿಡ್‌ಪ್ರತಿಗಾವಿಗಳು ಕ್ಯಾಕಟ್‌ಕ್ಯಾಕ್ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ; ಇಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿ ಯಾದವೇ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಡಾನ್ ಕಾಸಕರಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಪಾರಂಭವಾಗಿದ್ದ ಅಂತರ್ಭೂದ್ಧ ಇಂಡಿಯಾ ನಸಂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿತು. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಪರೋಧಿ ಇಂಡಂಗಾರರಿಗೆ ಬಾಹ್ಯ ಸಹಾಯ ವಿಪುಲವಾಗಿ ದೊರಕಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ವಿಕಟ ಘರ್ಣಣೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ, ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿ ಉದ್ಧವಿಸಿದ್ದ ಈ ನೂತನ ಪ್ರಜಾಶಕ್ತಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮೊಳ್ಳಿರ ಸವಾನ ಶತ್ರುವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಒಂಡ ವಲಗಾರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ಒಂದು ಕಡೆ ಜರ್ಮನ್-ಆಸ್ಟ್ರಿಯನ್ ಗುಂಪು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಬಿರಟ್‌ಫ್ರೆಂಚ್-ಆಮ್ರೇರಿಕನ್ ಗುಂಪೂ ಸೇರಿಬಿಟ್ಟು ಹದಿನಾಲ್ಕು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ರಶಿಯಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆದೊರಿದ ರಕ್ಷಣ ಮಧ್ಯರಗಳು ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ-ಜರ್ಮನಿಗಳಿಗೆ ಬಾಲ್ಯವಿಕೆ ಸತ್ಯದ ಬಿಸಿ ತಗಲಿಸಿದ್ದವು. ರಶಿಯಾ ಆ-ಬಾಲ್ಯ-

ವಿಕ್ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಅದರ ಕಕ್ತಿಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದೇ ತಮ್ಮ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ತ್ರಿಧ್ದ ಜರ್ಮನ್ ಸಾಮಾರಜ್ಞವಾದಿಗಳಿಗೆ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಅಂತಹ ಸತ್ತು ಆವಾಯಕಾರಿಯೆಂದು ತೊರಿದ್ದು ನಹಜ. ವೊದಲೇ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಇಸ್ಲೋನಿಯಾ, ಲ್ಯಾಟ್‌ಫ್ರೆಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ದೇಶಾಳಿ (Baltic-Barons)ಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಾಮ್ಯವಾದವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದು ಅವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಫ್ರಾನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೋರ್ತು ಬಂಡು ಹಾಡಿದ್ದ ಧ್ವನಿಕಪಕ್ವದವರಿಗೆ ಜರ್ಮನ್ ಸಶಸ್ತ್ರ ಸೈನ್ಯ ಸಹಾಯ ವಿಜಯ ವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಕೆಂಪು (ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳಿಗೆ ಅದು ಸಂಕೇತ) ಚೆಳವಳಿಗಾರರನ್ನೂ ಮುಂದಾಳುಗಳನ್ನೂ ಹುಡುಹುಡಿಸಿಗ್ರಹಿಸಿ, 'ಸ್ವತಂತ್ರ' ಸರಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಗಾವಿ ನಾಯಕ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನರ್ ಹೇಮನ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ ಪೀಸಲಾಗಿತ್ತು. ಒಪ್ಪಂದದ ಹೇರೆಗೆ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸೈನಿಕರು ಬರಿದು ಮಾಡಿದ್ದ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಈಗ ಜರ್ಮನ್ ಸೈನಿಕರಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಿತು. ಯುಕ್ರೇನಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ರಾಡಾಕ್ಸ್ ತನ್ನ ಸವ ಸಂಪಾದಿತ 'ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ' ದ ಬೆಲೆ ಬೇಗನೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಜರ್ಮನರು ರಾಡಾವನ್ನು ಓದಿಸಿ ಸ್ಕೌರೊಪಾಡ್‌ಸ್ಕ್ಯಾಯಂಬ ಕ್ರಿಗೊಂಬೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೊಂಡರು.

ಹೀಗೆ ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಕಪ್ಪು ಸಮುದ್ರದ ವರೆಗೆ ಬಾಲ್ಯ ವಿಕ್ ವೈರಿಗಳ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಜರ್ಮನರ ದೃಷ್ಟಿ ಇತರ ಲಾಭ ಕರ ಸಾಹಸಗಳತ್ತ ತಿರುಗಿತು. ಯುಕ್ರೇನಿನ ಧಾರ್ವಾನ್ಯವಂತೂ ಆವರಣಗಾರಣ ದಳೆಯೇ ಇದ್ದಂತೆ. ಇನ್ನು ಕಾಕಸಸ್ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದು ಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಎಣ್ಣೆಯೂ ಸಾತ್ವಧೀನವಾಗುವುದು. ಹೀಗೆಂದು ಜರ್ಮನರು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟು ಯುಕ್ರೇನಿನಿಂದ ನೀರಿಪರ್ ಡಾನ್ ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಕಪ್ಪು ಸಮುದ್ರದ ಉತ್ತರ ದಂಡೆಯತ್ತ ಸುಗ್ಗತ್ತಿರಲು, ಇತ್ತು ಆವರ ಗೆಳೆಯ ತುಕ್ಕಿಯ ಸುಲಾತ್ತನ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕಾಕಸಸದೊಳಗೆ ಏರಿಹೊಂದನು. ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರಕಾರದ ನಿಷೇಧಗಳಿಲ್ಲ ಕಾನನರೊಂದನೆಗಳಾದವು. ಜರ್ಮನ್ ಆಭಿಯೋಗವನ್ನು ತರುಬುವ ದಾರಿ

ಗಾಣದೆ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ ಸರಕಾರ, ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ನೌಕರಾದಳವನ್ನು ಮುಖ್ಯಗಿಸಿ ಅದು ಜರ್ಮನಿ ಕ್ರಿಗೆ ಬೀಳಿದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಅತ್ಯೇ ಏತುರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮುಂದಾಳಳಾದರೂ ಬಾಲ್ಯಪಕ್ಕೆ ದೆವ್ವ ಕೂಸಿನ ಚರಮಕ್ಕಿರೆಯೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ವರ್ಗಣೆ ಸಲ್ಲಿಸದಿರಲ್ಲಿ. ಫ್ರಿಂಚ್ ಸಾಮಾರಜ್ಯವಾದದ ಉದಾರ ಧನಸಹಾಯದಿಂದ ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿನ ರ್ಮಿಕ್ ಯುದ್ಧ ಬಂದಿಗಳ ಸೈನ್ಯವೊಂದು ಸಂಘಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅದು ಉರಲ-ಸೈಬೀರಿಯಾ ರೇಲ್ಸ್‌ನುಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಹುಡಿದುಕೊಂಡಿತು. ಇದರ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಫುಟನಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸರಕಾರ*ವೆಂಬೊಂದು ದಾಯಾದಿ ಸರಕಾರ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಉರಲದಿಂದ ವೋಲ್ಗಾದಗುಂಟು ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ರಶಿಯಾದೊಳಗೆ ಗುಪ್ತಪಾತಕಗಳಿಗಾಗಿ, ಅಂದರೆ ಗೂಡಜರ ವೃತ್ತಿ, ರಕ್ಷಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ವಿನಾಶ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಪುಗಳಿಗಾಗಿ ಅಗಣಿತ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಉದಾರ ಸಾಮಾರಜ್ಯವಾದಿಗಳು ಸೀರಿನಂತೆ ಸಂರಸಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ವಿದೇಶಿ ಕಾಂಚನದ ಮಹಿನೆಯೆಷ್ಟಾಗಿ ತೆಂದರೆ ಇದು ಉಂಟುವಾದಿದ ಗೋಪ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚಿ ಪ್ರತೀಕಾರ ವಿಳಾಡಲು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಖೆಯನ್ನೇ ತೆರೆಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು ಸೋವಿಯೆಟ್‌ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ! ಈ ಶಾಖೆಯ ಹೆಸರು ‘ಚೇಕಾ’ (ಈಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ರಶಿಯನ್ ಗುಪ್ತದಳ ‘ಬಗ್ಸು’ (G. P. U.) ಸಂಸ್ಥೆ ಅಂದಿನ ‘ಚೇಕಾ’ದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ). ಸರ್ವಾಂತರಾಜ್ಯಮಿ ಚೇಕಾ ಇರುತ್ತುಲ್ಲದ ಅನೇಕ ಉದ್ದಂಡ ಪಾತಕಗಳು ನಡೆಯುತ್ತುತ್ತೇ ಇದ್ದವು. ಇಗಳ ಸೆಪ್ಪಂಬರದಲ್ಲಿ ಯುರಿಟ್‌ಸ್ಕು

* ಫೆಬ್ರುವರಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫುಟನಾ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅದು ದೇಶದ ಫುಟನೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಸರಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿತ ವಾಗುವವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಲು ತಾತ್ಕಾಳಿಕ ಸರಕಾರ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಸರಕಾರ ಒಂದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೇವದಿಂದ ಈ ಪರಿಷತ್ತು ಕೂಡಿಸುವುದನ್ನು ವಿಲಂಬಿಸುತ್ತು ಒಂದಿತ್ತು. ಅದು ಇಗಳ ಜನೆವರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದಾಗ ಪ್ರತಿಗಾಲಿಮಯವಿದ್ದ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ ಕಾರಣ ಸೋವಿಯೆಟ್‌ ಸರಕಾರ ಅದನ್ನು ಒಡನೆಯೆ ವಿಸರ್ಜಿಸಿತ್ತು. ಫ್ರಿಂಚರ ಕಾಂಚನಕ್ಕೆ ಲೋಭಗೊಂಡ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಫ್ರೇಯತೆಯ ರೂಪ ಕೊಡಲೆಂದು ಈ ಅಲ್ಪಾಯಂತ್ರಿ ಪರಿಷತ್ತನ ಹೆಸರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಮತ್ತು ಹೊಲೆಡೆಲರ್ ಸ್ನಾಯಂಬಿಭ್ರು ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹ್ಯವಾದಿಗಳನ್ನು ಪೆಟೀರಗಾರಿಕಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆ ವಾಡಲಾಯಿತು. ಅದೇ ಸುವರ್ಣಾರಿಗೆ ಫಾನ್ಯಾಸಿ ಕಾಪಾಲ್ನಾ (Fanny Kaplan) ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಯಾವೆದೋ ಕೂಲ್‌ಗಾರ ಸಭೀಯಂದ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದ ಲೀನಿನನ ಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದಳು. ಲೀನಾ ಆಗಲೇ ಸಾಯಂದಿದ್ದರೂ ತದು ಅವನ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಶಾಶ್ವತ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಿತು.

ಸೋನಿಯೆಟ್ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕೃತ್ಯಕ್ಕೂ ವಾಗಿ ಕೈಮಾಡುವ ದಕ್ಕು ಏತ್ತರಾಷ್ಟುಗಳು ದಾಕ್ಕಿಣ್ಯಪಡಲಿಲ್ಲ. ಸೆನಗಳಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕುತ್ತು ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯದೆ, ಏತ್ತರ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಪಾವುಳ್ಳ ಮೃತ್ಯು ಮೃತ್ಯುಲಿಯು ಕಾಫ್ ಕಂಪೆಸಿಯವರ ಕಾದಿಷ್ಟು ಹಕ್ಕಿನ 'ಬಾಲ್ಯೇವಿಕರು ಜಮ್‌ನಾ' ಗೂಡು ಚರರು' ಎಂಬ ಅಪವಾದವನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಕದ್ದುಕೊಂಡು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅದೇ ಮೃತ್ಯುಲಿಯುಕಾಫ್, ಹಿಂದಿನ ವಿದೇಶ ಮಂತ್ರಿ, ಬಂಡವಳಗಾರರ ಅದ್ವಿತೀಯ ಧೂರೀಣ, ಅಕ್ಕೂರ್ಭರದ ಆಸಂತರ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಜಮ್‌ನಾರನನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬಾಲ್ಯೇವಿಕರಿಗೆ ಎರಡು ಬಗೆಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಸದ್ಯಃ ಪ್ರಚಾರದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಮರೆತುಬಟ್ಟಿದ್ದರ ವರು. ಹಾಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಬಾಲ್ಯೇವಿಕರ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವ ಸೆವಗಳೂ ಬೇಕಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಏನ್ ಸ್ಟ್ರೆನ್ ಚಚೆಂಟ್ ಮಹಾತಮ್ಯರಂತೆ ಇತರ ಏತ್ತರ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ 'ಬಾಲ್ಯೇವಿಕರು ನಾಗರಿಕತೆಗೆ', 'ಹೂಣ' (ಜಮ್‌ನಾ) ದಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ವೈರಿಗಳೆಂದು ನಂಬುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದು ಬಾಲ್ಯೇವಿಕ್ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ಆಯುಧಾದಿ ಸುಸಜ್ಜಿತರಾಗಿವಾಡಲು ಪಾಲ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕೇಳಿದೆ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಯ ಪೌಂಡುಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದ ಎಂ. ಚಚೆಂಟರು ಇಂದು ಅದೇ ಆ ಬಾಲ್ಯೇವಿಕ್ 'ಪಶು' ಗಳನ್ನು ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹೊಗಳಿ, ಮತ್ತು ಸಾಬಿನು ಹಾಕಿ ಬಾಯಿ ತೊಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬಹುದೇನೋ!

ಪ್ರಸ್ತುತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನಗುತ್ತು, ಚಿರಪಿಶಾ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕನ್ ದಂಡೊಂದು ಮಾರ್ಚನ್‌ಸ್ನ್ಯಾಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನೊಂದು ಆಬ್ರೇಂ ಜೀದಲ್ಲಿಯೂ ಇಳಿದು ಹೊಲೋಡ್‌ಲ್ಯಾ ಕಿರಾಫ್‌ಗಳ ಕಡೆ ಸುಗ್ಗಿತು. ಬಂದು ಜವಾನಿ ದಂಡು ವಾಲ್‌ಡಿವಾಸಾಫ್‌ಕನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಸೈಬೇರಿಯನ್ ರೇಲ್‌ವೆ

ಗುಂಟು ಸಾಗಿಬಂದು ರ್ಯಾಕ್ ಪಡೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಕೊಂಡಿತು. ವಾಲ್ ದಿವಾಸಾಪ್ತಿ ಕಿನಲ್ಲಿ ಇಸ್ಕೋಂದು ಅಮೇರಿಕನ್ ಪಡೆ ಇಳಿಯಿತು. ಮೇಸಪ್ರೋಟೀನಿಂಯಾ ದಿಂದ ಪರ್ಸಿಯಾ ಮುಖಾಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಸೈನ್ಸ್ ಹಾಗು ಬೇರೊಂದು ಸಿಪಾಹಿ ದಲ ಕ್ರಾಸ್‌ಪಿಯನ್ ಸಮುದ್ರದ ನೆರಿಹೊರೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡವು. ಅಷ್ಟು ರಲ್ಲಿ ರಶಿಯನ್ ಬಿಳಿಯರ (ಸೊಂವಿಯೆಟ್ ಸೈನ್ಸ್ ಕೆಂಪು ಸೈನ್ಸ್), ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದುದು ಬಳಿ) ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ದಲ ವೊಂದು ಉತ್ತರ ಕಾಕಸಸದಲ್ಲಿ ತಳವೂರಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ರಾಂತಿನ್ ಮತ್ತು ಟಿರೆಕ್ ಪ್ರತಿಗಾವು ಕಾಸಕರ ಬೆಂಬಲ; ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಕುಸಾಪ್ತಿನಿಗೆ ಜಮಾನ್ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ವಾದಿಗಳು ಕಳಿಸಿದ್ದ ಬಂಗಳು ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ಈ ನಡುವೆ ಬಾಲ್ಯವಿಕರು ?—ಅವರ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ರ್ಯಾಕರಶಾಪಿಯ ಸೈನ್ಸ್ ದಲ್ಲಿ ಅಳಿದುಳಿದುದನ್ನು ಮಾಡ್‌ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಎಸಚೆಂಪಲಾಗಿತ್ತು. ಅದರೆ, ಹಾಂ, ಅಂತಸ್ಸತ್ತು, ಅವರ ವೈರಿಗಳ ಹತ್ತರ ಇಲ್ಲದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು; ಅದಕ್ಕೆ ಜತೆಗೊಡುವ ದಿಟ್ಟತನಕ್ಕೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಗೂಡಿದ್ದೂರ್ಹಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ‘ಚೇಕಾ’ದಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಉತ್ತರವಿತ್ತಿತು. ಸಂಶಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ರೂಪತೆ, ಬಂಧನ, ಎಚಾರಣೆ, ದೊರ್ಹಿಕಸಾಧಿಪನೆ ಹಾಗು ಮರಣವಂಡನೆ ! ಈ ಸರಳೋರ್ಹಾದ ಪಾಯದಿಂದ ಅಗಾಧ ಸತ್ಯಲ ದೊರಕಿತು. ಇನ್ನು ವಿದ್ದೂ ಸೈನ್ಸ್ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೀಯಲು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ, ಅಪರಿಮಿತ ಸಹನೆ ಸಾಹಸಗಳಿಂದ ಹೊಸ ಸೈನ್ಸ್—ಅದರ ಹೆಸರು ಕೆಂಪು ಸೈನ್ಸ್—ವ್ಯಾಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿತೊಡಗೊದರು. ಗ್ರಾಲ ನವೆಂಬರದಲ್ಲಿ ಜಮಾನ್ ಸೇನೆ ಕುಸಿಯುವುದಕ್ಕೆ ವೊದಲೇ ಕೆಂಪು ಸೈನ್ಸ್‌ದ ಪ್ರತಾಪದಿಂದ ದಾಳಿಗರು ಹಿಂದೆಗೆಯತೊಡಗಿದ್ದರು.

ನವೆಂಬರದಲ್ಲಿ ಜಮಾನ್‌ನಿ ನಿತ್ರರಿಗೆ ಶರಣಾಗತವಾದ ಮೇಲೆ ಜಮಾನ್ ಪಾಶ್ವದಿಂದ ಸುಗ್ರೂಲು ಕಡಮೆಯಾದರೂ ಏತುರ ಸಕಲ ಸೈನ್ಸ್ ಶಕ್ತಿಯ ಭಾರ ರಶಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಫ್ರೆಂಚ್ ನೌಕಾದಲು ಕಪ್ಪು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ವಿದ್ದೂ ಸೇನಾಪತಿಗಳಿಗೆ ವಿಷುಳ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿ

ದ್ವಾರ್ಪಿತ ಅನೇಕ ಪ್ರೀರ್ಚೆ ದಂಡುಗಳನ್ನು ಕೊಸಿತು. ಇವು ವಿದೇಶೀಗಳಿಂದ ಬಳಿ ಸೇನೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನೀವರ್ ನಿಂದ ವೋಲ್ವಾದ ವರೆಗಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೊರಟಾಗಲೇ ಉತ್ತರದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಬಳಿ ಸೇನೆಯ ಜತೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಎತ್ತು ಅಮೆರಿಕನ್ ಬಳಗಳು ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಮನ್ಯನ್ನಿಗೆ ದವು. ಸ್ವಾಂತಿಕೀಯಾದಲ್ಲಿ ಐಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ರೆಲ್ ಜೆಕನ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರತಿಕಾರಿಂತಹ ಬಳವ್ಯಾಂದು ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಮತ್ತು ಜಪಾನಿ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಮೈಯಲು ಸುಗ್ಗಿಬಂದು ಯೌರೋಪ್ಯರ ಶಿಯಾಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟವು. ಇಂಗ್ಲಿಂಡ್ ಮೇತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಚ ಕನ ವಿಚಯ ಲಭ್ಯನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತೊರಿತ್ತುಂದರೆ ನಾಯಿಕೆಗಳಂತೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಉದ್ಧವಿಸಿದ್ದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸರಕಾರಗಳೂ ಏತ್ತರ ರಣಘಟಗಳೂ ಕೂಡ ಆತ್ಮಸ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆಯಿತ್ತವು. ಒಂದು ಸೀಮಿತ ಬಾಲ್ಯಸರ್ಕಾರಿಗೆ ಇನ್ನು ವಿಮೇಷನೆಯಲ್ಲವೇನಿಸಿಕು.

ಆದರೆ ಮೇಲ್ ಉತ್ತರಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ತಿರುಗಿತು. ಕೆಂಪು ಸೇನೆಯ ಕೆಲವು ಭೀಕರ ಹೊಡಿತಗಳಿಂದ ಕೊಳ್ಳು ಕನ ಸೇನೆ ಹಿಂದೆ ಪರಿಯಹತ್ತಿದ್ದು ಸಾವಿರಾರು ಮೈಯಲು ಒಡಿ ನಿನಾರ್ಮಾವಾಯಿತು. ನೈಶ್ಯತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೆಸಿಕೆನನ ಸೈನ್ಯದ ಮೇಲೂ ಬೆನ್ನು ಬೆನ್ನಿಗೆ ಅಸಹನೀಯ ಅಫ್ಝಾತಗಳು ಬಿದ್ದವು. ಬೆರಟಿಶ್ ಕೆಲಸಗಾರರು, ರಕ್ತಿಯಾದಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಬಲಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಕರೆಯು ದಿದ್ದರೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಂಪು ಹೂಡುವ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದ್ದ ರಿಂದಲೂ ಆಖ್ಯೇಯ ಜಲದ ಬಳಿ ಕೂಡಿದ್ದ ಸೈನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೊಲಸು ದೃಕ್ಕ್ಯಾಗಳು ನಡೆದು ರಿಂದಲೂ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಬಲಗಳನ್ನು ಯುದ್ಧ ಶಾಖೆ ನಿರುಪಾಯವಾಗಿ ಹಿಂತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿತು. ಕವ್ಚುಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ನ್ಯಾಕಾಡಳಿದಲ್ಲಿ ಒಂಡಾಯ ಗಳಾದವು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಲ್ಪ್ರೇವಿಕ್ ವಿರೋಧಿಗಳಿಗೆ ಬಲವಾದ ಹೊಡಿತಗಳು ಬಿದ್ದವು.

ಇದು ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ವರ್ಣಾರ್ಥ ಪಿಲ್ನ್ ದುಸ್ಕರ್ಯ ಕೈಕೆಳಗೆ ಹೊಸತಾಗಿ ಸಿರ್ವಿಸತವಾಗಿದ್ದ ಪೂರ್ವಾಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಳಗಳು ಇಂದಿನ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಚಂಡ ವೇಗದಿಂದ ಯುಕ್ರೇನಿನ ಮೇಲೆ ಏರಿಬಂದವು. ಪಿಲ್ನ್ ದುಸ್ಕರ್ಯ ಕೀರ್ತಿ ವರ್ಗದ ವರ್ಗಿ ಕೆಂಪು ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಸ್ತು ಓಡಿಸುತ್ತು ಒಂದನು.

ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಸೇನೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬೀಸಿದ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಪೋಲಿಶ್ ಸೈನ್ಸ್ ಗಳು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತು ಹೊಂದಂತೆ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಬಲಗಳು ಬೆನ್ನುಹಿತ್ತು ಪೋಲಿಂಡಿನ ರಾಜಧಾನಿ ವಾಸಾದ ವರೆಗೂ ನುಗ್ಗಿದವು. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಂಚ್ ಮತ್ತು ಬಿರ್ಟಿಶ್ ಸಹಾಯ ಬಂದು ಪೀಲ್ಸ್‌ಡೆಸ್‌ಯೂಟ್ ಜಡಿಗೆ ಸೇರಿ ವಾಸಾದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಸೈನ್ಸ್‌ವನ್ನು ಸೋಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಆ ಸೂತನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆಯುಸ್ಸು ಬಂದೇ ವರ್ಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತೂ ರಶ್ಯಾದ ಭಾವಿ ಯಂದ ಪೋಲರನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲಾಯಿತು.

ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊನೆಯ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಯತ್ನ ವಾಡಿದ ಅಪಯತ ಜನರಲ್ ರಾಂಗೆಲ್‌ಗೆ ಸೇರಬೇಕು. ಬಿರ್ಟಿಶ್ ಎದೆಶ ಕಾರ್ಯದಶ್ರೀ ಲಾರ್ಡ್ ಕರ್ಮನ್‌ನಾರ ಸೆರವಿನಿಂದ, ಎಸಂಫುಟಿತವಾಗಿದ್ದ ಡೆಸೆಕ್ ನನ ಸೇನೆಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಸಂಘಟಿಸಿ ಈ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಕ್ರೇವಿಯಾದಿಂದ ವಾಸೋಲ್ಯುದತ್ತ ನುಗ್ಗಿದನು. ಅವನ ಎಜಯ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬದುಕಿಲಿಲ್ಲ. ಕೆಂಪು ಸೇನೆಯ ಪ್ರತಿದಾಳಿಯಿಂದ ಒಡಹತ್ತಿದ ರಾಂಗೆಲನ ಬಲಗಳು ಕ್ರೇವಿಯಾಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟೀ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೋತು ಅಂತಧಾನವಾದವು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯೋರೋಪ್ಯ ರಶ್ಯಾದ ಅಂತರ್ಯಾದ್ಧರ ಇತಿಹಾಸ ಮುಗಿಯಿತು.

೧೯೭೨ ಶರತ್ತಾಲಕ್ಕೆ ಮುಂಂಜಿಯೇ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿದ್ದ ಮುಖ್ಯ ವಿಪತ್ತುಗಳು ದೂರವಾಗಿದ್ದವು. ಜಾಂಚಿಯಾದ ಮೇನ್ಸ್‌ನಿಕ್ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನೂ ಕೊನೆಗಾಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಏಶಿಯನ್ ರಶ್ಯಾದಿಂದ ಜವಾನಿಗಳು ೧೯೭೨ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಹೊರಟುಹೋಗಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊರಾಟ ನಡೆದಿತ್ತು. ೧೯೭೨-೭೩ ರಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಫಿನ್ನು ರೂ ಬಂದು ಚೆಕ್ಕು ದಾಳಿ ವಾಡಿ ಸೋತರು. ಎಲ್ಲ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಜಯಶಾಲಿಯಾಯಿತು.

ಉಳಿದುದು

ಬಾಲ್ಕೋವಿಕರ ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಅವರ ಆಯುಧ ಶಕ್ತಿಗಂತ ಸಣ್ಣತ್ವ, ದಿಟ್ಟ
ತನ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಗುರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಚ್ಛಾ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮುಂಬಿನ್ನು ಕಾರಣಗಳು.
ಅವರ ಶತ್ರುಗಳ ಒಳ ಹುಳುಕುಗಳೇ ಅಡಕ್ಕಿಂತೂ ಹುಚ್ಚಿನ ಕಾರಣವೇನ್ನು
ವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಾರಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ
ಹೊರಾಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬನು ಮಣಿಕು ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣ
ವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಆದರೂ ಈ ವಿಜಯಕ್ಕೆ ದೀಶ ತೆತ್ತು ಬೆಲೆ ದುಧೂರ. ಮೂರು ವರ್ಷ
ಗಳ ಕಾಲ (೧೯೮೮—೭೮) ದೀಶವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಸ್ಪೃಸ್ತಿಕ ಸಂಪು
ರಾದ (Military communism). ಧಾರ್ಮಾದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆಯುಧ
ಗಳ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಉತ್ತರನ್ನು ಗಳಿಸ್ತೂ ಯುದ್ಧದ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೇ ಸ್ವಾರ್ಥ ಅದರ
ಬೆಲೆ ಕೊಡದೆಯೇ ಸರಕಾರ ಖಾಪಯೋಗಿಸಕೊಂಡಿತ್ತು. ಮೂರು ವರ್ಷ
ಕಾಲ ಯಾವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳೂ ಸಡೆಯುವಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ.
ದೀಶದ ಆದ್ಯಂತವೂ ಸುಚ್ಚು ಸೂರಾಗಿತ್ತು. ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತರ ಏರ ಪ್ರಾಣಗಳು
ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಸಾಧನಗಳು ಮಣ್ಣಗೂಡಿದ್ದವು. ದೀಶದ
ಆರ್ಥಿಕ ಕಟ್ಟಡ ಕೇವಲ ಕಾಗದದ ಹಣದ ಮೇಲೆ ಸಿಂತಿತ್ತು.

ಲೇನಿನ್ ಹೆಚ್ಚಿ ಹಿಂದಕ್ಕಿಟ್ಟು. ಯುದ್ಧದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಅವರನ್ನು ಅಪಾಯ
ಕರವೇನಿಸುವಷ್ಟು ಮುಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲವೂ ರಾಷ್ಟ್ರಾಂ
ಧಿನವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಸಿಜವಾದ ಸಾಮ್ಯವಾದ; ಆದರೆ ಪುನ್ನಭದ
ಸಾಮ್ಯವಾದವಲ್ಲ, ಬರಿಹೊಟ್ಟಿಯದು. ಇದು ನಡೆಯದ ವಾತ್ತು. ಅದ
ಕಾಗಿ ಲೇನಿನ್ ‘ನೂತನ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆ’ (New Economic-
Policy) ಯಂದನ್ನು, ತನ್ನ ಸಹಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿನೇಕರ ವರೋಧದ ನಡುವೆ,
ಪ್ರಚಂರಪಡಿಸಿದ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಲಾಭ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು
ವಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು. ಸಾಮ್ಯವಾದಿಗಳ ವೈರಿಗಳು ತಿಳಿದವರಂತೆ ತಲೆ
ಉಲ್ಲಾಡಿಸಿದರು. ಸಾಮ್ಯವಾದ ಸೇರ್ಲೀಸ ತಿಂದಿತು, ಎಂದು.

ಅಂಗಡಿಗಳು, ಕಾರಣಾನೆಗಳು ತೆರೆದವು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಒಂದವಲ ಗಾರರು ಲಾಭವನ್ನೂ ವೊಡಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ದಖ್ರ್ರರ ಕರ ಹೇರಿ ಸರಕಾರದ ಚೋಕ್ಕಸವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಪರಂತು ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರವಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂದವಲು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿತು. ಬಾಲ್ಯೇವರು ಒಳಗೊಳೆಗೆ ಸಗುತ್ತಿದ್ದರು, ಎಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಕೊನೆಗೆ ಗಣಾರ್ಥ ಸುವಾರಂಗೆ ಒಂದವಲಗಾರರ ಶ್ರಮದಿಂದ, ಅನುಕೂಲವಂತ ಕುಲ ಕರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಸಿಕ್ಕಿಂತಿಗೆ ಒಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ನಿದರ್ಶಕ್ಕಿಣ್ಯಾವಾಗಿ ಬಗ್ಗೆಬಡಿದು ಮುಕ್ಕಾಲು ಮೂರ್ಚೀನ ಭೂಮಿ, ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ಪರಿಶ್ರಮ, ಬಾಡವಲಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪರ್ಥಿನ ವೊಡಲಾಯಿತು. ಸಾಮ್ಯವಾದ ಸೋಲು ತಿಂದಿರಲ್ಲ, ಅದು ತನ್ನ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೇ ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು, ಅವ್ಯೈ.

ಮುಂದೆ ಗಣಾರ್ಥ ರಿಂದ ಇಂ; ಇಂ ರಿಂದ ಇಲ ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ ಎರಡು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ರಶ್ಯಾಯಾವನ್ನು ಸಾಮ್ಯವಾದಿ, ಹಾಗು ಮಹಾ ಬೈದ್ಯೋಗಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಜೊಸೆಫ್ ಸ್ಟೋಲಿನ್ ಕಟ್ಟಿದ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಾಧನಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರಪರ್ಥಿನ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃಷಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಂದ ಸದೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಸಾಮ್ಯವಾದಿ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಗಾರ ಹಾಗು ಬಡ ರೈತರ ಸೋವಿಯಿಟ್ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ.

ಗಣಾರ್ಥಲ್ಲಿ ಲೇನಿನ್ ತೀರಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ಮೊದಲೇ ಬಾಲ್ಯೇವಿಕ ಪಕ್ಕದೊಳಗಿದ್ದ ಅಂತಃಕಲಹಗಳು ಪ್ರಕೊಽಪಕ್ಕೇರಿ ಟಾರಟ್ಸಿಸ್ತ್ಯೆಸ್ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖರು ದೇಶಭರಷ್ಟರಾದರು, ಇಲ್ಲವೇ ರಾಷ್ಟ್ರದೊರ್ಹಕ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗುಂಡಿನ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾದರು. ಬಹುಶಃ ಆ ಗಾದೆಯ ಮಾತು ಸುಕ್ಕಿಲ್ಲ—‘ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ತನ್ನ ತ್ವಾಳೆ’ ಎಂಬುದು.

ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಸಾಯಂತ್ರ್ಯದೆಂದು ಆಶಿಸಿದ ಎಲ್ಲರ ಆಸೆಯನ್ನು ಮಣ್ಣ ಮಾಡಿ ಅದು ಅಂ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬದುಕಿದೆ, ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅದು ತಪ್ಪಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೀತು. ಆದರೆ ತಪ್ಪಿಗಳು ಅವರ ಬದುಕಿಗೆ ಅಸುಭವದ ಬಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಚಿರಾಯಂವಾಗಲ !

ಸೋಎಯೆಟ್‌ಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆ

ಫೆಬ್ರುವರಿ ಕಾರಂತಿಯಂದ ಸಿನ್‌ಐತಾದ ಸೋಎಯೆಟ್‌ಗಳ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಓದುಗರಿಗೆ ಗೊಂದಲವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸೋಎಯೆಟ್ ಕೇಂದ್ರಸಮಿತಿ, ಪೆಟ್‌ಲೂಗಾರ್ಡ್ ಸೋಎಯೆಟ್ ಮತ್ತು ಅದರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಸಮಿತಿ ಇವು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಫೆಬ್ರುವರಿ ಕಾರಂತಿ ನಡೆದೊಡನೆ ಸೋಎಯೆಟ್ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಸಮಿತಿ ಸಾಧ್ಯಪಿತವಾಗಿದ್ದ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೆನ್ಸ್‌ನಿಕ್ ಮೊದಲಾದ ಮಂದಗಾಮ್ಯ ಧೂರೀಣರ ಒಮ್ಮೆಮತವಿತ್ತು. ಸರಕಾರವನ್ನು ಧನಿಕರ ವಶ ಮಾಡಲು ಇವರೇ ಕಾರಣರು. ಕ್ಯಾಡೆಟ್‌ರೊಡನೆ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಬಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸೋಎಯೆಟ್ ಧೂರೀಣರನ್ನು ಒಡಂಬಡಿಕೆಗಾರರೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸೋಎಯೆಟ್ ಸಮಿತಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಸೋಎಯೆಟ್‌ಗಳಿಗೂ ವರಿಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆ. ಅದರೆ ತನ್ನ ಮಂದಗಮನದಿಂದಾಗಿ ಅದು ಒನ್‌ತೆಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಏಶ್‌ಆಸಿವನ್ನೂ ದಿನೇ ದಿನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೊನೆಗೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವರಿಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು.

ಪೆಟ್‌ಲೂಗಾರ್ಡ್ ಸೋಎಯೆಟ್ ಮಾನಸೀಕ್ ಮೊದಲಾದ ನಗರಗಳ ಸೋಎಯೆಟ್‌ಗಳಂತೆ ಸಾಧ್ಯನಿಕ ಸೋಎಯೆಟ್‌ಗೇ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೊದಲ ಮೊದಲು ಮಂದಗಾಮ್ಯಗಳಿಗೇ ಒಹುಮತವಿದ್ದರೂ ಸಪ್ಪಂಬರದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಾಲ್ಯನಿಕ್ ವಶವಾಯಿತು. ಅದರ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಂದಗಾಮ್ಯಗಳನ್ನೂ ಇಡಿಸಿ ಬಾಲ್ಯನಿಕರೇ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಮೊದಲೊಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸೋಎಯೆಟ್‌ನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯ ಸದೆ ಒನ್‌ತೆ ಪೆಟ್‌ಲೂಗಾರ್ಡ್ ಸೋಎಯೆಟ್‌ಗೇ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಕಾರಂತಿಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯಪಿಸಿ ಅಕ್ಷೋಷ್ಯಾಬರದ ಕಾರಂತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಮಂದಾಳಾದ್ದು ಇದೇ ಸೋಎಯೆಟ್.

ಒಪ್ಪೊ ಎಲೆ

ಪುಟೆ	ಪಂಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
೨೫	೬	ಪ್ರಕೃತಿಜನನ	ಪ್ರಕೃತಿ, ಜನನ
,,	೨೭-೨೮	ಗುಲಾಮರಿಗೆ	ಗುಲಾಮಗಿರಿಗೆ
೩೩	೭	ಬಂಡವಲಶಾಹಿ	ರಶೀಯನ್ ಬಂಡನಲಶಾಹಿ
೪೫	೨	ಜಮ್‌ನಿ,	ಜಮ್‌ನಿಗಳು
೪೬	೨೪	ಅಂದರೆ	ಅದರೆ
೪೯	೮	ಪದ್ಧತಿಗೆ	ರದ್ದಿತಿಗೆ
೪೧	೧೦	ನರೋಡ್ಡಿ ಕರು	ನರೋಡ್ಡಿ ಕರು
೪೪	೮	ಪ್ರಜಾತಂತ್ರವಾಗಿ	ಪ್ರಜಾತಂತ್ರವಾದಿ
೪೬	೪	ಮೆಟ್ರಾಫ್	ಮಾಟ್ರಾಫ್
೪೮	೧೨	ಅವರ	ಅದರ
೪೯	೧೧	ಇದು ಅವರು	ಇದು
೫೨	೨೬	ಸಶಾಸ್ತ್ರ	ಶಾಸ್ತ್ರ
೫೮	೨೦	ಗಮನ	ಗಮನದಿಂದ
೬೦	೧೫	ಪರಿಸ್ಥಿತಿ	ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು
೬೧	೫	ಕಡೆಗಾಣಿಸುವ	ಕಡೆಗಣಿಸುವ
೬೨	೧೮	ಬೇಕೆಂದರೂ	ಬೇಡೆಂದರೂ
೬೪	೨	(ಖಾಬಲಾಫ್) ಸೈನ್ಯ ಸವಾರ್ಥಿಕಾರಿ	ಸೈನ್ಯ ಸವಾರ್ಥಿಕಾರಿ
೮೦೮	೨೨	ಹೂಡಿದ	ಹೂಡಿದ
೮೦೯	೨೦	ಅವರ	ಅದರ
೮೧೧	೨೪	ನಿಕಲೊವ್‌ಸ್ಟ್ರ್	ನಿಕಲೊವ್‌ಸ್ಟ್ರ್
೮೧೨	೨೨	ಟಾರ್ಯೆಟ್	ಟಾರ್ಯೆಟ್
೮೧೪	೧೪	ಕಿಂಕರ್‌ವ್ಯಾನಿವೂಥಿ	ಕಿಂಕರ್‌ವ್ಯಾನಿವೂಥಿರಾಗಿ
೮೧೬	೨೨	ಜಮ್‌ನರು	ಜಮ್‌ನರ
೮೧೭	೨೧	ಸತ್ಯವಕ್ಷದ	ಸತ್ಯ ವಕ್ಷದೆ
೮೧೮	೧೫-೧೬	ವಂಚಿತವಾದ	ವಂಚಿತರಾದ
,,	೧೧	ಸಡೆಯುತ್ತಿದೆ.	ಸಡೆಯುತ್ತಿದೆ,

೧೦೭	೧೯-೨೦	ಬಂಡವಲಗಾರಿಕೆಯನ್ನು	ಬಂಡವಲಗಾರಿಕೆಯನ್ನು
,	೨೧	ಲಂಬುದನ್ನು	ಲಂಬುದನ್ನು
೧೧೯	೯	ಸರಕಾರಕ್ಕೆ	ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ
,	೧೪	ವಿರುದ್ಧವಾಗಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು	ವಿರುದ್ಧ ರಿದ್ದಾ ರೆಂಜುದನ್ನು
೧೨೨	೨	ದಂಡುಗಳಲ್ಲದೆ	ದಂಡಗಳಲ್ಲದೆ
,	೧೨	ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದ್ದ ರೂ	ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದ್ದ ರೂ
೧೨೪	೨	ಬೃಸಿಲಾಫ್	ಬೃಸಿಲಾಫ್
,	೨	ಕ್ಷ	ಕ್ಷಗ್
೧೨೬	೨-೩	ಪರಸ್ಪರಲ್ಲಿ	ಕಣ್ಣದುರಲ್ಲಿ
,	೧೨	ಅ ನಿರ್ಫಳ್ಜ್ಞ	ನಿರ್ಫಳ್ಜ್ಞ
೧೨೭	೨	ಅವರು	ಬಾಲ್ಯೇವಿಕರು
೧೨೮	೨೩	ಕೆರೆನ್ಸಿಸ್ಟಿಯಿನ್ನು	ಕೆರೆನ್ಸಿಸ್ಟಿಯಿನ್ನು
೧೨೯	೧೨	ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಲ್ಲೆಂದು	ತತ್ತ್ವಾಲ ಇಲ್ಲವೆಂದೇ
೧೩೦	೨೦-೨೧	ತೆಪ್ಪಗಾದರು	ತೆಪ್ಪಗಾಯಿತು.
೧೩೧	೧೨	ರಾಜ್ಯಕ್ರಮಣ	ರಾಜ್ಯಕ್ರಮಣ
೧೩೨	೨೫	ವಿಸಂಘಟಿಸುತ್ತಿತ್ತು	ವಿಸಂಘಟಿಸಿತ್ತು
೧೩೩	೧೪	ಕಟ್ಟಿರದ	ಕಟ್ಟಿರದ

ವಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯ ಹ್ರಕಟಿನೆಗಳು

* ೧ ಕ್ರನಾಟಿಕೆದರ್ಶನ	೧೫-೧೪ ಜ್ಞಾನೋಪಾಸನೆ	೧—೪—೦
* ೨ ತರುಣ ತುರ್ಕಸ್ತಾನ (ಕರ್ನಾಲಪಾಶಾ)	೧೫ ತಕ್ಕದಿ	೧—೪—೦
* ೩ ವಿಂಚಿದನುಹಿಳೆಯರು	೧೬ ಕುಮಾರರಾಮ	೧—೦—೦
* ೪ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದ	೧೭ ಸತ್ಯಶಾಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಿಯಾ	೧—೪—೦
* ೫ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದ	೧೮ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನರೂಪರೇಷೆ	೧—೪—೦
* ೬ ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೆಚ್ಚೆಗಳು	೧೯ ಸಮಾಜವಿಕಾಸಕ್ರಮ	೧—೪—೦
* ೭-೧೨ ಮುಂದುವರಿದ ಜವಾನ ಅ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಹಿನಿ	೨೦ ರಾಜ್ಯಾದಾಯವೂ ಬಡತನವೂ	೧-೪-೦
* ೮ ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ಸಮನ್ಯೇ	೨೧ ರಾಷ್ಟ್ರಿಯಾದ ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿ	೧—೪—೦
೧೦ ಮದುವೆ	೨೨ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ	(ಆಜ್ಞಾನಲ್ಲಿ)
* ೧೧ ದೀಪಮಾತ್ರಿ	೨೩೦ ಪ್ರಾಚಿದ ಇ ಪ್ರಸ್ತುತಿ	
೧೨ ಸಾಂದರ್ಭಾದುಗಳು	ವಾ. ಚೆಂ. ೬—೮—೦ (ಆಂಚೆ ವೆಚ್ಚೆ ಸೇರಿ)	
* ಈ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಸ್ತುತಿಗಳು ತೀವ್ರವೇ.	ವಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ	

ದ ಯನ್ನೆಟಿಡ್ ಕೆನಾರ್ಟಿಕ್ ಇನ್‌ರೆನ್ಸ್ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟಿಡ್. ಹೆಡ್ ಆಫೀಸ್: ಧಾರವಾಡ

(ಸಾಫ್ ಪನೆ ೧೯೭೯)

ಇತ್ತಲನೆಯ ವಿನಾ ಕಾಯಿದೆಯ ಮೇರಿಗೆ ರಜಿಸ್ಟ್ರಿ ಅಗಿದ್ದ ಈವರೆಗೆ ಸರಕಾರದ ಆಧಾರಪತ್ರ ಮುಂತಾದವು ಗಳಲ್ಲಿ ರೂ. ೧,೨೭,೫೦೦ ಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದಾರರ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಕಂಪನಿಯ ಜೀವ ವಿನಾನಿಧಿಯು ರೂ. ೧,೫೦,೬೩೦ ಗಳನ್ನು ಇರುವುದರಿಂದ ಪಾಲಿಸಿದಾರರ ಹಿತ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಕೆನಾರ್ಟಿಕ್ ಬಂಡ ವಾಳ, ಕೆನ್ನಡಿಗರ ಆಡಳಿತ, ಕೆನ್ನಡನಾಡಿನ ಆಧ್ಯಕ್ಷ ಉನ್ನತಿಯನ್ನೇ ಕೋರುವ ಈ ಉತ್ತಮ ವಿನಾಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲಿಸಿ ಪಾಲುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.

ಕೆನಾರ್ಟಿಕ್ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಏಜಂಟ್‌ರಾಗಬಯಸುವನರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಪತ್ರನ್ನು ವಹಾರ ವಾಡಬೇಕು.

ಜಿ. ಅರ್. ನಲವಡಿ

ಎಮ್.ಗೋವಧನರಾವ
ಮಾನ್ಯನೇಜರ

B. A. LI., B., M. L. A.
ಮಾನ್ಯನೇಜಿಂಗ್ ಡಾಯರ್ಕ್ ರ.

ಮುಂದ್ವೀ ಆಗ್ರಹಾಯಜರರು:-

ಮೆಸನ್ ಇನ್‌ನಾರತಿ ಕೊಣ್ಣಿರ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ
10, Bismilla Building,
opposite B. B. C. I. Ry. Station, Dadar,
DADAR, BOMBAY 14